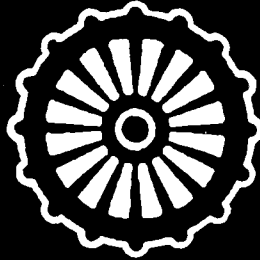

බුද්ධජයන්තී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 22

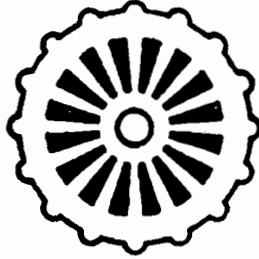
සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

අට්ඨකාරනීකාය

පඤ්චම භාග්ග

අට්ඨක - නවක නිපාත

බුද්ධ ජයන්තී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 22

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

16 වන ග්‍රන්ථය

අධ්‍යුක්තරතීකාය

පඤ්චම භාගය

අටස්ක - නවක නිපාත

ලඬකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
ත්‍රිපිටක පරිවෘත්ත සංස්කාරක සභාවෙහි
අධ්‍යුක්තරතීකාය සංගොධක මණ්ඩලය
විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්තයි.

මු: ව: 2550

මු: ව: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 22

The Sixteenth Book in the
Suttanta-Pitaka

16

ANGUTTARANIKĀYA (V)

With the Sinhala translation by

**The Anguttaranikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee**

සුභානන්දපිටකෙ

අප්ප්ලුතනරතීකායො

පඤ්චමො භාගො

සුත්‍රානන්දපිටකයෙහි

අප්ප්ලුතනරතීකාය

පස්වන භාගය

ප මු න CONTENTS

සංසාරක නිවේදනය	xi
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලය	xv
පාළි හෝඩිය	xvii
සංකේත නිරූපණය	xix
විසය සූචි	xxi
පෙළ හා පරිච්ඡේදය	2-573
භාෂාදීපාදනුකකමණිකා	575-576
සංස්කෘතාමානුකකමණිකා	577-579
විෂයපදනුකකමණිකා	580-590

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අඩංගුකර මහානිකාය කාණ්ඩ සයකින් පරිමිත ව මුද්‍රණය සඳහා පිළියෙළ කරනලද්දේ විය. එහි ප්‍රථම භාගය 1960 දී පළවිය. ඊට පසු සතරවැනි කාණ්ඩය තෙක් වරින් වර පළවී ඇත. අටසිංක - නවක නිපාන දෙකින් සමන්විත වූ මෙම පඤ්චමභාගය බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි දෙවිසිවන ග්‍රන්ථය වශයෙන් සමූහ ව ඇත.

අඩංගුකරනිකාය පඤ්චමභාගයේ සිංහල පරිවර්තනය භාරව සිටි සඳ්විරයන් වහන්සේ විසින් යථෝචිත ව සාධකය පරිවර්තනය සංස්කාරක මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් නොකළ හෙයින් ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක සභාවේ අනුමණ්ඩලයකින් මෙම පඤ්චමභාගයේ සිංහල පරිවර්තනය නිමහම කරන ලද්දේය. එහිදී යම් යම් බලිතසාන ඇති බව පෙනීගිය හෙයින් වර්තමාන සම්පාදකමණ්ඩලයේ සමූහය පරිදි එය මුද්‍රණයට උචිත වනසේ පිළියෙළ කිරීම සඳහා කොහුවල 'විජයවංශලාරාමා'යිපති සඳුම් කීර්ති ශ්‍රී වාගීඤ්චරාවායී මකුළුදවේ ශ්‍රී පියරතනාභිධාන නායකසඳ්විරයන් වහන්සේ වෙත පවරනලද විය. උන්වහන්සේ මහත් පරිශ්‍රමයකින් සාධකයෙහි සිදුකළ බව කෘතඥතා පුච්ඡ වැ පවසමිහ. මුද්‍රණ අවසානවට පැමිණ වර්තමාන ත්‍රිපිටක සම්පාදකමණ්ඩලයේ භාෂ්‍යාගමධර මහතෙරවරුන් ධර්මගෞරවය හා අභාවබෝධය ද ඇතිවන සේ සිංහල භාෂාවේ සාධුකය ද ආරක්ෂාවන පරිදි මෙම පරිවර්තන නිමහම කිරීමට හැම ප්‍රයත්නයක් ම දරනලදබව ද කිව යුතු ව ඇත.

තවද පාඨශෝධනයට පැමිණ මාතුල ජනපදයෙහි වූ ආලෝක විහාරස්ථානයෙහි වැඩහිඳ ලලඛනසංඝායනාව කළ මහාහතුන් ලියාතැබූ දිව්‍යවකඛුලාභීන් කෙරෙහි අගනන් පත් අනුරුද්ධ මහරහතුන් වහන්සේගේ අතවැසි පරපුරෙන් රක්ෂිත වූ අඩංගුකරනිකායයන්ගේ වාචනාමාචාර්යෙහි පැවැති අඩංගුකරනිකායපාළිය යථාස්ථානයෙහි තබාලීමට අපගේ වැයම විය. මෙහි ද්‍රා විමසක සුධින් හමුයෙහි තැබිය යුතු තැනුදු ඇත; අධ්‍යක්ෂනිපාත - පටමපණ්ණාස සතරවැනි වර්ගයේ දෙවැනි සූත්‍රය (150 ටිට) "සඤ්චා හිරියං කුසලඤ්ච දනං" යනාදි එක් මෑ භාෂායෙන් යුක්ත යැ, අධ්‍යක්ෂක සංග්‍රහ ලත් නිපාතය වනුයෙන් මේ සූත්‍රයෙහි ද කරුණු අටක් තුබුව මනා යැ, එහෙත් 'සඤ්චා හිරි කුසල' යන තුන්පදය විනා වෙනත් කරුණෙක් දක්නට නැත, එහෙයින් මෙහි කිසි පද කෙනෙක් ගිලිහීගොස් ඇද්ද නැතහොත් අන් නැතොක සංග්‍රහ විය යුතු සූත්‍රයෙක් දැයි එක් වරට මැ සිතෙයි. මෙහි අටුවා බලත් මෑ එය දනවර්ගයෙහි දෙවැනි සූත්‍රය වශයෙන්

ගෙන ඒ භාර්යාවෙහි පද මතුවෙත් ම වර්ණනා කොට ඇත. චිකායෙහි මේ සුත්‍රපටුවාව උඤ්ඤානාථී යයි පවසා කිසිවක් සඳහන් කොට නැත. එහෙයින් අටුවා චිකා ඇදුරනට ද අප ඉදිරියෙහි ඇති අභිඥානර පෙළ මැ හමුවුව නිසැක යැ.

‘කාරණධව’ සුත්‍රයෙහි (36 පිට) සදෙස-විදෙස සියලු සංස්කරණයන්හි “තමෙන සාමීකා සමුපස්සතිං ගහෙතො” යනු එයි. ඇතැම් කෙනෙක් “සමුපස්සතිං ගහෙතො-මුස්සන ගෙන” යි අරුත් පවසති. ධාන්‍යායොධන-සානායක් ගෙන වදළ තැන් හෙයින් ‘සමුපස්සති - මුස්සන’ යනු ප්‍රාසංගික නොවනුයෙන් “අපසමුපස්සතිසංඛාතෙන වාතගාහිනා සුපෙතන” යන අටුවා බලා අප විසින් ශුඛපාඨය “අපසමුපස්සතිං” යි ද ‘සුළංකුල්ල’ යන අරුත ද යොදන ලද්දේය.

ව්‍යාකරණ - උපස්ස සුත්‍ර දෙකේ මැ (238, 246 පිටු) සමච්චිකාව වදරන තැන “උදුඛරබාදීකං වා’යං කුලපුඤ්ඤා හොගෙ බාදනී” යි ද, ‘අජ්ඣුමාරිකං වා’යං කුලපුඤ්ඤා මරියනී” යි ද වදරනලද්දේය. බුරුමරට ජට්ඨසභිච්චිකාරකයන්ගේ ශෝධනයෙහි ‘උදුඛරබාදීකං’ යනු ‘උදුඛර-බාදී’ යි ද, ‘අජ්ඣුමාරිකං’ යනු ‘පෙළමරණං’ යි ද ශුඛ කොට පෙළ හෙළා ඇත. එහෙත් මේ දෙකරුණ බුදුරුදුන් ‘නස හවනතී වසානො’ (මහුට නියන්තෝ වෙති) යි එකල දඹදිවැ මිනිසුන්ගේ කථාව්‍යවහාරය ගෙන වදළුව පෙරේ. එයින් මෙහි ලා බුරුම ශෝධනය අපට අනම්මත යැ. තවද ‘අජ්ඣු’ යනු ‘අජ්ඣධවා’ යන්නෙහි මාගධප්‍රාකාරරූපය වියැහෙයි.

‘නඤ්ඤ’ සුත්‍රයෙහි(384 පිට) ‘අඛා අයමායසමා පඤ්ඤා වා පච්ඡති වා’ යන තැන්හි ‘පච්ඡති’ යනු ජට්ඨසංගීති ශෝධනයෙහි ‘පඡ්ඡති’ යි ද, තායාක්ෂර මුද්‍රණයෙහි ‘ගච්ඡති’ යි ද එයි, එහෙත් ගම්නාචී අනාගත ආර්‍යාතරූපය තුටුව මනා වනුයෙන් ‘ගෙච්ඡති, ඡෙච්ඡති’ යනාදී රූපයන් මෙන් සාධුච්ඡය සලකා ‘පච්ඡති’ යන රූපය පෙළෙහි යොදුමුහ.

නවකනිපාතයේ ප්‍රථමවර්ගයේ සන්වැනි ‘සුතවාපරිබ්බාජක’ සුත්‍රයේ (396-98 පිටු) හා අටවැනි ‘සජ්ඣපරිබ්බාජක’ සුත්‍රයෙහි (400 පිට) ද රහතුන් වහන්සේ පිළිබඳ කොට දක්වන අභව්‍යසාන නවයෙක් වෙයි. දෙසුතෙහි මැ මුලින් දක්වන කරුණු පස සාධාරණවන අතර පසුව එන කරුණු සතර වෙනස්ව ඇත. මේ වෙනස දක්වන බුද්ධසොඝාවාරිභු: “බුද්ධං පච්චකමාතුන්ති: න බුද්ධො අයන්තී ඒවං පච්ඡනිපිතුං, ධමමාදීසුපි එසෙව නයො. එවං තාව අට්ඨකථාය ආගතං, පාළියං පන ඉමස්මිං සුඤ්ඤා අභතිගඤ්ඤානි කථිතානි. අට්ඨමෙ බුද්ධාදීනං පච්චකමානං කථිතං.” යි. ‘බුද්ධං පච්චකමාතුං’ යනාදී පදයනට අච්ඡි දක්වා අච්ඡිකථායෙහි මෙසේ ආයේ යැ, එතෙකුදුවත් පාළියෙහි මේ (සන්වැනි සුතවා) සුත්‍රයෙහි

අගතිගමන කියනලදැයි ද, අටවැනි (සර්ක)සූත්‍රයෙහි බුද්ධාදී ප්‍රත්‍යාබ්‍යානය කියනලදැ යි ද දැක්වූහ. මෙහි දී හෙලිවන වැදගත් කරුණෙක් ඇත: බුදුගොස් ඇදුරන් පවසන අවස්ථාව නම: ලක්දිව මිහිඳු පරපුරෙහි සිංහල මහතෙරවරුන් ලියාතැබූ මහාවිහාරීය හෙළවුවාව යැ, පාළිය නම: දඹදිව දී සිය ඇදුරුපාණන් වෙත උගත් තෙවළා බුදුවදන යැ. හෙළවුවා ලියන ලද්දේ මහමිහිඳු තෙරණුවන් ගෙනඑනලද වාවනාමාචාර්යෙහි වූ පාළියට බවද පිළිගතයුතු ය. මෙය සසඳා බලත් මැ බුදුගොස් ඇදුරන් අවුටායෙහි ඇතැයි කී නය මැ මහාවිහාරීය අඩිගුණතරනිකායපාළියෙහි ද එසේ මැ දක්නට ඇත. එහෙත් බුරුමරට අඩිගුණතරනිකායපාළිය බුදුගොස් හිමියන් කී පාළිය හා සැසැදෙනබව දක්නට ලැබේ.

තවද අවස්ථාවන - ලෝකවිජය සූත්‍රයෙහි (210 - 12 - 148 වූ) “අයං සා ලොකො, පරං සා ලොකො” යන පාඨ ඇතැම් සංස්කරණයෙක “අයං ලොකො, අයං ස ලොකො, පරලොකො” යනු වීසින් එයි. එහෙත් ‘අයං අසා, පරො අසා’ යන රූපයන්ගේ සංහිතා හෙයින් ‘අයං සා, පරසා’ යනු අප වීසින් ආදාත විය. අඩිගුණතරාගමවරය පිළිබඳ කොට වෙනත් කියැවුණු දූය අවසානභාගයෙහි ලා පවසමහ.

බුද්ධජයනකී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයන් යුහු වැ පළකරවාලීම සඳහා ක්‍රියාකාරී ප්‍රයත්නයෙක යෙදෙන ගරු සංස්කෘතික ඇමතිතුමාණන් ප්‍රමුඛ එම අමාත්‍යාංශයෙහි හා සංස්කෘතික අධිකාරියෙහි සියලු පිනැතියනට ද, දෙතිවල ‘කිසර’ මුද්‍රණාලයාධිකාරීතුමන් ඇතුළු එම කායබලණ්ඩලයට ද, මෙම සත්ත්‍රියායෙහි උපකාමන වන හැම සජ්ජනයනට ද අපගේ කෘතඥතා පූර්වක ආශංසනය වන්නේය. හැම ලෝවැසියෝ දුකින් මිදෙත්වා.

මේවගට—ශාසනොදයකාරී

ලබුගම ලබ්‍යානඤ්ඤ සචරීර
ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමපාදක

2521
1977—අප්‍රියෙල් මස 30 වැනි දින
‘ප්‍රවචනොදය’ පිරිවෙන
මොල්ලිගොඩ
ඳාද්දුව.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

මහරගම වටයවත්තපාර-ශ්‍රී චන්ද්‍රශෙඛරාරාමාධිපති අභ්‍යන්තර පණිවිඩ
බලන්නගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපියෙහි (හික්කු වික්‍රමවිද්‍යාලයෙහි) අධිපති
ත්‍රිපිටකවාගීඤ්චාරාචාර්ය, රාජකීය පණිවිඩ කෝදගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක
දක්‍ෂිණ ලඛ්‍යායෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රච්චනොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාරාචාර්ය, ත්‍රිපිටක
වාගීඤ්ච, විමලකීර්ති ශ්‍රී රාජකීය පණිවිඩ, ලබුගම ලඛ්‍යානන්ද ශ්‍රී කල්‍යාණි
සාමග්‍රීධර්ම මහාසඛ්‍යසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

කිරුළපන පුච්චාරාම, නාරාහේන්පිට අභයාරාම යන විහාරදායකධිපති
ශාන්තපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණිවිඩ, රද්දල්ලේ සිරි පඤ්ඤලෝක
ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසඛ්‍යසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන්
වහන්සේ.

හෙරලියාවල, සුද්ධිනාරාමාධිපති ශාන්තපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය
පණිවිඩ, වෙඳුරුවෙ සිරි අනෝමදස්සී බටහිර දිශායෙහි ප්‍රධාන
සඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණිවිඩ, කරහම්පිටිගොඩ
සිරි සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ නිකීර්ගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති රාජකීය පණිවිඩ කරදන
පඤ්ඤලඛකාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ලෙඛකාධිකාරී:

කොළඹ, බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති,
පණිවිඩ, දෙරගමුවෙ සිරි ධම්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධානසඛ්‍යනායක
සථවිරයන් වහන්සේ.

පාලි හෝඩිය
THE PALI ALPHABET
IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū එ e ඔ o

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ධna			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña			
ටta	ඨtha	ධda	ඵdha	ණna			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	ඞba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	චva	ශsa			
හha	ඟga	ඞja	ඞm				
කka	කkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කොko
ඛkha	ඛkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛොkho
ගga	ගgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගොgo

CONJUNCT - CONSONANTS

කකkka	කඛkkha	කයkya	කීkri	කචkva	කඛkhya	කචkhva	කඟgga	කඟggha	කඞnka	ඉඟgā	කඞnkkha	කඞnḡga	කඞnḡgha	චචcca	චඡccha	චජcja	චඣcjha
කෙකkka	කෙඛkkha	කෙයkya	කෙකීkri	කෙකචkva	කෙකඛkhya	කෙකචkhva	කෙකඟgga	කෙකඟggha	කෙකඞnka	කෙඉඟgā	කෙකඞnkkha	කෙකඞnḡga	කෙකඞnḡgha	කෙචචcca	කෙචඡccha	කෙචජcja	කෙචඣcjha
කුකkka	කුඛkkha	කුයkya	කුකීkri	කුකචkva	කුකඛkhya	කුකචkhva	කුකඟgga	කුකඟggha	කුකඞnka	කුඉඟgā	කුකඞnkkha	කුකඞnḡga	කුකඞnḡgha	කුචචcca	කුචඡccha	කුචජcja	කුචඣcjha
කෙකkka	කෙඛkkha	කෙයkya	කෙකීkri	කෙකචkva	කෙකඛkhya	කෙකචkhva	කෙකඟgga	කෙකඟggha	කෙකඞnka	කෙඉඟgā	කෙකඞnkkha	කෙකඞnḡga	කෙකඞnḡgha	කෙචචcca	කෙචඡccha	කෙචජcja	කෙචඣcjha
කුකkka	කුඛkkha	කුයkya	කුකීkri	කුකචkva	කුකඛkhya	කුකචkhva	කුකඟgga	කුකඟggha	කුකඞnka	කුඉඟgā	කුකඞnkkha	කුකඞnḡga	කුකඞnḡgha	කුචචcca	කුචඡccha	කුචජcja	කුචඣcjha

සංකේත නිරූපණය

සී - සීහළකඛරතාලපණ්ණ පොතක.

සීමු - සීහළකඛරමුද්දිත පොතක.

ජසං -- මරම ජලයසඛිති-සොධිත පොතක.

සයා -- සයාම-තායසකඛරමුද්දිත පොතක.

මු - මුල්ලව්ණපාළි.

PTS—Pali Text Society, Anguttaranikaya.

අධ්‍යයන රීතියේ පසුබිමට හාගො

අධ්‍යයන රීතිය - විෂය සූචි

අධ්‍යයන රීතිය	2 - 365
පසුබිමට හාගො	2 - 219

1. මෙහෙයවීම 2 - 39

විෂයය	පිටුව
1. මෙහෙයවීමේ අර්ථය	2— 5
2. ආදිබුද්ධිමය අර්ථය ,,	4—13
3. පසුබිම ,,	12—13
4. දැනට පිට ,,	14—15
5. පසුබිම ලොකය ,,	14—17
6. දැනට ලොකය ,,	16—21
7. දේවදේවතාව ,,	20—25
8. උත්තර ,,	24—31
9. නැගෙනහිර ,,	32—35
10. කාරණය ,,	34—39

2. මහාමෙහෙය 40 - 99

1. වෙරළ ,,	40—51
2. සිහසනය ,,	50—67
3. ආර්ය ,,	66—69
4. බුද්ධිය ,,	70—77
5. මල ,,	76—79
6. දුක ,,	78—79
7. පුරිසරය ,,	80—81
8. ඉතිහාස ,,	80—81
9. පහර ,,	82—93
10. උපාය ,,	92—99

අධ්‍යයන සාහ චිසයසුචි

3. ගහපතිවගෙහ 100 - 149

චිසයාහි				පිට්ඨකා
1.	වෙසාලිකඋගහ	සුහහං	...	100—107
2.	හජීගාමක උගහ	,,	...	106—113
3.	හජ්කාලවක	,,	...	114—117
4.	හජ්කාලවක සඬහහව ජුචු සුහහං	116—119
5.	මහානාම	සුහහං	...	120—123
6.	ජීවක	,,	...	122—125
7.	බල	,,	...	124—125
8.	වීණාසවබල	,,	...	126—129
9.	අකඛණ	,,	...	128—135
10.	අනුරුඬ්ඬ	,,	...	134—149

4. දනවගෙහ 150 - 173

1.	පඬමදන	සුහහං	...	150—151
2.	දුතියදන	,,	...	150—151
3.	දනවඤ්ච	,,	...	150—151
4.	බෙහතභුඋම	,,	...	152—155
5.	දනුඋඋභභි	,,	...	156—159
6.	පුඤ්ඤකිරියවඤ්ච	,,	...	158—163
7.	සඋඋරියදන	,,	...	164—165
8.	සඋඋරිය	,,	...	164—167
9.	පුඤ්ඤභිසඤ	,,	...	166—171
10.	අපායසංවහහනික	,,	...	170—173

5. උපොසථවගෙහ 174 - 219

1.	සඬබිහහඅඬඬභුඋපොසථ සුහහං	174—179
2.	වීච්චනඅඬඬභුඋපොසථ	,,	...	178—185
3.	වීසාචුඋපොසථ	,,	...	186—191
4.	වාඋසඬචුඋපොසථ	,,	...	190—193
5.	උබාඋචුඋපොසථ	,,	...	192—199
6.	අනුරුඬ්ඬමනාපකාසික	,,	...	198—205
7.	වීසාඛාමනාපකාසික	,,	...	206—207
8.	නඤ්ඤමාභුමනාපකාසික	,,	...	208—211
9.	පඬමඋලාකචීඋය	,,	...	210—215
10.	දුතියඋලාකචීඋය	,,	...	214—219

අධ්‍යයන විෂයය

දුතිය පොත 220 - 361

6. ගෞතමීය 220 - 257

විෂයය				පිටුව
1. ගෞතමී	සුඛං	220—231
2. භික්ෂුන්‍යාචාරය	„	230—233
3. සංඛ්‍යාගෞතමීයචාරය	„	232—235
4. ව්‍යාග්‍රහණය	„	231—243
5. උපදේශ	„	242—251
6. කාමාධිපති	„	250—253
7. පටිමඤ්චනානුභවය	„	252—253
8. දුතියඤ්චනානුභවය	„	254—255
9. පටිමඤ්චනානුභවය	„	254—255
10. දුතියඤ්චනානුභවය	„	256—257

7. වාසාලීය 258 - 297

1. ලාභිච්ඡා	සුඛං	258—263
2. අලංකාර	„	262—269
3. සංඛ්‍යාදේශන	„	268—275
4. අධිදේවඤ්චනානුභවය	„	274—279
5. අභිභවය	„	278—281
6. විමොක්ඛ	„	280—283
7. අනරියවොභාර	„	282—285
8. අරියවොභාර	„	284—285
9. පරිසර	„	284—285
10. භූමිවාල	„	286—297

8. සමකමීය 298 - 339

1. පටිමඤ්චනානුභවය	සුඛං	298—301
2. දුතියසමකමීයචාරය	„	300—303
3. පටිමඤ්චනානුභවය	„	302—309
4. දුතියසමකමීයචාරය	„	310—315
5. පටිමඤ්චනානුභවය	„	314—315
6. දුතියසමකමීයචාරය	„	316—321
7. ඉච්ඡා	„	320—325
8. අලංකාර	„	326—331
9. සෙවනානුභවය	„	330—331
10. කුසිතාරමභවය	„	332—339

අට්ඨකතිපාත විසයසූචි

9. සතිවග්ගො 340 - 359

විසයානි				පිට්ඨකයා
1. සතිසමපජ්ඣාදා	සුත්තං	340—343
2. පුණ්ණිය	,,	342—343
3. කිංචුලක	,,	344—345
4. මහාචාරඛය	,,	346—347
5. ත්ථාගනාධිවචන	,,	346—349
6. නාගින	,,	348—355
7. පඤ්ඤාකුඤ්ඤා	,,	354—357
8. අප්පසාද	,,	356—357
9. පටිසාරණියකමම	,,	358—359
10. තසසපාපියාපිකාසමොච්ඡන්ත සුත්තං		358—359

10. සාමඤ්ඤවග්ගො 360 - 361

1—27. 'වොජ්ඣා' උපාසිකාදීනං නාමෙන සත්ථවිසති සුත්තානි,
360—361

11. රාගාදිපෙය්‍යාලං 362—365

1. අට්ඨමඤ්ඤා	සුත්තං	362—363
2. අට්ඨ අභිභාසනන	,,	362—363
3. අට්ඨවිමොක්ඛ	,,	364—365
4.—510. සෙසසුත්තානි		364—365

නවකතීපාතො 366 - 573

1. සමෝධිවග්ගො 366-401

විසයානි				පිටුවක
1. සමෝධිපකඛිත	සුඤ්ඤා	366-371
2. නිසසයසමපනන	„	370-373
3. මෙසිය	„	372-379
4. නඤ්ඤ	„	378-385
5. බලසඤ්ඤාවඤ්ඤ	„	386-389
6. සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බ	„	390-395
7. සුඤ්ඤාවඤ්ඤ	„	396-399
8. සඤ්ඤාවඤ්ඤ	„	398-401
9. සුඤ්ඤ	„	400-401
10. ආචාරිකාසුඤ්ඤ	„	400-401

2. සීහනාදවග්ගො 402-439.

1. සාරිපුත්ත සීහනාද	සුඤ්ඤා	402-439
2. සොපාදිපස	„	410-415
3. මහානකාට්ඨින	„	416-421
4. සමුද්ධි	„	422-425
5. ගණ්ඨාපම	„	424-427
6. සඤ්ඤ	„	426-427
7. කුලොපගමන	„	426-429
8. නවධගුපසාසම	„	428-431
9. දෙවනා	„	432-435
10. වෙලාම	„	434-439

3. සත්තාවාසවග්ගො 440-465

1. ධාන	සුඤ්ඤා	440-441
2. බලුඛිත	„	440-447
3. තණ්හාමුලක	„	448-449
4. සත්තාවාස	„	448-451
5. පඤ්ඤාවඤ්ඤ	„	450-453
6. සීලාසුඤ්ඤාවඤ්ඤ	„	452-457
7. පඤ්ඤාවඤ්ඤ	„	456-461
8. දුතියාවඤ්ඤ	„	460-463
9. ආසානවඤ්ඤ	„	462-463
10. ආසානවඤ්ඤ	„	462-463
11. අනුපුබ්බනිරෝධ	„	464-465

නවකතිපාත වීසයසූචි

4. මහාවග්ගො 466—531

වීසයානි				පිටුවකො
1.	අනුපුබ්බ වීහාර සුඤ්ඤා	466—467
2.	අනුපුබ්බවීහාරසමාපනති,,	468—475
3.	නිබ්බානසුඛ	476—481
4.	ගාථී උපමා	480—487
5.	කුමාරනිසංසය	488—493
6.	ආනන්ද	494—497
7.	ලොකායතිකධ්වංශමණ	496—503
8.	දෙවාසුරසංඛාම	502—507
9.	ආරක්ඛකනාගොපම	506—511
10.	තපුසංගහපති	512—531

5. සාමඤ්ඤවග්ගො 532—545

1.	සමොධ සුඤ්ඤා	532—537
2.	කායසකඛී	536—539
3.	පඤ්ඤවිමුක්ත	538—541
4.	උභතොභාගවිමුක්ත	540—543
5.	සන්දිට්ඨිකධමම	542—543
6.	සන්දිට්ඨිකතිබ්බාන	542—543
7.	නිබ්බාන	544—545
8.	පටිනිබ්බාන	,, ,,
9.	තදංඛනිබ්බාන	,, ,,
10.	දිට්ඨධම්මනිබ්බාන	,, ,,

දුතියො පණණාසකො 546—573

1. ඛෙමවග්ගො 546—551

1.	ඛෙම සුඤ්ඤා	546—547
2.	ඛෙමපසංඝ	,, ,,
3.	අමන	,, ,,
4.	අමනපසංඝ	,, ,,
5.	අභය	548—549
6.	අභයපුංඤ	,, ,,
7.	පසංදධි	,, ,,
8.	අනුපුබ්බපසංදධි	,, ,,
9.	නිරොධ	,, ,,
10.	අනුපුබ්බනිරොධ	548—551
11.	අරහත්භවබ්බාහබ්බධමම	550—551

නවකනිපාත විසයසූචි

2. සතිපට්ඨානවග්ගො 552-561

විසයාති			පිටුවකො
1. සිකඛාදුබ්බලාසතිපට්ඨාන සුඤ්ඤා	552—553
2. නිවරණසතිපට්ඨාන	„	...	„ „
3. කාමගුණ සතිපට්ඨාන	„	...	554—555
4. උපාදනකඛ්ඤ්ඤාසතිපට්ඨාන	„	...	„ „
5. ඔරමඤ්ඤාසතිපට්ඨාන	„	...	„ „
6. ගතිසතිපට්ඨාන	„	...	556—557
7. මච්ඡරිය සතිපට්ඨාන	„	...	„ „
8. උද්ධමනාරියසතිපට්ඨාන	„	...	„ „
9. වෛනොබ්බලසතිපට්ඨාන	„	...	558—559
10. විනිබ්බන්ධසතිපට්ඨාන	„	...	560—561

3. සමමපපට්ඨානවග්ගො 562-565

1. සිකඛාදුබ්බලාසමමපපට්ඨාන සුඤ්ඤා	562—563
2-9 නිවරණාදි සුඤ්ඤානි	„ „
10. විනිබ්බන්ධ සමමපපට්ඨාන සුඤ්ඤා	564—565

4. ඉද්ධිපාදවග්ගො 566-569

1. සිකඛාදුබ්බලා ඉද්ධිපාද සුඤ්ඤා	566—567
2-9 ඉද්ධිපාදාදි සුඤ්ඤානි සුඤ්ඤා	„ „
10. විනිබ්බන්ධ ඉද්ධිපාද	„	...	568—569

5. රාගාදිපෙය්‍යාලං 570-573

1. නවසඤ්ඤා සුඤ්ඤා	570—571
2. ක්‍රාන්තසමාපත්ති	„	...	„ „
3-340. රාගාදිපෙය්‍යාලං සුඤ්ඤානි	570—573
ගාථාදීපාදනුකකමණිකා	575—576
සඤ්ඤානාමානුකකමණිකා	577—579
විසෙසපදනුකකමණිකා	580—590

සුභගතනිවේදන

අධිගුණවර්තිකායෝ

පඤ්චමෝ භාගෝ

සුභගතපිටකේ අධ්‍යයනාර්ථකායෝ

පඤ්චමෝ භාගෝ

අටස්කන්ධපාතෝ

පඨමෝ පණ්ණාසකෝ

1. මෙහ්නාවගෙගා

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

8. 1. 1. 1

මෙහ්නානිසංස සුභතං

එවං මෙ සුභං : එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං චිහරති ජේතවනෙ අනාපටිඤ්ඤිකස්ස ආරාමේ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙහස්සි භික්ඛවොති. හදනෙහති නෙ භික්ඛු භගවතෝ පච්චක්ඛොස්සුං. භගවා එතදවොච :

මෙහ්නාය භික්ඛවෙ වෙතොච්චුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුජී කතාය යානීකතාය¹ චක්ඛුකතාය අනුච්ඤිතාය පරිචිතාය සුසමාරඤ්ඤාය අට්ඨානිසංසා පාටිකඛිං. කතමෙ අට්ඨ :

සුඛං සුපති, සුඛං පටිබුජ්ඣති, න පාපකං සුපිනං පසඤ්ඤති, මනුස්සානං පියො භොති, අමනුස්සානං පියො භොති, දෙවතා රක්ඛන්තී, නාසං අභගී වා විසං වා සඤ්ඤං වා කමති, උඤ්ඤං අසපටිච්ඤිතො භුක්ඛං-ලොකුපගො භොති.

මෙහ්නාය භික්ඛවෙ වෙතොච්චුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුජී-කතාය යානීකතාය¹ චක්ඛුකතාය අනුච්ඤිතාය පරිචිතාය සුසමාරඤ්ඤාය ඉමෙ අට්ඨානිසංසා පාටිකඛිංති.

1. යානීකතො-මජ්ඣ.

1. යො ව ලෙක්කං භාවයති, අපමාණං පතිසසතො¹
තනු² සංයොජනා භොනතී, පසසතො උපපිකඛයං.
2. එකමි වෙ පාණමදුට්ඨවීඝ්ණා, ලෙක්කායති කුසලී තෙන භොති,
සඛෙඛව³ පාණ මනසානුකමි, පහුතමරියො පකරොති දුඤ්ඤං.
3. යෙ සක්කසණ්ඛං පඨවී. ජිනිඤා,⁴ රාජීසයො⁵ යජමානානුපරියගා⁶,
සසමෙධං⁷ දුට්ඨමෙධං, සම්මාපාසං වෘචපෙයං⁸ නිරක්ඛලං.
4. ලෙක්කසස චිත්තසස සුභාවිතසස,
කලමි තෙ නානුභවිනතී සොළසිං,
වඤ්ඤභා තාරගණං ව සඛෙඛ,
යථා න අගසනති කලමි සොළසිං.
5. යො න භනති න සාතෙති, න ජිනාති න ජාපයෙ,
ලෙක්කං මසා සඛභුතානං, වෙරං තසස න කොනචීති.

8. 1. 1. 2

ආදිබ්‍රහ්මවරියපඤ්ඤා සුතතං

[සාවකීනිදනං]

අලඝ්ඵම භික්ඛවෙ, හෙතු අට්ඨ පව්වයා ආදිබ්‍රහ්මවරියපඤ්ඤාය පඤ්ඤාය අපච්චද්ධාය පට්ට්ඨාභාය, පට්ට්චද්ධාය භියොයාභාවාය වෙදුල්ලාය භාවනාය පාරිදුරියා සංවත්තනති. කතමෙ අට්ඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤා උපනිසසාය චිහරති, අඤ්ඤාතරං වා ගරුට්ඨානියං සබ්බභවාරීං යසුසා තිබ්බං භිරොක්කසං පච්චුපට්ඨිතං භොති පෙමඤ්ඤා භාරවො ව, අයං භික්ඛවෙ, පඨමො හෙතු පඨමො පව්වයො ආදිබ්‍රහ්මවරියපඤ්ඤාය පඤ්ඤාය අපච්චද්ධාය පට්ට්ඨාභාය පට්ට්චද්ධාය භියොයාභාවාය වෙදුල්ලාය භාවනාය පාරිදුරියා සංවත්තනති.

1. පට්ට්ඨාභා-මජ්ඣ.	5. රාජීසයො-මජ්ඣ.
2. තනු - සීඝ්.	6. යජමානා අනුපරියගා - මජ්ඣ.
3. සඛෙඛ ව - මජ්ඣ.	7. අක්කමෙධං - සීඝ්.
4. චිපෙයං - මජ්ඣ.	8. වෘචපෙයං - සායා, සීඝ්.

2. සො තං සඤ්ඤාං උපනිසාය විහරති¹ අඤ්ඤාතරං වා ගරුට්ඨානියං සබ්බභවං, යස්ස තිබ්බං භිරොහතසං පච්චුපට්ඨිතං හොති. පෙමඤ්ඤා ගාරවො ව, තෙ කාලෙන කාලං උපසංඝාමිකා පරිපුච්ඡති, පරිපඤ්ඤාති: ඉදං භනෙත, කථං? ඉමස්ස කවිසොති? තස්ස තෙ ආයසමනෙතො අවිවචං වෙව විවරන්ති. අනුභ්වනානිකතං ව උභ්වනානිකරොහති. අනෙක විභිනෙසු² කඛ්ඛායානියෙසු ධම්මෙසු කඛ්ඛං පටිච්චනොදෙතති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො හෙතු දුතියො පච්චයො ආදිබ්බුභවරිසිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලඤ්ඤාය භියෙයාභාවාය වෙසුඤ්ඤාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

3. සො තං ධම්මං සුඤ්ඤාං ආයෙත චූපකාසෙන සමපාදෙති, කාය-චූපකාසෙන ව විකඤ්ඤාපකාසෙන ව. අයං භික්ඛවෙ, තතියො හෙතු තතියො පච්චයො ආදිබ්බුභවරිසිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලඤ්ඤාය භියෙයාභාවාය වෙසුඤ්ඤාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

4. සීලවා ව හොති පාතිමොක්ඛාසංවරසංවුත්තො විහරති, ආචාරගොචර සමපනෙතො අඤ්ඤාමනෙසු වජේසු භයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. අයං භික්ඛවෙ, වතුඤ්ඤා හෙතු වතුඤ්ඤා පච්චයො ආදි-බ්බුභවරිසිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලඤ්ඤාය භියෙයා-භාවාය වෙසුඤ්ඤාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

5. බහුසසුනො හොති සුතධරො සුතසන්චියො, යෙ තෙ ධම්මො ආදි-කල්යාණො මජ්ඣිමකල්යාණො පරියොසානකල්යාණො සාඤ්ඤා සමාදයන්තං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්බුභවරියං අභිවදන්ති, තථාරූපස්ස ධම්මො බහුසසුනො හොහති. ධනා³ වච්ඤා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපට්ඨිකා. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාමො හෙතු පඤ්ඤාමො පච්චයො ආදිබ්බුභවරිසිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලඤ්ඤාය භියෙයාභාවාය වෙසුඤ්ඤාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

6. ආරඤ්ඤා විහරති අකුසල්යානං ධම්මානං පහානාය කුසල්යානං ධම්මානං උපසමපදය ථාමවා දළහපරකකමො අනිකඛික්ඛධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. අයං භික්ඛවෙ, ජලෙයා හෙතු ජලෙයා පච්චයො ආදිබ්බුභව-වරිසිකාය පඤ්ඤාය අප්පට්ඨිකාය පටිලාභාය පටිලඤ්ඤාය භියෙයාභාවාය වෙසුඤ්ඤාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

1. විහරන්තො - මජ්ඣං. 2. කො අප්ඤ්ඤාති - මජ්ඣං. 3. අනෙකවිභිනෙසු ව - මජ්ඣං. 4. ධනා - මජ්ඣං.

7. සමෘගතො ඛො පන අනානාකරීතො හොති, අනිරවජානකරීතො හොති, සාමං වා ධම්මං භාසති, පරං වා අජේකිසති, අරියං වා තුණ්ඤ්ඤාචං නාතිමඤ්ඤති. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො හෙතු සත්තමො පට්ටයො ආදිබ්බුභවරීඨිකාය පඤ්ඤය අප්පට්ටඤාය පටිලාභාය පටිලඤාය භියෙතාභාවාය වෙසුලලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

8. පඤ්ඤ සු ඛො පන උපාදනකිකිකෙසු උදයබ්බයානුපසි විහරති “ඉති රූපං, ඉති රූපස සමුදයො, ඉති රූපස අත්ථගමො¹, ඉති වෙදනා, ඉති වෙදනාය සමුදයො, ඉති වෙදනාය අත්ථගමො¹; ඉති සඤ්ඤ -පෙ- ඉතිසංඛාරා-පෙ- ඉති විඤ්ඤණං, ඉති විඤ්ඤණස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤණස අත්ථගමො”ති. අයං භික්ඛවෙ, අට්ඨමො හෙතු අට්ඨමො පට්ටයො ආදිබ්බුභවරීඨිකාය පඤ්ඤය අප්පට්ටඤාය පටිලාභාය පටිලඤාය භියෙතාභාවාය වෙසුලලාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවහන්ති.

තමෙන සමුභවාරී එවං සමභාවකන්ති²: “අයං ඛො ආයස්සා සඤ්ඤා උපනිසාය විහරති, අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානියං සමුභවාරීං, යත්ඤ නිබ්බං භිරොක්ඛපං පච්චුපට්ඨිතං හොති පෙමඤ්ඤ භාරවො ව. අදා අයමායමො ජානං ජානාති පසං පසති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකීභාවාය සංවහන්ති.

“තං ඛො පනායමායමො සඤ්ඤා උපනිසාය විහරන්තො අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානියං සමුභවාරීං යත්ඤ නිබ්බං භිරොක්ඛපං පච්චුපට්ඨිතං හොති පෙමඤ්ඤ භාරවො ව, තෙ³ කාලෙන කාලං උපසධ්ධමීජා පරිසුච්ඡති පරිපඤ්ඤති: ඉදං භනෙන කපං? ඉමස කවන්තො⁴?”

තස තෙ ආයස්සානො අට්ටිටං වෙච විචරන්ති, අනුත්තානීකතඤ්ඤ උත්තානීකරොහති. අනෙකච්චිනෙසු ව කඛ්ඛායානියෙසු ධම්මෙසු කඛ්ඛං පටිච්චනොදෙත්ති අදා අයමායමො ජානං ජානාති පසං පසතිති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤය එකීභාවාය සංවහන්ති.

1. අත්ථගමො - මජ්ඣ. 3. යො - පිච්ච. 2. සමභාවෙහි - මජ්ඣ. 4. කො අතෙ - මජ්ඣ.

“ නං ඛො පතායමායඤ්චා ධම්මං සුචා ආයෙන චූපකාසෙන සමාපාදෙති, කායචූපකාසෙන ච චිත්තචූපකාසෙන ච: අද්ධා අයමායඤ්චා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

“සීලවා ඛො පන අයමායඤ්චා පාතීමොක්ඛසංවරසංචුතො චිහරති. ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමකෙසු චජ්ජසු භයදසසාචී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. අද්ධා අයමායඤ්චා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

“බහුසසුතො ඛො පන අයමායඤ්චා සුතධරො සුතසන්තීවයො යෙ නෙ ධම්මො ආදීකල්‍යාණො මජ්ඣකල්‍යාණො පරියොසානකල්‍යාණො සාසං සබ්බඤ්ඤානං තෙවලපරිපූණණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිචදන්තී, නථා රූපාසා ධම්මං බහුසසුතා භොන්තී. ධනා¹ චච්චා උච්චිතා මනසානු- ඵපකඤ්ඤා දිට්ඨිසා සුපපට්ඨිද්ධා, අද්ධා අයමායඤ්චා ජානං ජානාති, පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

“ආරද්ධචිරියො ඛො පන අයමායඤ්චා චිහරති. අකුසලානං ධම්මොනං පහානාය, කුසලානං ධම්මොනං උප්පම්පදය, ථාමවා දල්ඤ- පරික්ඛමො අනික්ඛිතතධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු, අද්ධා අයමායඤ්චා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

“සධ්‍යගතො ඛො පන අයමායඤ්චා අනානාකථීතො භොති අතිරව්ජානකථීතො, සාමං වා ධම්මං භාසති, පරං වා අජෙක්ඛසති, අරියං වා තුණ්භීභාවං නාතිමඤ්ඤති. අද්ධා අයමායඤ්චා ජානං ජානාති පසං පසාති”ති. අයමි ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

1. ධනා - මජ්ඣ.

“පඤ්චස්ථ ඛො පන අයමායස්මා උපාදනකඛණ්ඩස්ස උදයඛබ්බයානුපඤ්චි වීභරතී: ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්ථගමො, ඉති වෙදනා -පප- ඉති සඤ්ඤා -පප- ඉති සඛ්ඛාරා -පප- ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථගමොති, අද්ධා අයමායස්මා ජානං ජානාති, පස්සං පස්සති”ති. අයමෙ ධම්මො පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තතීති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අටුක හෙතු අටුක පවච්චයා ආදිබ්‍රහ්මචරීථිකාය පඤ්ඤාය අසථවීලද්ධාය පථිලාභාය පථිලද්ධාය භියොතාභාවාය වෙසුප්පාය භාවනාය පාරිසුරියා සංවත්තන්තීති.

8. 1. 1. 3

පට්ඨමපිය සුත්තං

[භාවස්ථිතිදනං]

අටුකභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙභි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං අපපියො ව හොති, අමනාපො ව අගරු ව අභාවතීයො ව. කතමෙභි අටුකභි:

අධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අපපියපසංසී ව හොති. පියගරභී ව ලාභකාමො ව සක්කාරකාමො ව අභිරිතකා ව අනොක්ඛපපී ව පාපිච්චො ව ජීව්ජාදීඛසී ව. ඉමෙභි ඛො භික්ඛවෙ, අටුකභි ධම්මෙභි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං අපපියො ව හොති අමනාපො ව අගරු ව අභාවතීයො ව.

අටුකභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙභි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං පියො ව හොති මනාපො ව ගරු ව භාවතීයො ව. කතමෙභි අටුකභි:

අධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න අපපියපසංසී ව හොති න පියගරභී ව න ලාභකාමො ව න සක්කාරකාමො ව, භිරිමා ව හොති ඛක්ඛපපී ව අපපිච්චො ව සමාදිඛසී ව. ඉමෙභි ඛො භික්ඛවෙ, අටුකභි ධම්මෙභි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං පියො ව හොති, මනාපො ව ගරු ව භාවතීයො වාති.

8. 1. 1. 4

දුතියපිය සුතතං

[සාවස්තීදුතං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං අපටියො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච, කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ලාභකාමො ච භොති. සකකාරකාමො ච අනවඤ්ඤත්තිකාමො ච කාලඤ්ඤ ච අමන්තඤ්ඤ ච අසුච්ච ඛුභාණි ච අකකාසකපරිභාසකො ච සමුභම්චාරීනං.

ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ, අවස්ති ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං අපටියො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච.

අට්ඨති භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ලාභකාමො ච භොති. න සකකාරකාමො ච න අනවඤ්ඤත්තිකාමො ච කාලඤ්ඤ ච මන්තඤ්ඤ ච සුච්ච න ඛුභාණි ච න අකකාසකපරිභාසකො ච සමුභම්චාරීනං.

ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභම්චාරීනං පියො ච භොති. මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චාති.

8. 1. 1. 5

පට්ඨලොකධම්ම සුතතං

[සාවස්තීදුතං]

අවස්මෙ භික්ඛවෙ, ලොක ධර්මා ලොකං අනුපරිචක්ඛන්ති, ලොකො ච අට්ඨලොකධම්මෙ අනුපරිචක්ඛති. කතමෙ අට්ඨ:

ලාභො ච අලාභො ච අශසො ච යසො ච නිද්දා ච පසංසා ච සුඛං ච දුක්ඛං ච, ඉමෙ ටො භික්ඛවෙ අට්ඨලොකධම්මෙ ලොකං අනුපරිචක්ඛන්ති, ලොකො ච ඉමෙ අට්ඨලොකධම්මෙ අනුපරිචක්ඛති.

1. ලාභො අලාභො *අයසො යසො ච
නිඤා පසංයා ච සුඛං ච දුක්ඛං,
එතෙ අනිච්චා මනුජෙසු ධම්මා
අසසකතා ඒපරිනාමධම්මා.
2. එතෙ ච ඤාතො සතිමා සුමෙධො
අවෙසකිච්චි ඒපරිනාමධම්මෙ,
ඉටුකක ධම්මා න මචෙත්ඤාචි චිත්තං
අනිච්චිතො නො පටිසාතචෙති.
3. තසසානුරොධා අචචා විරොධා
විධුපිතා අසුභතා න සන්ති,
පඤ්ඤා ඤාතො ඒරජං අසොකං
සමුච්චපජානාති භවස්ස පාරගුති.

8. 1. 1. 6

දුකියලොකධම්ම සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

අටුකකථාම භික්ඛව, ලොකධම්මා ලොකං අනුපරිචක්ඛන්ති, ලොකො ච අටුක ලොකධම්මෙ අනුපරිචක්ඛති. කතමෙ අටුක:

ලාභො ච අලාභො ච යසො ච අයසො ච නිඤා ච පසංයා ච සුඛං ච දුක්ඛං ච, ඉමෙ ඛො භික්ඛව, අටුකලොකධම්මා ලොකං අනුපරිචක්ඛන්ති. ලොකො ච ඉමෙ අටුකලොකධම්මෙ අනුපරිචක්ඛති.

අසසුතවතො භික්ඛව, පුටුඤ්ඤාසං උප්පජති ලාභොපි අලාභොපි යසොපි අයසොපි නිඤාපි පසංයාපි සුඛමපි දුක්ඛමපි.

සුතවතොපි ඛො භික්ඛව, අරියසාධකස්ස උප්පජති ලාභොපි අලාභොපි, යසොපි අයසොපි නිඤාපි පසංයාපි සුඛමපි දුක්ඛමපි.

තත්ථ භික්ඛව, කො වියෙසො කො අධිප්පයාසො¹ කිං නානාකරණං² සුතවතො අරියසාවකස්ස අසුතවතා පුටුඤ්ඤානොනාති:

භගවම්බුලකා නො භනෙත ධම්මා, භගවනෙතතිකා, භගවම්ච්චිසරණා. සාධු වත භනෙත, භගවනංයෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අසො, භගවතො සුඤ්ඤා භික්ඛු ධාරෙස්සන්ති.

1. අධිප්පයො - P.T.S., සිඞු. මජ්ඣ. අධිප්පයො - සා. 2. නානා කරණං - සිඞු. * යසායසොච - මජ්ඣ.

තෙන හී හිකඛවෙ, සුඡාඵ සාධුකං මනසි කරොඵ, හාසියසාමීති.

එවං භණ්ණනී ඛො තෙ හිකඛු භගවංසා පච්චසෙසාසුං. භගවා එතදවොච:

3. අසුනුවතො හිකඛවෙ, පුටුජ්ජනසස උපපජ්ජති ලාභො, සො න ඉති පට්ඨඤ්චිකඛති: උපතො ඛො මෙ අයං ලාභො, සො ච ඛො අනිච්චො දුකො විපරිනාමධම්මොති, යථාභූතං නපජානාති. උපපජ්ජති අලාභො -පෙ- උපපජ්ජති යසො -පෙ- උපපජ්ජති අයසො -පෙ- උපපජ්ජති නිඤා -පෙ- උපපජ්ජති පසංසා -පෙ- උපපජ්ජති සුඛං -පෙ- උපපජ්ජති දුකං, සො න ඉති පට්ඨඤ්චිකඛති උපතං ඛො මෙ ඉදං දුකං තං ච ඛො අනිච්චං දුකං විපරිනාමධම්මොති. යථාභූතං නපජානාති.

තස්ස ලාභාපි විතං පරියාදය තිඛති, අලාභො පි විතං පරියාදය තිඛති, යසොපි විතං පරියාදය තිඛති, අයසොපි විතං පරියාදය තිඛති, නිඤාපි විතං පරියාදය තිඛති, පසංසාපි විතං පරියාදය තිඛති, සුඛමපි විතං පරියාදය තිඛති, දුකමපි විතං පරියාදය තිඛති. සො උපතං ලාභං අනුරුජ්ජති, අලාභෙ පට්ඨිරුජ්ජති. උපතං යසං අනුරුජ්ජති, අයසෙ පට්ඨිරුජ්ජති. උපතං පසංසං අනුරුජ්ජති, නිඤාය පට්ඨිරුජ්ජති. උපතං සුඛං අනුරුජ්ජති, දුකෙ පට්ඨිරුජ්ජති. සො එවං අනුරොධවිරොධසමාපනො න පරිමුච්චති, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දෙමනසෙහි උපායාසෙහි, න පරිමුච්චති දුකකමාති වදුමි.

4. සුනුවතො ච ඛො හිකඛවෙ, අරියසාවකස්ස උපපජ්ජති ලාභො. සො ඉති පට්ඨඤ්චිකඛති: උපතො ඛො මෙ අයං ලාභො, සො ච ඛො අනිච්චො දුකො විපරිනාමධම්මොති යථාභූතං පජානාති. උපපජ්ජති අලාභො -පෙ- උපපජ්ජති යසො -පෙ- උපපජ්ජති අයසො -පෙ- උපපජ්ජති නිඤා -පෙ- උපපජ්ජති පසංසා -පෙ- උපපජ්ජති සුඛං -පෙ- උපපජ්ජති දුකං. සො ඉති පට්ඨඤ්චිකඛති:

උපහතං ඛො මෙ ඉදං දුක්ඛං, තඤ්ච ඛො අනිච්චං දුක්ඛං විපරිනාම-
ධමමනනී යථාභූතං පජානාති. තස්ස ලාභොපි වික්ඛං න පරියාදය
තිට්ඨති. අලොභොපි වික්ඛං න පරියාදය තිට්ඨති, යසො'පි වික්ඛං න
පරියාදය තිට්ඨති, අයසොපි වික්ඛං න පරියාදය තිට්ඨති, නිඤ්චි වික්ඛං න
පරියාදය තිට්ඨති, පසංසාපි වික්ඛං න පරියාදය තිට්ඨති, සුඛමපි වික්ඛං න
පරියාදය තිට්ඨති, දුක්ඛමපි වික්ඛං න පරියාදය තිට්ඨති. සො උපහතං
ලාභං නානුරුජ්ඣති, අලාභෙ නපච්චීරුජ්ඣති. උපහතං යසං
නානුරුජ්ඣති. අයසෙ නපච්චීරුජ්ඣති. උපහතං පසංසං නානුරුජ්ඣති,
නිඤ්ඤාය නපච්චීරුජ්ඣති. උපහතං සුඛං නානුරුජ්ඣති. දුක්ඛ
නපච්චීරුජ්ඣති. සො එවං අනුරොධවීරොධවීපභීතො පරිවුච්චති
ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනසෙහි
උපායාසෙහි. පරිවුච්චති දුක්ඛකමාති වදංථි.

අයං ඛො භික්ඛවෙ, විසෙසො අයං අධිපපයාසො¹ ඉදං නානාකරණං²
සුතවතො අරියසාවකස්ස අසසුතවතා පුච්ඡජනෙනාති.

1. “ලාභො අලාභො අයසො යසො ච
නිඤ්ඤා පසංසා ච සුඛඤ්ච³ දුක්ඛං,
එතෙ අනිච්චා මනුජේසු ධමමා
අසස්සතා විපරිනාමධමමා.
2. එතෙ ච ඤ්ඤා සතිමා සුමෙධො
අවෙක්ඛති විපරිනාමධමමෙ
ඉවබස්ස ධමමා න මරෙහති වික්ඛං
අතිට්ඨතො නො පටිසාතමෙති.
3. තස්සානුරොධා අඵවා වීරොධා
විධුසිතා අසඟතා න සභථී,
පදඤ්ච ඤ්ඤා වීරජං අයොකං
සමමපපජානාති හවස්සපාරගුති.

8. 1. 1. 7

දෙවදත්තවිපත්ති සුත්තං

එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ශිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ
අවීරපක්කනෙන දෙවදෙක්ඛ. තත්ථ ඛො හගවා දෙවදත්තං ආරඛ්ඨා භික්ඛු
ආමනෙතසී:

1. අධිපපයාසො - සතා.
2. නානාකරණං - සීචු.
3. සුඛං දුඛං - මජ්ඣ.

සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්ථවිපකතීං පච්චවෙකතීතා හොති, සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං පරවිපකතීං පච්චවෙකතීතා හොති; සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්ථසමපකතීං පච්චවෙකතීතා හොති, සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙන කාලං පරසමපකතීං පච්චවෙකතීතා හොති, අටුකතී භික්ඛවෙ, අසද්ධිමෙච්චි අභිභූතො පරියාදිනනවිකෙතො දෙවදකෙතො ආපායිකො නෙරයිකො කපපච්චො අනෙකිවෙජා. කතමෙච්චි අටුකතී:

ලාභෙන භික්ඛවෙ, අභිභූතො පරියාදිනනවිකෙතො දෙවදකෙතො ආපායිකො නෙරයිකො කපපච්චො අනෙකිවෙජා. අලාභෙන භික්ඛවෙ -පෙ- යසෙන භික්ඛවෙ -පෙ- අයසෙන භික්ඛවෙ -පෙ- සකකාරෙන භික්ඛවෙ -පෙ- අසකකාරෙන භික්ඛවෙ -පෙ- පාපිච්ඡතාය භික්ඛවෙ -පෙ- පාපච්ඡිකතාය භික්ඛවෙ' අභිභූතො පරියාදිනනවිකෙතො දෙවදකෙතො ආපායිකො නෙරයිකො කපපච්චො අනෙකිවෙජා.

ඉමෙච්චි චො භික්ඛවෙ, අටුකතී අසද්ධිමෙච්චි අභිභූතො පරියාදිනනවිකෙතො දෙවදකෙතො ආපායිකො නෙරයිකො කපපච්චො, අනෙකිවෙජා.

සාධු භික්ඛවෙ භික්ඛු උපපනනං ලාභං අභිභූයා අභිභූයා විහරෙයා උපපනනං අලාභං -පෙ- උපපනනං යසං -පෙ- උපපනනං අයසං -පෙ- උපපනනං සකකාරං -පෙ- උපපනනං අසකකාරං -පෙ- උපපනනං පාපිච්ඡතං -පෙ- උපපනනං පාපච්ඡිකතං අභිභූයා අභිභූයා විහරෙයා.

කීඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්ථවසං පච්ච උපපනනං ලාභං අභිභූයා අභිභූයා විහරෙයා, යං භික්ඛ භික්ඛවෙ උපපනනං ලාභං අනභිභූයා විහරතො උපපජ්ජය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා. උපපනනං ලාභං අභිභූයා විහරතො ඵට්ඨං තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න හොන්ති.

යං භික්ඛ භික්ඛවෙ, උපපනනං අලාභං -පෙ- උපපනනං යසං -පෙ- උපපනනං අයසං -පෙ- උපපනනං සකකාරං -පෙ- උපපනනං අසකකාරං -පෙ- උපපනනං පාපිච්ඡතං -පෙ- උපපනනං පාපච්ඡිකතං අනභිභූයා විහරතො උපපජ්ජය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා. උපපනනං පාපච්ඡිකතං අභිභූයා විහරතො ඵට්ඨං තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න හොන්ති.

ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්ථවසං පට්ඨං උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය
 අභිභුය්‍ය චිතරෙය්‍ය, උප්පන්නං අලාභං -පෙ- උප්පන්නං යසං -පෙ- උප්පන්නං
 අයසං -පෙ- උප්පන්නං සකකාරං -පෙ- උප්පන්නං අසකකාරං -පෙ- උප්පන්නං
 පාපිච්ඡතං -පෙ- උප්පන්නං පාපමිත්තතං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය
 චිතරෙය්‍ය, තඤ්ඤාතිභ භික්ඛවෙ, එවං සික්ඛිතබ්බං; උප්පන්නං ලාභං
 අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය චිතරිසාම උප්පන්නං අලාභං -පෙ- උප්පන්නං යසං
 -පෙ- උප්පන්නං අයසං -පෙ- උප්පන්නං සකකාරං -පෙ- උප්පන්නං
 අසකකාරං -පෙ- උප්පන්නං පාපිච්ඡතං -පෙ- උප්පන්නං පාපමිත්තතං
 අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය චිතරිසාමාති. එවං භි වො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බන්හි.

8. 1. 1. 8

උත්තර සුත්තං

එකං සමයං ආයඤ්ඤා උත්තරො මහිසවක්ඛුස්මීං චිතරතී සඤ්ඤායා-
 කෙ පබ්බතෙ ධවජාලිකායං¹ තත්ථ ඛො ආයඤ්ඤා උත්තරො භික්ඛු
 ආමනෙහසි -පෙ-

සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා
 හොති, සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා
 හොති, සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තසමපත්තිං පච්චවෙකඛිතා
 හොති, සාධාට්ඨසො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරසමපත්තිං පච්චවෙකඛිතා
 හොතිති.

කෙන ඛො පන සමයෙන වෙසසවණො මහාරාජා උත්තරාය දිසාය
 දකඛිණං දිසං ගච්ඡති කෙනථි දෙව කරණියෙන. අසෙසාසි ඛො
 වෙසසවණො මහාරාජා ආයඤ්ඤා උත්තරසං මහිසවක්ඛුස්මීං සඤ්ඤායාකෙ
 පබ්බතෙ ධවජාලිකායං භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙන්නසස, ‘සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති, සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං පරථිපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති, සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තසමපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති, සාධාට්ඨසො
 භික්ඛු කාලෙන කාලං පරසමපත්තිං පච්චවෙකඛිතා හොති’ ති.

අථ ඛො වෙසසවණො මහාරාජා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො
 සමමිඤ්ඤන්තං² වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤාය,
 එවමෙව මහිසවක්ඛුස්මීං සඤ්ඤායාකෙ පබ්බතෙ ධවජාලිකායං¹ අත්තර-
 හිතො දෙවෙසු තාවතීංසෙසු පාතුරහොසි.

1. ධවජාලිකායං - සා, ධවජාලිකායං - මඡසං. 2. සමමිඤ්ඤන්තං - මඡඉ.

අට බො වෙසාවගේ මහාරාජා යෙන සකෙකා දෙවනමීනෙ
 තෙත්තපසඛමී, උපසඛමීචා සකකං දෙවනමීනෙ එතදවොව, 'යගෙස
 මාරීස, ජානෙය්‍යාසී, එසො ආයජමා උතතරො මභිසවජ්ඣුඝමී සඛෙඛියාකෙ
 පඛබ්බෙ ධවජාලිකායං භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති: 'සාධාච්චියො භික්ඛු
 කාලෙන කාලං අත්තච්චතති, පච්චවෙකඛිතා හොතී, සාධාච්චියො භික්ඛු
 කාලෙන කාලං පරච්චතති. -පෙ- අත්තසමපතති. -පෙ- පරසමපතති
 පච්චවෙකඛිතා හොතී'ති.

අට බො සකෙකා දෙවනමීනෙ සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරීසො
 සමමිඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජය්‍ය,
 එවමෙව දෙවෙසු තාවතීංසසු අත්තරභිනො මභිසවජ්ඣුඝමී සඛෙඛියාකෙ
 පඛබ්බෙ ධවජාලිකායං ආයජමනො උතතරසස පමුඛෙ¹ පාතුරහොසි: අට
 බො සකෙකා දෙවනමීනෙ යෙනායසමා උතතරො තෙත්තපසඛමී,
 උපසඛමීචා ආයජමනං උතතරං අභිවාදෙචා එකමතං අට්ඨාසී.
 එකමතං ධීනො බො සකෙකා දෙවනමීනෙ ආයජමනං උතතරං එතද-
 වොව:

සච්චං කීර හනෙන, ආයජමනො උතතරො භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙසී:
 සාධාච්චියො භික්ඛු කාලෙන කාලං අත්තච්චතති. පච්චවෙකඛිතා හොතී.
 සාධාච්චියො භික්ඛු කාලෙන කාලං පරච්චතති. -පෙ- අත්තසමපතති. -පෙ-
 පරසමපතති. පච්චවෙකඛිතා හොතී'ති?

එවං දෙවනමීනෙති.

කීං පභිදං² හනෙන, ආයජමනො උතතරසස සකං පච්චානං, උදභි
 තසස හභවතො වචනං අරහතො සමමාසමුද්ධසාති?

තෙන භි දෙවනමීනෙ, උපමං තෙ කරියාමී, උපමායපි ඉධෙකචෙච³
 චිඤ්ඤ පුරීසා භාසිතසස අසං ආජානනති. සෙය්‍යථාපි දෙවනමීනෙ,
 ගාමසස වා නිගමසස වා අච්චිතෙ මහාධඤ්ඤාරාසී, තනො මහාජනකායො
 ධඤ්ඤං ආහරෙය්‍ය කාචෙභිපි පිටකෙභිපි උච්චඛෙභිපි අඤ්ඤලිභිපි.
 ණො භු බො දෙවනමීනෙ තං මහාජනකායං උපසඛමීචා එවං
 පුච්චෙය්‍ය: කුතො ඉමං ධඤ්ඤං ආහරථාති? කථං තං ව්‍යාකරමානො⁴
 භු බො දෙවනමීනෙ, යො මහාජනකායො සමමා ව්‍යාකරමානො
 ව්‍යාකරෙය්‍යාති?

1. සමුච්චෙ - මජ්ඣ. 2. කීං පන - ස්‍යා. 3. උපමාය මධෙකචෙව - මජ්ඣ. 4. කථං ව්‍යාකරමානො - මජ්ඣ.

අවුමනා ධර්මාරාධිමනා ආභරාමාති ඛො භනෙත, යො මහාජන-
කායො සමමො ව්‍යාකරමානො ව්‍යාකරෙය්‍යාති.

උච්චෙව ඛො දෙව්‍යනම්ඤ්ඤ, යං කිඤ්චී සුභාසිතං සබ්බං තං තස්ස
භගවතො වචනං අරභතො සමමාසමුද්ධස්ස, තනො උපාදුපුපාදය
මයඤ්චෙඤ්ඤ ව භණාමාති,

අචජරියං භනෙත, අබ්භුතං භනෙත, යාව සුභාසිතම්ඤ්ඤ¹ භනෙත,
ආයඤ්චතො උත්තරෙත යං කිඤ්චී සුභාසිතං සබ්බං තං තස්ස භගවතො
වචනං අරභතො සමමාසමුද්ධස්ස, තනො උපාදුපුපාදය මයඤ්චෙඤ්ඤ ව
භණාමාති,

එකම්ඤ්ඤ භනෙත, උත්තරං, සමයං භගවා රාජගහෙ වීභරතී ගිජ්ඣකුටෙ
පබ්බතෙ අචීරපකකනෙත්ත දෙවදනෙත්ත. තත්‍ර ඛො භගවා දෙවදනං ආරබ්භ
භික්ඛු ආමනෙත්ති:

සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙත කාලං අනච්චතනිං පච්චවෙකඤ්ඤා
භොති, සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාලෙත කාලං උච්චතනිං පච්චවෙකඤ්ඤා
භොති -ඉප- අභ්‍යසමපතනිං -ඉප- පරසමපතනිං පච්චවෙකඤ්ඤා
භොතීති.

අට්ඨති භික්ඛවෙ, අසඤ්චෙඤ්ඤි අභිභුතො පරියාදින්නවිනෙත්තා දෙව-
දනෙත්තා ආපායිකො නෙරයිකො කපපට්ඨො අනෙකිච්ච්ජා. කතමෙභි අභති:

ලාභෙන² භික්ඛවෙ අභිභුතො -ඉප- අලාභෙන භික්ඛවෙ -ඉප-
යසෙන භික්ඛවෙ -ඉප- අයසෙන භික්ඛවෙ -ඉප- සකකාරෙන
භික්ඛවෙ -ඉප- අසකකාරෙන භික්ඛවෙ -ඉප- පාපිච්ඡතාය භික්ඛවෙ
-ඉප- පාපමිත්තතාය භික්ඛවෙ අභිභුතො පරියාදින්නවිනෙත්තා
දෙවදනෙත්තා ආපායිකො නෙරයිකො කපපට්ඨො අනෙකිච්ච්ජා. ඉමෙභි
ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨති අසඤ්චෙඤ්ඤි අභිභුතො පරියාදින්නවිනෙත්තා දෙව-
දනෙත්තා ආපායිකො නෙරයිකො කපපට්ඨො අනෙකිච්ච්ජා.

සාධු භික්ඛවෙ, භික්ඛු උප්පන්නං ලාභං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය වීභරෙය්‍ය,
උප්පන්නං අලාභං -ඉප- උප්පන්නං යසං -ඉප- උප්පන්නං අයසං -ඉප-
උප්පන්නං සකකාරං -ඉප- උප්පන්නං අසකකාරං -ඉප- උප්පන්නං
පාපිච්ඡතං -ඉප- උප්පන්නං පාපමිත්තං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය වීභරෙය්‍ය.

1. යාව සුභසිතං වීදං - මජ්ඣ.
2. ලාභෙන ඡී - මජ්ඣ.

කිංචි භික්ඛවෙ, භික්ඛු අඤ්චයං පටිච්ච උපපන්නං ලාභං අභිභුයා අභිභුයා විහරෙයා, උපපන්නං අලාභං -පෙ- උපපන්නං යසං -පෙ- උපපන්නං අයසං -පෙ- උපපන්නං සකකාරං -පෙ- උපපන්නං අසකකාරං -පෙ- උපපන්නං පාපිච්ඡන්තං -පෙ- උපපන්නං පාපමික්ඛන්තං අභිභුයා අභිභුයා විහරෙයා.

යං භික්ඛ භික්ඛවෙ, උපපන්නං ලාභං අනභිභුයා විහරන්තො උපපජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා, උපපන්නං ලාභං අභිභුයා විහරන්තො එවංස නෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොන්තී. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ, උපපන්නං අලාභං -පෙ- උපපන්නං යසං -පෙ- උපපන්නං අයසං -පෙ- උපපන්නං සකකාරං -පෙ- උපපන්නං අසකකාරං -පෙ- උපපන්නං පාපිච්ඡන්තං -පෙ- උපපන්නං පාපමික්ඛන්තං අනභිභුයා විහරන්තො උපපජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා. උපපන්නං පාපමික්ඛන්තං අභිභුයා විහරන්තො එවංස නෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න භොන්තී. ඉදං ටො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අඤ්චයං පටිච්ච උපපන්නං ලාභං අභිභුයා අභිභුයා විහරෙයා. උපපන්නං අලාභං -පෙ- උපපන්නං යසං -පෙ- උපපන්නං අයසං -පෙ- උපපන්නං සකකාරං -පෙ- උපපන්නං අසකකාරං -පෙ- උපපන්නං පාපිච්ඡන්තං -පෙ- උපපන්නං පාපමික්ඛන්තං අභිභුයා අභිභුයා විහරෙයා.

ක්කමාතිභ භික්ඛවෙ, එවං සිකඛිතබ්බං උපපන්නං ලාභං අභිභුයා අභිභුයා විහරිසාම, උපපන්නං අලාභං-පෙ-උපපන්නං යසං-පෙ-උපපන්නං අයසං -පෙ- උපපන්නං සකකාරං -පෙ- උපපන්නං අසකකාරං -පෙ- උපපන්නං පාපිච්ඡන්තං -පෙ- උපපන්නං පාපමික්ඛන්තං අභිභුයා අභිභුයා විහරිසාමාති. එවං හි ටො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බන්තී.

එක්කාවතා හන්තෙ උක්කර, මිනුසෙසසු වතසෙසා පරිසා භික්ඛු භික්ඛුගිඤ්ඤො උපාසකා උපාසිකායො. නායං ධම්මපරියායො කිංචිකඤ්චි පතිට්ඨිතො.¹ උග්ගණ්ණානු හන්තෙ, ආයසමා උග්ගරො ඉඳං ධම්ම පරියායං, පරියාදුණානු හන්තෙ, ආයසමා උග්ගරො ඉමං ධම්මපරියායං ධාරෙතු හන්තෙ, ආයසමා උග්ගරො ඉමං ධම්මපරියායං, අඤ්චයං භික්ඛො අයං හන්තෙ, ධම්මපරියායො ආදිබ්බහවරියකොති.

1. උපට්ඨිතො - මෙසං.

8. 1. 1. 9

නැද සුතතං

[සාවකීන්දනං]

කුලපුට්ඨොති භික්ඛවෙ, නැදං සමමාවදමානො වදෙය්‍ය; බලවාති භික්ඛවෙ, නැදං සමමා වදමානො වදෙය්‍ය; පාසාදීකොති භික්ඛවෙ, නැදං සමමා වදමානො වදෙය්‍ය; තිබ්බරාගොති භික්ඛවෙ, නැදං සමමාවදමානො වදෙය්‍ය.

කිමඤ්ඤත්‍ර භික්ඛවෙ, නැදො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණදාරො භොජනෙසු මහනඤ්ඤා ජාගරියං අනුපුට්ඨො සතිසමපජඤ්ඤන සමනනාගතො. යෙහි නැදෙ සකෙකාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං වරිතුං:

තත්‍රීදං භික්ඛවෙ, නැදස්ස ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණදාරතාය භොති: සවෙ භික්ඛවෙ, නැදස්ස පුරස්මිං දියා ආලොකෙතබ්බා භොති, සබ්බං වෙතසා සමනනාහරිත්වා නැදො පුරස්මිං දියං ආලොකෙති, 'එවං මෙ පුරස්මිං දියං ආලොකයතො න අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසවස්සනති'ති, ඉතිහ තස්ස සමපජානො භොති. සවෙ භික්ඛවෙ, නැදස්ස පච්ඡමා දියා ආලොකෙතබ්බා භොති -පෙ- උඤ්ඤා දියා ආලොකෙතබ්බා භොති -පෙ- දකඛිණා දියා ආලොකෙතබ්බාභොති: -පෙ- උඤ්ඤං උලොකෙතබ්බා භොති -පෙ- අධා ඔලොකෙතබ්බා භොති. -පෙ- අනුදියා අනුච්චලොකෙතබ්බා භොති, සබ්බං වෙතසා සමනනාහරිත්වා නැදො අනුදියං අනුච්චලෙති. 'එවං මෙ අනුදියං අනුච්චලකයතො නාභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසවස්සනති. ඉතිහ තස්ස සමපජානො, ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, නැදස්ස ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණදාරතාය භොති.

තත්‍රීදං භික්ඛවෙ, නැදස්ස භොජනෙ මහනඤ්ඤතාය භොති: ඉධ භික්ඛවෙ නැදො පටිසම්බායොතිසො ආහාරං ආහාරෙති: නෙව දවාය න මදය න මණ්ඩනය න විභුසනය, යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ධිතියා යාපතාය වීචිංසුපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුග්ගහාය, ඉති පුරාණඤ්ඤ වෙදනං පටිභිබ්බාමී, නවඤ්ඤ වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමී, යාත්‍රා ව මෙ භවිස්සති, අනවජ්ජනා ව එසුචිභාතො වාති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, නැදස්ස භොජනෙ මහනඤ්ඤතාය භොති.

තනුදං භික්ඛවෙ, නන්දසස ජාගරියානුයොගසංඝං භොති. ඉධ භික්ඛවෙ, නන්දො දිවසං වඩකමෙන නිසජ්ජාය ආචරණියෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පරියොධෙති. රත්තියා පඨමං යාමං වඩකමෙන නිසජ්ජාය ආචරණියෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පරියොධෙති රත්තියා මජ්ඣිමං යාමං දකඛ්ථොන පසෙසන සීභසෙයං කපෙති. පාදෙ පාදං අව්වාධාය සතො සමපජාතො උට්ඨානසංඝං මනසිකරිතො. රත්තියා පච්ඡමං යාමං පච්චුට්ඨාය වඩකමෙන නිසජ්ජාය ආචරණියෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පරියොධෙති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, නන්දසස ජාගරියානුයොගසංඝං භොති.

තනුදං භික්ඛවෙ, නන්දසස සතිසමපඤ්ඤං භොති: ඉධ භික්ඛවෙ, නන්දසස විදිතා වෙදනා උපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨන්ති, විදිතා අබ්භසං ගච්ඡන්ති, විදිතා සංඝෙසු උපජ්ජන්ති, -පෙ-විදිතා විකක්ඛා උපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨාන්ති, විදිතා අබ්භසං ගච්ඡන්ති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ, නන්දසස සතිසමපඤ්ඤං භොති.

කිමඤ්ඤත්ථ භික්ඛවෙ, නන්දො ඉන්ද්‍රියෙසු ඉත්තඤ්ඤාදරං භොජනෙ මත්ඤ්ඤා ජාගරියං අනුසුඛො සතිසමපඤ්ඤන සමනතාගතො යෙහි නන්දො සකෙකානි පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුන්ති.

8. 1. 1. 10

කාරණධව සුතතං

එකං සමයං භගවා චම්පායං විහරති ගගගරාය නොකඛරණියා කීරෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙත්ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො අඤ්ඤානඤ්ඤා¹ පට්චරති, බහිද්ධා කපං අපනාමෙති, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අපචරියඤ්ඤා පාතුකරොති. අප් ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙහි. තිද්ධමප්ඵතං භික්ඛවෙ පුග්ගලං, හිද්ධමප්ඵතං භික්ඛවෙ, පුග්ගලං, අපනොයොසො භික්ඛවෙ පුග්ගලො, කිං වො පරපුග්ගො විහෙදියති.²

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චසස පුග්ගලසස තදිසං යෙව භොති. අභිකක්ඛනං පච්ඤකක්ඛනං ආලොකිතං විලොකිතං සමමිඤ්ජිතං පසාරිතං සංසාරිපත්ත විචරධාරණං. සෙයංචොපි අඤ්ඤාසං හදකානං භික්ඛුනං යාවස්ස භික්ඛු ආපත්තිං න පසදන්ති, යතො ච ඛවාසස භික්ඛු ආපත්තිං පසදන්ති තමෙනා ඵවං ජානන්ති. සමඤ්ජුසි වායං සමඤ්ජලාපො සමඤ්ජකාරණධවොති. තමෙනා ඉති විදිතො බහිද්ධා නාසෙත්ති. තං කියස හෙතු: මා අඤ්ඤා හඤ්ජෙ භික්ඛු දුපෙදිති.

1. අඤ්ඤානාඤ්ඤා - සා.
 2. කිං වො තෙන පරපුග්ගෙන විසොධිතෙන - මජ්ඣං, කිං වො පරපුග්ගො විහෙදියති - ආ.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවො, සමිපනෙත යවකරණෙ යද්දුසී ජායෙථ, යව-
 පලාපො යවකාරණඛවො. තස්ස තාදිසංයෙව මුලං හොති සෙය්‍යථාපි
 අඤ්ඤාසං හද්දකානං යවානං, තාදිසංයෙව නාලං හොති සෙය්‍යථාපි
 අඤ්ඤාසං හද්දකානං යවානං, තාදිසංයෙව පක්ඛං හොති සෙය්‍යථාපි
 අඤ්ඤාසං හද්දකානං යවානං, යාවස්ස සීසං න නිබ්බන්තති, යතො ව
 බ්වාස්ස¹ සීසං හිබ්බන්තති. තමෙන ඵලං ජානන්ති: යද්දුසී වායං යව-
 පලාපො යවකාරණඛවොති. තමෙන ඉති විදිත්වා සමුලං උප්පාටෙත්වා
 බ්හිද්ධා යවකරණස්ස ජමෙධිත්ති. තං කිස්ස හෙතු: මා අඤ්ඤා
 හද්දකෙ යවෙ දුපෙසිති.

ඵලමෙව ඛො භික්ඛවො ඉමෙකඵලස්ස පුග්ගලස්ස තාදිසංයෙව
 හොති අභික්ඛන්තං පටික්ඛන්තං ආලොකිතං විලොකිතං සමමිඤ්ජිතං
 පසාරිතං සබ්බාට්ඨකතච්චරධාරණං. සෙය්‍යථාපි අඤ්ඤාසං හද්දකානං
 භික්ඛනං යාවස්ස භික්ඛ ආපත්තිං න පස්සන්ති. යතො ව බ්වාස්ස
 භික්ඛ ආපත්තිං පස්සන්ති. තමෙන ඵලං ජානන්ති: සමණදුසී
 වායං සමණපලාපො සමණකාරණඛවොති. තමෙන ඉති
 විදිත්වා බ්හිද්ධා නාමෙසන්ති. තං කිස්ස හෙතු: මා අඤ්ඤා
 හද්දකෙ භික්ඛ දුපෙසිති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවො, මහතො ධඤ්ඤාරාසීස්ස පුයමානස්ස² තත්ථ යාති
 ධඤ්ඤාති දල්භාති සාරවන්තාති. තාති ඵකමන්තං පුඤ්ජං හොති, යාති
 පන තාති ධඤ්ඤාති දුබ්බලාති පලාපාති තාති වානො ඵකමන්තං
 අපකස්සති. තමෙන සාමීකා[අප]සඉමජ්ජතිං ගතෙත්වා හිමොයා සොමන්තාය
 අපසමච් ජන්ති. තං කිස්ස හෙතු: මා අඤ්ඤා හද්දකෙ ධඤ්ඤා
 දුපෙසිති.

ඵලමෙව ඛො භික්ඛවො, ඉමෙකඵලස්ස පුග්ගලස්ස තාදිසංයෙව හොති
 අභික්ඛන්තං පටික්ඛන්තං ආලොකිතං විලොකිතං සමමිඤ්ජිතං පසාරිතං
 සබ්බාට්ඨකතච්චරධාරණං. සෙය්‍යථාපි නාම අඤ්ඤාසං හද්දකානං භික්ඛනං
 යතො ව බ්වාස්ස භික්ඛ ආපත්තිං පස්සන්ති, තමෙන ඵලං ජානන්ති:
 සමණදුසී වායං සමණපලාපො සමණකාරණඛවොති. තමෙන ඉති
 විදිත්වා බ්හිද්ධා නාමෙසන්ති. තං කිස්ස හෙතු: මා අඤ්ඤා හද්දකෙ
 භික්ඛ දුපෙසිති.

1. යාවස්ස - සීඝ්‍ර.
 2. දු:සමානස්ස - සීඝ්‍ර. දු:සමානස්ස - මජ්ඣ. දු:සමානස්ස - සා.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛාච පුරිසො උදපානපණ්ණාලියා අජීතො කිණං කුඨාරිං ආදය වනං පච්චෙය්‍යා, සො තං තදෙව¹ රුක්ඛා කුඨාරිපාසෙන ආකොටෙති. තඤ්ඤා යාති තාති රුක්ඛාති දුක්ඛාති සාරවතතාති කුඨාරි-පාසෙන ආනකාටිතාති කුක්ඛං පටිනදනති, යාති තාති රුක්ඛාති අනෙතොසුජ්ඣි අච්ඤානාති කසලච්ඡේදනාති තාති කුඨාරිපාසෙන ආනකාටි-තාති දඤ්ඤං පටිනදනති. තමොං මුතල ජීඤ්ඤා, මුලෙ ඡෙත්වා අග්ග-ඡීඤ්ඤා, අග්ගෙ ඡෙත්වා අනෙතො සුච්චෙය්‍යාධිකං චිසොටෙති, අනෙතො සුච්චෙය්‍යාධිකං චිසොටෙත්වා උදපානපණ්ණාලියා යොජෙති.

ඒවමව ටො භික්ඛාච ඉමධකට්ඨස්ස පුග්ගලස්ස තාදීසං යෙව හොති අභිකක්ඛනං පටිකක්ඛනං ආලොකිතං චිලොකිතං සමඡිඤ්ඤිතං පසාරිතං සඛ්ඛාටිපක්ඛවිචරධාරණං, සෙය්‍යථාපි නාම අඤ්ඤාසං භද්දකානං භික්ඛානං යාවස්ස භික්ඛා ආපච්ඡිං න පස්සනති. යනො ව ඛොස්ස භික්ඛා ආපච්ඡිං පස්සනති, තමෙනං ඵලං ජානනති: සමඡිඤ්ඤා වායං සමඡි-පලාපා සමඡිකාරණධට්ඨොති. තමෙනං ඉති චීදිත්වා ඛභිද්ධා නාසෙතති. තං කිස්ස හෙතු: ටො අඤ්ඤා භද්දකෙ භික්ඛා දුට්ඨෙති.

1. සංවාසායං² චීජානාථ, පාපිච්චිතං කොට්ඨො ඉති, ඔක්ඛි උමභි පලාපි ව, ඉඤ්ඤාති මච්ඡරී සඤ්ඤා.
2. සත්ඛවාචො ජනවත්, සමඡිඤ්ඤා වීය භාසති, රජො කතරාති කවනං³ උපදිට්ඨි අනාදරො.
3. සංසප්පි ව මුසාවාදී, තං චීදිත්වා යථාතථං, සචඛි සචඤා හුත්වාන, අභිතිඛිඤ්ඤාථ,⁴ නං.
4. කාරණධවං නිදධමථ, කසලච්ඡේදනාපකස්සථ⁵ තතො පලාපෙ වාග්ගථ, අස්සමඡෙණ සමඡිමානිතො.
5. නිදධමිත්වාන පාපිච්චි, පාපකාචාරගොචරො, සුද්ධාසුද්ධෙති සංවාසං, කප්පයචොතො පතිස්සනා තතො සමඤා නිපකා, දුක්ඛස්සනං කප්පස්සථාති.

මෙතනාවග්ගො පඨමො.

තමුද්දනං-

මෙතනා පඤ්ඤා ව දො පියා, දො ලොකා දො චිපකතියො, දෙවදග්ගො ව උක්ඛරො, නඤ්ඤා කාරණධවෙන වාති.

1. සංසප්පි - මච්ඡ.
 2. සංවාසාය - චීච්ච.
 3. කරණං - මච්ඡ.
 4. අභිතිඛිඤ්ඤා - කඤ්ඤා.
 5. කසලච්ඡේදනාපකස්සථ - කඤ්ඤා.

2. මහාවග්ගො

8. 1. 2. 1

වෙරඤ්ජ සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා වෙරඤ්ජායං විහරති නලෙ-
රුපුච්චිඤ්ඤ චූළෙ අථ ඛො වෙරඤ්ජායා ඩ්වංඤ්ජො ඤාඤ්ජො යෙන භගවා තෙතුප-
සඛකම්, උපසඛකම්ඤා භගවතා සඤ්ඤං සමමාදාදී, සලෙමාදනීයං කරු-
සාරාණීයං චිතියාරෙඤා එකමනනං නිසීදී, එකමනනං නිසිකෙතා ඛො
වෙරඤ්ජා ඩ්වංඤ්ජො භගවතනං එතදවොච:

සුත්තං මෙතං හො ගොතම, න සමමෙණා ගොතමො ඩ්වංඤ්ජො ජිණෙණ
චූළො මහජ්ජුකෙ අඤ්ඤතෙ වියොඤ්ජුපසෙකෙ අභිචාදෙති වා පච්චුචෙධති
වා ආසන්නෙ වා නිමනෙතතීති නිසීදං හො ගොතම, තථෙච, නහි භවං
ගොතමො ඩ්වංඤ්ජො ජිණෙණ චූළො මහජ්ජුකෙ අදධගෙක වියො-
ඤ්ජුපසෙකෙ අභිචාදෙති වා පච්චුචෙධති වා ආසන්නෙ වා නිමනෙතතී,
නිසීදං හො ගොතම න සමපනනමෙචාති.

නාහං තං ඩ්වංඤ්ජො, පසසාචී සදෙවනෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සමුඤ්ජනෙ සසමමෙඤ්ජොඤ්ජො පජාය සදෙවමනුසාය යමං අභිචා-
දෙයන් වා පච්චුචෙධයන් වා ආසන්නෙ න වා නිමනෙතයන්. යං හි ඩ්වංඤ්ජො,
තථාගමො අභිචාදෙයන් වා පච්චුචෙධයන් වා ආසන්නෙ වා නිමනෙතයන්
මුදධාපි තසෙ විපනෙයාති.

1. අරසරුපො භවං ගොතමොති.

අඤ්ඤ ඛෙවස ඩ්වංඤ්ජො, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො
වදෙයන් 'අරසරුපො සමමෙණා ගොතමො'ති. යෙ තෙ ඩ්වංඤ්ජො, රුපරසා
සඤ්ජරසා ගඤ්ජරසා රසරසා පොච්චිඤ්ජරසා තෙ තථාගෙකෙ පභීනා,
උච්චිකාමුලා කාලාවඤ්ඤ කතා¹ අනභාවකතා² ආයති. අනුප්පාදධම්මො, අයං
ඛො ඩ්වංඤ්ජො පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයන්
අරසරුපො සමමෙණා ගොතමොති, නො ච ඛො යං තං සන්ධාය වදෙසී.

1. කාලවඤ්ඤකතා - කතවී
2. අනභාවකතා - මරණං

2. නිබ්බානො හවං ගොතමොති.

අතී ඛෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය- නිබ්බානො සමමණො ගොතමො'ති. යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ, රූපභොගා සඤ්ඤාභොගා ගක්ඛභොගා රසභොගා පොඨධ්වභොගා තෙ තථාගතස්ස පභීනා උච්ඡිනනට්ඨලා තාලාවඤ්ඤකතා¹ අනභාවකතා² අයං අනුසාදධමො, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය නිබ්බානො සමමණො ගොතමොති, නො ච ඛො යං තුං සක්ඛිය වදෙසී.

3. අකිරියවාදෙ හවං ගොතමොති.

අතී ඛෙවස බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, අකිරියවාදෙ සමමණො ගොතමො'ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, අකිරියං වදමී කායදුච්චරිතස්ස වච්චුච්චරිතස්ස මනොදුච්චරිතස්ස, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධමමානං අකිරියං වදමී. අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අකිරියවාදෙ සමමණො ගොතමොති. නො ච ඛො යං තුං සක්ඛිය වදෙසී.

4. උච්චේදවාදෙ හවං ගොතමොති.

අතී ඛෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උච්චේදවාදෙ සමමණො ගොතමො'ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, උච්චේදං වදමී රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධමමානං උච්චේදං වදමී. අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උච්චේදවාදෙ සමමණො ගොතමො'ති, නො ච ඛො යං තුං සක්ඛිය වදෙසී.

1. තාලවඤ්ඤකතා - කපවි.
2. අනභාවකතා - මජ්ඣ.

5. ජෙඳුවච්ඡි හවං ගොතමොති,

අපී ඛෙවස ඩ්‍රාහමණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජෙඳුවච්ඡි සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ඩ්‍රාහමණ, ජීඉච්ඡාච්ඡි කායදුච්චරිතෙන වච්ඡිච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපක්ඛයා ජීඉච්ඡාච්ඡි, අයං ඛො ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘ජෙඳුවච්ඡි සමණො ගොතමො’ති, නො ව ඛො යං නිං සන්ධිය වදෙසි,

6. චෙනධිකො හවං ගොතමොති,

අපී ඛෙවස ඩ්‍රාහමණ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘චෙනධිකො සමණො ගොතමො’ති. අහං හි ඩ්‍රාහමණ චිතයාය ධම්මං දෙසෙච්ඡි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං චිතයාය ධම්මං දෙසෙච්ඡි. අයං ඛො ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘චෙනධිකො සමණො ගොතමො’ති, නො ව ඛො යං නිං සන්ධිය වදෙසි.

7. තපස්සි හවං ගොතමොති.

අපී ඛෙවස ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපස්සි සමණො ගොතමො’ති, තපනීයාහං ඩ්‍රාහමණ, පාපතෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදච්ඡි කායදුච්චරිතං වච්ඡිච්චරිතං මනොදුච්චරිතං, යස්ස ඛො ඩ්‍රාහමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිනා උච්ඡික්ඛමුලා තාලාවස්ථිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, තමහං තපස්සිති වදච්ඡි, තරාගතස්ස ඛො ඩ්‍රාහමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මො පභිනා උච්ඡික්ඛමුලා තාලාවස්ථිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, අයං ඛො ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපස්සි සමණො ගොතමො’ති, නො ව ඛො යං නිං සන්ධිය වදෙසි.

8. අපගබෙහා හවං ගොතමොති.

අපී ඛෙට්ඨ සමුභමණ, පරියායෙ යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා: 'අපගබෙහා සමණො ගොතමො'ති. යස ඛො මුභමණ, ආයතීං ගබ්භසෙයා: පුනඛහවාහිති ඛෙතති. පභීනා උච්ඡික්ඛමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අනභාව කතා ආයතීං අනුපාදා ධම්මා, තමභං අපගබෙහාති වදමී කථාගතසස ඛො මුභමණ, ආයතීං ගබ්භසෙයා: පුනඛහවාහිති ඛෙතති පභීනා උච්ඡික්ඛමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුපාදාධම්මො, අයං ඛො මුභමණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන, සමමා වදමානො වදෙයා 'අපගබෙහා සමණො ගොතමො'ති නො ව ඛො යං තං සන්ධාය වදෙසී.

සෙයාරාපි මුභමණ, කුක්ඛුට්ඨා අණ්ඛාති අවධි වා දස වා ආදාස වා, තානස්ස කුක්ඛුට්ඨා සමමො අධිසංකාති සමමො උරිසෙදිතාති සමමො පරිභාචිතාති, යො නු ඛො තෙසං කුක්ඛුට්ඨාපඤානං පඨමතරං පාදනට්ඨිධාය වා මුඛකුණ්ඩකෙන වා අණ්ඩකොසං පදලෙකා සොඤ්ඤා අභිතිබ්භිජෙජ්ජාය, කිනති සථාසස වචනීයො ජෙට්ඨො වා කණ්ට්ඨො වාති?

ජෙට්ඨොතිසස හො ගොතම, වචනීයො, සො හි තෙසං ජෙට්ඨො ගොතීති.

ඵවමෙව ඛො අභං මුභමණ, අච්ඡාගතාය පජාය අණ්ඩභුතාය, පරියොනද්ධාය අච්ඡාණ්ඩකොසං පදලෙකා ඵකොව ලොකෙ අනුක්ඛරං සමමාසමොධිං අභිසමුද්ධො, අභං හි මුභමණ ජෙට්ඨො ජෙට්ඨො ලොකසස.

ආරඬං ඛො පන මෙ මුභමණ, චිරියං¹ අභාසි අසලච්ඡිතං උපවභීතා පති අසමමුච්ඡා.² පසංද්ධා කායො අසාරඬො; සමාහිතං චිත්තං ඵකං. සො ඛො අභං මුභමණ, විචිට්ඨව කාමෙහි විචිට්ඨ අකුසලෙහි ධම්මෙහි සචිතකං සචිචාරං විචෙකජා ජිතිසුඛං පඨමං කුචානං උපසමපජ්ජ චිහරාමී,

චිතකකචිචාරානං මුපසමා අජ්ඣතං සමපසාදනං චෙතසො ඵකොදිභාවං අචිතකං අචිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං කුචානං උපසමපජ්ජ චිහරාමී,

1. චිරියං - මජ්ඣ.
2. අපමුච්ඡා - මජ්ඣ. පිඬු.

පිතියා ව විරාගා උපෙක්ඛකො' ව විහරාමි. සතො ව සමපජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙමි, යං තං අරියා ආවික්ඛන්ති. 'උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරි'ති තං තතියං කුමානං උපසමපජජ විහරාමි.

සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බෙව සොදිනස්සදෙමනස්සානං අසුඛමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං. චතුසුඛං කුමානං උපසමපජජ විහරාමි.

සො ඵලං සමාභිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අනඛගණෙ විගතූපකකිලොප මුදුහුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජපනෙත පුබ්බෙතිදාසානුස්සතිඤ්ජණාය විතො අභිනින්නාමෙසිං.

සො අනෙකවිනිතං පුබ්බෙතිදාසං අනුසාරාමි සෙයාපීදං: එකමි ජාතිං දෙමි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිනිතං පුබ්බෙතිදාසං අනුසාරාමි. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණා රත්තියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජජා අධිගතා අවිජජා විහතා විජජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථා තං අපමන්තස්ස ආනාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, පඨමා අභිනිබ්බිද අහොසි කුක්කුට්ඨජාපකසෙඨව අණ්ඩකොසමො,

සො ඵලං සමාභිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අනඛගණෙ විගතූපකකිලොප මුදුහුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජපනෙත සත්තාගං චුතුපපාතඤ්ජණාය විතො අභිනින්නාමෙසිං. සො දිබ්බිත වධඛුනා විසුද්ධන අතික්කත්තව්‍යානුසංඝන සතෙත පසසාමි චචමානෙ උප්පජ්ජමානෙ භීතෙ පණිතෙ සුචණ්ණෙ දුඛණ්ණෙ සුගතෙ දුගතෙ යථාකම්මිපගෙ සතෙත පජානාමි -පෙ- අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රත්තියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජජා අධිගතා, අවිජජා විහතා විජජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථා තං අපමන්තස්ස ආනාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො, අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, දුතියා අභිනිබ්බිද අහොසි. කුක්කුට්ඨජාපකසෙඨව අණ්ඩකොසමො.

I. උපෙක්ඛකා - කසරි

සො ඵච සමාභිනෙ විකෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අනඛතණෙ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කමලනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජපහතෙ ආසවානං බයඤ්ඤාය විතං අභිනිත්තාමෙසිං, සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං අඛලාඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං අඛලාඤ්ඤාසිං. අයං දුක්ඛ නිරොධොති යථාභූතං අඛලාඤ්ඤාසිං. අයං දුක්ඛනිරොධගාමීනී පටිපදති යථාභූතං අඛලාඤ්ඤාසිං.

ඉමෙ ආසවානී යථාභූතං අඛලාඤ්ඤාසිං. අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං අඛලාඤ්ඤාසිං. අයං ආසවනිරොධොති යථාභූතං අඛලාඤ්ඤාසිං, අයං ආසවනිරොධගාමීනී පටිපදති යථාභූතං අඛලාඤ්ඤාසිං.

තස්ස මෙ ඵච ජානනෝ ඵච පසස්සො කාමාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ, භවාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ, දිට්ඨාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ, අවිජ්ජාසවාපි විතං විමුච්චිත්ථ. විමුක්ඛස්මිං විමුක්ඛමිති ඤ්ඤාං අහොසි. ඛේණ ජාතී, වුසිංඃ චුඤ්චවරියං, නතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථනායාති අඛලාඤ්ඤාසිං. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රත්තියා පටිඡ්මෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විතතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථං තං අසමත්තස්ස ආනාපිනො පභිත්තතස්ස විහරතො. අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ, තතියා අභිනිබ්භිද අහොසි කුක්කුටචජාපකසෙසව අණ්ඩකොසමානී.

ඵච වුක්ඛෙ වෙරෙ ඤ්ජා බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ඵතදවොච: ජෙට්ඨො භවං ගොතමො, සෙට්ඨො භවං ගොතමො, අභික්කන්තං හො ගොතම, අභික්කන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතංහෙ පාණ්දපෙතං සරණං ගතන්ති.

8. 1. 2. 2
සීභසෙනාපති සුත්තං

ඵකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සමෙහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්ඡවී සන්ථාගාරෙ සන්තිසිත්තා සන්තිපතීතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණ්ණං භාසන්ති. ධම්මස්ස වණ්ණං භාසන්ති. සඛතස්ස වණ්ණං භාසන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සීහො සෙනාපති තිගණ්ඨසාවකො කසං පරියායං නිසිනොතා හොති. අපං ඛො සීහස්ස සෙනාපතිය්ස එතදභොසි: නිසංසයං ඛො සො භගවා අරහං සමොසමබ්බුදො භවීසන්ති. තථා හි මෙ සමබ්බුලා අභිඤ්ඤතා අභිඤ්ඤතා ලිච්චී සන්ථාගාරෙ සන්තිසින්නා සන්තිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසන්තී. ධම්මස්ස චණ්ණං භාසන්තී, සඛස්ස චණ්ණං භාසන්තී. යනනුනාහං නං භගවන්තං දස්සනාය උපසඛක්ඛමයාං අරහන්තං සමොසමබ්බුදාන්ති.

අපං ඛො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නානපුඤ්ඤා එතනුපසඛන්ති. උපසඛන්තිනා නිගණ්ඨො නානපුඤ්ඤා එතදචොච: ඉච්චාමහං භතෙන, සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛන්තිතුන්ති.

කිං පන කිං සීහ, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛන්තිස්සයි. සමණො හි සීහ, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

අපං ඛො සීහස්ස සෙනාපතිය්ස යො දහොසි ගමීයාභිසඛ්ඛාරො.¹ භගවන්තං දස්සනාය, සො පටිප්පස්සමහී.

දුතියමපි ඛො සමබ්බුලා අභිඤ්ඤතා අභිඤ්ඤතා ලිච්චී සන්ථාගාරෙ සන්තිසින්නා සන්තිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසන්තී, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසන්තී, සඛස්ස චණ්ණං භාසන්තී.

දුතියමපි ඛො සීහස්ස සෙනාපතිය්ස එතදභොසි: නිසංසයං ඛො සො භගවා අරහං සමොසමබ්බුදො භවීසන්ති. තථා හි මෙ සමබ්බුලා අභිඤ්ඤතා අභිඤ්ඤතා ලිච්චී සන්ථාගාරෙ සන්තිසින්නා සන්තිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසන්තී, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසන්තී, සඛස්ස චණ්ණං භාසන්තී. යනනුනාහං නං භගවන්තං දස්සනාය උපසඛක්ඛමයාං අරහන්තං සමොසමබ්බුදාන්ති.

අපං ඛො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නානපුඤ්ඤා එතනුපසඛන්ති. උපසඛන්තිනා නිගණ්ඨො නානපුඤ්ඤා එතදචොච: ඉච්චාමහං භතෙන, සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛන්තිතුන්ති.

කිං පන කිං සීහ, කිරියවාදෙ සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛන්තිස්සයි, සමණො හි සීහ, ගොතමො අකිරියවාදෙ අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

1. ගමීකාභිසඛ්ඛාරො, සිඉ.

දුතියමපි ඛො සීහස්ස සෙනාපතීසස යො අගොසි ගමීයාභිසඛාරො භගවතං දස්සනාය, යො පටිපසසමභි.

තතියමපි ඛො සම්බහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්චී සන්චාගාරෙ සනතිසිත්තා සනතිපතීනා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසනති, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසනති, සඛකස්ස චණ්ණං භාසනති.

තතියමපි ඛො සීහස්ස සෙනාපතීසස එතදභොසි: තියසංසයං ඛො සො භගවා අරහං සමමාසමබුද්ධො භවීසසති. තථා භිමෙ සම්බහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා ලිච්චී සන්චාගාරෙ සනතිසිත්තා සනතිපතීනා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසනති, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසනති, සඛකස්ස චණ්ණං භාසනති. කිං භිමෙ කරිස්සනති නිගණ්ඨා අපලොකීනා වා අනපලොකීනා වා, යනනුනාහං අනපලොකීනාව නිගණ්ඨෙ ඛං භගවතං දස්සනාය උපසඛකමෙය්‍යං අරහතං සමමාසමබුද්ධනති.

අථ ඛො සීහො සෙනාපති පඤ්චවනෙහි රථසතෙහි දීවාදිවස්ස වෙසාලියා නිය්‍යාසි භගවතං දස්සනාය. යාවතිකා යානංස්ස භූමී, යානෙ න ගන්ඨා යානා ප්‍රචචාරොභිත්වා පනතිකොච ආරාමං පාවිසී. අථ ඛො සීහො සෙනාපති යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමතං. තිසීදී, එකමතං. තිසීනෙතො ඛො සීහො සෙනාපතී භගවතං එතදවොච:

සුතං මෙ'තං භනෙත, අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ වීනෙතිති. යෙ තෙ භනෙත, එවමාහංසු: අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ වීනෙතිති. කච්චි තෙ භනෙත, චුත්තවාදීනො? න ච භගවතං. අභුතෙන අඛභාවිකකතති, ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොන්ති, න ච කොචී සභධම්මකො වාදනුවාදෙ ගාරයහං යානං ආගච්ඡති? අනඛභාක්කානුකාමාහී මයං භනෙත, භගවතං. නති.

1. අකී සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ වීනෙතිති.
2. අකී සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, කිරියවාදෙ සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ වීනෙතිති.

3. අත්ථි සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය උචෙජ්ජාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො, උචෙජ්ජය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

4. අත්ථි සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ජෙගුච්ඡි සමඤ්ඤා ගොතමො ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

5. අත්ථි සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, වෙනයිකො සමඤ්ඤා ගොතමො විනයාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

6. අත්ථි සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය තපසසී සමඤ්ඤා ගොතමො තපසසීතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

7. අත්ථි සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, අපහබ්බො සමඤ්ඤා ගොතමො අපහබ්බතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

8. අත්ථි සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අසසාසකො¹ සමඤ්ඤා ගොතමො අසසාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

1. කතමො ච සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අකිරියවාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති: අහං භි සීහ, අකිරියං වදමී කායදුච්චරිතස්ස වච්ඡිදුච්චරිතස්ස මනොදුච්චරිතස්ස, අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදමී. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අකිරියවාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

2. කතමො ච සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය කිරියවාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති: අහං භි සීහ, කිරියං වදමී. කායසුච්චරිතස්ස වච්ඡිදුච්චරිතස්ස මනොසුච්චරිතස්ස, අනෙකච්චිතානං කුසලානං ධම්මානං කිරියං වදමී. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය කිරියවාදෙ සමඤ්ඤා ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ච සාවකෙ විනෙතිති.

1. අසසාසකො - සිඞ්.

3. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා උචෙජ්චාදෙ සමණො ගොතමො, උචෙජ්චය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, උචෙජ්චං වදමී රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචෙජ්චං වදමී. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා උචෙජ්චාදෙ සමණො ගොතමො උචෙජ්චය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

4. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො, ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, ජිගුච්ඡාමි. කායදුච්චරිතෙන වච්චුච්චරිතෙන මනො දුච්චරිතෙන, අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා ජිගුච්ඡාමි. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා ජෙගුච්ඡි සමණො ගොතමො ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

5. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා: වෙනධිකො සමණො ගොතමො. විනයාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. අහං හි සීහ, විනයාය ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස, අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විනයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා වෙනධිකො සමණො ගොතමො, විනයාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

6. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා: තපස්සි සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති. තපනිංඝාහං සීහ, පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදමී කායදුච්චරිතං වච්චුච්චරිතං මනොදුච්චරිතං, යස්ස බො සීහ, තපනියා පාපකා අකුසලා ධම්මො පහිනා උච්ඡින්නමුලා නාලාවක්ඛිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො. තමහං තපස්සිති වදමී. තරාගතස්ස බො සීහ, තපනියා පාපකා අකුසලා ධම්මො පහිනා උච්ඡින්නමුලා නාලාවක්ඛිකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො. අයං බො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙයා තපස්සි සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති. තෙන ව සාවකෙ විනෙතිති.

7. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතීති. යසං ඛො සීහ, ආයතිං ගබ්බසෙය්‍යා පුනබ්බ වාභිතිබ්බන්ති පභීනා, උච්ඡින්නමුලා තාලාවස්ථකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, තමභං අපගබ්බොති වදමී. තථාගතස්ස ඛො සීහ, ආයතිං ගබ්බසෙය්‍යා පුනබ්බවාභිතිබ්බන්ති පභීනා උච්ඡින්නමුලා තාලාවස්ථකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අපගබ්බො සමණො ගොතමො අපගබ්බතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතීති.

8. කතමො ව සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අසසාසකො සමණො ගොතමො අසසාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතීති. අභං හී සීහ, අසසාසකො පරමෙන අසසාසෙත, අසසාසාය ව ධම්මං දෙසෙමී, තෙන ව සාවකෙ විනෙමී. අයං ඛො සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය අසසාසකො සමණො ගොතමො අසසාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ව සාවකෙ විනෙතීති.

එවං චුක්ඛෙ සීහො සෙනාපති භගවන්තං එතදවොච: අභික්ඛන්තං භනෙහ, අභික්ඛන්තං භනෙහ, -පෙ- උපාසකං මං භනෙහ, භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති,

අනුච්චකාරං ඛො සීහ, කරොහී, අනුච්චකාරො තුම්භාදීසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොතීති.

ඉමීනා පභං භනෙහ භගවතො භියොසොමන්තාය අභ්භමනො අභිරදෙධා, යං මං භගවා උචමොහ: අනුච්චකාරං ඛො සීහ, කරොහී, අනුච්චකාරො තුම්භාදීසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොතීති,

මමං හී භනෙන, අඤ්ඤතිත්ථියා සාවකං ලභිතවා කෙවලකපං වෙසා-
ලිං පටාකං පරිහරෙය්‍යුං: සීහො අමනාකං සෙනාපති සාවකතං උපගතොති.
අප් ව පන මං භගවා ඵවමාහ: අනුච්චිකාරං ඛො සීහ, කරොහී. අනුච්චි
කාරො තු මනාදියානං ඤාතමත්‍රුසයානං සාධු හොතීති. ඵසාහං භනෙන,
දුතියමපි භගවතනං සරණං ගච්ඡාමී ධම්මඤ්ඤි භික්ඛුසඛ්ඤාඤ්ඤි, උපාසකං මං
භනෙන, භගවා ධාරෙතු අජජනග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතන්ති.

දීසරතනං ඛො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානභුතං කුලං යෙන තෙසං
උපගතානං පිණ්ඩකං දුතඛං මඤ්ඤෙය්‍යාසීති.

ඉථීනාපහං භනෙන, භගවතො භීයොයොමත්තාය අත්තමනො අභි-
රඤ්ඤා යං මං භගවා ඵවමාහ: දීසරතනං ඛො තෙ සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපා
නභුතං කුලං යෙන තෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දුතඛං මඤ්ඤෙය්‍යාසීති.

සුතං මෙ තං භනෙන, සමඤ්ඤා ගොතමො ඵවමාහ: මයහමෙව දුතං
දුතඛං න අඤ්ඤෙය්‍යං දුතං දුතඛං, මයහමෙව සාවකානං දානං දුතඛං
න අඤ්ඤෙය්‍යං සාවකානං දුතං දුතඛං, මයහමෙව දීනතං මහපථලං, න
අඤ්ඤෙය්‍යං දීනතං මහපථලං, මයහමෙව සාවකානං දීනතං මහපථලං
නාඤ්ඤෙය්‍යං සාවකානං දීනතං මහපථලන්ති. අප් ව පන මං භගවා නිගණ්ඨෙය්
සුපි දුතෙ සමාදපෙති. අපි ව භනෙන, මයමෙත්ථකාලං ජාතීසාම. ඵසාහං
භනෙන තතීයමපි භගවතනං සරණං ගච්ඡාමී. ධම්මඤ්ඤි භික්ඛුසඛ්ඤාඤ්ඤි
උපාසකං මං භනෙන, භගවා ධාරෙතු අජජනග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතන්ති.

අප් ඛො භගවා සීහස්ස සෙනාපතීස්ස ආනුපුබ්බිකපං.¹ කපෙසි.
සෙය්‍යථීදං: - දුත කපං සීලකපං සඤ්ඤකපං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං
සඛ්ඤිලෙසං නෙතඤ්ඤෙමෙව ආභිසංසං පකාසෙසි.

1. අනුපුබ්බිකපං - මජ්ඣමනිකායෙ - අනුපුබ්බිකපං-සා

යද හඟවා අඤ්ඤාසී සීභං සොනපතීං කලලචිතතං මුදුචිත්තං චිනීවරණ-
චිත්තං උදඤ්චිත්තං පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා
ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසී: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මඟ්ගං, සෙය්‍යථාපි
නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සමච්චෙව රජනං පතීගණෙහය්‍යා,
එවමෙව සීභස්ස සෙනාපතීස්ස තඤ්චීං යෙව ආසනෙ වීරජං චිත්තමලං
ධම්මචක්ඛං උදපාදී යං කිඤ්චී සමුදයධම්මං සබ්බන්තං භීරොධධම්මෙත්තී.

අථ ඛො සීභො සෙනාපතී දිට්ඨධම්මො පක්ඛධම්මො විදිතධම්මො
පරියොගාශ්‍රාධම්මො තිණණචිකීවෙජා විගතකථබ්බපො වෙසාරජ්ජ-
පඤ්ඤා අපරපච්චයො සත්ථුසාසනෙ හඟවන්තං ඵතදවොච:

අධිවාසෙත්තු මෙ හතෙත, හඟවා ස්වාතන්‍යාය හත්තං. සද්ධිං භික්ඛු
සඤ්ඤානාතී. අධිවාසෙසී හඟවා තුණභීභාවෙන.

අථ ඛො සීභො සෙනාපතී හඟවන්තො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා
හඟවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා පකකාමී.

අථ ඛො සීභො සෙනාපතී අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමනෙතසී: ගච්ඡ ත්වං
අමෙහා පුරිස, පච්ඤාමංසං ජානාහීති. අථ ඛො සීභො සෙනාපතී තස්සා
රක්ඛියා අච්චයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණ්ණං බාදනීයං භොජනීයං පටියා
දපෙත්වා හඟවන්තො කාලං ආරොවාපෙසී. කාලො හතෙත, නිට්ඨිතං
හත්තන්තී.

අථ ඛො හඟවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛචිවරමාදය යෙන
සීභස්ස සෙනාපතීස්ස නිවෙසනං තෙනුපසබ්බමී, උපසබ්බමීත්වා පඤ්ඤානෙහ
ආසනෙ නිසීදී සඤ්චං භික්ඛුසඤ්ඤාන.

තෙන ඛො: පන සමයෙන සම්භුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රථිකාය
රථිකං¹ සිබ්බාටකෙන සිබ්බාටකං බාහා පග්ගයහ කඤ්ඤන්තී. අජ්ජ සීභෙන
සෙනාපතීනා උුලලං පසුං වධිත්වා සමණස්ස ගොඨමයා හත්තං කතං. තං
සමණො ගොතමො ජානං උද්දීසාකථං මංසං පරිභුඤ්ඤති පටිච්ච
කම්මන්තී.

1. රථියාය රථසං - 89.

අථ ඛො අඤ්ඤානරො පුරිසො යෙන සීහො සෙනාපතී තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීචා සීහස්ස සෙනාපතීස්ස උපකමුමුකො ආරොවෙයි. යගෙස හතෙන, ඡානොයායි: එතෙ සමධුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රථිකාය රථිකං¹ සිඛිකාටකෙන සිඛිකාටකං බාහා පඤ්ඤා කඤ්ඤාති. අජජ සීහෙන සෙනාපතීනා ධුලුං පසුං වධිචා සමණස්ස ගොතමස්ස හත්තං කතං, තං සමණො ගොතමො ඡානං උදදීසස්සකටං මංසං පථිභුඤ්ජති පථිච්චකමුතෙති.

අලං අයොයා දීසරත්තමි තෙ ආයසමනො අවණණකාමා බුද්ධස්ස, අවණණකාමා ධම්මස්ස, අවණණකාමා සඛස්ස න ච පනෙතෙ ආයසමනො ජීරන්තී තං හගචන්තං අසනා කුච්ඡා මුසා අභුතෙන අඛිභාවීක්ඛිත්තා, න ච මයං ජීවිතහෙතුපි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාමාති.

අථ ඛො සීහො සෙනාපතී බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඛිකං පණිතෙන බාදනියෙන හොජනියෙන සහජා සන්තපෙයි. සමචාරෙයි. අථ ඛො සීහො සෙනාපතී හගචන්තං භුත්තං ධර්මිනිතපත්තං පාණං එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො සීහං සෙනාපතී හගචා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙස්සා සමාදායෙස්සා සමුක්ඛෙජෙස්සා සමභං සෙස්සා උච්චායාසනා පක්ඛාමීති.

8. 1. 2. 3

ආජඤ්ඤා සුත්තං

[සාවඤ්චි නිදනං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ, අඛෙහි සමන්තාගතො රඤ්ඤා හද්‍රො අස්සා ඡානියො රාජාරහො හොති රාජහොඤ්ඤා රඤ්ඤා අඛගොඤ්ච සඛිං ගච්ඡති, කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, රඤ්ඤා හද්‍රො අස්සාඡානියො උභතො සුඡානො හොති. මානිතො ච පිනිතො ච' යස්සං දියායං අඤ්ඤාපි හද්‍රා අස්සාඡානියා ඡායන්ති තස්සං දියායං ඡානො හොති, යං ඛො පනස්ස හොජනං දෙනති අලුං වා පුක්ඛං වා, තං සක්ඛමං යෙව පථිභුඤ්ජති අචිකිරන්තො, ජෙගුච්ඡි හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා අභිනිසීදිතුං වා අභිනිපජ්ජිතුං වා, සොරන්තො හොති සුඛසංචායො, න අඤ්ඤා අපස්ස උඛෙඛජෙත්තා, යානි ඛො පනස්ස හොන්ති සාදේයහානි කුට්ටියහානි ජිමෙඛයාහානි වඛෙස්සාහානි තාහි යථාභුතං සාරථීස්ස ආචිකන්තා හොති.

1. රථියා-රථියං. ඔඞු.

තෙසමසා සාරථි අභිනිමදනාය වායමති, වාහි බො පන හොති කාමසෙකා අසසා වහනතු වා මා වා අහමෙසු චිහිසාමිති විතං උප්පාදෙති, ගච්ඡන්තො බො පන උජුමග්ගෙනෙව ගච්ඡති, ටාමවා හොති යාච ජීවිතමරණපරියාදනා ටාමං උපදංසෙතා, ඉමෙහි බො හිසබවෙ, අටුකති අමෙහි සමනනාගතො රසෙකා හද්වා අසසාජාතියො රාජාරහො හොති රාජහොග්ගො, රසෙකා අබ්බතවෙ සබ්බං ගච්ඡති.

එවමෙව බො හිසබවෙ අටුකති ධමමෙහි සමනනාගතො හිසබු ආනුනෙයො හොති. -පෙ- අනුභවං පුඤ්ඤකෙකිත්තං ලොකසා, කත මෙහි අටුකති:

ඉධ හිසබවෙ, හිසබු සීලවා හොති. පානිමොකබසංවරසංවුතො විහරති. අවාරගොවරසමපනනා අනුමනෙසු වජෙසු හයදසාවි සමාදය සිකති පි කාපදෙසු, යං බො පනසා හොජනං දෙනති ලුඛං වා පඤ්ඤං වා තං සකච්චංයෙව පරිභුඤ්ජති අවිහසෙකාමානො, ජෙගුච්ඡි හොති කායදුච්චරිතෙන වච්ඡිච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන ජෙගුච්ඡි හොති අනෙක- විහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපතතියා, සොරතො හොති සුඛ සංවාදසා, න අසෙකා හිසබු උචෙච්ඡෙතා. යාති බො පනසා හොතති සාදේයොති කුට්ටොති ජිලෙගොති වචෙකොති තාති යථාභුතං ආචිතනා හොති සජරි වා විඤ්ඤසු වා සබ්බභවාරිසු, තෙසමසා සජා වා විඤ්ඤ වා සබ්බභවාරි අභිනිමදනාය වායමති. සිකතිතො බො පන හොති. කාමසෙකා හිසබු සිකතිතා වා මා වා අහමෙසු සිකතිසාමිති විතං උප්පාදෙති. ගච්ඡන්තො බො පන උජුමග්ගෙනෙව ගච්ඡති. තනුයං උජු- මග්ගො සෙයාථිදා: සමොද්ධි -පෙ- සමොසමොධි, ආරදධිචිරියො විහ- රතිකාමං තචො ව නහාරු ව අටුකති ව අවිසසතු සරිරෙ උපසුසතු මංසලොභිතං, යනං පුරිසථාමන පුරිසචිරියෙන පුරිසපරකකමෙන පහකබ්බං, න තං අපාපුඤ්ඤා විරියසා සජානං භවිසුතීති. ඉමෙහි බො හිසබවෙ, අටුකති ධමමෙහි සමනනාගතො හිසබු ආනුනෙයො හොති -පෙ- අනුභවං පුඤ්ඤකෙකිත්තං ලොකසානි.

8. 1. 2. 4

බලධක සුතතං

[සාවකී නිදනං]

අධ්‍යව භික්ඛවෙ අසසබලධක දෙසිසාමී අධ්‍යව අසසදෙසෙ, අධ්‍යව චුරිසබලධක අධ්‍යව චුරිසදෙසෙ, නං සුණාථ සාධුකං මනයි කරොථ භාසිසාමීති. එවං භනෙති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්ච-
සෙසාසුං. භගවා ඵතදවොච:

1. කතමෙ ව භික්ඛවෙ, අධ්‍යව අසසබලධකා අධ්‍යව අසසදෙසා: ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා අසසබලධකා 'පෙභී'ති වුනෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා පච්චතො පටිසක්කති¹ පිට්ඨිතො රථං පට්චතො ති² එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා අසසබලධකා හොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො අසසදෙසො.

2. පුනචපරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබලධකා 'පෙභී'ති වුනෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා පච්චා ලංසති³ කුඛරං භන්ති. නිදණ්ඩං භන්තී. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබලධකා හොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො අසසදෙසො.

3. පුනචපරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබලධකා 'පෙභී'ති වුනෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා රථිසාය සත්ථිං උසස්සකා⁴ රථිසා-
යෙව අපේඛාමගුති, එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබලධකා
හොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො අසසදෙසො.

4. පුනචපරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබලධකා 'පෙභී'ති වුනෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා උම්මිඤ්ඤං ගණ්ඤාති, උඛ්චුමං රථං කරොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබලධකා හොති. අයං භික්ඛවෙ චතුසො අසසදෙසො.

5. පුනචපරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙවා අසසබලධකා 'පෙභී'ති වුනෙතා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිතා ලඛ්ඤති පුරිමං කායං, පඤ්ඤාති පුරිමෙ පාදෙ. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙවා අසසබලධකා හොති අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො අසසදෙසො.

1. පටිසක්කමති - මජ්ඣ.
2. පටිසක්කමති භන්තී
3. පච්චාලංසිතමති - සා.
4. උසස්සකා - සීඉ.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා ‘පෙභී’ති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා අනාදිධිනා සාරථිං අනාදිධිනා පනොදු¹ දනෙතභි² මුඛාධානං වීදංසිනා³ යෙන කාමං පකකමති, එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, ජට්ඨො අසුඛදෙයො.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා ‘පෙභී’ති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා, නෙව අභික්කමති, නො පටික්කමති, තසෙච ඛිලට්ඨාසී ධිනො හොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො, අසුඛදෙයො.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා ‘පෙභී’ති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා පුරිමෙ ව පාදෙ සංහරිතා පඤ්ඤමෙ ව පාදෙ සංහරිතා තසෙච චක්කාරො පාදෙ අභිනිදිදති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා අසුඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, අට්ඨමො අසුඛදොයො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ අසුඛලුචෙයා අට්ඨ ව අසුඛදොයො.

1. කතමෙ ව භික්ඛවෙ අට්ඨ ව පුරිසඛලුචෙයා, අට්ඨ ව පුරිසදොයා: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛු ආපතනියා වොදෙනති. සො භික්ඛු භික්ඛුභි ආපතනියා වොදියමානො න සරාථිති අසනියා ව නිබ්බධෙති. සෙයාථාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛලුචෙයා පෙභීති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා පච්ඡනො පටිසක්කති පිච්ඡිතො රථං පටිවනෙනති. තපුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුඤ්ඤං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා පුරිසඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො පුරිසදොයො.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛු ආපතනියා වොදෙනති සො භික්ඛු භික්ඛුභි ආපතනියා වොදියමානො වොදකං යෙව පටිපථරති. කිං නුඛො තුයනං බාලසු අබ්‍යක්කසු හණිනෙන නුඛෙ නාම හණිතඛං මඤ්ඤසිති. සෙයාථාපි සො භික්ඛවෙ අසුඛලුචෙයා පෙභීති වුනො වීදෙධා සමානො වොදිනො සාරථිනා පච්ඡාලංසති, කුඛඛරං හනති, තිදණං හඤ්ඤති. තපුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුඤ්ඤං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකවෙචා පුරිසඛලුචෙයා හොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො පුරිසදොයො.

1. පනොදුචෙයා - මජ්ඣ.
 2. පනොදුදනෙතභි - සීඉ.
 3. වීදංසිනා - සීඉ.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙහති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො වොදකසෙව පච්චාරොපෙනි කුමපි ඛොපි ඉස්සතාම: ආපත්තීං ආපනෙතා කුං නාව පයමං පටිකරොහීති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛලුච්චො පෙහීති වුඤ්ඤා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිනා රථියාය සත්ථිං උසසඤ්චා රථියං යෙව අඤ්ඤාමඤ්ඤති. තදුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුරිසඛලුච්චො හොති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො පුරිසදෙසො.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තීන්තියා වොදෙහති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො අඤ්ඤානඤ්ඤං පටිවරති, ඛහිදධා කථං අපනාමෙති, කොපඤ්ච දෙසඤ්ච අපච්චයං ව පාතුකරොති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛලුච්චො පෙහීති වුඤ්ඤා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිනා උච්චිග්ගං ගණ්ඤාති, උඛුචුමං රථං කරොති. තදුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුරිසඛලුච්චො හොති. අයං භික්ඛවෙ, වතුඤ්ඤො පුරිසදෙසො.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙහති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො සඛ්ඤ්චපෙකු ඛාහා විකෙකපං හණ්ඤති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ අසුඛලුච්චො පෙහීති වුඤ්ඤා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිනා උඛ්ඤ්ච පුරිමං කායං, පග්ගණ්ඤාති පුරිමෙ පාදෙ, තදුප මාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පුරිසඛලුච්චො හොති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤො පුරිසදෙසො.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙහති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි ආපත්තියා වොදියමානො අනාදිධිචා සඛ්ඤං අනාදිධිචා වොදකං සාපත්තීකොව යෙන කාමං පකකමිති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛලුච්චො පෙහීති වුඤ්ඤා විදෙධා සමානො වොදිතො සාරථිනා අනාදිධිචා සාරථිං අනාදිධිචා පතොදං දනෙහති මුඛාධානං විදංසිචා¹ යෙන කාමං පකකමිති. තදුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදමි. එව රුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුරිසඛලුච්චො හොති. අයං භික්ඛවෙ, ජට්ඨො පුරිසදෙසො.

1. විදංසිචා - සී. ඉ.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙත්තී. සො භික්ඛු භික්ඛුභි ආපත්තියා වොදියමානො නෙවාහං ආපත්තොමභි න පනාහං ආපත්තොමභිති දුණ්ඤාචොන සඤ්ඤා වීභෙසෙති. සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, අසුඛලුචෙය්‍යා පෙභිති වුත්තො වීඤ්ඤා සමානො වොදි-
 තො සාරථිනා නෙව අභික්ඛමති, නො පථික්ඛමති, තජෙව ධීරුධායී ධීතො හොති. තපුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුණ්ණලං වදමි. එව රුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකචොටා පුරිසඛලුචෙය්‍යා හොති. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො පුරිසදෙසො.

පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුං ආපත්තියා වොදෙත්තී. සො භික්ඛු භික්ඛුභි ආපත්තියා වොදියමානො එවමාහ; කිං නුචො තුමො ආසමනො අතිධාමුහං මධි බ්‍යාවට්ඨ, ඉදනාහං සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිනායා-
 වතඤ්ඤාමිති, සො ඤ්ඤං පච්චක්ඛාය භිනායාවත්තො එවමාහ: ඉදති චො තුමො ආසමනො අත්තමනා හොථා'ති, සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ අසුඛලුචෙය්‍යා පෙභිති වුත්තො වීඤ්ඤා සමානො වොදිතො සාරථිනා පුරිමෙ ව පාදෙ සංහරිත්වා පඤ්ඤමෙ ව පාදෙ සංහරිත්වා තජෙව වක්ඛාරො පාදෙ අභිතිසීදති. තපුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුණ්ණලං වදමි. එව රුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකචොටා පුරිසඛලුචෙය්‍යා හොති. අයං භික්ඛවෙ අවධානො පුරිසදෙසො. ඉමෙ චො භික්ඛවෙ අවධානො පුරිසඛලුචෙය්‍යා අවධානො පුරිසදෙසො.

8. 1. 2. 5

මල සුත්තං

[සාවස්ථි නිදනං]

අවධානී භික්ඛවෙ මලානි කතමානි අවධානී.

අසුඛාය මලා භික්ඛවෙ මනා, අනුධානමලා භික්ඛවෙ සරා, මලං භික්ඛවෙ වණ්ණසා කොසජ්ජං, පමාදෙ භික්ඛවෙ රක්ඛනො මලං. ලලං භික්ඛවෙ ඉක්ඛියා දුරු රිතං. මචෙජරං භික්ඛවෙ දදතො මලං. මලා භික්ඛවෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අසමිං ලොකෙ පරමභි ව. තතො භික්ඛවෙ මලා මලතරං අච්ඡා පරමං මලං. ඉමානි චො භික්ඛවෙ අවධානො මලානිති.

1. අසජ්ඣාය මලා මනස අනුට්ඨානමලා සරා,
මලං ච භික්ෂුසා සොසජ්ජං පමාදෙ රක්ඛතො මලං.
2. මලිඤ්ඤා දුච්චරිතං මචෙජ්ජරං දදතො මලං,
මලා චෙ පාපකා ධම්මා අසමීං ලොකෙ පරමහි ච
තතො මලා මලනරං අච්ඡා පරමං මලනතී.

8. 1. 2. 6

දුතෙය්‍ය සුතතං.

[සාවඤ්ඤි නිදනං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දුතෙය්‍යං ගතතු-
මරහති. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොතා ච හොති සාවෙතා ච, උග්ගහතා ච
ධාරතා ච, වීඤ්ඤා ච වීඤ්ඤපෙතා ච, කුසලො ච සහිතාසහිතසා,
තො ච කලහකාරකො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධම්මෙහි
සමන්තාගතො භික්ඛු දුතෙය්‍යං ගතතුමරහති.

අච්ඡති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුඤ්ඤා දුතෙය්‍යං
ගතතුමරහති. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ සාරිපුඤ්ඤා සොතා ච හොති සාවෙතා ච, උග්ගහතා ච,
ධාරතා ච, වීඤ්ඤා ච, වීඤ්ඤපෙතා ච, කුසලො ච සහිතාසහිතසා,
තො ච කලහකාරකො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධම්මෙහි
සමන්තාගතො සාරිපුඤ්ඤා දුතෙය්‍යං ගතතුමරහතීති.

1. යො චෙ නවෙධති¹ පඤ්ඤා පරිසං උග්ගවාදිනි²,
න ච භාපෙති වචනං න ච ඡාදෙති සාසනං,
2. අසඤ්ඤිඤා භවති පුඤ්ඤතො න ච කුසලි,
ස චෙ තාදිසතො භික්ඛු දුතෙය්‍යං ගතතුමරහතීති.

1. බාරති - මජ්ඣං, සා.
2. උග්ගවාදිනං - සීඉ.

8. 1. 2. 7

පුරිසබ්‍රමන සුතකං

[සාවස් නිදනං]

අට්ඨභි භික්ඛවෙ ආකාරෙහි ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි, කතමෙහි අට්ඨභි: රුපෙන භික්ඛවෙ, ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි, හසිතෙන භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. හස්තෙන භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. ගීතෙන භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. රුණෙණන¹ භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි, ආකපෙත භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. ව්‍යාභවෙත භික්ඛවෙ, ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. ඵපසන භික්ඛවෙ ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. ඉමෙහි වො භික්ඛවෙ අට්ඨභි ආකාරෙහි ඉස්සී පුරිසං බ්‍රහ්මි. තෙ භික්ඛවෙ සත්තා සුබ්බා යෙ² ඵපසන බ්‍රහ්මි.^{3*}

8. 1. 2. 8

ඉස්සීබ්‍රමන සුතකං

[සාවස් නිදනං]

අට්ඨභි භික්ඛවෙ ආකාරෙහි පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි, කතමෙහි අට්ඨභි:

රුපෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි, හසිතෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. හස්තෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ගීතෙන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. රුණෙණන¹ භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ආකපෙත භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ව්‍යාභවෙත භික්ඛවෙ, පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ඵපසන භික්ඛවෙ පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි. ඉමෙහි වො භික්ඛවෙ අට්ඨභි ආකාරෙහි පුරිසො ඉස්සී බ්‍රහ්මි, තෙ භික්ඛවෙ සත්තා සුබ්බා යෙ² ඵපසන බ්‍රහ්මි^{3*},

1. රුණෙණන - සිඳු.

2. සුබ්බා - සිඳු, සා.

3. බ්‍රහ්මි - සිඳු - සා.

* මජ්ඣ, පොඤ්ඤා ඉමානි දෙව සුතානි අඤ්ඤා දිසනති,

8. 1. 2. 9

පහාරාද සුතතං

එකං සමයං භගවා චෙරඤ්ජායං විහරති නළෙරු පුච්චිකු මූලෙ. අප ටො පහාරාදෙ අසුරිඤ්ඤ යෙන භගවා තෙත්තපසධකම්. උපසධකම්භා භගවතනං අභිවාදෙභා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං ධීතං ටො පහාරාදං අසුරිඤ්ඤ භගවා එතදවොච: අපි ජන පහාරාද, අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමනති.

අභිරමනති භනෙන, අසුරා මහාසමුද්දෙති:

කති ජන පහාරාද, මහාසමුද්දෙ අච්ඡරියා අබ්භූතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමනති.

අට්ඨ භනෙන, මහාසමුද්දෙ අච්ඡරියා. අබ්භූතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමනති කථමෙ අට්ඨ?:

1. මහාසමුද්දො භනෙන, අනුපුබ්බනිතො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපඛ්ඛාතො න ආයතකෙනෙව පජාතො. යමපි භනෙන, මහාසමුද්දො අනුපුබ්බනිතො අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපඛ්ඛාතො න ආයතකෙනෙව පජාතො, අයං භනෙන, මහාසමුද්දෙ පඨමො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමනති.

2. පුනච්චරං භනෙන, මහාසමුද්දො ධීතධම්මො චෙලං නාතිවකනති. යමපි භනෙන, මහා සමුද්දො ධීතධම්මො චෙලං නාතිවකනති, අයං භනෙන, මහාසමුද්දෙ දුතියො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමනති.

3. පුනච්චරං භනෙන, මහාසමුද්දො න මනෙන කුණපෙන සංවසති, යං හොති මහාසමුද්දෙ මනං කුණපං නං ඛිපං යෙව තීරං වාහෙති, ඵලං උසාදෙති?, යමපි භනෙන, මහාසමුද්දො න මනෙන කුණපෙන සංවසති. යං හොති මහාසමුද්දෙ මනං කුණපං නං ඛිපං යෙව තීරං වාහෙති, ඵලං උසාදෙති?. අයං භනෙන, මහාසමුද්දෙ තතියො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමනති.

1. ඛිපමෙව - මජ්ඣං.
2. උසාදෙති - මජ්ඣං.

4. පුනවපරං භනෙත, යා කාවී මහානදියො, සෙය්‍යථීදං: ගඛ්‍යා, යමුනා, අචිරවතී, සරභු, මභී, තා මහා සමුද්දං පඤා ජහන්තී පුරිමානී නාමගොක්ඛානී, මහාසමුද්දොකෙව සඛං ගච්ඡන්තී. යමපි භනෙත, යා කාවී මහා නදියො, සෙය්‍යථීදං: ගඛ්‍යා යමුනා අචිරවතී සරභු මභී තා මහාසමුද්දං පඤා ජහන්තී පුරිමානී නාමගොක්ඛානී, මහාසමුද්දොකෙව සඛං ගච්ඡන්තී. අයං භනෙත මහාසමුද්දෙ වතුඤ්ඤා අච්ඡරියො අබ්‍රහ්මනො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්තී.

5. පුනවපරං භනෙත, යා ව¹ ලොකෙ සවින්නියො මහාසමුද්දං අපෙඤ්ඤා, යා ව අනන්තභවං ධාරා පපතන්තී, න තෙන මහාසමුද්දස්ස උනක්ඛා වා පුරන්තං වා පඤ්ඤායතී, යමපි භනෙත, යා ව ලොකෙ සවින්නියො මහාසමුද්දං අපෙඤ්ඤා, යා ව අනන්තභවං ධාරා පපතන්තී, න තෙන මහාසමුද්දස්ස උනක්ඛා වා පුරන්තං වා පඤ්ඤායතී, අයං භනෙත, මහාසමුද්දෙ පඤ්ඤාමො අච්ඡරියො අබ්‍රහ්මනො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහා සමුද්දෙ අභිරමන්තී.

6. පුනවපරං භනෙත, මහාසමුද්දො එකරසො ලොඤ්ඤරසො, යමපි භනෙත, මහාසමුද්දො එකරසො ලොඤ්ඤරසො, අයං භනෙත, මහා සමුද්දෙ ජට්ඨො අච්ඡරියො අබ්‍රහ්මනො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්තී.

7. පුනවපරං භනෙත, මහාසමුද්දො ඛුරුතනො අනෙකරුතනො². තත්ථිමානී රතනානී, සෙය්‍යථීදං: මුක්ඛා, මණි, වෙළුරියො, සමෙඛා, සීලා, පචාළං, රජතං, ජාතරූපං, ලොභිතඤ්ඤා, මසාරගඤ්ඤා, යමපි භනෙත, මහා සමුද්දො ඛුරුතනො අනෙකරුතනො. තත්ථිමානී රතනානී, සෙය්‍යථීදං: මුක්ඛා, මණි, වෙළුරියො, සමෙඛා, සීලා, පචාළං, රජතං, ජාතරූපං, ලොභිතඤ්ඤා, මසාරගඤ්ඤා, අයං භනෙත, මහාසමුද්දෙ සක්ඛාමො අච්ඡරියො අබ්‍රහ්මනො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්තී.

8. පුනවපරං භනෙත, මහාසමුද්දො මහතං භූතානං ආවාසො. තත්ථිමෙ භූතා: කිමී කිමී ඛෙලා කිමී රපිඛෙලා³, අසුරා, නාගා, ගන්ධිඛා. සන්තී මහා සමුද්දෙ යොජනසතිකාපි අත්තභාවා, දවියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, කියොජනසතිකාපි අත්තභාවා, වතුයොජනසතිකාපි අත්තභාවා, පඤ්ඤා-යොජනසතිකාපි අත්තභාවා.

1. යා කාවී P T S
 2. ඛුරුතනො - මජ්ඣං
 3. කිමීඛෙලා - කිමී රපිඛෙලා - මජ්ඣං

යමපි භනෙන, මහාසමුදෙදු මහතං භුතානං ආවාසො. තත්ත්වෙ භුතා: නිමි, නිමිඛලා නිමිඛලා, අසුරා, නාගා ගතංඛා. සනති මහා සමුදෙදු යොජනසතිකාපි. අඤ්ඤාචා, දවියොජන-පෙ-නියොජන-පෙ-චතුර්යොජන-පෙ-පඤ්ඤායොජන සතිකාපි අඤ්ඤාචා, අයං භනෙන, මහා සමුදෙදු අටයමො අච්ඡරියො අඛුතො ධම්මො යං දිසවා දිසවා අසුරා මහාසමුදෙදු අභිරමනති.

ඉමෙ ඛො භනෙන, මහාසමුදෙදු අටය අච්ඡරියා අඛුතා ධම්මා යෙ දිසවා දිසවා අසුරා මහාසමුදෙදු අභිරමනති.

අපි පන භනෙන, භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති ?

අභිරමනති පහාරාද, භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙති.

කත් පන භනෙන, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අච්ඡරියා අඛුතා ධම්මා යෙ දිසවා දිසවා භික්ඛු ඉමස්මිං-ධම්මචිනයෙ අභිරමනති, ?

අටය පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අච්ඡරියා අඛුතා ධම්මා යෙ දිසවා දිසවා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති. කතමෙ අටය:

1. සෙය්‍යථාපි පහාරාද මහාසමුදෙදො අනුපුබ්බනිතෙතො අනුපුබ්බ-පොණො අනුපුබ්බපබ්බාතො න ආයත කෙතෙච පසානො. ඵවලෙච ඛො පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අනුපුබ්බසිකො අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බපිපද.

න ආයතකෙනෙ ච අඤ්ඤාපට්ඨෙවො. යමපි පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අනුපුබ්බ සිකො අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බපිපදන ආයතකෙනෙච අඤ්ඤාපට්ඨෙවො. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ පඨමො අච්ඡරියො අඛුතො ධම්මො යං දිසවා දිසවා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති.

2. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, මහාසමුදෙදො ධීතධම්මො වෙලං නාතිවතනති, ඵවලෙච ඛො පහාරාද, යං මයා සාවකානං සිකංචපදං පඤ්ඤාතං තං මම සාවකා ජීවිතහෙතුපි නාතිකකමනා. යමපි පහාරාද, මයා සාවකානං සිකංචපදං පඤ්ඤාතං තං මම සාවකා ජීවිතහෙතුපි නාතිකකමනා. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ දුතියො අච්ඡරියො අඛුතො ධම්මො යං දිසවා දිසවා, භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිනයෙ අභිරමනති.

3. සෙය්‍යරාපි පහාරාද මහාසම්මුද්දා න මනෙන කුණ්ඤජන සංවසති. යං හොති මහාසම්මුද්දෙ මනං කුණ්ඤං තං විපසංඝෙය්‍යව්¹ තීරං වාහෙති, උලං උසාරාදෙති.² ඵවමෙව ඛො පහාරාද, යො යො පුග්ගාලො දුසසීලො පාප ධම්මො අසුච්චිසංඝසංසාරසමාචාරො පටිච්ඡන්තකම්මනො අසමමණො සමණපටිඝෙය්‍ය අබ්‍රහ්මචාරී බ්‍රහ්මචාරීපටිඝෙය්‍ය අනොපුති අවස්සුතො කසම්බුජාතො. න තෙන සඛෙසා සංවසති. අථ ඛො නං විපසංඝෙය්‍යව්³ සනභීපඤ්චා උකම්පති. කිඤ්චාපි යො හොති මජ්ඣෙ භික්ඛුසංඝසං නිසිනො.⁴ අථ ඛො යො ආරකාව සංඝමානා සඛෙසා ව තෙන. ඥාති පහාරාද යොසො පුග්ගාලො දුසසීලො පාපධම්මො අසුච්චි සංඝසංසාරසමාචාරො පටිච්ඡන්තකම්මනො අසමමණො සමණපටිඝෙය්‍ය අබ්‍රහ්මචාරී බ්‍රහ්මචාරීපටිඝෙය්‍ය අනොපුති අවස්සුතො කසම්බුජාතො, න තෙන සංඝො සංවසති. අථ ඛො නං විපසංඝෙය්‍යව් සනභීපඤ්චා උකම්පති. කිඤ්චාපි යො හොති මජ්ඣෙ භික්ඛුසංඝසං නිසිනො.⁴ අථ ඛො යො ආරකාව සංඝමානා සඛෙසා ව තෙන. අයං පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ තභීයො අච්ඡරියො අබ්‍රහ්මනො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අභිරම්හන්.

4. සෙය්‍යරාපි පහාරාද, යා කාවී මහා නදියො, සෙය්‍යරීදං; ගඛො යම්මනා අචිරට්ඨි සරග් මභී, තා මහාසම්මුද්දං පඤ්චා ජහන්ති පුරිමාති නාමගොඤ්ඤාති, මහාසම්මුද්දාඤ්ච සංඝං ගච්ඡන්ති ඵවමෙව ඛො පහාරාද, වාහාරො මෙ වණණා, ඛන්තියා බ්‍රාහ්මණා වෙසසා පුද්දා, තෙ තරාගතසංඝෙවදිතෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පඛඛඤ්චා ජහන්ති පුරිමාති නාමගොඤ්ඤාති, 'සමණා සන්‍යපුත්තියා' ඤ්ච සංඝං ගච්ඡන්ති, යමි පහාරාද වාහාරො මෙ වණණා ඛන්තියා බ්‍රාහ්මණා වෙසසා පුද්දා. තෙ තරාගතසංඝෙවදිතෙ ධම්මචිතයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පඛඛඤ්චා ජහන්ති පුරිමාති නාමගොඤ්ඤාති, 'සමණා සන්‍යපුත්තියා' ඤ්ච සංඝං ගච්ඡන්ති. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ වතුසො අච්ඡරියො අබ්‍රහ්මනො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ අභිරම්හන්.

1. විපසංඝෙව - මජ්ඣං.
 2. උසාරාදෙති - මජ්ඣං.
 3. විපසංඝෙව නං - මජ්ඣං.
 4. සනභීපඤ්චා - මජ්ඣං.

5. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, යා ව ලොතෙක සටින්තියො මහාසමුද්දං අපෙසතී යා ව අනතලිකං ධාරා පපතන්ති. න තෙන මහාසමුද්දං උනතං වා පුරතං වා පඤ්ඤයති එවලෙව ඛො පහාරාද, ඛු වෙපි භික්ඛු අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පටිනිබ්බායන්ති. න තෙන නිබ්බාන ධාතුයා උනතං වා පුරතං වා පඤ්ඤයති. යමි පහාරාද, ඛු වෙපි භික්ඛු අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පටිනිබ්බායන්ති, න තෙන නිබ්බානධාතුයා උනතං වා පුරතං වා පඤ්ඤයති. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ පඤ්ඤො අවජරියො අබ්බුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ අභිරමන්ති.

6. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, මහාසමුද්දො උකරසො ලොඤ්ඤො, එවලෙව ඛො පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො උකරසො විමුක්ඛිරසො, යමි පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො උකරසො විමුක්ඛිරසො, අයං පහාරාද ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ ජලධො අවජරියො අබ්බුතො ධම්මො, යං දිස්වාදිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ අභිරමන්ති.

7. සෙය්‍යථාපි පහාරාද, මහාසමුද්දො ඛුරුතනො අනෙකරුතනො, තත්ත්වං රතනානි, සෙය්‍යථිදං, මුත්තා මහි වෙචරියො සංඛො සිලා ජවාළං රජතං ජාතරූපං ලොභිතඤ්ඤා මසාරභ්ජං. එවලෙව ඛො පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො ඛුරුතනො අනෙක රතනො, තත්ත්වං රතනානි: සෙය්‍යථිදං, වත්තාරො සතිපට්ඨානා, වත්තාරො සම්මසධානා වත්තාරො ඉද්ධිපාද පඤ්ඤියානි පඤ්ඤා ඛලානි සත්ත ඤාණධානා අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො. යමි පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො ඛුරුතනො අනෙකරුතනො, තත්ත්වං රතනානි සෙය්‍යථිදං: වත්තාරො සතිපට්ඨානා වත්තාරො සම්මසධානා වත්තාරො ඉද්ධිපාද පඤ්ඤියානි පඤ්ඤා ඛලානි සත්ත ඤාණධානා අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො. අයං පහාරාද, ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ සත්තො අවජරියො අබ්බුතො ධම්මො, යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමස්මිං ධම්මචීනසෙ අභිරමන්ති.

8. සෙය්‍යථාපි පහාරාද මහාසමුද්දො මග්ගං භුක්තං ආවාසො, තත්ත්වං භුක්තා: කිම් කිම්ඛලො කිම්චරිඛලො අසුරා නාගා ගඤ්ඤො, සන්ති මගා සමුද්දො යොජනසතිකාපි අක්ඛාභාවා, දවියොජන සතිකාපි අක්ඛාභාවා, නියොජනසතිකාපි අක්ඛාභාවා, චතුරියොජනසතිකාපි අක්ඛාභාවා, පඤ්ඤා-යොජනසතිකාපි අක්ඛාභාවා.

එවිමෙව ඛො පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො මහතං භුතානං ආචාසො තත්ත්වෙ භුතා: සොතාපනතො, සොතාපනති ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙතො, සකදගාමී, සකදගාමී ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙතො, අනාගාමී, අනාගාමී ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙතො, අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතො. යමපි පහාරාද, අයං ධම්මචීනසො මහතං භුතානං ආචාසො, තත්ත්වෙ භුතා, සොතාපනතො, සොතාපනති ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙතො, සකදගාමී, සකදගාමී ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙතො, අනාගාමී, අනාගාමී ඵලසඤ්චිකිරියාය පටිපනෙතො, අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතො, අයං පහාරාද ඉමසමී ධම්මචීනසො අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී ධම්මචීනසො අභිරමහති.

ඉමං ඛො පහාරාද, ඉමසමී ධම්මචීනසො අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී ධම්මචීනසො අභිරමනති.

8. 1. 2. 10

උපොසථ සුතං.

එකං යමං භගවා සාධකරියං චිහරන් සුඛධාරාමෙ ජීගාරමාතු පාසාදද නෙන ඛො පන සමයෙන භගවා තද්දුපොසථෙ භික්ඛුසඛං පරිචුතො භික්ඛුතො ගොති. අථ ඛො ආයසො දානදෙසු අභික්ඛනතාය රත්තියා භික්ඛනතො පඨමො යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිතො යෙන භගවා නෙන ඤජ්ඣිං පණාමෙතො භගවතං එතදවොච:

අභික්ඛනතො භනෙත රත්ති භික්ඛනතො පඨමො යාමො චිරන්ඨිනෙතො භික්ඛුසඛො, උද්දිසතු භනෙත භගවා භික්ඛුතං පාතීමොක්ඛන්තී. එවං චුතො භගවා තුණ්ඨි අභොසි. දුතියමි ඛො ආයසො ආනදෙසු අභික්ඛනතො රත්තියා භික්ඛනතො මජ්ඣමො යාමෙ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛං කරිතො යෙන භගවා නෙන ඤජ්ඣිං පණාමෙතො භගවතං එතදවොච:

අභිකකතො භනෙත, රතති නිකඛනෙතා මජ්ඣමො යාමො, වීරහිසිනෙතා භික්ඛුසංඛෙතා, උද්දිසතු භනෙත, භගවා භික්ඛුනං ‘පාති-මොක්ඛනී, දුතියමපි ඛො භගවා තුණ්භී අහොසී, තතියමපි ඛො ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ අභිකකතාය රතතියා නිකඛනෙත පච්ඡිමෙ යාමෙ උද්ධස්සෙ අරුණෙ නන්දිවුට්ඨො රතතියා උච්චායාසනා එකංසං උත්තරාසංඛං කරිතො යෙන භගවා තෙන ඤජ්ජිං පණාමෙතො භගවතං එතදවොච: “අභිකකතො භනෙත, රතති, නිකඛනෙතා පච්ඡිමො යාමො උද්ධස්සං අරුණං නන්දිවුට්ඨී රතති, වීරහිසිනෙතා භික්ඛුසංඛෙතා, උද්දිසතු භනෙත, භගවා භික්ඛුනං පාතිමොක්ඛනී,

අපරිසුද්ධා ආනන්ද පරිසාති. අප් ඛො ආයඤ්ඤා මොග්ගලානසං එතදහොසී: කං නු ඛො භගවා පුග්ගලං සන්ධාය එවමාහ: ‘අපරිසුද්ධා ආනන්ද පට්ඨා’ති. අප් ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලානො සධ්ධාවතං භික්ඛුසංඛං වෙනසා වෙතො පරිච්ච මනසාකාසි.

අද්දසා ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලානො තං පුග්ගලං දුස්සීලං පාප-ධම්මං අසුචිං සධ්ධස්සරසමාවාරං පටිච්ඡන්තකම්මතං අස්සමණං සමණ-පටිඤ්ඤං අබ්බභවාරිං බ්බුභවාරිපටිඤ්ඤං අනෙතාපුතීං අච්ඡස්සතං කසම්බු-ජාතං මජ්ඣම භික්ඛුසංඛෙතා නිසිත්තං, දිඤ්චාන උච්චායාසනා යෙන සො පුග්ගලො තෙනුපසධ්ධමී. උපසධ්ධමීතො තං පුග්ගලං එතදවොච: උච්චෙධ්ධි ආචුසො¹ දිච්චෙධ්ධාසී භගවතා, නන්දී තෙ භික්ඛුතී සද්ධිං සංවාසොති.

එවං වුක්ඛෙත සො පුග්ගලො තුණ්භී අහොසී. දුතියමපි ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලානො තං පුග්ගලං එතදවොච: උච්චෙධ්ධි ආචුසො,¹ දිච්චෙධ්ධාසී භගවතා, නන්දී තෙ භික්ඛුතී සද්ධිං සංවාසොති. දුතියමපි ඛො සො පුග්ගලො තුණ්භී අහොසී. තතියමපි ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලා-නො තං පුග්ගලං එතදවොච: උච්චෙධ්ධි ආචුසො, දිච්චෙධ්ධාසී භගවතා, නන්දී තෙ භික්ඛුතී සද්ධිං සංවාසොති, තතියමපි ඛො සො පුග්ගලො තුණ්භී අහොසී.

අප් ඛො ආයඤ්ඤා මහාමොග්ගලානො තං පුග්ගලං බාහායං ගහෙතො බහිද්ධාරකොච්චානා නිකඛාමෙතො සුච්ඤ්ඤං දතො යෙන භගවා තෙනුපසධ්ධමී උපසධ්ධමීතො භගවතං එතදවොච:

1. උච්චෙධ්ධාචුසො - මජ්ඣ.

භික්ඛාමිතො යො භනෙන පුග්ගලො මයා, පරිසුඤා පරියා, උදදියතු භනෙන භගවා භික්ඛුනං පාතිමොක්ඛන්තී.

අවජ්ජියං මොග්ගලලාන, අබ්භුතං මොග්ගලලාන, යාව ඛාහා ගහණාපි නාම යො මොසපුරියො ආගමෙස්සනීති¹ අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙකසි තුමෙතවදනි භික්ඛවෙ, උපොසථං,² කරෙය්‍යාථ. පාතිමොක්ඛං උදදියෙය්‍යාථ. නදනාහං භික්ඛවෙ, අජජතග්ගෙ උපොසථං කරිස්සාමී. පාතිමොක්ඛං උදදියිස්සාමී. අට්ඨානාමේතං භික්ඛවෙ, අනවකායො යං තථාගතො අපරි- සුඤාය පරියාය ³උපොසථං කරෙය්‍ය පාතිමොක්ඛං උදදියෙය්‍ය.

අවසීමෙ භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අවජ්ජියා අබ්භුතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්තී. කතමෙ අට්ඨ:

මහාසමුද්දෙ භික්ඛවෙ, අනුපුබ්බනිනෙතා අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බ පබ්භාරො න ආයතකෙතෙව පපාතො. යමපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අනු- පුබ්බනිනෙතා අනුපුබ්බපොණො අනුපුබ්බපබ්භාරො න ආයතකෙතෙව පපාතො. අයං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ පඨමො අවජ්ජියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්තී -පෙ-

පුත ව පරං භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දො මහතං භුතානං ආවාසො තත්ත්වමෙ භුතා, තිමී තිමීඛලා තිමීරපිඛලො⁴ අසුරා නාහා ගන්ධධා, සන්තී මහාසමුද්දෙ යොජනසතිකාපි, අක්ඛභාවා -පෙ- පඤ්ඤොයොජනසතිකාපි අක්ඛභාවා, යමපි භික්ඛවෙ, මහා සමුද්දෙ මහතං භුතානං ආවාසො. තත්ත්වමෙ භුතා, ⁴තිමී තිමීඛලා තිමීරපිඛලො අසුරා නාහා ගන්ධධා ⁵සන්තී මහාසමුද්දෙ යොජනසතිකාපි අක්ඛභාවා -පෙ- පඤ්ඤොයොජනසතිකාපි අක්ඛභාවා අයං භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ අට්ඨමො අවජ්ජියො අබ්භුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා අසුරා මහා සමුද්දෙ අභිරමන්තී.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දෙ අට්ඨ අවජ්ජියා අබ්භුතා ධම්මා යෙ දිස්වා දිස්වා⁶ අසුරා මහාසමුද්දෙ අභිරමන්තී.

1. ආගමිස්සනීති - සිමු
2. භික්ඛවෙ ඉතො පරං උපොසථං - චූ
3. උපොසථං කරෙය්‍යා - මජ්ඣං උතං
4. තිමී තිමීඛලා තිමීරපිඛලො - මජ්ඣං
5. වසන්තී මහාසමුද්දෙ - මජ්ඣං
6. යං දිස්වා දිස්වා - මජ්ඣං

එවමෙව වො භික්ඛවෙ, අට්ඨ ඉමසමී. ධම්මචිතයෙ අවජරියා අබහුතා ධම්මා, යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී. ධම්ම චිතයෙ අභිරමන්ති.

කතමෙ අට්ඨ:

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දා අනුපුබ්බනීතොනා අනුපුබ්බ-පොණො අනුපුබ්බපබ්බාතො න ආයතකෙනෙව පපාතො. එවමෙව වො භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්මචිතයෙ අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා අනුපුබ්බ-පට්ඨපද න ආයතකෙනෙව අඤ්ඤපට්ඨවෙධො. යමි භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්ම-චිතයෙ අනුපුබ්බසික්ඛා අනුපුබ්බකිරියා. අනුපුබ්බපට්ඨපද න ආයතකෙනෙව අඤ්ඤපට්ඨවෙධො. අයං භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්මචිතයෙ පඨමො අවජරී-යො අබහුතො ධම්මො යං දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී. ධම්මචිතයෙ අභිරමන්ති -පෙ-

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මහාසමුද්දා මහතං භුක්ඛානං ආවාසො තත්‍රීමෙ භුක්ඛා, 'නිමී නිමීධගලා නිමීරසිධගලා අසුරා නාගා ගන්ධිබ්බා, ඥන්ති' මහාසමුද්දා යොජනසතිකාපි අත්තභාදා -පෙ- පඤ්ඤායො-ජනසතිකාපි අත්තභාවා. එව මෙව වො භික්ඛවෙ, අයං ධම්ම-චිතයො මහතං භුක්ඛානං ආවාසො, තත්‍රීමෙ භුක්ඛා, සොතාපනොනා, සොතාපනති එලසච්ඡිකිරියාය පට්ඨනොනා. -පෙ- අරහා, අරහත්තාය පට්ඨනොනා. යමි භික්ඛවෙ, අයං ධම්ම චිතයො මහතං භුක්ඛානං ආවාසො, තත්‍රීමෙ භුක්ඛා, සොතාපනොනා සොතාපනති එලසච්ඡිකිරියාය පට්ඨනොනා -පෙ- අරහා අරහත්තාය පට්ඨනොනා. අයං භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්ම-චිතයෙ අට්ඨමො අවජරීයො අබහුතො ධම්මො යං දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී. ධම්ම චිතයෙ අභිරමන්ති. ඉමෙ වො භික්ඛවෙ, ඉමසමී. ධම්මචිතයෙ අට්ඨ අවජරියා අබහුතා ධම්මො යෙ දිස්වා දිස්වා භික්ඛු ඉමසමී. ධම්මචිතයෙ අභිරමන්ති.

මහාවග්ගො දුතියො.

තත්‍රාඤ්ජනං

වෙරසෙඤ්ජාසීභො ආජඤ්ජා - ධම්මධෙයන මලානි ව දුතෙය්‍යං ඉද්ධි ව බන්ධනා පභාරාදෙ උපොසථොති,

1. නිමී නිමීධගලා නිමීරසිධගලා - මජ්ඣ. 2. වසනති - මජ්ඣ.

3. ගහපතිවගෙහා

8. 1. 3. 1

වෙසාලිකඋගහ සුතකං

එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙහසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙකාසුං. හගවා එතදවොච:

අට්ඨති භික්ඛවෙ, අච්ඡරියෙහි අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි සමනකාගතං උග්ගං ගහපතිං වෙසාලිකං ධාරෙථාති. ඉදමවොච හගවා, ඉදං චිත්තානා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි. අප් ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකා පත්තවිචරමාදය යෙන උග්ගසා ගහපතීනො වෙසාලිකසා නිවෙසනං තෙනුපසඛංසී.

උපසඛංසීත්වා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. අප් ඛො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛංසී. උපසඛංසීත්වා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො උග්ගං ගහපතිං වෙසාලිකං සො භික්ඛු එතදවොච:

අට්ඨති ඛො ත්වං ගහපති, අච්ඡරියෙහි අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි සමනකා ගතො හගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙ තෙ ගහපති, අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භූතා ධම්මො යෙහි ත්වං සමනකාගතො හගවතා ව්‍යාකරොති.

න ඛො අහං හනෙන, ජානාමි කතමෙහි අට්ඨති අබ්භූතෙහි ධම්මෙහි සමනකාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. අපි ච හනෙන, යෙ මෙ අට්ඨ අච්ඡරියා අබ්භූතා ධම්මො සංවිජ්ජන්තී තෙ සුඡාහි, සාධුකං මනසිකරොහි, භාසිසාමිති.

එවං ගහපතීති ඛො සො භික්ඛු උග්ගසා ගහපතීනො වෙසාලිකසා පච්චසෙකාසි. උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො එතදවොච:

1. යදහං හනෙන, හගවනනං පඨමං දුරතොච අග්ගසං සහදසනනෙනච මෙ හනෙන හගවතො චීනං පසිදි. අයං ටො මෙ හනෙන පඨමො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

2. සො ටො අහං හනෙන, පසන්නචීනනා හගවනනං පසිරුපාසිං. තසා මෙ හගවා ආනුචුච්චිකරං කපෙසි, සෙයාථීදං: දුතකරං සීලකරං සඤ්ඤාකරං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සධිකිලෙසං නෙකානුමෙ ව ආනිසංසං සකාමෙසි. යද මං හගවා අඤ්ඤාසි කචුච්චිකතං මුදුච්චිකතං චිනිචරණචිකතං උදහනචිකතං පසන්නචීකතං, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාමෙසි, දුකාමෙසි, සමුද්දාමෙසි, නිරොධං මඤ්ඤාමෙසි. සෙයාථාපි නාම දුද්ධං වචං අපගාතකාලකං සමුද්දෙව රජනං පතිගඤ්ඤායා, එවමෙව ටො මෙ තසාමිං යෙව ආසනෙ චීරජං චිතමලං ධම්මවකඤ්ඤා උදපාදි, යං කිඤ්ඤාමෙසි සමුද්දාමෙමං සධ්ධං තං නිරොධධම්මෙකති.

සො ටො අහං හනෙන, දිට්ඨධම්මො පනධම්මො චීදිතධම්මො පරියොගාලාභධම්මො තිණ්ණචීචිනිචො චිගනකරංකපො වෙසාරජ්ජසපෙකා අපරපච්චියො සන්ධි සාසනෙ තපෙව බුද්ධඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා සධ්ධාඤ්ඤා සරණං අගමාසිං. බුභවරියපඤ්ඤාමාති සිකාපදනි සමාදිසිං. අයං ටො මෙ හනෙන, දුකිඤ්ඤා අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

3. තසා මඤ්ඤා හනෙන, වතසෙසා කොමාරියො පජාපතිඤ්ඤා අහෙසුං. අථ ධවාහං හනෙන, යෙන තා පජාපතිඤ්ඤා තෙනුපසධිකමිං. උපසධිකචීචිනා තා පජාපතිඤ්ඤා එතදවොචං: මයා ටො හගිනියො බුභවරියපඤ්ඤාමාති සිකාපදනි සමාදිකතාති. යා ඉච්ඡති සා ඉධෙව හොගෙ ව භුඤ්ඤාමු! පුඤ්ඤාති ව කරොමු! සතාති වා ඤාතිකුලාති ගච්ඡමු! හොති වා පන පුරිසාධිසායා, තසා වො දම්මිති. එවං වුඤ්ඤා සා හනෙන ජෙට්ඨා පජාපති මං එතදවොචං: ඉඤ්ඤාමාති මං අයාපුකා පුරිසසා දෙභිති.

අථ ධවාහං හනෙන, තං පුරිසං පකෙකාසාපෙචා වාමෙන හඤ්ඤා පජාපතිං ගහෙචා දකඤ්ඤෙන හඤ්ඤා භිච්ඤාරං ගහෙචා තසා පුරිසසා ඔනොජෙසිං. කොමාරිං ටො පනාහං හනෙන, දුරං පරිච්ඡිතනනා නාභිචානාමී චිකතසා අඤ්ඤාමෙසි. අයං ටො මෙ හනෙන, තතිඤ්ඤා අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

4. සංවිජ්ජනී ඛො පන මෙ භනෙන, කුලෙ භොගා. තෙ ව ඛො අපථවිභක්ඛා සීලවනෙතභි කල්‍යාණධම්මෙහි. අයං ඛො මෙ භනෙන, වකුඤ්ඤා අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

5. යං ඛො පන අභං භනෙන, භික්ඛුං පඨිරුපාසාමී, සක්කවට්ඨො යෙව පඨිරුපාසාමී නො අසක්කවට්ඨං. අයං ඛො මෙ භනෙන, පඤ්චමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

6. සො චෙ' මෙ භනෙන, ආයස්මා ධම්මං දෙසෙති සක්කවට්ඨං යෙව සුණාමී, නො අසක්කවට්ඨං. නො චෙ මෙ සො ආයස්මා ධම්මං දෙසෙති අභමස්ස ධම්මං දෙසෙමී. අයං ඛො මෙ භනෙන, ඡට්ඨො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

7. අනච්ඡරියං ඛො පන මං භනෙන, දෙවතා උපසඩ්ධමිත්තො ආරා-
වෙනතී: ස්වාක්ඛාතො ගභපති, භගවතා ධම්මොති. එවං චුක්ඛෙ අභං
භනෙන, නා දෙවතා එවං වදමී: වදෙය්‍යාථ වා එවං ඛො කුමෙඤ දෙවතා
නො වා වදෙය්‍යාථ, අථ ඛො ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මොති, න ඛො
පනාභං භනෙන, අභිජානාමී තතොතිදනං වීක්ඛස්ස උණණතීං, මං වා
දෙවතා උපසඩ්ධමිත්තො අභං වා දෙවතාහි සප්ප්‍රපාමීති. අයං ඛො මෙ
භනෙන, සක්කමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

8. යානිමානී භනෙන, භගවතා දෙසිතානි පඤ්ඤාරම්භාගියානි
සංයොජනානි, නාභං තෙසං කිංඤ්ඤි අක්ඛනී අපභිතං සමනුපස්සාමීති. අයං
ඛො මෙ භනෙන, අට්ඨමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො සංවිජ්ජනී.

ඉමෙ ඛො භනෙන, අවධි අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො සංවිජ්ජනී. නො
ව ඛො අභං ජානාමී. කතමෙහිපභං අට්ඨහි අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි
සමන්තාගතො භගවතා ව්‍යාකතොති.

අථ ඛො සො භික්ඛු උග්ගස්ස ගභපතිනො වෙසාලීකස්ස නිවෙසනෙ
පිණ්ඩපාතං ග්‍රහෙතො උට්ඨායාසනා පක්ඛාමී.

1. 8-89.

අථ ටො සො භික්ඛු පච්ඡාගත්තං පිණ්ඩපාතපටිකකතො යෙන හගවා තෙනුපදංකම්. උපසංකම්භො හගවන්තං අභිවාදෙභො එකමන්තං ඡිසිදී. එකමන්තං නිසින්නො ටො සො භික්ඛු යාවතකො අහොසි උග්ගොන ගහපතීනා වෙසාලිකොන සද්ධිං කථාසලුපො, තං සබ්බං හගවතො ආරොචෙසි.

සාධු සාධු භික්ඛු, යථා තං උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො සඤ්චො ව්‍යාකරමානො ව්‍යාකරෙය්‍ය ඉමෙහෙව භික්ඛු, අවධිති අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො මයා ඛ්‍යාකතො.

ඉමෙහි ව පන භික්ඛු, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගහපතීං වෙසාලිකං ධාරෙථාතී.

8. 1. 3. 2

හස්ථිගාමක උග්ග සුත්තං

එකං සමයං හගවා වජ්ඡීසු විහරති හස්ථිගාමෙ. තත්‍ර ටො හගවා භික්ඛු ආමනෙකසි -පෙ-

අවධිති භික්ඛුච්ච, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගහපතීං හස්ථිගාමකං ධාරෙථාතී. ඉදමචොච හගවා. ඉදං වච්චා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාචීසි.

අථ ටො අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙභො පක්ඛවීචරමාදය යෙන උග්ගසස ගහපතීනො හස්ථිගාමකසස නිවෙසනං තෙනුපදංකම්. උපසංකම්භො පඤ්ඤගෙත ආසන්න නිසිදී. අථ ටො උග්ගො ගහපතී හස්ථිගාමකො යෙන සො භික්ඛු තෙනුපදංකම්. උපසංකම්භො තං භික්ඛු අභිවාදෙභො එකමන්තං නිසිදී. එකමන්තං නිසින්නං ටො උග්ගං ගහපතීං හස්ථිගාමකං සො භික්ඛු එතදචොච:-

අවධිති ටො ඡං ගහපතී, අච්ඡරියෙහි අබ්බුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙ තෙ ගහපතී, අවධි අච්ඡරියා අබ්බුතා ධම්මො යෙහි ඡං සමන්තාගතො හගවතා ව්‍යාකතොතී?

න මො අහං හනෙත, ජානාමී කතමෙතිපහං අවිඤ්චි අවිඤ්චියෙති අබ්බුතනභි ධම්මෙති සමනනාගතො හගවතා ව්‍යාකතො. අපිව හනෙත, යෙ මෙ අධික අවිඤ්චියා අබ්බුතා ධම්මා සංචිජ්ජනභි තෙ සුඤ්ඤාභි සාධුකං මනාසිකරොති භාසිසසාමීති. එවං ගහපතීති සො භික්ඛු උග්ගසස ගහපතීනො භක්ඛිගාමකසස පට්ටසෙසාසි. උග්ගො ගහපතී භක්ඛිගාමකො එතදවොච:

1. යදහං හනෙත, නාගවනෙ පරිවාරෙතො හගවනං පඨමං දුරතොච අඤ්ඤං. සහදසනනෙතව මෙ හනෙත, හගවතො වීතං පසිදි. සුරාමදෙ ව පභිසි. අයං මො මෙ හනෙත, පඨමො අවිඤ්චියො අබ්බුතො ධම්මො සංචිජ්ජනභි.

2. සො මො අහං හනෙත, පසනනවිනෙතො හගවනං. පයිරුපාසි. තස මෙ හගවා ආනුදුමබ්බකථං කථෙසි: සෙයැච්චි: දනකථං. සීලකථං. සග්ගකථං. කාමානං. ආදීනවං. ඔකාරං. සධිකිලෙසං. නෙකකිමම ව ආනිසංසං. පකාපෙසි. යද මං හගවා අඤ්ඤාසි කථුච්චිතං. මුදුච්චිතං. චිනිවරණච්චිතං. උදග්ගච්චිතං. පසනනච්චිතං. අථ යා බුද්ධානං. සාමුඤ්ඤාසිකා ධම්මදෙසනා තං පකාපෙසි. දුක්ඛං. සමුදයං. නිරොධං. මග්ගා. සෙයාථාපි නාම සුඤ්ඤං. වත්ථං. අපගතනාලකං. සම්මදෙව රජනං. උකිගණ්ඤායා එවමෙව මො තස්මිං. යෙව ආසනෙ චිරජං. චිතමලං. ධම්මවත්ථං. උදපාදි, ගංකිඤ්ඤා සමුදයධම්මං. සඤ්ඤං. තං. නිරොධධම්මෙතී.

සො මො අහං හනෙත, දිට්ඨධම්මො පහ්ඨධම්මො චිදිතධම්මො පරියොගාශ්‍රමධම්මො කීර්ණචිච්චිකිවෙජා වීතකථංකථො වෙසාරජ්ජංසනෙතො අපරපඨවියො සත්ථිසාසනෙ තඤ්ච ව බුද්ධං ව ධම්මං ව සඤ්ඤං ව සරණං අගමාසි. බුඤ්ඤවගීයපඤ්ඤාමානී ව සිකඛාපදනී සමාදිසිං. අයං මො මෙ හනෙත, දුතියො අවිඤ්චියො අබ්බුතො ධම්මො .සිසංඝී.ස

3. තසස මඤ්ඤා භනෙන, චිතසෙසා කොමාරියො පජාපතියො අභෙසුං, අට්ඨව්වාහං භනෙන, යෙන තා පජාපතියො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා තා පජාපතියො එතදවොචං: මයා ඛො භගිනියො, බ්‍රහ්මචරියපඤ්ඤාමානී සිකඛාපදනී සමාදීනනානී. යා ඉච්ඡති සාඉධෙව භොගෙ ව භුඤ්ජතු| පුඤ්ඤනී ව කරොතු. සකානී වා ඤාතිතුලානී ගච්ඡතු| හොති වා පන පුරිසාධිප්පායා කසස වො දමථීති. එවං වුතෙත සා භනෙන, ජෙට්ඨා පජාපතී මං එතදවොච: ඉක්කමස මං අයාපුඤ්ඤා, පුරිසස දෙභීති. අට්ඨව්වාහං භනෙන, තං පුරිසං පකෙකාසාපෙඤ්ඤා වාමෙන භෙඤ්ඤා පජාපතීං ගහෙඤ්ඤා දකඛිඤ්ඤා භෙඤ්ඤා භික්ඛාරං ගහෙඤ්ඤා තස පුරිසස ඛනොපෙසිං. කොමාරීං ඛො-පනාහං භනෙන, දුරං පරිච්ඡජනෙතා නාභිජානාමී චිත්තස අඤ්ඤාචකං අයං ඛො මෙ භනෙන, තතියො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

4. සංචිජ්ජනතී ඛො පන මෙ භනෙන, කුලෙ භොගා තෙ ව ඛො අපට්ඨිභක්ඛා සීලවනෙති කල්‍යාණධම්මෙහි. අයං ඛො මෙ භනෙන වතුඤ්ඤා අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො: සංචිජ්ජති.

5. යං ඛො පනාහං භනෙන, භික්ඛුං පඨිරුපාසාමී සක්කච්චං යෙව පඨිරුපාසාමී නො අසක්කච්චං, යො වෙ මෙ භනෙන, ආයස්වා ධම්මං දෙසෙති, සක්කච්චංයෙව පුණ්ණමී, නො අසක්කච්චං. නො වෙ මෙ යො ආයස්වා ධම්මං දෙසෙති, අහමසස ධම්මං දෙසෙමී. අයං ඛො මෙ භනෙන, පඤ්ඤාමො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

6. අනච්ඡරියං ඛො පන මෙ භනෙන, සඛෙත නිමනතීතෙ දෙවතා උපසඛකම්ඤ්ඤා ආරොචෙනතී: අසුකො ගහපති, භික්ඛු උභකොභාග-විමුක්ඛො, අසුකො පඤ්ඤවිමුක්ඛො, අසුකො කායසකඛී, අසුකො දිඤ්චිප්පකෙතො අසුකො සඤ්චාච්චිමුක්ඛො, අසුකො සඤ්චානුසාරී, අසුකො ධම්මානුසාරී, අසුකො සීලවා කල්‍යාණධම්මො, අසුකො දුස්සීලො පාප-ධම්මොති. සඛං ඛො පනාහං භනෙන, පරිච්ඡජනෙතා නාභිජානාමී. එවං චිත්තං උප්පාදෙතා: ඉමස වා රොකං දෙමී ඉමස වා බ්‍රහ්මකතතී. අට්ඨව්වාහං භනෙන, සමච්චිකොච දෙමී. අයං ඛො මෙ භනෙන, ජට්ඨො අච්ඡරියො අබ්භූතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

7. අච්ඡරියං ඛො පන මෙ භනෙත, දෙවතා උපසඩ්ධම්ඤ්ඤා ආරො වෙතී: ‘සවාක්ඛානො ගභපති භගවතා ධම්මො’ති. එවං චුක්ඛෙත අභං භනෙත, තා දෙවතා එවං වදුමී. ‘වදෙය්‍යාථ වා එවං ඛො තුමෙහ දෙවතා නො වා වදෙය්‍යාථ, අථ ඛො සවාක්ඛානො භගවතා ධම්මො’ති. න ඛො පනාභං භනෙත, අභිජානාමී තතො නිදන්තං ඒකස්ස උණ්ණතිං. මං වා දෙවතා උපසඩ්ධං නෙති. අභං වා දෙවතාහි සප්ප්පාමීති. අයං ඛො මෙ භනෙත, සක්ඛමො අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

8. සචෙ ඛො පනාභං භනෙත, භගවතො පයම්භරං කාලඤ්ඤාචරියං අනච්ඡරියං ඛො පනෙතං යං මං භගවා එවං ව්‍යාකරෙය්‍ය; නත්ථි තං සංයොජනං යෙන සංයොජනෙන සංසුක්ඛො උග්ගො ගභපති භජ්ඣාමකො ජුත ඉමං ලොකං ආගච්ඡෙය්‍යාති. අයං ඛො මෙ භනෙත, අච්ඡරියො අබ්භුතො ධම්මො සංචිජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භනෙත, අටු අච්ඡරියා අබ්භුතා ධම්මා සංචිජ්ජන්ති. නො ච ඛො අභං ජානාමී කතමෙහිපභං අටුහි අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භගවතා ව්‍යාකතොති.

අථ ඛො ඤො හික්ඛු උග්ගස්ස ගභජ්ජනො භජ්ඣාමකස්ස නිවෙසනෙ පිණ්ඩපාතං ගහෙතී උච්චායාසනා පකකාමී. අථ ඛො යො හික්ඛු පච්ඡාභක්ඛං පිණ්ඩපාතපටිකකතො යෙන භගවා තෙනුපසඩ්ධම්. උපසඩ්ධම්ඤ්ඤා භගවතං අභිවාදෙතී එකමන්තං නිද්දී. එකමන්තං නිද්දිතො ඛො යො හික්ඛු යාවතකො අභොසි උග්ගෙන ගභජ්ජනා භජ්ඣාමකෙන සඤ්ඤං කථාසප්ප්පාමො තං සඛං භගවතො ආරොචෙසී.

සාධු සාධු හික්ඛු, යථා තං උග්ගො ගභපති භජ්ඣාමකො සම්මො ව්‍යාකරොමානො ව්‍යාකරෙය්‍ය ඉමෙහෙව ඛො හික්ඛු අටුහි අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො උග්ගො ගභපති භජ්ඣාමකො මයා ව්‍යාකතො. ඉමෙහි ච පන හික්ඛු අටුහි අච්ඡරියෙහි අබ්භුතෙහි ධම්මෙහි සමන්තාගතං උග්ගං ගභපතිං භජ්ඣාමකං ධාරොමාති.

8. 1. 3. 3

හස්කාළුවක සුභතං

එකං සමං හඟවා ආලවියං චිතරති අඟ්ගාලවෙ වෙතියෙ තත්‍ර
බො හඟවා භික්ඛු ආමන්තංසි: -පෙ-

සත්තති භික්ඛවෙ, අච්ඡරියෙති අඛ්භුතෙති ධම්මෙති සම්මනාගතං
හස්කං ආලවකං ධාරෙථ. කතමෙති සත්තති:

සදොධා භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො. සීලවා භික්ඛවෙ, හස්කො
ආලවකො, භිරිමා භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො, ඔක්කප්පි භික්ඛවෙ,
හස්කො ආලවකො. බහුසසුතො භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො. වාගවා
භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො. පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො.
ඉමෙති බො භික්ඛවෙ; සත්තති අච්ඡරියෙති අඛ්භුතෙති ධම්මෙති සම්මනාගතං
හස්කං ආලවකං ධාරෙථාති, ඉදමවොචි හඟවා. ඉදං වන්ධා සුගතො උච්ඡා-
යාසනා චිතාරං පාච්ඡි.

අථ බො අඤ්ඤන්තරො භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛච්චර-
මාද්දය යෙන හස්කසක ආලවකසක නිවෙසනං තෙත්‍රුපසඛකම්.
උපසඛකම්ඤ්ඤා පඤ්ඤකෙත ආසනෙ නිසීදි. අථ බො හස්කො ආලවකො
යෙන සො භික්ඛු තෙත්‍රුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා
එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීන්තං බො හස්කං ආලවකං සො භික්ඛු
එතදවොච: සත්තති බො ත්වං ආචුසො, අච්ඡරියෙති අඛ්භුතෙති ධම්මෙති
සම්මනාගතො හඟවතා ව්‍යාකතො. කතමෙති සත්තති:

සදොධා භික්ඛවෙ, හස්කො ආලවකො. සීලවා -පෙ- භිරිමා -පෙ-
ඔක්කප්පි -පෙ- බහුසසුතො -පෙ- වාගවා -පෙ- පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ,
හස්කො ආලවකොති. ඉමෙති බො ත්වං ආචුසො, සත්තති අච්ඡරියෙති
අඛ්භුතෙති ධම්මෙති සම්මනාගතො හඟවතා ව්‍යාකතොති.

කච්චිත්ථ හතෙත, න කොචි ගිභී අහොසි ඔද්දතවසනොති?

න බොත්ථ¹ ආචුසො, කොචි ගිභී අහොසි ඔද්දතවසනොති.

සාධු හතෙත, යදෙත්ථ න කොචි ගිභී අහොසි ඔද්දතවසනොති.

1. නතෙත්ථ-මජ්ඣ.

අප්ඵ චෝ සො භික්ඛු භස්සකස්ස ආලවකස්ස භිවෙසනෙ පිණ්ඩපාතං ගහෙත්වා උට්ඨායාසනා පකකාමී. අප්ඵ චෝ සො භික්ඛු පච්ඡාහතං පිණ්ඩපාතපට්ඨකනෙතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං භිසිනෙතො චෝ සො භික්ඛු භගවතං එතදචෝච: ඉධාහං හනෙත, පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛව්චරමාදය යෙන භස්සකස්ස ආලවකස්ස භිවෙසනං තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීත්වා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදී. අප්ඵ චෝ හනෙත භස්සකො ආලවකො යෙනාහං තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසිතො චෝ අහං හනෙත, භස්සකං ආලවකං එතදචෝච.

සක්ඛති චෝ තුං ආවුසො, අච්ඡරියෙති අබ්භුතෙති ධම්මෙති සමන්තාගතො භගවතා ව්‍යාකතො. කතමෙ සක්ඛති: සද්ධො භික්ඛවෙ, භස්සකො ආලවකො, සීලවා -පෙ- හිරිමා -පෙ- ඔත්තපපි -පෙ- බහුසුතො -පෙ- වාගවා -පෙ- පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ, භස්සකො ආලවකොති. ඉමෙති චෝ තුං ආවුසො, සක්ඛති අච්ඡරියෙති අබ්භුතෙති ධම්මෙති සමන්තාගතො භගවතා ව්‍යාකතොති.

එවං වුත්තො හනෙත, භස්සකො ආලවකො මං එතදචෝච: කච්චිත්ථ භනෙත, න කොච්චි භිති අහොසි ඔද්ධවසනොති. න චෝතප්ඵ ආවුසො, කොච්චි භිති අහොසි ඔද්ධ වසනොති. සාධු හනෙත, යදෙත්ථ න කොච්චි භිති අහොසි ඔද්ධවසනොති.

සාධු සාධු භික්ඛු, අප්ඵචෝ සො භික්ඛු කුලපුත්තො සුභතෙයව අහනති කුසලෙ ධම්මෙ න දුට්ඨති පරෙති සුභමානෙ, තෙන භි තුං භික්ඛු, දුමිතාපි අට්ඨමෙන අච්ඡරියෙන අබ්භුතෙන ධම්මෙන සමන්තාගතං භස්සකං ආලවකං ධාරෙති යදීදං අප්ඵච්ඡතායාති.

8. 1. 3. 4

භස්සකාලවක සධගභවකපු සුත්තං

එකං සමයං භගවා ආලවියං වීහරති අභ්‍යාලවෙ චෙතිසෙ. අප්ඵ චෝ භස්සකො ආලවකො පඤ්ඤමනෙති උපාසකසතෙති පරිවුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං භිසිතො චෝ භස්සකං ආලවකං භගවා එතදචෝච.

මහති ඛො න්‍යායං හස්සක, පරිසා, කථං පන ත්වං හස්සක, ඉමං මහති. පරිසං සඛ්‍යණ්කාභිති? යාතිමාති' හතෙන, හගවතා දෙසිතාති චක්කාරි සඛ්‍යහවස්සුති තෙතාහං ඉමං පරිසං සඛ්‍යණ්කාමි. අහං හතෙන, යං ජානාමි, 'අයං දුනෙන සංගහෙනඛෙඛා'ති, නං දුනෙන සඛ්‍යණ්කාමි. යං ජානාමි 'අයං පෙය්‍යවජේජන සඛ්‍යහහතඛෙඛා'ති නං පෙය්‍යවජේජන සඛ්‍යණ්කාමි, යං ජානාමි 'අයං අස්ථවරියාය සඛ්‍යහෙනඛෙඛා'ති නං අස්ථවරියාය සංගණ්කාමි, යං ජානාමි 'ඥං සමානත්තතාය සඛ්‍යහෙනඛෙඛා'ති නං සමානත්තතාය සඛ්‍යණ්කාමි, සංචිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ හතෙහ, ඤලෙ හොගා. දළිඤ්ඤ ඛො නො තථා යොතඛිං චක්කාරිති,

සාධු සාධු හස්සක, යොහි ඛො න්‍යායං හස්සක, මහති. පරිසං සඛ්‍ය හෙතුං, යෙ හි කෙච්චි හස්සක, අනිඤ්ඤානං පරිසං සඛ්‍යහහස්සුං, සඛෙඛි තෙ ඉමෙහෙව චතුහි සඛ්‍යහවස්සුති මහති. පරිසං සඛ්‍යහහස්සුං. යෙපි හි කෙච්චි හස්සක, අනාගතඛෙඛානං මහති. පරිසං සඛ්‍යහෙසසන්ති සඛෙඛි තෙ ඉමෙහෙව චතුහි සඛ්‍යහවස්සුති මහති. පරිසං සඛ්‍යහිසසන්ති.

යෙපි හි කෙච්චි හස්සක, ඵ්ඤ්ඤානං මහති. පරිසං සඛ්‍යණ්කානති සඛෙඛි තෙ ඉමෙහෙව චතුහි සඛ්‍යහවස්සුති මහති. පරිසං සඛ්‍යණ්කානති. අථ ඛො හස්සකො ආලවකො හගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤානො සමාදපිතො සමුත්තෙඪිතො සමපහංසිතො උච්චායාසනා හගවතාං අභිවාදෙජා පදකභිණං කථා පක්කාමි.

අථ ඛො හගවා අචිරපක්කතෙහ හස්සකො ආලවකො භික්ඛු ආමනෙහි: අට්ඨහි භික්ඛවෙ, අචිරියෙහි අඛෙඤ්ඤති ධමමෙහි සමනතාගතං හස්සකං ආලවකං ධාරෙථ, කතමෙහි අච්ඡති:

සඤ්ඤා භික්ඛවෙ හස්සකො ආලවකො. සීලවා භික්ඛවෙ, හස්සකො ආලවකො. හිරිමා භික්ඛවෙ, හස්සකො ආලවකො. ඕත්තප්පි භික්ඛවෙ, හස්සකො ආලවකො. ඛුඤ්ඤතො භික්ඛවෙ, හස්සකො ආලවකො. වාගවා භික්ඛවෙ, හස්සකො ආලවකො. පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ, හස්සකො ආලවකො. අපපිච්ඤා භික්ඛවෙ, හස්සකො ආලවකො, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨහි අචිරියෙහි අඛෙඤ්ඤති ධමමෙහි සමනතාගතං හස්සකං ආලවකං ධාරෙථාති.

8. 1. 3. 5

මහානාම සුත්තං

එකං සමයං භගවා සකෙකසු වීහරති කපිලවත්ථුසමී නිශ්‍රොධාරාමෙ, අථ ඛො මහානාමො සකෙකා යෙන භගවා තෙත්ථුපසඛකමී. උපසඛකමීත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමනං තිසීදි. එකමනං තිසිනෙතං ඛො මහානාමො සකෙකා භගවතං එතදවොච:

කිත්තාවතා නු ඛො භනෙත, උපාසකො හොතීති:

යතො ඛො මහානාම, බුද්ධං සරණං ගතො හොතී, ධම්මං සරණං ගතො හොතී, සඛ්ඛං සරණං ගතො හොතී, එත්තාවතා ඛො මහානාම, උපාසකො හොතීති.

කිත්තාවතා පත භනෙත, උපාසකො සීලවා හොතීති:

යකො ඛො මහානාම, උපාසකො පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොතී, අදික්ඛාදනා පටිච්චිතො හොතී, කාමෙසු මිච්ඡාවාරා පටිච්චිතො හොතී, මුසාවාද පටිච්චිතො හොතී, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චිතො හොතී. එත්තාවතා ඛො මහානාම, උපාසකො සීලවා හොතීති.

කිත්තාවතා පත භනෙත, උපාසකො අත්තනිකාය පටිපකෙතො හොතී නො පරහිතායාති:

යතො ඛො මහානාම උපාසකො අත්තනා සද්ධාසම්පනෙතො හොතී නො පර. සද්ධාසම්පදය සමාදපෙති අත්තනා සීලසම්පනෙතො හොතී නො පර. සීලසම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා වාගසම්පනෙතො හොතී නො පර. වාගසම්පදය සමාදපෙති, අත්තනා භීතඛු නං දසසතකාමො හොතී නො පර. භීතඛු නං දසසතෙ සමාදපෙති. අත්තනා සද්ධම්මං සොකුකාමො හොතී නො පර. සද්ධම්මසව්‍යඤ්ඤා සමාදපෙති. අත්තනා සුතානං ධම්මානං ධාරණඡාතීනො හොතී නො පර. ධම්මධාරණාය සමාදපෙති. අත්තනා ධිතානං ධම්මානං අත්ථුපපරිකමී හොතී නො පර. අත්ථුපපරිකමය සමාදපෙති. අත්තනා අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපටිපකෙතො හොතී නො පර. ධම්මානුධම්මපටිපකතීයා සමාදපෙති. එත්තාවතා ඛො මහානාම උපාසකො අත්තනිකාය පටිපකෙතො හොතී නො පරහිතායාති.

1. අත්තනාව- මජ්ඣ.

කිත්තාවතා පන හනෙත, උපාසකො අත්තභිතාය ව පටිපනෙතා හොති, පරභිතාය චාති:

යතො ඛො මහානාම, උපාසකො අත්තනා ව සද්ධාසම්පනෙතා හොති, පරඤ්ඤා සද්ධාසම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා ව සීලසම්පනෙතා හොති, පරඤ්ඤා සීලසම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා ව වාගසම්පනෙතා හොති, පරඤ්ඤා වාගසම්පදය සමාදපෙති. අත්තනා ව භික්ඛුනා දසසනකාමො හොති, පරඤ්ඤා භික්ඛුනා දසසනෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව සද්ධම්මං සොතුකාමො හොති, පරඤ්ඤා සද්ධම්මසවණෙ සමාදපෙති. අත්තනා ව සුත්තානං ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, පරඤ්ඤා ධම්මධාරණාය සමාදපෙති. අත්තනා ව ධනානං ධම්මානං අත්ථුපපටිකඛි හොති, පරඤ්ඤා අත්ථුපපටිකඛාය සමාදපෙති. අත්තනා ව අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපටිපනෙතා හොති, පරඤ්ඤා ධම්මානුධම්මපටිපත්තියා සමාදපෙති. එත්තාවතා ඛො මහානාම, උපාසකො අත්තභිතාය ව පටිපනෙතා හොති පරභිතාය චාති.

8. 1. 3. 6

ජීවක සුත්තං

එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ජීවකමබ්වනො. අට ඛො ජීවකො කොමාරභවෙවා යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා හගවන්තං අභිවාදෙඤ්වා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං නිසීහොතා ඛො ජීවකො කොමාරභවෙවා හගවන්තං එතදවොච:

කිත්තාවතා නු ඛො හනෙත උපාසකො හොතීති:

යතො ඛො ජීවක, බුද්ධං සරණං ගතො හොති, ධම්මං සරණං ගතො හොති, සඛ්ඛං සරණං ගතො හොති, එත්තාවතා ඛො ජීවක, උපාසකො හොතීති.

කිත්තාවතා පන හනෙත, උපාසකො සීලවා හොතීති:

යතො ඛො ජීවක, උපාසකො පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, - පෙ - සුරාමෙරයමජ්ජපමාදවධානා පටිච්චරතො හොති. එත්තාවතා ඛො ජීවක, උපාසකො සීලවා හොතීති.

කිසිවක් පන හනෙහි, උපාසකයා අභිභවනය පටිපනෙහි හෙති,
නො පරිහිතායාති:

යනො චො ජීවික, උපාසකයා අභිභවනා සභාසමපනෙහි හෙති
නො පරං සඤ්ඤාසමපදය සමාදපෙති - පෙ - අභිභවනා අසමඤ්ඤය
ධම්මඤ්ඤය ධම්මානුධම්මපටිපනෙහි හෙති, නො පරං ධම්මානුධම්ම-
පටිපනතියා සමාදපෙති. එකතාවනා චො ජීවික, උපාසකයා අභිභවනය
පටිපනෙහි හෙති, නො පරිහිතායාති.

කිසිවක් පන හනෙහි, උපාසකයා අභිභවනය ව පටිපනෙහි හෙති
පරිහිතාය වාති:

යනො චො ජීවික, උපාසකයා අභිභවනා ව සඤ්ඤාසමපනෙහි හෙති,
පරඤ්ඤා සභාසමපදය සමාදපෙති. අභිභවනා ව සීලසමපනෙහි හෙති,
පරඤ්ඤා සීලසමපදය සමාදපෙති. අභිභවනා ව වාගසමපනෙහි හෙති,
පරඤ්ඤා වාගසමපදය සමාදපෙති. අභිභවනා ව භික්ඛුනං දසනකාමො
හෙති, පරඤ්ඤා භික්ඛුනං දසනෙ සමාදපෙති. අභිභවනා ව සඤ්ඤා-
සොකකාමො හෙති, පරඤ්ඤා සඤ්ඤාසමපදය සමාදපෙති අභිභවනා ව
සුතනං ධම්මානං ධාරණජාතියො හෙති, පරඤ්ඤා ධම්මධාරණය සමාදපෙති.
අභිභවනා ව ධිතනං ධම්මානං අනුපපට්ඨිති හෙති, පරඤ්ඤා අනුපපට්ඨකිය
සමාදපෙති. අභිභවනා ව අසමඤ්ඤය ධම්මඤ්ඤය ධම්මානුධම්මපටි-
පනෙහි හෙති, පරඤ්ඤා ධම්මානුධම්මපටිපනතියා සමාදපෙති එකතාවනා
චො ජීවික, උපාසකයා අභිභවනය ව පටිපනෙහි හෙති, පරිහිතාය වාති.

8. 1. 3. 7

බල සුතං.

[සාවස්ථිනිදනං]

අට්ඨමානි භික්ඛවෙ, බලානි, කතමානි අට්ඨ: රුණණබලා
භික්ඛවෙ, දුරකා, කොධබලො මානුෂාමො, ආවුධබලො වොරා, ඉසරියබලා
රාජානො, උපකිත්තබලා බාලා, නිජ්ඣකිත්තබලා¹ පණ්ණිනා, පටිසම්බන්ධබලා
බහුසුතා, බන්ධිබලා සමණධ්වානණා, ඉමානි චො භික්ඛවෙ, අට්ඨබලානිති.

1. නිජ්ඣකිත්තබලා - 89.

8. 1. 3. 8

විණාසවඛල සුක්කං

[සාවස්ථිතිදානං]

අප් ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී උපසඛකමීඤ්ඤා භගවතනං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමතනං හිසීදී. එකමතනං හිසින්නං ඛො ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තං භගවා එතදචොව:

කති නුඛො සාරිපුත්ත, විණාසවසස භික්ඛුනො ඛලානි, යෙහි ඛලෙහි සමනනාගතො විණාසචො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති?

අඛං භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො ඛලානි යෙහි ඛලෙහි සමනනාගතො විණාසචො ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති. කතමානි අඛං:

1. ඉධ භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො අනිච්චතො සඛෙඛ සඛිඛාරා යථාභුතං සමමපඤ්ඤාය සුද්දිට්ඨා භොනතී, යමපි භතෙන විණාසවසස භික්ඛුනො අනිච්චතො සඛෙඛ සඛිඛාරා යථාභුතං සමමපඤ්ඤාය සුද්දිට්ඨා භොනතී, ඉදමපි භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො ඛලං භොති, යං ඛලං ආගමම විණාසචො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති.

2. පුනච්ච පරං භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො අඛිඛාරකාසුපමා කාමා යථාභුතං සමමපඤ්ඤාය සුද්දිට්ඨා භොනතී, යමපි භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො අඛිඛාරකාසුපමා කාමා යථාභුතං සමමපඤ්ඤාය සුද්දිට්ඨා භොනතී, ඉදමපි භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො ඛලං භොති, යං ඛලං ආගමම විණාසචො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති.

3. පුන ච පරං භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො චීචෙකනිත්තං චිත්තං භොති චීචෙකපොණං චීචෙකපඛිඛාරං චචකඛං¹ නෙකඛමමාභීරතං චාඤ්ඤාභුතං සඛෙඛසො ආසවඛකානීයෙහි ධමමෙහි, යමපි භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො චීචෙකනිත්තං චිත්තං භොති චීචෙකපොණං චීචෙකපඛිඛාරං චචකඛං නෙකඛමමාභීරතං චාඤ්ඤාභුතං සඛෙඛසො ආසවඛකානීයෙහි ධමමෙහි, ඉදමපි භතෙන, විණාසවසස භික්ඛුනො ඛලං භොති, යං ඛලං ආගමම විණාසචො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති විණා මෙ ආසවාති.

1. චීචෙකඛං. -මජ්ඣ.

4. පුනරාවර්තන හැකියාව, විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය වචනාරෝ සනිපට්ඨානා භාවිතා හොඳින් සුභාවිතා. යමෙකු හැකියාව, විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය වචනාරෝ සනිපට්ඨානා භාවිතා හොඳින් සුභාවිතා, ඉදමුඛි හැකියාව, විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය බලං හොඳින් යං බලං ආගමම විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය ආසවානං බයං පටිච්චානාති, විකල්පය මෙ ආසවාති.

5-8 පුනරාවර්තන හැකියාව, විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය වචනාරෝ ඉද්ධිපාද භාවිතා හොඳින් සුභාවිතා - පෙ - පඤ්චිඤ්ඤාති භාවිතාති හොඳින් සුභාවිතාති - පෙ - සත්තනොච්චිකා භාවිතා හොඳින් සුභාවිතා - පෙ - අරියො අට්ඨකිකො මග්ගො භාවිතො හොඳින් සුභාවිතො, යමෙකු හැකියාව, විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය අරියො අට්ඨකිකො මග්ගො භාවිතො හොඳින් සුභාවිතො, ඉදමුඛි හැකියාව, විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය බලං හොඳින්, යං බලං ආගමම විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය ආසවානං බයං පටිච්චානාති විකල්පය මෙ ආසවාති.

ඉමාති ඛො හැකියාව, අට්ඨ විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය බලාති, යෙහි බලෙහි සමන්තාගතො විකල්පවාදය භික්ෂුවාදය ආසවානං බයං පටිච්චානාති විකල්පය මෙ ආසවාති.

8. 1. 3. 9

අකමණ්ණ සුභතං

[සාවකීතිදන්]

කමණ්ණො ලොකො කමණ්ණො ලොකොති භික්ෂුවො, අසසුභවා පුපුරුණො භාසති, නො ච ඛො යො ජානාති කමණ්ණො වා අකමණ්ණො වා. අට්ඨමෙ භික්ෂුවො, අකමණ්ණො අසමයො බුභමවරියවාසාය. කතමෙ අට්ඨ:

1. ඉධ භික්ෂුවො, නරාගතො ච ලොකෙ උපපන්නො හොඳින් අරහං සමමා සමබුද්ධො විජ්ජාවරණසමපන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුක්කරො පුරිසදම්ම සාරථී සත්ථා දෙවමනුසානං බුද්ධො හගවා. ධම්මො ච දෙසියති ඔපසම්මකා පරිනිබ්බාසිකො සමෙබ්බධාමී පුග්ගපථවේදිතො, අයං ච පුග්ගලො නිරයං උපපන්නො හොඳින්. අයං භික්ෂුවො, පඨමො අකමණ්ණො අසමයො බුභමවරියවාසාය.

2. පුනරාවර්තන. භික්ෂුව තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- සඤ්ඤා දෙවමනුසස්සානං බුද්ධො භගවා. ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- සුගතප්ප- ජෙද්දිතො, අයඤ්ඤා පුග්ගලො තිට්ඨානායොති. උපපන්නො හොති. අයං භික්ෂුව දුතියො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤාචරියවාසාය.

3. පුනරාවර්තන. භික්ෂුව තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො පෙතතිට්ඨසං උපපන්නො හොති. අයං භික්ෂුව තතියො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤාචරියවාසාය.

4. පුනරාවර්තන. භික්ෂුව තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං දිසාසුකං දෙවනිකායං උපපන්නො හොති. අයං භික්ෂුව චතුසො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤාචරියවාසාය.

5. පුනරාවර්තන. භික්ෂුව තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො පච්චන්ධිමසු ජනපදෙසු පච්චා ජාතො හොති අච්ඤ්ඤාතරෙසු ජීලකෙඛසු. යස්ස නස්සි ගති භික්ෂුතං භික්ෂුතීතං උපාසකානං උපාසිකානං. අයං භික්ෂුවෙ පඤ්ඤාමො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤාචරියවාසාය.

6. පුනරාවර්තන. භික්ෂුව තථාගතො ව ලොකෙ උපපන්නො හොති -පෙ- ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්ඤා පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පච්චාජාතො හොති ජීව්ජාදිව්ඪිකො විපරිකද්ධනොනස්සි දිනං නස්සි ධිට්ඨං නස්සි භුතං නස්සි සුකට්ඨකකට්ඨානං කම්මානං එලං ඒපාකො, නස්සි අයං ලොකො නස්සි පරො ලොකො නස්සි මාතා නස්සි පිතා නස්සි සත්තා ඔපපාතිකා නස්සි ලොකෙ සමණ්ණාසමණො සම්මඤ්ඤා සම්මා පටිපත්තා යෙ ඉමඤ්ඤා ලොකං පරඤ්ඤා ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සම්මානස්සා පච්චෙද්දන්ති, අයං භික්ෂුවෙ ජට්ඨො අකඛණො අසමයො බුඤ්ඤාචරියවාසාය.

7. පුනවපරං භීක්ඛවෙ තරාගතො ව ලොකෙ උපපන්නා හොති -පෙ-
ධම්මො ව දෙසියති -පෙ- අයඤ්චි පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පටිච්චා-
ජානා හොති. සො ව හොති දුප්පාදෙසු ජලො ඵලවුගො. න පටිච්චලො
සුභාසිත දුඛොසිතස්ස අසමඤ්ඤාදා. අයං භීක්ඛවෙ සත්තමො අසමානො
අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

8. පුනවපරං භීක්ඛවෙ, තරාගතො ව ලොකෙ අනුසන්නා හොති අරහං
සම්මාසමිට්ඨො - පෙ - සඤ්චා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා. ධම්මො ව
න දෙසියති ඔපසමීතො පරිනිබ්බාසිතො සමොධගාමී සුගතප්පචේදිතො,
අයඤ්චි පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පටිච්චාජානා හොති. සො ව
හොති පඤ්ඤවා අජලො අනෙලවුගො පටිච්චලො සුභාසිත දුඛොසිතස්ස
අසමඤ්ඤාදා. අයං භීක්ඛවෙ, අට්ඨමො අසමානො අසමයො බ්‍රහ්මචරිය-
වාසාය. ඉමෙ මො භීක්ඛවෙ, අට්ඨ අසමානො අසමයො බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

එකොව භීක්ඛවෙ, බණ්ණො ව සමයො ව බ්‍රහ්මචරියවාසාය. කතමො
එකො: ඉධ භීක්ඛවෙ, තරාගතො ව ලොකෙ උපපන්නා හොති, අරහං
සම්මාසමිට්ඨො විජ්ජාචරණාමොනො සුගතො ලොකච්ඡි අනුක්ඛරො
පුරිසදම්මසාරථී සඤ්චා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා. ධම්මො ව දෙසියති
ඔපසමීතො පරිනිබ්බාසිතො සමොධගාමී සුගතප්පචේදිතො. අයඤ්චි
පුග්ගලො මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පටිච්චාජානා හොති, සො ව හොති
පඤ්ඤවා අජලො අනෙලවුගො පටිච්චලො සුභාසිත දුඛොසිතස්ස අසම-
ඤ්ඤාදා. අයං භීක්ඛවෙ, එකොව බණ්ණො ව සමයො ව බ්‍රහ්මචරිය
වාසායාති.

1. මනුසසලාභං ලදධානං සඤ්චමෙ සුප්පචේදිතං,
යෙ බණ්ණො නාසිගච්ඡන්ති ඤ්ඤාමෙත්ති තෙ බණ්ණො.
2. ඔහු හි අසමානො දුක්ඛා මහසස අනරාසිකා,
කදචි කරහචි ලොකෙ උපපජ්ජන්ති තරාගතා.
3. තස්සිදං සමිඤ්චිතං යං ලොකස්සිං සුදුල්ලං,
මනුසසපටිලාහො ව සඤ්චමෙ ස ව දෙසනා
අලං වායචිතං තස්ස අසමානො ජනානා.

- 4. කරං විජඤ්ඤා සදධම්මං ඛණො වෙ මා උපවච්ඡා,
ඛණානීතා හි යොවහතී නිරයමහි සචප්පිතා.
- 5. ඉධ වෙච නං වීරාධෙතී සදධම්මෙ සා නියාමතං,
වාණිජොව අතීතජො වීරඤ්ඤා අනුතපෙසසතී.
- 6. අවිජ්ජානිවුමනා පොසො සඤ්චමං අපරාධිකො,
ජාතීමරණසංසාරං වීරං පවචනුභොසසතී.
- 7. යෙ ව උඤ්ඤා මනුසසඤ්ඤා සඤ්චමෙම සුභවෙදීතෙ,
අකංසු තසු චචනං කරිසසනතී කරොනතී වා.
- 8. ඛණං පච්චවිද්ධං ලොකෙ ඉභමචරියං අනුඤ්ඤා,
යෙ මඤ්ඤා පටිපජ්ජංසු තපාගතපච්චෙදිතං.
- 9. යෙ සංචරා වකඛුමිතා දෙසිතාදිච්චිකංසුතා,
තෙසු දෙකො සද සතො වීභරෙ අනවසසුතො.
- 10. සධෙධ අනුසයෙ ජෙත්වා මාරධෙධාස සරානුගෙ,
තෙ වෙ පාරගතා ලොකෙ යෙ පඤ්ඤා ආසවසඛයනතී.

8. 1. 3. 10

අනුරුද්ධ සුතතං

එකං සමයං හගවා හග්ගසු චිහරතී සුංසුමාරගීරෙ හෙස-
කලාවතෙ මීගදයෙ. තෙන ඛො පග සමයෙන ආයඤ්ඤා අනුරුද්ධ
වෙසීසු චිහරතී පාවිතවංසදාය. අථ ඛො ආයඤ්ඤො අනුරුද්ධස
රහොගතස පඤ්චසලීනස එවං වෙතසො පරිචිතකොකො උදසාදී:

අපිවිච්ඡායාං ධර්මො නායං ධර්මො මහිව්ච්ඡායා, සනතුට්ඨකයාං ධර්මො නායං ධර්මො අසනතුට්ඨකයා, පච්චික්ඛකයාං ධර්මො නායං ධර්මො සඛන ණිකාරාමකයා. ආරභි වීරියකයාං ධර්මො නායං ධර්මො කුසිතකයා, උපට්ඨිතසතිකයාං ධර්මො නායං ධර්මො මුට්ඨසතිකයා, සමාහිතකයාං ධර්මො නායං ධර්මො අසමාහිතකයා, පඤ්ඤාවනො අයං ධර්මො, නායං ධර්මො දුපපඤ්ඤකයාති.

අපි චො භගවා අයඤ්ඤා අනුරුඤ්ඤා චෙතසා චෙතොපරිවිතකක- මඤ්ඤා සෙය්‍යාපාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාදරයා, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ඤායා ඵවචෙව භග්ගෙසු සුංසුමාරගිරෙර හෙසකලාවනො මීගදයො අනතරහිපො චෙතිසු පාවිතවංසදයො අයඤ්ඤො අනුරුඤ්ඤා සම්මුච්චෙ පාදරහොසි.

භිසිද්ධි භගවා පඤ්ඤානො දාසනො, දාසනො චො අනුරුඤ්ඤා භගවනො. අභිපාදෙචො ඵකමනා නිසිද්ධි. ඵකමනා භිසිඤ්ඤා චො අයඤ්ඤා අනුරුඤ්ඤා භගවා ඵකදචොච: සාධු සාධු අනුරුඤ්ඤා, සාධු චො චො අනුරුඤ්ඤා, යං තං මහාපුරිසවිතකකං විතකකසි: අපිවිච්ඡායාං ධර්මො නායං ධර්මො මහිව්ච්ඡායා, සනතුට්ඨකයාං ධර්මො නායං ධර්මො අසනතුට්ඨකයා, පච්චික්ඛකයාං ධර්මො නායං ධර්මො සඛන ණිකාරාමකයා, ආරභිවීරියකයාං ධර්මො නායං ධර්මො කුසිතකයා, උපට්ඨිතසතිකයාං ධර්මො නායං ධර්මො මුට්ඨසතිකයා, සමාහිතකයාං ධර්මො නායං ධර්මො අසමාහිතකයා, පඤ්ඤාවනො අයං ධර්මො නායං ධර්මො දුපපඤ්ඤකයාති.

තෙන හි නිං අනුරුද්ධ, ඉමමි අට්ඨමං මහාපුරිසචීතකෙකං චිතකෙකාහි: ක්‍රියාපඤ්චාරාමිද්ධායං ධම්මො ක්‍රියාපඤ්චරතීනො නායං ධම්මො පපඤ්චාරාමස්ස පපඤ්චරතීනොති.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨමහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි, තතො නිං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසයි චීච්චෙව වාමෙහි චීච්චෙ කුසලෙහි ධම්මෙහි සචිතකකං සචීචාරං චීචෙකඡං පිතීසුඛං පයමං ක්‍රියානං උපසම්පජ්ජ චිහරිස්සයි.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨමහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි තතො නිං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසයි චීතකකචීචාරානං චූපසමා අජ්ඣකතං සමුපසාදනං චෙතසො ඵකොදිභාවං අචීතකකං අචීචාරං සමාධිඡං චීතීසුඛං දුතීයං ක්‍රියානං උපසම්පජ්ජ චිහරිස්සයි.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨමහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි තතො නිං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසයි, චීතීයා ච චීරාගා උපෙකමාකා ච චිහරිස්සයි, සතො ච සමුපජානො සුඛඤ්ච කායෙන පචිසංචෙදීසසයි, යං නං අරියා ආචීකමනති උපෙකමාකා සතිමා සුචචීචාරිති තතීයං ඡක්‍රියානං උපසම්පජ්ජ චිහරිස්සයි.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ අට්ඨ මහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි, තතො නිං අනුරුද්ධ, යාවදෙව ආකඨවිසසයි, සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුච්චෙව සොමනස්සදෙමනස්සානං අඤ්චිතමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙකමාසතිපාරිසුද්ධීං චතුඤ්චං ක්‍රියානං උපසම්පජ්ජ චිහරිස්සයි.

යතො ටො නිං අනුරුද්ධ, ඉමෙ ච අට්ඨමහාපුරිසචීතකෙක චිතකෙකසසයි, ඉමෙසඤ්ච චතුතතං ක්‍රියානානං ආභිචෙතසිකානං දීඨධං ධම්මසුචචීචාරානං නිකාමලාභී ඤ්චීසසයි, අකිච්ඡලාභී, අකසිරලාභී, තතො තුයහං අනුරුද්ධ, සෙයාරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීසුක්ඛස්ස වා නානාරක්ඛානං දුස්සානං දුස්සකරණ්චිකො චූරො, ඵච්චෙව තෙ පංසුකුලං චීචාරානං මායිසසති, සනතුට්ඨස්ස චිහරතො, රතීයා අපචිතස්සාය, ඵාසුචීචාරය, ඔකකලනාය නිබ්බානස්ස.

යතො ටො ත්වං අනුරුද්ධි, ඉමෙ ව අට්ඨමහාපුරිසචිතකෙක
 චිතකෙකසද්දසී, ඉමෙසඤ්ච වතුනතං කුමාරානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨ-
 ධම්මෙසුච්චිභාරානං නිකාමලාභී භවිසසී, අකිච්ඡලාභී, අකසිරලාභී, තතො
 කුයහං අනුරුද්ධි, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුත්තසස වා
 සාලීනං ඔදනොචිගතකාළකො අනෙකසුපො අනෙකචා ඤජනො, එවමෙව
 තෙ පිණ්ඩියාලොපං භොජනානං ඛායිසසති සනතුට්ඨසස චිහරතො රතියා
 අපරිතසසාය එසුච්චිභාරාය ඔකකමනාය නිබ්බානසස.

යතො ටො ත්වං අනුරුද්ධි ඉමෙ ව අට්ඨ මහාපුරිසචිතකෙක
 චිතකෙකසසී, ඉමෙසඤ්ච වතුනතං කුමාරානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්ම-
 සුච්චිභාරානං නිකාමලාභී භවිසසී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, තතො කුයහං
 අනුරුද්ධි, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුත්තසස වා කුටාගාර-
 උලලීසසාවලීසසං නිවාතං දුසසිතගගළං.¹ පිහිතවාතපානං, එවමෙව තෙ
 රුකඛමුලං සෙනාසනානං ඛායිසසති සනතුට්ඨසස චිහරතො රතියා
 අපරිතසසාය එසුච්චිභාරාය ඔකකමනාය නිබ්බානසස.

යතො ටො ත්වං අනුරුද්ධි, ඉමෙ ව අට්ඨ මහාපුරිසචිතකෙක
 චිතකෙකසසී, ඉමෙසං ව වතුනතං කුමාරානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්ම
 සුච්චිභාරානං නිකාමලාභී භවිසසී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, තතො කුයහං
 අනුරුද්ධි, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීපුත්තසස වා පපුරුචෙස්ස
 ගොණකත්තො පචිකත්තො පටලිකත්තො කාදුලීමීගපවරපවච්ඡරණො
 සලකාරච්ඡද්ද උහතො ලොභිතකුපධානො, ඒවමෙව තෙ තිණ්ඩසඤ්චරතො
 සයනාසනානං ඛායිසසති සනතුට්ඨසස චිහරතො රතියා අපරිතසසාය
 එසුච්චිභාරාය ඔකකමනාය නිබ්බානසස.

1. එහිමගෙලං - කඤ්චි.

යතො ඛො ඤං අනුරුද්ධි, ඉමෙව අට්ඨ මහාපුරිසචීතනොන චිතනෙකකසුසි, ඉමෙසඤ්ච වදුනතං ඤානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨ-
 ධම්මෙසුචරිතාරානං නිකාමලාභී භවීසුසි අඤ්චන්ද්‍රාභී අකසිරලාභී, තනො
 තුයනං අනුරුද්ධි, සෙය්‍යරාපි නාම ගහපතීසස වා ගහපතීසුඤ්ඤාසස වා නානා
 භෙසජ්ජානී, සෙය්‍යරීදං: සප්පිනවනීතං තෙලං මධු ඵාණිකං. එවමෙව තෙ
 සුතිලිඤ්ඤා භෙසජ්ජානං බාධිසාත් සනතුට්ඨසස චිහරතො රතියා අපරිතසාය
 ඵාසුචිහාරාය ඔකකමනාය නිබ්බානසස.

තෙන භි ඤං අනුරුද්ධි, ආයතීකමපී වසසාවාසං ඉධෙව වෙතීසු
 පාචිනට්ඨසදයෙ චිහරෙය්‍යාසිති. එවං භනෙතී ඛො ආයසො අනුරුද්ධො
 භගවතො පට්ටසෙසාසි.

අට් ඛො භගවා අයසෙන්නං අනුරුද්ධං ඉමීනා ඔවාදෙන උචදීඤ්ඤා
 සෙය්‍යරාපි නාම බලවා පුරිසො සමීඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං
 වා බාහං සමීඤ්ඤ්ඤා, එවමෙව වෙතීසු පාචිනට්ඨසදයෙ අනුරභිතො
 භගෙහපු සුංසුමාරනීරෙ භෙසකලාවනන මීඤ්ඤෙ පාතුරනොසි. නිදීදී
 භගවා පඤ්ඤාතො ආසනෙ. නිසජ්ජ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි:
 අට්ඨ ඛො භික්ඛට්ටෙ, මහාපුරිසචීතනෙකක දෙසිසාමී, නං සුණාථ සාධුකං
 මනසි කරොථ භාසිසාමීති. එවමනෙතනී ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො
 පට්ටසෙසාසු භගවා එතදනවාව:

කතමෙ ව භික්ඛට්ටෙ, අට්ඨ මහාපුරිසචීතනකතා:

අප්පිච්ඡසායං භික්ඛට්ටෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මභීච්ඡසා:
 සනතුට්ඨසායං භික්ඛට්ටෙ ධම්මො නායං ධම්මො අසනතුට්ඨසා:
 පච්චිග්ගසායං භික්ඛට්ටෙ, ධම්මො නායං ධම්මො සබ්බභිකාරාමසා.
 ආරභුච්චිසසායං භික්ඛට්ටෙ, ධම්මො නායං ධම්මො කුසිතසා,
 උපට්ඨිතසනීසායං භික්ඛට්ටෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මුට්ඨසකිසා.
 සමානිතසායං භික්ඛට්ටෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසමානිතසා.
 පඤ්ඤවතො අයං භික්ඛට්ටෙ, ධම්මො නායං ධම්මො දුපපඤ්ඤසා,
 ගිප්පපඤ්ඤාරාමසායං භික්ඛට්ටෙ, ධම්මො ගිප්පපඤ්ඤරතීනො නායං
 ධම්මො පපඤ්ඤාරාමසා පපඤ්ඤරතීනො.

1. අපට්ඨසකායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මහිට්ඨසකා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංඤ්ඤාං පට්ඨව වුක්ඛා: ඉධ භික්ඛවෙ භීතඛු අපට්ඨවෙජා සමානො අපට්ඨවෙජාති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, සනතුට්ඨො සමානො සනතුට්ඨොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, පච්චිකො සමානො පච්චිකොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, ආරඤ්චිරියො සමානො ආරඤ්චිරියොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, උපට්ඨිතසති සමානො උපට්ඨිතසතිති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, සමාඤ්ඤො සමානො සමාඤ්ඤොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, පඤ්ඤවා සමානො පඤ්ඤවාති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති, නිපපඤ්ඤාරාමො සමානො නිපපඤ්ඤාරාමොති මං ජානෙය්‍යුතනී න ඉට්ඨති. 'අපට්ඨසකායං ධම්මො නායං ධම්මො මහිට්ඨසකා'ති ඉති යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පට්ඨව වුක්ඛං.

2. 'සනතුට්ඨසකායං භික්ඛවෙ, ධම්මො, නායං ධම්මො අසනතුට්ඨසකා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංඤ්ඤාං පට්ඨව වුක්ඛා: ඉධ භික්ඛවෙ, භීතඛු සනතුට්ඨො හොති ඉතරිතරච්චිරපිණ්ඩසංඝසෙනාඤ්ඤානභිලානපච්චිය භෙසජ්ජපරික්ඛානෙත, 'සනතුට්ඨසකායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසනතුට්ඨසකා'ති ඉති යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පට්ඨව වුක්ඛං.

3. 'පච්චිකසකායං භික්ඛවෙ, ධම්මො, නායං ධම්මො සඛහණිකාරාමසකා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංඤ්ඤාං පට්ඨව වුක්ඛා: ඉධ භීතඛුවෙ, භීතඛුනො පච්චිකසකා චිහරනො හට්ඨති උපසධකමිතාරො භීතඛු භීතඛුතියෙ, උපාසකා උපාසිකායො රාජානො රාජමහාමහ්නා කිජ්ජියා කිජ්ජියසාවකා. තත්‍ර භීතඛු චිවෙකභිනෙතන චිකෙතන චිවෙකපොඤ්ඤාන චිවෙකපඤ්ඤානෙත චිවෙකපඤ්ඤානෙත නෙකඛිලොභිතෙත අඤ්ඤදප්පු උයොපච්චිකපට්ඨසංඝ්‍රහණායෙව කථං කඤ්ඤා හොති. 'පච්චිකසකායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො සඛහණිකාරාමසකා'ති ඉති යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පට්ඨව වුක්ඛං.

4. 'ආරඬුවීරියසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො කුසිතසායා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආරඬුවීරියො වීහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරක්කමො අනිකඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. 'ආරඬුවීරියසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො කුසිතසායා'ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

5. 'උපට්ඨිතසතිසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො, නායං ධම්මො මුට්ඨසතිසායා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපකෙකන සමන්තාගතො වීරකතමිච්ච වීරහාසිතමිච්ච සරිතා අනුසරිතා. 'උපට්ඨිතසතිසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො මුට්ඨසතිසායා'ති ඉති යතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

6. 'සමාහිතසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසමාහිතසායා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වීච්චෙච්ච කාමෙහි - පෙ - චතුසු ක්කානං උපසම්පජ්ජ වීහරති. 'සමාහිතසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො අසමාහිතසායා'ති ඉති යතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

7. 'පඤ්ඤවනො අයං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො දුප්පඤ්ඤසායා'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයස්ඛාමිනියා පඤ්ඤය සමන්තාගතො අරියාය භිදෙබ්බිකාය සමමාදුක්ඛාබ්බසඛාමිනියා. 'පඤ්ඤවනො අයං භික්ඛවෙ, ධම්මො නායං ධම්මො දුප්පඤ්ඤසායා'ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

8. 'නිප්පඤ්ඤාරාමසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නිප්පඤ්ඤාරතිනො නායං ධම්මො පපඤ්ඤාරාමස පපඤ්ඤාරතිනො'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිංකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පපඤ්ඤාරොධෙ වීත්තං පඤ්ඤති පසිදති, සනතිට්ඨති, විමුච්චති, 'නිප්පඤ්ඤාරාමසායං භික්ඛවෙ, ධම්මො නිප්පඤ්ඤාරතිනො නායං ධම්මො පපඤ්ඤාරාමස පපඤ්ඤාරතිනො'ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

අට්ඨකතිපාතො අනුරුද්ධො ආයතිකම්භි වසාවාසං තපෙවි වෙතිසු පාචිනවංසදයෙ විහාසි. අට්ඨකතිපාතො අනුරුද්ධො එකො වූපකට්ඨො අපමනෙහු ආතාපී පහිතනෙහු විහරනෙහා නා විරසෙව යසසකාය කුලපුතො සච්චෙව අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජනී, තදනුකරං බුභවරිය පරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සම්මතකා උපසම්පජා විහාසි. ඩීණා ජාති වුසිතං බුභවරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්කකායාති අබ්භාඤ්ඤාසී.

අඤ්ඤතරො ව පනායසමා අනුරුද්ධො අරහතං අහොසී. අට්ඨකතිපාතො අනුරුද්ධො අරහතකප්පනෙහු තායං වෙලාසං ඉමා ගාථායො අහාසී.

1. මම සධකපමඤ්ඤාය සකා ලොකෙ අනුක්තරො,
මනොමයෙන කායෙන ඉද්ධියා උපසධකම්.
2. යථා මෙ අහු සධකපපා තතො උක්ඛි දෙසධී,
නිපපඤ්ඤරතො බුද්ධො නිපපඤ්ඤං අදෙසධී.
3. තසසාහං ධම්මඤ්ඤාය විහාසිං සාසනෙ රතො,
නිසෙසා විජජා අනුපානො කතං බුද්ධසස සාසනං.

ගහපතිට්ඨෙහො තතියො.

සංසුඤ්ඤානං:

දෙව උග්ගා දෙව ව හස්කා මහානාමෙන ජීවකො,
දෙව බලා අකබ්භො වුක්ඛො අනුරුද්ධෙන තෙ දසාති.

4. දනවගෙයා

8. 1. 4. 1

දන සුඛං

[සාවස්තීදනං]

අට්ඨමානි භික්ඛවෙ දනානි. කතමානි අට්ඨ:

ආසජ්ඣ දනං දෙති, භයා දනං දෙති, අද්ඨි මෙති දනං දෙති, දසසති මෙති දනං දෙති, සාහු දනානී දනං දෙති, අභං පවාමි ඉමෙ න පවනති න අරහාමි පවනෙතා අපවනතානං දනං අදඤ්ඤානී දනං දෙති, ඉමං මෙ දනං දදතො කලායාණො කිකතිසද්දො අබභුග්ගවජ්ඣනී දනං දෙති විඤ්ඤාලඤ්ඤාපට්ඨිකාපට්ඨිකාපට්ඨිකාපට්ඨිකා දනං දෙති, ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ දනානිති.

8. 1. 4. 2

දුතියදන සුඛං

[සාවස්තීදනං]

සඤ්ඤා හිරියං කුසලඤ්ඤා දනං
ධම්මා එතෙ සප්පට්ඨානුයානා,
එතං හි මග්ගං දීවියං වදන්තී
එතෙහි ගවජති දෙවද්දොකන්තී.

8. 1. 4. 3

දනවසල්ලි සුඛං

[සාවස්තීදනං]

අට්ඨමානි භික්ඛවෙ, දනවසල්ලිති. කතමානි අට්ඨ:

ජන්ද දනං දෙති, දෙයා දනං දෙති, මොහා දනං දෙති, ගරහා දනං දෙති, දිනනුඛං කතනුඛං පිතුපිතාමහෙහි නාරහාමි පොරාණං² කුලවංසං භාපෙතුන්ති දනං දෙති, ඉමාහං දනං දන්වා කායසස හෙද පරමචරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ඣසාමීති දනං දෙති, ඉමං මෙ දනං දදතො විඤ්ඤා පසිදන්ති අභතමනනං යොමනසං උපජායන්ති දනං දෙති, විඤ්ඤාලඤ්ඤාපට්ඨිකාපට්ඨිකාපට්ඨිකාපට්ඨිකා දනං දෙති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ දනවසල්ලිති.

1. භයා දනං දෙති - සිඵු. 2. පොරාණානං - සිඵු කපථි.

8. 1. 4. 4
වෙනතුවම සුභතං.

[සාවස්තිදතං]

අට්ඨබ්බසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ, වෙකෙ ඛිජං චුක්ඛං න මහජඵලං
හොති. න මහසාදං න ඵාතිජෙය්‍යාති. කථං අට්ඨබ්බසමන්තා-
ගතෙ:

ඉධ භික්ඛවෙ, වෙකං උක්ඛාමතික්ඛාමී ව හොති පාසාණසක-
රිප්පුඤ්ඤා හොති. උසරඤ්ඤා හොති. න ච ගමභිරසීතං *හොති, න
ආයසමපනං හොති, න අපායසමපනං හොති, න මාතිකාසමපනං
හොති, න මරියාදසමපනං හොති. ඒවං අට්ඨබ්බසමන්තාගතෙ
භික්ඛවෙ වෙකෙ ඛිජං චුක්ඛං න මහජඵලං හොති. න මහසාදං. න
ඵාතිජෙය්‍යාති.

ඵව මෙව වො භික්ඛවෙ අට්ඨබ්බසමන්තාගතෙසු සමණශ්‍රාහමණෙසු
දනං දීනතං න මහජඵලං හොති, න මහානිසංසං න මහාච්ඡන්ධං න මහාවි-
ජඵාරං. කථං අට්ඨබ්බසමන්තාගතෙසු:

ඉධ භික්ඛවෙ, සමණශ්‍රාහමණං මිච්ඡාදිට්ඨිකා හොතති මිච්ඡාසධකා
මිච්ඡාචාරා මිච්ඡාකමමනතා මිච්ඡාආචාරා මිච්ඡාචාරායාමා මිච්ඡාසත්තො
මිච්ඡාසමාධිතො. ඵවං අට්ඨබ්බසමන්තාගතෙසු භික්ඛවෙ සමණශ්‍රාහමණෙසු
දනං දීනතං න මහජඵලං හොති. න මහානිසංසං න මහාච්ඡන්ධං න
මහාවිජඵාරං.

අට්ඨබ්බසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ, වෙකෙ ඛිජං චුක්ඛං මහජඵලං හොති
මාසාදං ඵාතිජෙය්‍යාති. කථං අට්ඨබ්බසමන්තාගතෙ :

ඉධ භික්ඛවෙ, වෙකං අනුක්ඛාමතික්ඛාමී ව හොති, අපාසාණ-
සකරිප්පුඤ්ඤා හොති, අනුසරඤ්ඤා හොති. ගමභිරසීතං හොති,
ආයසමපනං හොති, අපායසමපනං හොති, මාතිකාසමපනං හොති,
මරියාදසමපනං හොති, ඒවං අට්ඨබ්බසමන්තාගතෙ භික්ඛවෙ, වෙකෙ ඛිජං
චුක්ඛං මහජඵලං හොති, මහසාදං ඵාතිජෙය්‍යාති.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, අට්ඨබ්භසමනකාගතෙසු සමණ්ට්ඨාභමණෙසු දුතං දිනතං මහපථලං හොති මහානිසංසං මහාච්ඡනිකං මහාවීපථාරං. කථං අට්ඨබ්භසමනකාගතෙසු: ඉධ භික්ඛව, සමණ්ට්ඨාභමණං සමොද්දිවසීකා හොනති සමොදාසඝ්ඤාපසා සමොචාචා සමොකමලනතා සමොආඡීවා සමොචායාමා සමොසතිනො සමොසමාධිනො. එවං අට්ඨබ්භසමනකාගතෙසු භික්ඛවෙ, සමණ්ට්ඨාභමණෙසු දුතං දිනතං මහපථලං හොති මහානිසංසං මහාච්ඡනිකං මහාවීපථාරනති.

1. යථාපි බෙකෙත සමපනෙත - පවුකතා බීජසමපද, දෙවෙ සමපාදයනනමති - හොති ධඤ්ඤසස සමපද.
2. අනිති සමපද හොති - විරුළභී හවති සමපද, වෙසුප්ප්‍රසමපද හොති - එලං වෙ හොති සමපද.
3. එවං සමපනනයිලෙසු - දිනතා හොජනසමපද, සමපදනං උපනෙති - සමපනනං භිසස නං කතං.
4. තසමා සමපදමාකධිති - සමපනනත්ථිධි පුග්ගලො, සමපනනපඤ්ඤා සෙවෙථ - එවං ඉජ්ඤානති සමපද.
5. විජ්ජාවරණසමපනෙතා - ලඤ්ඤා විකතසස සමපදං, කරොති කමමසමපදං - ලභති වා අකුසමපදං.
6. ලොකං ඤාතා යථාභූතං - පපුසා දිවසිසමපදං, වග්ගසමපදමාගමම - යාති සමපනනමානසො.
7. මධුනිතා මලං සබ්බං - පතා නිබ්බාන සමපදං, මුච්චති සබ්බදුකෙඛිති - සා හොති සබ්බසමපද.

1. වෙ - සි. මු.

8. 1. 4. 5

දැනුපපතති සුතතං

[සාවඤ්ඤිතං]

අට්ඨමා භික්ඛවෙ දැනුපපතතියො කතමා අට්ඨමා:

1. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො දුතං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනන්තං පානං වසං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, සො යං දෙති තං පච්චාසිංසති. සො පස්සති ඛනිසමභාසාලෙ වා බ්‍රාහ්මණමභාසාලෙ වා ගහපතිමභාසාලෙ වා පඤ්චභි කාමභුණෙභි සමපපිතෙ සමධගීභුතෙ පරිවාරයමානෙ. තස්ස එවං භොති: අහො වතාහං කායස්සහෙද පරමමරණං ඛනිසමභාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමභාසාලානං වා ගහපතිමභාසාලානං වා සහව්‍යතං උපපජ්ජය්‍යන්ති, සො තං චිත්තං දහති. තං චිත්තං අධිට්ඨාති, තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස තං චිත්තං භීතෙ චිත්‍රිත්තං උත්තරිං අභාවිතං තනුපපතතියා සංවත්තති. කායස්ස හෙද පරමමරණං ඛනිසමභාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමභාසාලානං වා ගහපතිමභාසාලානං වා සහව්‍යතං උපපජ්ජති. තඤ්ච ඛො සීලවතො වදම්, නො දුස්සීලස්ස. ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සීලවතො වෙතොපඤ්ඨි චිත්‍රඤ්ඤිතං.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො දුතං දෙති, සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනන්තං පානං වසං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, සො යං දෙති තං පච්චාසිංසති, තස්ස සුතං භොති: වාතුමහාරාජිකා දෙවා දීඝාසුක්ඛා වණණවතො සුඛබ්‍රහ්මලාති. තස්ස එවං භොති: අහොච්චාහං කායස්ස හෙද පරමමරණං වාතුමහාරාජිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජය්‍යන්ති, සො තං චිත්තං දහති. තං චිත්තං අධිට්ඨාති. තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස තං චිත්තං භීතෙ චිත්‍රිත්තං උත්තරිං අභාවිතං තනුපපතතියා සංවත්තති, කායස්ස හෙද පරමමරණං වාතුමහාරාජිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. තඤ්ච ඛො සීලවතො වදම්, නො දුස්සීලස්ස, ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සීලවතො වෙතොපඤ්ඨි, චිත්‍රඤ්ඤිතං.

3-7 ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවෙවා දුතං දෙති. සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනතං පානං වසං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සො යං දෙති තං පච්චාසිංසති. තස්ස සුතං හොති: තාවතීංසා දෙවා - පෙ- යාමා දෙවා - කුසිතා දෙවා - නිලොණරතී දෙවා - පරනිමිතවසවතතී දෙවා - දීඝායුකා වණණවනො සුඛබ්‍රලාති. තස්ස එවං හොති: අහොවතාහං කායස්ස හෙද පරමෙරණං පරනිමිතවසවතතීනං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජෙය්‍යන්ති. සො තං විතතං දහති. තං විතතං අධිට්ඨාති. තං විතතං භාවෙති. තස්ස තං විතතං භීනෙ විමුක්තං උත්තරිං අභාවිතං තනුපපත්තියා සංවත්තති. කායස්ස හෙද පරමෙරණං පරනිමිතවසවතතීනං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. තං ව ඛො සීලවතො වදමී නො දුස්සීලස්ස, දුජ්ඣති භික්ඛවෙ සීලවතො වෙතොපණ්ඩි, විසුද්ධිකා.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවෙවා දුතං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අනතං පානං වසං යානං මාලාගඤ්චිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සො යං දෙති තං පච්චාසිංසති. තස්ස සුතං හොති: බ්‍රහ්මකායිකා දෙවා දීඝායුකා වණණවනො සුඛබ්‍රලාති. තස්ස එවං හොති: අහොවතාහං කායස්ස හෙද පරමෙරණං බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජෙය්‍යන්ති. සො තං විතතං දහති තං විතතං අධිට්ඨාති. තං විතතං භාවෙති. තස්ස තං විතතං භීනෙ විමුක්තං උත්තරිං අභාවිතං තනුපපත්තියා සංවත්තති, කායස්ස හෙද පරමෙරණං බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති, තඤ්ච ඛො සීලවතො වදමී. නො දුස්සීලස්ස විතරාගස්ස නො සරාගස්ස. ඉජ්ඣති භික්ඛවෙ සීලවතො වෙතොපණ්ඩි විතරාගන්තා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨදනුපපත්තියොති.

8. 1. 4. 6

පුඤ්ඤකිරියවත්ථු සුතතං

[සාවතීනිදනං]

නිණ්මානි භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤකිරියවත්ථුනි, කතමානි ඤ්ණි.

දුතමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු¹, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු.

1. පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. P.T.S..

1. ඉධ භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා පරිත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා පරිත්තං කතං හොති භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. සො කායසා හෙද පරමමරණා මනුසාදෙහග්ගං¹ උපපජ්ජති.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා මනසොසො කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා මනසොසො කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. සො කායසා හෙද පරමමරණා මනුසාදෙහග්ගං² උපපජ්ජති.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. සො කායසා හෙද පරමමරණා වාතුමමහාරාජිකානං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. තත්ථ භික්ඛවෙ, වසනාපරා මහාරාජානො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා³ සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා⁴ වාතුමමහාරාජිකෙ දෙවෙ දසභි ධානෙහි අධිගණනහි දිට්ඨින ආයුතා, දිට්ඨින වණ්ණන, දිට්ඨින සුඛන, දිට්ඨින යසෙන, දිට්ඨින ආධිපතෙයොන, දිට්ඨිනි රූපෙහි, දිට්ඨිනි සද්දෙහි, දිට්ඨිනි ගණ්ඩෙහි, දිට්ඨිනි රසෙහි, දිට්ඨිනි ඵොට්ඨිනෙහි.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. සො කායසා හෙද පරමමරණා තාවතීයානං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. තත්ථ භික්ඛවෙ, සංඝකා දෙව්භූතමිත්ඤ්ඤා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා තාවතීයෙ දෙවෙ දසභි ධානෙහි අධිගණනාහි දිට්ඨින ආයුතා -පෙ- දිට්ඨිනි ඵොට්ඨිනෙහි.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකවචසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අධිමත්තං කතං හොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා නාභියමෙභාති. සො කායසා හෙද පරමමරණා යාමානං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. තත්ථ භික්ඛවෙ, සුදාමො දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවන්ඤ්ඤා අතිරෙකං කරිත්වා, යාමෙ දෙවෙ දසභි ධානෙහි අධිගණනාහි දිට්ඨින ආයුතා -පෙ- දිට්ඨිනි ඵොට්ඨිනෙහි.

1. දෙහග්ගං - මජ්ඣං.
2. සොහග්ගං - මජ්ඣං.
3. කරිත්වා - කරිත්වී.
4. කරිත්වා - කරිත්වී.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභිසමෙභාති. සො කායසා හෙද පරච්චරණා තුසිතානං දෙවානං සභවාතං උපපජ්ජති. නත්‍ර භික්ඛවෙ සනතුසිතො දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා තුසිතො දෙවෙ දසභි යානෙහි අධිගණ්හාති. දිට්ඨන්ත ආයුතා -පෙ- දිට්ඨන්ති ඵොට්ඨබ්බෙහි.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභිසමෙභාති. සො කායසා හෙද පරච්චරණා භිච්චොණරතීනං දෙවානං සභවාතං උපපජ්ජති. නත්‍ර භික්ඛවෙ සුනිච්චිතො දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා නිච්චොණරතී දෙවෙ දසභි යානෙහි අධිගණ්හාති. දිට්ඨන්ත ආයුතා -පෙ- දිට්ඨන්ති ඵොට්ඨබ්බෙහි.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චසා දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු අධිමත්තං කතං භොති, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු නාභිසමෙභාති. සො කායසා හෙද පරච්චරණා පරනිච්චිත වසවත්තීනං දෙවානං සභවාතං උපපජ්ජති. නත්‍ර භික්ඛවෙ, වසවත්තී දෙවපුත්තො දනමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවත්ථු. අතිරෙකං කරිත්වා, පරනිච්චිතවසවත්තී දෙවෙ දසභි යානෙහි අධිගණ්හාති දිට්ඨන්ත, ආයුතා, දිට්ඨන්ත වග්ගොත්ත දිට්ඨන්ත සුමන්ත, දිට්ඨන්ත යසෙත, දිට්ඨන්ත ආධිපතෙයොත, දිට්ඨන්ති රූපෙහි, දිට්ඨන්ති සද්දෙහි, දිට්ඨන්ති ගජෙහි, දිට්ඨන්ති රසෙහි, දිට්ඨන්ති ඵොට්ඨබ්බෙහි.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ, තිණි පුඤ්ඤකිරියවත්ථුනිති.

8. 1. 4. 7

සප්තරියදන සුතතං

[සාවකීතිදනං]

37. අට්ඨමානී භික්ඛවෙ, සප්තරියදනානී, කතමානී අට්ඨ:

සුචිං දෙති, පණීතං දෙති, කාලෙන දෙති, කපපියං දෙති, විවෙය්‍යා දෙති, අභිණ්ණං දෙති, දදං වික්ඛං පසාදෙති, දන්තා අක්ඛමනො භොති. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ සප්තරියදනානීති.

1. සුචිං පණීතං කාලෙන කපපියං පානභොජනං, අභිණ්ණං දදති දගං සුඛෙක්ඛෙසු¹ බ්‍රහ්මචාරිසු.
2. න ව² විසථිසාරියං වජ්ඣා ආමිසං ඛහුං, ඵවං දික්ඛානී දනානී වණ්ණයනති විපක්ඛිනො.
3. ඵවං යජ්ඣා මෙධාවී සද්ධො චුක්ඛෙන වෙතසා, අඛ්‍යාපජ්ඣං සුඛං ලොකං පණ්ඩිතො උපපජ්ජතිති.

8. 1. 4. 8

සප්තරිය සුතතං

[සාවකීතිදනං]

සප්තරියො භික්ඛවෙ, කුලෙ ජායමානො බහුතො ජනස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය භොති මාතාපිතුන්තං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය භොති. පුත්තදරස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය භොති, දසකම්මකරපොරියස්ස අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය භොති. මික්ඛාමච්චානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය භොති. පුබ්බපත්තානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය භොති, රජෙඤ්ඤා අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය භොති දෙවතානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය භොති, සමණ්ණාහමණානං අඤ්ඤා භිතාය සුඛාය භොති.

1. සුඛෙක්ඛෙ, PMS.
2. භොව - මජ්ඣං.

සෙයාරාපි භික්ඛවෙ, මහාමෙසො සබ්බසංඝානුසම්පාදෙනො ඛුන්නො ජනස්ස අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. ඵවමෙව ටො භික්ඛවෙ, සප්පුරියො කුලෙ ජායමානො ඛුන්නො ජනස්ස අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. මාසාපිකුඤ්ඤා අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. පුඤ්ඤාදරස්ස අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. දසකම්මකරපාරිසස්ස අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. මීඤ්ඤාචරිතානං අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති, පුබ්බපෙතානං අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. රඤ්ඤා අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. දෙවතානං අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති. සමඤ්ඤාභවණානං අත්ථාය භිත්ථාය සුඛාය භොති.

1. ඛුන්නං¹ ඵත අත්ථාය සප්පුරියො සරමාවසං,
මාතරං පිතරං පුබ්බ රතතිඤ්චමචන්දිතො.
2. පුද්දත්ති සභධමෙමින පුබ්බ කතමනුස්සරං,
අනාගාරෙ පබ්බජිතෙ අපචෙ² බුභමචාරයො³
3. නිච්චිඤ්ඤාදො දුජෙති ඤ්ඤා ධමෙමධපෙසලො,⁴
රඤ්ඤා භිතො දෙවභිතො ඤ්ඤානං සචිතං භිතො.
4. සබ්බසං භො භිතො⁵ භොති සඤ්ඤාම සුපතච්ඤ්ඤො,
චිතෙය්ඤ චචෙජරමලං සලොකං භජතෙ සිවන්ති.

8. 1. 4. 9

පුඤ්ඤාභිසන්ද සුභතං

[සාවස්ථිතිදනං]

අට්ඨමෙ භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤාභිසන්ද කුසලාභිසන්ද සුචක්ඛාභාරා සොචග්ගිකා සුචච්චාකා සඤ්ඤාසංචරණනිකා ඉට්ඨාය කන්ඤාය මනාපාය භිත්ථාය සුඛාය සංචක්ඛන්ති. කතමෙ අට්ඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවතො පුඤ්ඤා සරණං ගතො භොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො පුඤ්ඤාභිසන්ද කුසලාභිසන්ද සුචක්ඛාභාරො සොචග්ගිකො සුචච්චාකො සඤ්ඤාසංචරණනිකො ඉට්ඨාය කන්ඤාය මනාපාය භිත්ථාය සුඛාය සංචක්ඛන්ති.

1. ඛුන්නං - ඡෙසං.	4. පෙසලො - සි ඉ.
2. අපචෙ - සා.	5. සභිතො - සා. ආ.
3. බුභමචාරියො - සා.	

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ, අරියසාවනො ධම්මං සරණං ගතො හොති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො පුඤ්ඤභිසදෙදු - ටෙප- සංවහන්ති.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ, අරියසාවනො සංඝං සරණං ගතො හොති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො පුඤ්ඤභිසදෙදු කුසලාභිසදෙදු සුඛසාහාමාරො සොවග්ගිකො සුචරිතානා සංගහසංවහන්තිනො ඉට්ඨාය කතාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවහන්ති.

4. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ, දුතානි මහාදුතානි අඤ්ඤාදි රත්ඤ්ඤාදි වංසඤ්ඤාදි පොරාණානි අසඬිතිණ්ණානි අසඬිතිණ්ණපුඛ්ඛානි න සධිකියනි න සධිකීයිසකභි අපනිකුට්ඨානි සමමෙභි මුහමමෙභි වීඤ්ඤභි. කතමානි පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවනො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති. පාණාතිපාතා පටිච්චරතො භික්ඛවෙ, අරියසාවනො අපරිමාණානං සත්තානං අහයං දෙති. අට්ටරං දෙති. අඛ්ඛාපඤ්ඤාදෙති. අපරිමාණානං සත්තානං අහයං දඤ්ඤා අට්ටරං දඤ්ඤා අඛ්ඛාපඤ්ඤා දඤ්ඤා අපරිමාණසං අහසං අට්ටරසං අඛ්ඛාපඤ්ඤසං භාගී හොති. ඉමං භික්ඛවෙ, පඤ්චං දුතං මහාදුතං, අඤ්ඤාදි රත්ඤ්ඤාදි වංසඤ්ඤාදි පොරාණං අසඬිතිණ්ණං අසඬිතිණ්ණපුඛ්ඛං න සධිකියනි න සධිකීයිසකභි අපනිකුට්ඨං සමමෙභි මුහමමෙභි වීඤ්ඤභි. අයං භික්ඛවෙ චතුරස්සං පුඤ්ඤභිසදෙදු කුසලාභිසදෙදු සුඛසාහාමාරො සොවග්ගිකො සුචරිතානො සංගහසංවහන්තිනො ඉට්ඨාය කතාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවහන්ති.

5-8 පුනවපරං භික්ඛවෙ, අරියසාවනො අදික්ඛාදුතං පහාය අදික්ඛාදුතා පටිච්චරතො හොති - ටෙප- කාමසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති - ටෙප- මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො හොති - ටෙප- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානං පහාය සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පටිච්චරතො හොති. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පටිච්චරතො භික්ඛවෙ අරියසාවනො අපරිමාණානං සත්තානං අහයං දෙති. අට්ටරං දෙති. අඛ්ඛාපඤ්ඤාදෙති. අපරිමාණානං සත්තානං අහයං දඤ්ඤා අට්ටරං දඤ්ඤා අඛ්ඛාපඤ්ඤා දඤ්ඤා අපරිමාණසං අහසං අට්ටරසං අඛ්ඛාපඤ්ඤසං භාගී හොති.

අවධකතිපාමො

[8. 1. 4. 10]

ඉදං භික්ඛවෙ, ජග්ඛිමං දනං. මහාදනං අග්ගඤ්ඤං රත්තඤ්ඤං වංසඤ්ඤං පොරාණං අසඞ්ඤාණං අසඞ්ඤාණපුබ්බං න සද්ධියති න සධ්ධියිසසති අපරිකුට්ඨිං සමමෙහි ට්‍රාහමෙහි වීඤ්ඤාහි. අයං භික්ඛවෙ අවධමො පුඤ්ඤාහිසන්දෙකු සුඛලාහිසන්දෙකු සුඛසාහාරො සොවඤ්ඤාසො සුඛවීජාමො සඤ්ඤාසංවහනනිමො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවහනති.

ඉමා චො භික්ඛවෙ, අට්ඨි පුඤ්ඤාහිසන්දෙකු සුඛලාහිසන්දෙකු සුඛසාහාරො සොවඤ්ඤා සුඛවීජාමො සඤ්ඤාසංවහනනිමො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවහනනතීති.

8. 1. 4. 10

අපායසංවහනනික සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

1. පාණන්පාමො භික්ඛවෙ, ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලීකමො තිරයසංවහනනිමො තිරවජානගොතිසංවහනනිමො පෙකඤ්චියසංවහනනිමො, යො සබ්බලුභො පාණන්පාමො වීජාමො මනුසසහුතස අසායුකසංවහනනිමො හොති.

2. අදික්ඛාදනං භික්ඛවෙ, ආසෙවිතං භාවිතං ඛුලීකතං තිරයසංවහනනිකං තිරවජානගොතිසංවහනනිකං පෙකඤ්චියසංවහනනිකං, යො සබ්බලුභො අදික්ඛාදනස වීජාමො මනුසසහුතස භොගචාසන සංවහනනිමො හොති.

3. කාමෙසු මිච්චාචාරො භික්ඛවෙ, ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලීකමො තිරයසංවහනනිමො තිරවජානගොතිසංවහනනිමො පෙකඤ්චියසංවහනනිමො, යො සබ්බලුභො කාමෙසු මිච්චාචාරස වීජාමො මනුසසහුතස වෙරසපහසංවහනනිමො හොති.

4. මුසාවාදෙ භික්ඛවෙ, ආසෙව්තො භාවිතො බහුලීකතො තිරයසං-
වක්ඛනිකො තීරච්ඡානයොනිසංවක්ඛනිකො පෙතඤ්චීසයසංවක්ඛනිකො,
යො සබ්බලහුසො¹ මුසාවාදසං වීජාකො මනුසසගුතසං අගුතධ්‍යාකුමාන-
සංවක්ඛනිකො භොති.

5. පිසුණා භික්ඛවෙ, වාචා ආසෙව්තා භාවිතා බහුලීකතා තිරය
සංවක්ඛනිකා තීරච්ඡාන යොනිසංවක්ඛනිකා පෙතඤ්චීසය සංවක්ඛනිකා, යො
සබ්බලහුසො පිසුණාය වාචාය වීජාකො මනුසසගුතසං චිකෙහි
භෙදනසංවක්ඛනිකො භොති.

6. ඵරුසා භික්ඛවෙ, වාචා ආසෙව්තා භාවිතා බහුලීකතා තිරය
සංවක්ඛනිකා තීරච්ඡානයොනිසංවක්ඛනිකා පෙතඤ්චීසයසංවක්ඛනිකා,
යො සබ්බලහුසො ඵරුසාය වාචාය වීජාකො මනුසසගුතසං අලිනාප
සද්දසංවක්ඛනිකො භොති.

7. සමොදලාපො භික්ඛවෙ, ආසෙව්තො භාවිතො බහුලීකතො තිරය
සංවක්ඛනිකො තීරච්ඡානයොනිසංවක්ඛනිකො පෙතඤ්චීසයසංවක්ඛනිකො.
යො සබ්බලහුසො සමොදලාපසං වීජාකො මනුසසගුතසං අනාදෙයා
වාචාසංවක්ඛනිකො භොති.

8. සුරාමෙරයපානා භික්ඛවෙ, ආසෙව්තං භාවිතං බහුලීකතං තිරය-
සංවක්ඛනිකං තීරච්ඡානයොනිසංවක්ඛනිකං පෙතඤ්චීසයසංවක්ඛනිකං, යො
සබ්බලහුසො සුරාමෙරයපානසං වීජාකො මනුසසගුතසං උච්චෙතක
සංවක්ඛනිකො භොතිති.

දනවග්ගො වතුසෝ.

කමුද්දනා:

දෙව දනාති වස්ථුඤ්ඤි මෙතං දනුපපඤ්ඤො
කිරියං දෙවසප්පට්ඨො අභිසංඤ්ඤ සංවක්ඛනි.

1. සබ්බලහුසො - සා.

5. උපොසථවගො

8. 1. 5. 1

සධ්විතත අට්ඨකච්ඡාසථ සූතතං

ඵවං මෙ සූතං: ඵකං සමයං භගවා සාවස්ඨියං වීභරති ජෙතඨනෙ අනාථපිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තත්‍ර ධො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවොති. භද්දෙනෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චාරාසොසාසුං. භගවා ඵතද්ද ධොව:

අට්ඨකච්ඡාසථසමනාගතො භික්ඛවෙ, උපොසථො උපවුච්ඡො මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාච්ඡන්දො මහාවිජ්ජාරො.

කථං උපවුච්ඡො ව භික්ඛවෙ, අට්ඨකච්ඡාසථසමනාගතො උපොසථො මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාච්ඡන්දො මහාවිජ්ජාරො:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවතො ඉති පට්ඨසඤ්ඤි කකති: යාවථිට්ඨං අරහතො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පට්ඨිරතා නිහිතදණ්ඩා නිහිතසසා ලජ්ඨි දයාපනතා සඛපාණභුතභිතානුකම්පිනො වීභරන්ති. අභමපජ්ජ ඉම ඤච රහති. ඉම ඤච දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පට්ඨිරතො ගිහිතදණ්ඩා නිහිතසසො ලජ්ඨි දයාපනතො සඛපාණභුතභිතානුකම්පි වීභරාමී. ඉමීනාපහං¹ අචෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසථො ව මෙ උපවුච්ඡො භවිසසතිති ඉමීනා පඨමෙන අචෙයන සමනකාගතො හොති.

2. යාවථිට්ඨං අරහතො අදික්ඛාදනං පහාය අදික්ඛාදනා පට්ඨිරතා දික්ඛාදයි දික්ඛාපාට්ඨකඨි අපමනෙත සුචිභුතෙත අක්ඛනා වීභරන්ති. අභමපජ්ජ ඉම ඤච රහති. ඉම ඤච දිවසං අදික්ඛාදනං පහාය අදික්ඛාදනා පට්ඨිරතො දික්ඛාදයි දික්ඛාපාට්ඨකඨි අපමනෙත සුචිභුතෙත අක්ඛනා වීභරාමී. ඉමීනාපහං අචෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසථො ව මෙ උපවුච්ඡො භවිසසතිති ඉමීනා දුතියෙන අචෙයන සමනකාගතො හොති.

1. ඉමීනාපමෙයනපහං - මජ්ඣ.

3. යාවත්වං අරභනෙතා අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරිණො ආරාචාරිණො වීරතා මෙට්ඨනා ගාමධම්මො. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතනිං ඉමඤ්ඤ දිවසං. අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී ආරාචාරී වීරතො මෙට්ඨනා ගාමධම්මො වීහරාමී, ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති ඉමීනා නතියෙන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

4. යාවත්වං අරභනෙතා මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතා සච්ච- වාදිණො සච්චසන්ධා ථෙතො පච්චයිකා අවීසංවාදකා ලොකස්ස. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතනිං ඉමඤ්ඤ දිවසං. මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො සච්චවාදී සච්චසන්ධා ථෙතො පච්චයිකො අවීසංවාදකො ලොකස්ස. ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී, උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති ඉමීනා චතුසේන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

5. යාවත්වං අරභනෙතා සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානාං පහාය සුරා- මෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතනිං ඉමඤ්ඤ දිවසං. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානාං පහාය සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති ඉමීනා පඤ්ඤමෙන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

6. යාවත්වං අරභනෙතා උකහත්තකා රතතුපරතා වීරතා විකාල- හොජනා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතනිං ඉමඤ්ඤ දිවසං. උකහත්තකො රතතුපරතො වීරතො විකාලහොජනා. ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී, උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති ඉමීනා ඡලෙඨන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

7. යාවත්වං අරභනෙතා නච්චගීතවාදිතවිසුකදස්සනමාලාගකච්චලෙපන ධාරණමණ්ඩනවිභුසනට්ඨානා පටිච්චරතා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රතනිං ඉමඤ්ඤ දිවසං. නච්චගීතවාදිත විසුකදස්සනමාලාගකච්චලෙපනධාරණමණ්ඩන විභුසනට්ඨානා පටිච්චරතො. ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී, උපොසපො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා සකතමෙන අඛෙයන සමනනාගතො හොති.

8. යාවථිවං අරහතො උච්චාසයනමභාසයනං පභාය උච්චාසයන-
 මභාසයනා පටිච්චරතා නිවසෙය්‍යං කපෙන්නී මඤ්චකෙ වා තිණසඤ්චාරකෙ
 වා. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ච රතනීං ඉමඤ්ච දිවසං උච්චාසයනමභාසයනං
 පභාය උච්චාසයනමභාසයනා පටිච්චරතො නිවසෙය්‍යං කපෙමී මඤ්චකෙ වා
 තිණසඤ්චාරකෙ වා. ඉමීනාපභං අඛෙගන අරහතං අනුකරොමී, උපො
 සථො ච මෙ උපවුඤ්චො භවිස්‍යතීති ඉමීනා අට්ඨමෙන අඛෙගන
 සමනනාගතො හොති.

එවං උපවුඤ්චො ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨඛසමනනාගතො උපොසථො
 මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරොති.

8. 1. 5. 2

විස්ථත අට්ඨඛගුපොසථ සුතතං

[සාවකීනිදනං]

අට්ඨඛසමනනාගතො භික්ඛවෙ, උපොසථො උපවුඤ්චො
 මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො. කථං
 උපවුඤ්චො ච භික්ඛවෙ, අට්ඨඛසමනනාගතො උපොසථො මහපථලො
 හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්ථාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඉතී පටිසඤ්චිකකති: යාවථිවං
 අරහතො පාණාතිපාතං පභාය පාණාතිපාතා පටිච්චරතා නිහිතදණ්ඩා
 නිහිතසඤ්චාරකෙ උපථි දයාපඤ්ඤා සබ්බපාණභූතෙසු භිතානුකම්පිනො
 විහරන්තී. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ච රතනීං ඉමඤ්ච දිවසං පාණාතිපාතං පභාය
 පාණාතිපාතා පටිච්චරතො නිහිතදණ්ඩා නිහිතසඤ්චාරකෙ උපථි දයාපඤ්ඤා
 සබ්බපාණභූතෙසු භිතානුකම්පී විහරාමී. ඉමීනාපභං අඛෙගන අරහතං
 අනුකරොමී. උපොසථො ච මෙ උපවුඤ්චො භවිස්‍යතීති ඉමීනා පට්ඨමෙන
 අඛෙගන සමනනාගතො හොති. -පෙ-

යාවච්චිං අරහතො උච්චාසයන මහාසයනං පහාය උච්චාසයන-
 මහාසයනා පටිච්චතා නිවසෙය්‍යාං කප්පෙත්ති මඤ්චකෙ වා තිණසඤ්චා-
 රකෙ වා. අහමුච්ච ඉමඤ්ච රතතිං ඉමඤ්ච දිවසං උච්චාසයනමහාසයනං
 පහාය උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චතො නිවසෙය්‍යාං කප්පමි,
 මඤ්චකෙ වා තිණසඤ්චාරකෙ වා. ඉමිනාපහං අද්ධන්තං. අරහතං
 අනුකරොමි. උපොසථො ච මෙ උපවුජ්ඣො භවිස්සති. ඉමිනා අවුච්චන්ත
 අද්ධන්ත සමන්තාගතො හොති. එවං උපවුජ්ඣො ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨබ්බ
 සමන්තාගතො උපොසථො මහපථො හොති මහානිසංසො මහාජ්ඣතිකො
 මහාවිප්පාරො.

කීවමහපථො හොති කීවමහානිසංසො කීවමහාජ්ඣතිකො
 කීවමහාවිප්පාරො:

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, යො ඉමෙසං සොළසන්තං මහාජනපදනං
 පහුතසක්ඛරතනානං ඉසාරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙය්‍ය, සෙය්‍යථීදං:
 අබ්බානං මගධානං කාසීනං කොසලානං වජ්ජීනං මලලානං චෙතීනං
 වඬ්ඛානං කුරුනං පඤ්චාලානං මච්ඡානං සුරසෙනානං අසක්කානං
 අවන්තීනං ගන්ධාරානං කම්බෝජානං, අට්ඨබ්බසමන්තාගතස්ස උපොසථස්ස
 එතං කලං නාශ්ඤති සොළසිං. තං කීසං හෙතු: කපණං භික්ඛවෙ, මානුසකං
 රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපනිධාය.

යාතිමානි භික්ඛවෙ, මානුසකානි පඤ්ඤසවසානී වාතුමමහාරාජිකානං
 දෙවානං එසො එතො රතතින්ද්‍රිවො, තාය රතතියා තිංසරතතියො මාසො,
 තෙන මාසෙන අචාදසමාසියො සංචච්චරො, තෙන සංචච්චරෙන පඤ්චවස-
 සතානි වාතුමමහාරාජිකානං දෙවානං ආයුප්පමාණං. යානං ඛො පනෙතං
 භික්ඛවෙ, විජ්ජති යං ඉධෙකට්ඨො ඉත්ති වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමන්තා
 ගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායස්ස හෙද පරමමරණං වාතුමමහාරාජිකානං
 දෙවානං සහවාතං උපපජේජ්‍ය. ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය
 භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපනිධාය.

යං භික්ඛවෙ මානුසකං වසසතං තාවතීංසානං දෙව්‍යානං එසො එකො රත්තින්ද්‍රිවො; තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො; තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො; තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බං වසසභසසං තාවතීංසානං දෙව්‍යානං ආයුපපමාණං. යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසස හෙද පරමමරණා තාවතීංසානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යාති භික්ඛවෙ, මානුසකානි දෙව්‍ය වසසතානි යාමානං දෙව්‍යානං එසො එකො රත්තින්ද්‍රිවො, තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො, තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බානි දෙව්‍ය වසසභසසානි යාමානං දෙව්‍යානං ආයුපපමාණං. යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසස හෙද පරමමරණා යාමානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යාති ඛො භික්ඛවෙ, මානුසකානි වසසතානි වසසතානි තුසිතානං එසො එකො රත්තින්ද්‍රිවො; තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො; තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බානි වසසතානි වසසභසසානි තුසිතානං දෙව්‍යානං ආයුපපමාණං. යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසස හෙද පරමමරණා තුසිතානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යාති භික්ඛවෙ, මානුසකානි අට්ඨවසසතානි නිමමාණරතීනං දෙව්‍යානං එසො එකො රත්තින්ද්‍රිවො. තාය රත්තියා තිංසරත්තියො මාසො, තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බානි අට්ඨවසසභසසානි නිමමාණරතීනං දෙව්‍යානං ආයුපපමාණං. යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, චිජ්ජති යං ඉධෙකවෙවා ඉත්ථි වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කායසස හෙද පරමමරණා නිමමාණරතීනං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, ඉමං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපතිධාය.

යානි භික්ඛවෙ, මානුසකාභී සොළසවසසතනං පරනිමිත වසවකතීනං දෙවනං එසො එකො රතනිදීවො; තාය රතනියා තිංස- රතනියො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංවච්ඡරො, තෙන සංවච්ඡරෙන දිබ්බානී සොළසවසසතනං පරනිමිතවසවකතීනං දෙවනං ආයුපපමාණං යානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, විජ්ජතී යං ඉධෙකවෙවා ඉත්තී වා සුරියො වා අවිඤ්ඤාසමනතාගතං උපොසථං උපවසිතො කායසං හෙද පරමරණං පරනිමිතවසවකතීනං දෙවනං සභවුතං උපපජ්ජය්‍ය ඉදං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ, සන්ධාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දිබ්බං සුඛං උපනිධායාති.

1. පාණං න භානෙ න ව දිකතමාදිගය
 මුසා න භාසෙ න ව මජ්ජපො සියා
 අබ්බභවිරියා වීරමෙය්‍ය මෙදුතා
 රතනී න භූමඤ්ජය්‍ය වීකාලභොජනං.
2. මාලං න ධාරෙ න ව ගන්ධමාවරෙ
 මඤ්ඤි ඡමායං ව සයෙථ සන්තෙ
 එතං හි අවිඤ්ඤිකමාහු පොසථං
 බුද්ධෙන දුක්ඛතනගුණා පකාසිතං.
3. වජ්ජෙ ව සුරියො ව උභො සුදසසනා
 ඔභාසයං අනුපරියන්තී යාවතා,
 තමොනුදු තෙ පන අනනලිකඛගා
 නභෙ පභාසනතී දිසාවරොචනා.
4. එතස්මිං යං විජ්ජති අනතරෙ ධනං
 මුහුණා මණි වෙථරියඤ්ඤි හද්දකං
 සිධිතීසුචණ්ණං අථවාපි කඤ්ඤිනං
 යං ජාතරූපං හටකන්ති වුවවති
 අවසිඤ්ඤා පෙතසස උපොසථසා
 කලමි තෙ නානුභවිතති සොළසිං
 වජ්ජපභා තාරගණං ව සබ්බං.
5. තස්මාහි නාරී ව නරො ව සීලවා
 අවසිඤ්ඤාපෙනං උපවසුපොසථං
 සුඤ්ඤති කන්ධාන සුබුද්ධානී
 අනිද්දිතා සංගමුපෙත්තී යානන්තී.

8. 1. 5. 3

විසාබ්‍රපොසථ සුතතං

එකං සමයං භගවා සාවතීයං විහරති පුබ්බාරාමේ මිඟාරමාතු-
පාසාදෙ අථ ඛො විසාබ්‍ර මිඟාරමාතා යෙන භගවා තෙනුපසඬ්ඤාමි.
උපසඬ්ඤාමීවා භගවනං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං නිසීදී. එකමනං
නිසිඤ්ඤා ඛො විසාබ්‍ර මිඟාරමාතරං භගවා එතදවොච:

අට්ඨකඤ්ඤාමනනාගතො ඛො විසාබ්‍ර, උපොසථො උපවුඤ්ඤා
මහපථොලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරො.

කථං උපවුඤ්ඤා ච විසාබ්‍ර අට්ඨකඤ්ඤාමනනාගතො උපොසථො
මහපථොලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරො:

ඉධ විසාබ්‍ර අරියසාරීකො ඉති පටිපඤ්ඤාකම්මිනි: යාවච්චි. අරහතෙකා
පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චනා නිගිතදණ්ඤා නිගිතසඤ්ඤා
උපටී දයාපනං සබ්බපාණහුතභිතානුකම්මිනො විහරන්ති. අහමප්පඤ්ඤා
ඉමඤ්ඤා රත්ති. ඉමඤ්ඤා දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චනො
නිගිතදණ්ඤා නිගිතසඤ්ඤා උපටී දයාපනං සබ්බපාණහුතභිතානුකම්මි
විහරාමි. ඉමීනාපහං අඛෙඤ්ඤා අරහතං අනුකරොමි. උපොසථො ච
මෙ උපවුඤ්ඤා භවිසසතිති ඉමීනා පඨමෙන අඛෙඤ්ඤා සමනනාගතො
හොති. -ඉප-

යාවච්චි. අරහතෙකා උච්චාසයනමහාසයනං පහාය උච්චාසයන
මහාසයනා පටිච්චනා නිවසෙයාං කප්පෙත්ති මඤ්ඤාකෙ වා තිණ්ණාරකෙ
වා. අහමප්පඤ්ඤා ඉමඤ්ඤා රත්ති. ඉමඤ්ඤා දිවසං උච්චාසයනමහාසයනං
පහාය උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චනො නිවසෙයාං කප්පෙමි
මඤ්ඤාකෙ වා තිණ්ණාරකෙ වා. ඉමීනාපහං අඛෙඤ්ඤා අරහතං
අනුකරොමි. උපොසථො ච මෙ උපවුඤ්ඤා භවිසසතිති ඉමීනා අට්ඨමෙන
අඛෙඤ්ඤා සමනනාගතො හොති.

එව උපවුඤ්ඤා ඛො විසාබ්‍ර අට්ඨකඤ්ඤාමනනාගතො උපොසථො
මහපථොලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරොති.

කීච මහපථොලො හොති, කීච මහානිසංසො කීච මහාජුතිකො කීච
මහාවිපථාරො:

සෙය්‍යරාපි විසාබෙ, යො ඉමෙසං සොළසක්කං මහාජනපදනං පහුතස්සකරතනානං ඉසඤ්චියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙය්‍යා, සෙය්‍යථීදං: අධිකානං මගධානං කාසීනං කොසලානං චජජීනං මලලානං චෙතීනං චඛ්ඛානං කුරුනං පඤ්චාලානං මච්චානං සුරසෙනානං අසසකානං අචනඤීනං ගජධාරානං කලෙඛාජානං, අච්චඛ්ඛසමනනාගතස්ස උපොස-ථස්ස එතං කලං නාක්කනී සොළසිං, නං කීසස හෙතු:

කපණං විසාබෙ, මානුසකං රජ්ජං දීඛං සුඛං උපනිධාය, යාති විසාබෙ, මානුසකානි පඤ්ඤස්වසකානි වාතුමමහාරාජීකානං දෙව්‍යානං එසො එකො රක්කිඤ්චො, තාය රක්කියා තිංසරක්කියො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංචච්චරො, තෙන සංචච්චරෙන පඤ්ඤ වසසතානි වාතුමමහාරාජීකානං දෙව්‍යානං ආයුපමාණං. යානං බො පනෙතං ඕසාබෙ, විජ්ජනී යං ඉධෙකචෙවා ඉඤ්චී වා පුරියො වා අච්චඛ්ඛසමනනාගතං උපොසථං උපවසීඤ්චා කායස්ස හෙද පරමමරණං වාතුමමහාරාජීකානං දෙව්‍යානං සහව්‍යතං උපපජෙජ්ජාය ඉදං බො පනෙතං විසාබෙ සඤ්චාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දීඛං සුඛං උපනිධාය.

යං විසාබෙ, මානුසකං වසසතං තාවතීංසානං දෙව්‍යානං එසො එකො රක්කිඤ්චො, තාය රක්කියා තිංසරක්කියො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංචච්චරො, තෙන සංචච්චරෙන දීඛං වසසහස්ස තාවතීංසානං දෙව්‍යානං ආයුපමාණං, යානං බො පනෙතං විසාබෙ, විජ්ජනී යං ඉධෙකචෙවා ඉඤ්චී වා පුරියො වා අච්චඛ්ඛසමනනාගතං උපොසථං උපවසීඤ්චා කායස්ස හෙද පරමමරණං තාවතීංසානං දෙව්‍යානං සහව්‍යතං උපපජෙජ්ජාය, ඉදං බො පනෙතං විසාබෙ, සඤ්චාය භාසිතං කපණං මානුසකං රජ්ජං දීඛං සුඛං උපනිධාය.

යාති විසාබෙ, මානුසකානි දෙව්‍යවසසතානි -පෙ- අච්චචස්සසතානි -පෙ- සොළසවස්සසතානි -පෙ- පරනිමිතවසවකනීනං දෙව්‍යානං එසො එකො රක්කිඤ්චො, තාය රක්කියා තිංසරක්කියො මාසො, තෙන මාසෙන දවාදසමාසියො සංචච්චරො, තෙන සංචච්චරෙන දීඛංගානි ඉසාළසවස්සසතානි පරනිමිතවසවකනීනං දෙව්‍යානං ආයුපමාණං

යානං ඛො පනෙනං වීසාඛෙ, වීජනි යං ඉධෙකචෙවා ඉතී වා පුරිසො වා අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථං උපවසිත්වා කෘයසස හෙද පරමමරණං පරනිමිතවසවත්තනං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජෙය්‍යා. ඉදං ඛො පනෙනං වීසාඛෙ, සන්ධ්‍යා භාසිතං කපණං මාත්‍රසකං රජං දීඛං සුඛං උපතිධායාති.

1. පාණං න භානෙන න ව දික්ඛමාදියෙ
 මුසා න භාසෙ න ව මජ්ජපො සියා
 අබ්‍රහමචරියා වීරමෙය්‍ය මෙචුතා
 රත්තං න භුඤ්ජෙය්‍ය විකාලභොජනං.
2. මාලං න ධාරෙ න ව ගන්ධමාවරෙ
 මඤ්ඤ ජමායං ව සයෙථ සත්තෙ,
 එතං හි අට්ඨබ්බිකමාත්‍ර පොසථං
 බුද්ධෙන දුක්ඛතභග්ගා පකාසිතං.
3. වජ්‍ජෙ ව සුරියො ව උභො සුද්දසනා
 ඔභාසයං අනුපරියනතී යාවතා,
 තමොත්තදු මෙ පන අනතලික්ඛගා
 නභෙ පභාසෙතතී දිසාවිරොචනා.
4. එතස්මී යං වීජනි අත්තරෙ ධනං
 මුත්තාමණි වෙචරියඤ්ඤ භද්දකං,
 සිඛගීසුචණ්ණං අථවාපි කඤ්ඤනං
 යං ජාතරූපං භටකනතී චුච්චති.
 අට්ඨබ්බගුපෙතසස උපොසථසස
 කලමි තෙ නාත්‍රභවත්තී සොළසිං
 වඤ්ජපභා තාරගණො ව සඛෙඛ.
5. තස්මා හි නාරී ව නරො ව සීලවා
 අට්ඨබ්බගුපෙතං උපවස්සුපොසථං
 පුඤ්ඤති කත්වාන සුබුද්ධාති
 අතිඤ්ඤා සඤ්ඤමුපෙතා යානන්ති.

8. 1. 5. 4

වාසෙට්ඨුපොසථ සුත්තං

එකං සමයං භගවා කොසමබ්බියං විහරති මහාවනෙ කුටාගා-
රසාලායං. අථ ඛො වාසෙට්ඨො උපාසකො යෙන භගවා තෙත්‍රපසඛිකමී.
උපසඛිකමීත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමනං කිසිදි එකමනං
තිසින්නං ඛො වාඤ්ඤෙට්ඨං උපාසකං භගවා එතදවොච:

අට්ඨකඤ්චාසානොගතො වාසෙට්ඨ, උපොසථො උපචුජ්ඣො මහපඨලො හොති -පෙ- අභිඤ්ඤා සංගමුපෙත්ති යානන්ති.

එවං චුක්ඛෙ වාසෙට්ඨො උපාසකො හගචන්. එතදවොච:

පියා මෙ හතෙන ඤාතිසාලොභිතා අට්ඨකඤ්චාසානොගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. පියානමපි මෙ අස්ස ඤාතිසාලොභිතානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි හතෙන, ඛන්තියා අට්ඨකඤ්චාසානොගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සබ්බසමුපිස්ස ඛන්තියානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි හතෙන, බ්‍රාහ්මණා -පෙ- වෙස්සා -පෙ- සුඤ්ඤා අට්ඨකඤ්චාසානොගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සබ්බසමුපිස්ස සුඤ්ඤානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛායාති.

එවමෙතං වාසෙට්ඨ, එවමෙතං වාසෙට්ඨ, සබ්බෙ වෙපි වාසෙට්ඨ, ඛන්තියා අට්ඨකඤ්චාසානොගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං, සබ්බසමුපිස්ස ඛන්තියානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. සබ්බෙ වෙපි වාසෙට්ඨ, බ්‍රාහ්මණා -පෙ- වෙස්සා -පෙ- සුඤ්ඤා අට්ඨකඤ්චාසානොගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සබ්බසමුපිස්ස සුඤ්ඤානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. සදෙවකො වෙපි වාසෙට්ඨ, ලොකො සමාරකො සබ්බසමුපිස්ස සසමුච්ඡාභමණී පජා සදෙවමනුස්සා¹ තෙ අට්ඨකඤ්චාසානොගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. සදෙවකස්සපිස්ස ලොකස්ස සමාරකස්ස සබ්බසමුපිස්ස සසමුච්ඡාභමණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. ඉමෙ වෙපි වාසෙට්ඨ, මහාසාලා අට්ඨකඤ්චාසානොගතං උපොසථං උපවසෙය්‍යං. ඉමෙසමුපිස්ස මහාසාලානං දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛාය. කො පන වාදෙ මනුස්ස භුතස්සාති.

8. 1. 5. 5

බොජ්ඣංගපොසථ සුත්තං

එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාරා-
පිණීකස්ස ආරාමෙ. අථ බො බොජ්ඣංග උපාසිකා යෙන හගවා
තෙතූපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤාතො හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී.
එකමන්තං නිසීන්තං බො බොජ්ඣංග උපාසිකං හගවා එතදවොච:

අට්ඨකඤ්චාසානොගතො බො බොජ්ඣංග, උපොසථො උපචුජ්ඣො මහපඨලො හොති මහානිසංසො මහාඤ්ඤා මහාවිපජාරො.

1. සසමුච්ඡාභමණීයා පජාය දෙවමනුස්සාය-කප්ථි

කථං උපවුඤ්ඤා ව ඛොජෙඤ්ඤි, අට්ඨකභිසාදොගතො උපොසරො මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාඤ්ඤිකො මහාච්ඡාරො:

ඉධ ඛොජෙඤ්ඤි, අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්ඤීකඛිති: යාව ජීවං අරහනෙතො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතං පටිච්චිතො නිහිතදණ්ඩා නිහිතසකාලජී දයාපහතා සබ්බපාණභූතභිතානුකම්බෙනො විහරන්ති. අහමපඡ ඉමඤ්ඤ රතති. ඉමඤ්ඤ දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතං පටිච්චිතො නිහිතදණ්ඩා නිහිතසකාලජී දයාපහතො සබ්බපාණභූතභිතානුකම්බි විහරාමී. ඉමීනාපහං අඛෙයන¹ අරහතං අනුකරොමී. උපොසරො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවීසකතිති. ඉමීනා පඨලෙන අඛෙයන සමනකාගතො හොති -පෙ- යාවජීවං අරහනෙතො උච්චාසයනලිභාසයනං පහාය උච්චාසයනමහාසයනං පටිච්චිතො කිවචෙයයං. කපෙත්තී, මඤ්ඤකෙ වා තිණසකාරකෙ වා, අහමපඡ ඉමඤ්ඤ රතති. ඉමඤ්ඤ දිවසං උච්චාසයනමහාසයනං පහාය උච්චාසයනමහාසයනං පටිච්චිතො නිවචෙයයං. කපෙමී මඤ්ඤකෙ වා තිණසකාරකෙ වා, ඉමීනාපහං අඛෙයන අරහතං අනුකරොමී. උපොසරො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවීසකතිති ඉමීනා අට්ඨමන අඛෙයන සමනකාගතො හොති.

ඵවං උපවුඤ්ඤා ඛො ඛොජෙඤ්ඤි, අට්ඨකභිසාදොගතො උපොසරො මහපථලො හොති මහානිසංසො. මහ.ඤ්ඤිකො මහාච්ඡාරොති.

කීවමහපථලො හොති, කීවමහානිසංසො, කීවමහාඤ්ඤිකො කීවමහාච්ඡාරො:

සෙය්‍යථාපි ඛොජෙඤ්ඤි, යො ඉමෙසං සොළසභ්‍යං මහාජනපදනං පහුතසභ්‍යරතනානං ඉඤ්ඤිථාපිපච්චිං රජ්ජං කාරෙය්‍ය සෙය්‍යථීදං: අඛයානං මගධානං කාසීනං කොසලානං වජ්ජීනං ලිච්චානං වේතීනං වඛ්ඛානං කුරුනං පඤ්ඤාලානං මච්චානං සුරජයනානං. අසකානං අවකඛිතං ගඤ්ඤානං කමෙධාජානං, අට්ඨකභිසාදොගතො උපොසරොස ඵතං කලං නාඤ්ඤි සොළසිං. තං කීසං හෙතු: කපණං ඛොජෙඤ්ඤි, මානුසකං රජ්ජං දිඛං සුඛං උපනිධාය.

යානී ඛොජෙඤ්ඤි, මානුසකානී පඤ්ඤාසවසානී වාතුමලිභාරාජීකානං දෙව්‍යානං ඵසො ඵකො රතතිඤ්ඤිචො, තාය රතතියා තිංසරතතියො මාසො, තෙන මාසෙන ද්වාදසමාසියො සංවච්චරො තෙන සංවච්චරෙන පඤ්ඤවසසතානී වාතුමලිභාරාජීකානං දෙව්‍යානං ආයුඤ්ඤපාණං.

1. ඉමීනා පඨලෙන - මජ්ඣ.

යානංඛොපනෙතං ඛොරෙඤ්ච, චීජ්ඤී යං ඉධෙකවෙවා ඉඤ්චි වා සුරියො වා අට්ඨඛ්ඤාසම්භතාගතං උපොසථං උපවිසිඤ්චා කායසං හෙද පරමමරණා වාතුමහාරාජිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජේය්‍යා. ඉදං ඛො පනෙතං ඛොරෙඤ්ච, සන්ධිය භාසිතං කපණං මාත්‍රසකං රජ්ජං දිඛං සුඛං උපනිධාය.

යං ඛොරෙඤ්ච, මාත්‍රසකං වසසතං -පෙ- යාති ඛොරෙඤ්ච, මාත්‍රසකානී දොච වසසතානී -පෙ- වසතාරී වසසතානී -පෙ- අච්චි වසසතානී -පෙ- සොළස වසසතානී පරතිමිතවසවකිනං දෙවානං එසො එඤ්චා රකිතිදිවො, කාය රකිතියා තිංසරකිතියො මාසො, තෙන මාසෙන ආදසමාසියො සංවච්ඡරො. තෙන සංවච්ඡරෙන දිඛානී සොළස වසස සහසතානී පරතිමිතවසවකිනං දෙවානං ආසුපමාණං.

යානං ඛො පනෙතං ඛොරෙඤ්ච, චීජ්ඤී යං ඉධෙකවෙවා ඉඤ්චි වා සුරියො වා අට්ඨඛ්ඤාසම්භතාගතං උපොසථං උපවිසිඤ්චා කායසං හෙද පරමමරණං පරතිමිතවසවකිනං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජේය්‍යා. ඉදං ඛො පනෙතං ඛොරෙඤ්ච, සන්ධිය භාසිතං කපණං මාත්‍රසකං රජ්ජං දිඛං සුඛං උපනිධායාති.

1. පාණං න භාගෙන න ව දික්ඛමාදියෙ
 මුසා න භාගෙන න ව මජ්ජපො සියා,
 අමුභමචරියා වීරමෙය්‍ය මෙටුතා
 රකිති න භුඤ්ජේය්‍යා වීකාලභොජනං.
2. මාලං න ධාතෙ න ව ගඤ්චමාවරෙ
 මඤ්ඤා ජමායංව සදෙථ සත්තෙ,
 උතං හී අට්ඨඛිකිකමාත්‍රපොසථං
 මුදොධන දුක්ඛානකඤ්ඤා පකාසිතං.
3. වජ්ජෙ ව සුරියො ව උභො සුදසකතා
 මහාසයං අත්‍රපරියනතී යාවතා,
 නමොත්තදු මෙ පන අනනළිකඛගා
 නගෙ පභාගෙනතී දියා වීරොචනා.

- 4. එහෙමි යං විජ්ජති අනුභවං ධනං
 ලුක්ඛාමණිවෙච්චරියඤ්චි හද්දකං,
 පිට්ඨිසුචණ්ණං අරථාපි කඤ්චනං
 යං ජාතරූපං හටකභග්ගි චුච්චති.
 අවිඤ්චාපෙතඤ්ඤ උපොසථංඤ
 කලසි තෙ නානුභවනති යොළුසි-
 වඤ්ඤාතා තාරගණා ව සමෙම.
- 5. තඤ්චා හි නාටී ව නරො ව පිලවා
 අවිඤ්චාපෙතං උපවිඤ්ඤාපොසථං
 පුඤ්ඤානි කඤ්චන සුචුදයානි
 අනිඤ්ඤා සඤ්චාපෙතනි යානනති.

8. 1. 5. 6

අනුරුද්ධමනාපකායික සුභතං

එකං සමයං හගවා කොසමඛියං විහරති සොසිතාරාදම භතතා මො
 පන සමයෙන ආයමො අනුරුද්ධො දිවානිභාරගෙහා හොති පතිකලුච්චො.
 අර මො සමඛුලා මනාපකායිකා දෙවතා යෙන ආයමො අනුරුද්ධො
 තෙනුපසඛකමීසු. උපසඛකමීඤා ආයමනො අනුරුද්ධං අභිවාදෙඤා
 එකමනො අවධංසු. එකමනො ධීතා මො තා දෙවතා ආයමනො
 අනුරුද්ධං එතදවොචු:

මයං හතනන අනුරුද්ධං, මනාපකායිකා නාම දෙවතා තීසු යානෙසු
 ඉසාරියං කාරෙම. වසං වඤ්ඤාම. මයං හතනන අනුරුද්ධං, යාදීසකං
 වණ්ණං ආකඛිමාම තාදීසකං වණ්ණං යානසො පටිලභාම. යාදීසකං
 සුඛං ආකඛිමාම තාදීසකං සුඛං යානසො පටිලභාම. යාදීසකං සරං
 ආකඛිමාම තාදීසකං සරං යානසො පටිලභාම. මයං හතනන අනුරුද්ධං,
 මනාපකායිකා නාම දෙවතා ඉමෙසු තීසු යානෙසු ඉසාරියං කාරෙම
 වසං වඤ්ඤාමාති.

අර මො ආයමනො අනුරුද්ධස ඵතදහොසි: අහො වතිමා දෙවතා
 සඛිචා ව නිලා අඤ්ඤ නිලවණ්ණං නිලවඤා නිලාලඛිතාරාති. අර මො
 තා දෙවතා ආයමනො අනුරුද්ධස ඵතමඤ්ඤාස සඛිචා නිලා අභෙසු-
 නිලවණ්ණං නිලවඤා නිලාලඛිතාරා. අර මො ආයමනො අනුරුද්ධස
 ඵතද හොසි: අහො වතිමා සඛිචා ව පිතා අඤ්ඤ -ඵප- සඛිචා ව ලොභිතකා
 අඤ්ඤ -ඵප- සඛිචා ව ඔදනා අඤ්ඤ ඔදනවණ්ණං ඔදනවඤා ඔදනාලඛිතා-
 රාති. අර මො තා දෙවතා ආයමනො අනුරුද්ධස ඵතමඤ්ඤාස
 සඛිචා ව ඔදනා අභෙසු, ඔදනවණ්ණං ඔදනවඤා ඔදනාලඛිතාරා.

අට බො නා දෙවතා එකා ව¹ ගායි, එකා ව නමි, එකා ව අවජරිකං වාදෙයි² සෙය්‍යථාපි නාම පඤ්චිකියස තුරියසස³ සුචිතියස සුපථිපතාළිතසස කුසලෙහි සුසමනනාහතසස සද්දො හොති වග්ග ව රජනියො ව කමනියො ව පෙමනියො ව මදනියො ව, එවමෙව තාසං දෙවතානං අලඤ්ඤාරානං සද්දො හොති වග්ග ව රජනියො ව කමනියො ව පෙමනියො ව මදනියො ව. අට බො ආයසො අනුරුද්ධො ඉන්ද්‍රියානි ඔක්ඛිපි.

අට බො නා දෙවතා න බො අයො අනුරුද්ධො යාදියනිති තසෙවනතරධායිංසු.

අට බො ආයසො අනුරුද්ධො සායනහසමයං පතිසප්ප්‍රානා වුට්ඨිංතො යෙන හගවා තෙනුපසඩකමි. උපසඩකමිතො හගවනතං අභිවාදෙතො එකමනතං නිසිදි. එකමනතං නිසිනොතො බො ආයසො අනුරුද්ධො හගවනතං එතදවොච:

ඉධාහං හතෙන, දිවාචිභාරගතො හොමි පතිසලලිතො. අට බො හපනත, සම්භුලා මනාපකායිකා දෙවතා යෙනාහං තෙනුපසඩකමිංසු. උපසඩකමිතො මං අභිවාදෙතො එකමනතං අටයංසු, එකමනතං යිතා බො හතෙන, නා දෙවතා මං එතදවොචුං:

මයං හතෙන අනුරුද්ධ, මනාපකායිකා නාම දෙවතා, තීසු යානෙසු ඉසාරියං කාරෙම, වසං වකෙම, මයං හතෙන අනුරුද්ධ යාදියකං වණණං ආකඛාම, තාදියකං වණණං යානසො පටිලහාම, යාදියකං සරං ආකඛාම, තාදියකං සරං යානසො පටිලහාම, යාදියකං සුඛං ආකඛාම, තාදියකං සුඛං යානසො පටිලහාම, මයං හතෙන අනුරුද්ධ, මනාපකායිකා නාම දෙවතා ඉමෙසු තීසු යානෙසු ඉසාරියං කාරෙම, වසං වකෙමාති.

1. එකාව - සා. - පූජ
2. අවජරං වාදෙයි - මජ්ඣ.
3. තුරියසස - මජ්ඣ.

තස්ස මඤ්ඤාං භනෙන ඵතදහොසී: අහො චත්ථා දෙවතා සබ්බාට්ඨිලා අඤ්ඤා නිලව ඡණං නිලවඤ්ඤා නිලාලඤ්ඤාරාති. අථ ඔවා භනෙන නා දෙවතා මම චිත්තමඤ්ඤා සබ්බාව නිලා අහෙසුං නිලව ඡණං නිලවඤ්ඤා නිලාලඤ්ඤාරා. තස්ස මඤ්ඤාං භනෙන ඵතදහොසී: අහො චත්ථා දෙවතා සබ්බාට්ඨි පිතා අඤ්ඤා -පෙ- සබ්බාව ලොභිතකා අසසු -පෙ- සබ්බාව ඔදො අසසු ඔදෙව ඡණං ඔදනවඤ්ඤා ඔදනාලඤ්ඤාරාති. අථ ඔවා භනෙන නා දෙවතා මම චිත්තමඤ්ඤා සබ්බාව ඔදනා අහෙසුං ඔදනව ඡණං ඔදනවඤ්ඤා ඔදනාලඤ්ඤාරා.

අථ ඔවා භනෙන නා දෙවතා ඵකා ව භාසී, ඵකා ව නවථී, ඵකා ව අච්ඡරිකං වාදෙසී. සෙය්‍යාථාපි නාම පඤ්ඤාභික්ඛිකස්ස තුරියස්ස සුචිතීත්ස්ස පුත්ථිතාලිකස්ස කුසලෙහි සුමනකාගතස්ස :දෙදා හොති වග්ග ව රජනීයො ව කමනීයො ව පෙමනීයො ව මදනීයො ව, ඵවෙමට්ඨි තාසං දෙවතානං අලඤ්ඤාරානං සදෙදා හොති වග්ග ව රජනීයො ව කමනීයො ව පෙමනීයො ව මදනීයො ව අථව්වාහං භනෙත්ථ. ඉඤ්ඤානි ඔක්ඛිපිං. අථ ඔවා භනෙන නා දෙවතා න ඔවා ආයෙඤ්ඤා අනුරුද්ධා සාදීයනීති තසෙව භනෙරධාසීංසු.

කති හි තු ඔවා භනෙන, ධම්මෙහි සමනකාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමරණං මනාපකාසිකානං දෙවතාං සභව්‍යතං උපපජ්ජති.

අවධිති ඔවා අනුරුද්ධි, ධම්මෙහි සමනකාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමරණං මනාපකාසිකානං දෙවතාං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. කතෙහි අවධිති:

1. ඉධ අනුරුද්ධි, මාතුගාමො යස්ස මාතාපිතරො භතතුනො දෙනඤ්ඤා, අසුකාමා හිතෙසිනො අනුකමපකා අනුකමපං උපාදා, තස්ස භොති පුබ්බුට්ඨාසීති පච්ඡානිපාතිති කිංකාරපට්ඨසාවීති මනාපවාසිති පියඤ්ඤාති.
2. යෙ තෙ භතතුගරුතො හොනති, මාතාති වා පිතාති වා සමණඤ්ඤාභිඤ්ඤාති වා තෙ සකකරොති ගරුකරොති මානෙති පුජෙති අභිභාගගතෙ ව ආසනොදකෙන පටිඤ්ඤෙති.

1. අච්ඡරං වාදෙසී - මඡසං.

3. යෙ තෙ හතතු අබ්භතතරකමමනනාඋණණාති වා කප්පාසාති වා තස් දක්ඛා හොති අනලසා තත්‍රුපායාය චිමංසාය සමනනාගතො අලඬසාතුං අලං සංචිධාතුං.

4. යො යො හතතු අබ්භතතරො අනෙතො ජනො දසාති වා පෙසසාති වා කමමකරාති වා තෙසං කතඤ්චි කතතො ජානාති, අකතඤ්චි අකතතො ජානාති, ගිලානකානඤ්චි බලාබලං ජානාති, බාදනීයං හොජනීයඤ්චිසස පච්චංසෙන¹ සංචිභජති.

5. යං හතතු ආහරති ධනං වා ධඤ්ඤං වා ජාහරුපං වා තං ආරතෙඛන ගුණතියා සමපාදෙති තස් ච හොති අධුක්ඛි අපේනී අපොසංඛී අචිනාසිකා.

6. උපාසිකා ඛො පන හොති බුද්ධං සරණං ගතා, ධම්මං සරණං ගතා. සබ්බං සරණං ගතා.

7. සීලවතී ඛො පන හොති පාණාතිපාතා පටිච්චතා, අදිනකාදනා පටිච්චතා කාමෙසු මිච්චාචාරා පටිච්චතා මුසාවාද පටිච්චතා සුරාමෙරය-මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චතා.

8. වාගවතී ඛො පන හොති විගතමලමචේජරෙන වෙතසා අගාරං අජ්ඣාචසති මුක්ඛවාගා පයතපාණී වොසසංඝරතා යාවයොගා දනසංචිභාගරතා. ඉමෙහි ඛො අනුරුද්ධි, අට්ඨනී ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුතාමො කායසස හෙද පරමෙරණා මනාපකාසිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජතිති.

1. යො නං හරති සබ්බද ගිවිටං ආතාපී උසස්සකො, තං සබ්බකාමදො² පොසං හතතාරං නාතිමඤ්ඤති.
2. න වාපි යොජ්ඣී හතතාරං ඉසසාවාදෙන රොසයෙ, හතතු ච ගරුතො සමබ්බ පතිපුපෙති පණ්ඨිතා.
3. උට්ඨාසිකා³ අනලසා සබ්බහීතපටිජ්ජනා, හතතු මනාපං චරති සම්භතං අනුරකඛති.
4. යා ඵචං වනනති නාරී හතතු ජන්දවසානුගා, මනාපා නාම තෙ දෙවා⁴ යස් සා උපපජ්ජතිති.

1. පච්චංසෙන - සී.
 2. සබ්බකාමගරං, - PTS. සා.
 3. උට්ඨාසිකා - මජ්ඣ.
 4. මනාපකාසිකා දෙවා - සීචු. මනාපානාම නා දෙවා - කඤ්චි

8. 1. 5. 7

විසාධාමනාපකායික සුතනං .

එකං සමයං භගවා සාවස්ථියං විහරති සුඛධාරාමෙ මිභාරමාතු පාසාදෙ. අථ ඛො විසාධා මිභාරමානා -පෙ- එකමනා හිසිනනං ඛො විසාධං මිභාරමානරං භභවා උතදවොච:

අට්ඨති ඛො විසාධෙ, ධම්මෙහි සමනකාගතො මාතුගාමො කායසස භෙද පරමෙරණං මනාපකායිකානං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජති. කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ විසාධෙ, මාතුගාමො යඤ්ඤ මාතාපිතරො භතඤුනො දෙනති, අක්කමා භිතෙසිනො අනුකමපකා අනුකමපං උපාදය, තස භොති සුඛබ්බුධායිති පච්ඡානිපාතිති කිංකාරපට්ඨසාචිති මනාපචාරිති පියවාදිති -පෙ- වාගච්ඡි ඛො ජන භොති විගතමුද්‍රමචෙජරෙන වෙනසා අගාරං දජ්ඣාවසති චුක්ඛවංගා ජයතපාණි වොසසගාරතා යාවයොගා දන-සංවිභාගරතා. ඉමෙහි ඛො විසාධෙ, අට්ඨති ධම්මෙහි සමනකාගතො මාතුගාමො කායසස භෙද පරමෙරණං මනාපකායිකානං දෙවානං සභවානං උපපජ්ජතිති.

1. යො නං භරති සබ්බද නිවචං ආතාපි උඤ්ඤකො, තං සබ්බකාමදං පොසං භහතාරං නාතිමඤ්ඤති.
2. න වාපි සොඤ්ඤි භහතාරං ඉසසාවාදෙන රොසයෙ, භතඤු ව ගරුතො සබ්බෙ ජතිසුජජති පණ්ඩිතා,
3. උට්ඨායිකා අනලසා සඛගභීතපරිජ්ජනා, භතඤු මනාපං වරති සමානං අනුරකකිති.
4. යා එවං.වකතති නාරී භතඤු ඡන්දවසානුගා, මනාපා නාම තෙ දෙවා යඤ්ඤ සා උපපජ්ජති.

8. 1. 5. 8

නකුලමාතුමනාපකායික සූතනං

එකං සමයං භගවා භගගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෝ¹ භෙසකලා-
වනෙ මීගදො. අපං ඛො නකුලමාතා ගභපතානී යෙන භගවා
නෙත්තපසධ්මසී, උපසංකමීනා-පෙ- එකමනනං කිසිනනං ඛො නකුලමාතරං
ගභපතානීං භගවා එතදවොච:

අට්ඨති ඛො නකුලමාතෙ, ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො
කායසා භෙද පරමමරණං මනාපකායිකානං දෙවානං සභවාසනං
උපපජ්ජති. කතමෙහි අට්ඨති:

1. ඉධ නකුලමාතෙ, මාතුගාමො යසා මාතෘපිතරො භතතුනො දෙනති
අස්කාමා භිතෙසිනො අනුකම්පකා අනුකම්පං උපාදයං. තසා භොති
පුබ්බධ්මාසීනී පච්ඡාහිපාතිනී කිංකාරපට්ඨසාවිනී මනාපවාට්ඨී පියවාදිනී.

2. යෙ තෙ භතතු ගරුනො භොනති මාතානි වා පිතානි වා සමණ-
බ්බාභමණානි වා, තෙ සකකරොති ගරුකරොති මාතෙති පුජෙති.
අඛ්ඨාගතෙ ව ආසනොදකෙන පටිපුජෙති.

3. යෙ තෙ භතතු අඛ්ඨානතරා කම්මනනා උණණානි වා කප්පාසානි වා,
තස් දසා භොති අනලසා, තත්පාපායාය වීමංසාය සමනනාගතො
අලංකාතුං අලං සංවිධාතුං.

4. යො යො භතතු අඛ්ඨානතරො අනො ජනො දසානි වා
පෙසානි වා කම්මකරානි වා, තෙසං කතඤ්ච කතතො ජානානි, අකතඤ්ච
අකතතො ජානානි, ගිලානකානඤ්ච බලාබලං ජානානි, බාදනීයං
භොජනීයඤ්ච සභවංසෙන සංවිහජති.

5. යං භතො ආහරති ධනං වා ධනඤ්ඤං වා රජනං වා ජාතරූපං වා තං
ආරසෙඛන ගුහනීයා සමපාදෙති, තස් ව භොති අධුක්ඛි අපේනී
අපොසානි අවිනාසිකා.

6. උපාසිකා ඛො පන භොති බුද්ධං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා
සඛ්ඨං සරණං ගතා,

7. සීලවතී ඛො පන භොති පාණානිපාතා පටිච්චිතා -පෙ- සුරාමෙරයං
මජ්ජිමනිකායං පටිච්චිතා -පෙ-

1. සුසුමාරගිර - මජ්ඣ.

8. වාගච්ඡි ඛො පන හොති, ඒගතමලමච්චෙඡරෙන චෙනසා අගාරං අජ්ඣාචසති චුක්ඛවාගා පයතපාඤ්චි¹ වොසසඤ්ඤරතා යාවයොගා දනසංචිභාගරතා.

ඉමෙහි ඛො නකුලමානෙ, අට්ඨහි ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතු-ගාමො කායසස හෙද පරමමරණා මනාපකායිකානං දෙවානං සභවාතං උපපජ්ජති.

1. යො නං හරති සබ්බද ගිවං ආනාපි උසුසකො, තං සබ්බකාමදං පොයං භක්ඛාරං නාතිමඤ්ඤති.
2. න වාපි යොත්ථි භක්ඛාරං ඉසසාවාදෙන රොසයෙ, භතකු ව ගරුතො සබ්බෙ පච්චුපෙති පඤ්චිතා.
3. උට්ඨායිකා අනලසා සබ්බගිතපරිජ්ජනා, භතකු මනාපං වරති සමනතං අනුරසබ්බි.
4. යා එවං ඛික්ඛති නාරි භතකු ඡන්දවසානුගා, මනාපා නාම තෙ දෙවා යත් යා උපපජ්ජති.

8. 1. 5. 9

පට්ඨමලොකච්ඡය සුතතං

එකං සමයං භගවා යාවජ්ජියං විහරති පුබ්බාරාමො මිඟාරමාතු-පාසාදෙ. අථ ඛො වීසාඛා මිඟාරමානා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්-පෙ- එකමනනං නිසිනනං ඛො වීසාඛං මිඟාරමාතරං භගවා එතදවොච:

චතුහි ඛො වීසාඛෙ, ධම්මෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො ඉධිලොක-ච්ඡයාය පච්චනෙතා හොති, අයංසා ලොකො ආරද්ධා හොති. කතමෙහි චතුහි: ඉධි වීසාඛෙ, මාතුගාමො සුසංචිතිකමමනෙතා හොති සබ්බගිත-පරිජ්ජනා, භතකු මනාපං වරති, සමනතං අනුරසබ්බි.

1. පයතපාඤ්චි - ඩී, භා PTS

1. කථකුච වීසාඨෙ, මාතුගාමො සුසංචීනිකමමනො හොති: ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො යෙ තෙ භතතු අබ්භතරො කමමනො උණ්ණාති වා කප්පාසාති වා, ඊසු දකඛා හොති අනලසා, තත්තුපාසාය වීමංසාය සමනනාගතා අලං කාතුං අලං සංචීධාතුං. එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො සුසංචීනිකමමනො හොති.

2. කථකුච වීසාඨෙ මාතුගාමො සබ්බනිකපට්ඨනො හොති, ඉධ වීසාඨෙ මාතුගාමො යො සො භතතු අබ්භතරො අනෙතාජනො දුසාති වා පෙසාති වා කමකරාති වා, තෙසං කතකුච කතනො ජානාති. අකතකුච අකතනො ජානාති, ගීලානකානකුච බලාධලං ජානාති, බාදනීයභොජනීයකුචසා පච්චංසෙන සංචිභජති. එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො සබ්බනිකපට්ඨනො හොති.

3. කථකුච වීසාඨෙ, මාතුගාමො භතතු මනාපං වරති, ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො යං භතතු අමනාපාභිබානං, තං ජීවිතභෙදුපි න අජකාචරති. එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො භතතු මනාපං වරති.

4. කථකුච වීසාඨෙ මාතුගාමො සමනතං අනුරකකිති, ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො යං භතතා ආභරති, ධනං වා ධකඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වා, තං ආරඤ්ඤාන ගුණතියා සමපාදෙති. තස්මි ව හොති අධුක්ඛි අපේනී අසොණධී අවිනාසිකා, එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො සමනතං අනුරකකිති. ඉමෙහි ඛො වීසාඨෙ, චතුර්ඨි ධමමෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො ඉධ ලොකච්ඡයාය පටිපනො හොති, අයංසා ලොකො¹ ආරද්ධො භෙති.

චතුර්ඨි ඛො වීසාඨෙ, ධමමෙහි සමනනාගතො මාතුගාමො පරලොකච්ඡයාය පටිපනො හොති, පරසාලොකො ආරද්ධො හොති. කතමෙහි චතුර්ඨි: ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො සඤ්ඤා සමපනො හොති සීලසමපනො හොති, වාගසමපනො හොති, පකුඤ්ඤසමපනො හොති.

5. කථකුච වීසාඨෙ මාතුගාමො සඤ්ඤා සමපනො හොති, ඉධ වීසාඨෙ, මාතුගාමො සද්ධො හොති, සද්දභති තපාගතස්ස ඛොධිං ඉතිප්පෙසා භගවා අරහං සමමාසමුත්ථො වීජාවරණසමපනො සුගතො ලොකච්ඡ අනුත්තරො පුරිසදමමසාරථී සස්සා දෙඤ්ඤාසානං බුද්ධො භගවාති. එවං ඛො වීසාඨෙ, මාතුගාමො සඤ්ඤා සමපනො හොති.

1. අයං සලොකො - සායං අයං ලොකො - මජ්ඣං, ෪෦෪

6. කරුණු විසාදම, මාතුගාමො සිලසමපනෙතා හොති: ඉධ විසාදම මාතුගාමො පාඤ්ඤානිපාතා පටිච්චතා හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමා-දට්ඨානා පටිච්චතා හොති. එවං ඛො විසාදම, මාතුගාමො සිල සමපනෙතා හොති.

7. කරුණු විසාදම, මාතුගාමො වාගසමපනෙතා හොති: ඉධ විසාදම මාතුගාමො විගතමලමච්චජරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාචසනී මුක්ඛවාගා පයතපාඤ්ඤා වොසකඤ්ඤානා යාවයොගා දුතසංචිතාභරතා. එවං ඛො විසාදම, මාතුගාමො වාගසමපනෙතා හොති.

8. කරුණු විසාදම, මාතුගාමො පඤ්ඤාසමපනෙතා හොති: ඉධ විසාදම, මාතුගාමො පඤ්ඤාචා හොති -පෙ- එවං ඛො විසාදම, මාතුගාමො පඤ්ඤාසමපනෙතා හොති. ඉමෙහි ඛො විසාදම, චතුර්ඨි ධර්මෙහි සමනතාගතො මාතුගාමො පරලොකච්චයාය පටිපනතා හොති, පරසා ලොකො ආරඤ්ඤා හොති.

1. සුසංචිතකමමනතා සංඛයනීතපරිජ්ජනා, හතතු මනාපං වරනී සමානං අනුරකඛනී.
2. සඤ්ඤා සිලෙන සමපනතා වදඤ්ඤා විතමච්චරා, නිවුචං මඤ්ඤා විජ්ජොධෙති සොසානං සමපරාධිකං.
3. ඉවෙවනෙ අට්ඨ ධර්මො ව යසා විජ්ජනති නාටියා, තඤ්ඤා සිලවතී. ආහු ධර්මට්ඨං සච්චවාදීනි.
4. සොළසාකාරසමපනතා අට්ඨඛණ්ණසවාගතා, සා තාදිධි සිලවතී උපාධිකා උපපජ්ජති දෙවලොකං මනාපං.

8. 1. 5. 10

දුතියලොකච්චය සුතතං

[සාවච්චිදානං]

චතුර්ඨි භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමනතාගතො මාතුගාමො ඉධ ලොකච්චයාය පටිපනතා හොති. අයංසා ලොකො ආරඤ්ඤා හොති. තතමෙහි චතුර්ඨි:

ඉධ භික්ඛවෙ මාතුගාමො සුසංචිතකමමනෙතා හොති, සංඛයනීත පරිජ්ජනො, හතතු මනාපං වරනී, සමානං අනුරකඛනී.

1. පයතපාඤ්ඤා, මජ්ඣං.
2. පරලොකො, - මජ්ඣං.

1. කථංඝ්ඤා භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සුසංචිතීනකච්චන්තො හොති: ඉධ භික්ඛන්තො, මාතුගාමො යෙ තෙ හතතු අභිභවන්තො කම්මන්තා -පෙ- එවං චො භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සුසංචිතීනකච්චන්තො හොති.

2. කථංඝ්ඤා භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සධ්ධනීතපරිජනො හොති: ඉධ භික්ඛන්තො, මාතුගාමො යො යො හතතු අභිභවන්තො අනන්ත ජනො -පෙ- එවං චො භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සධ්ධනීතපරිජනො හොති.

3. කථංඝ්ඤා භික්ඛන්තො, මාතුගාමො හතතුමනාපං වරති: ඉධ භික්ඛන්තො මාතුගාමො යං හතතු අමනාප සධ්ධාතං තං ජීවිතහෙතුපි න අජන්ඛාවරති. එවං චො භික්ඛන්තො, මාතුගාමො හතතු මනාපං වරති,

4. කථංඝ්ඤා භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සමභතං අනුරක්ඛති: ඉධ භික්ඛන්තො මාතුගාමො යං භක්ඛා ආහරති -පෙ- එවං චො භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සමභතං අනුරක්ඛති. ඉන්ධෙහි චො භික්ඛන්තො, චතුහි ධර්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො ඉධ ලොකපිජයාසපටිපන්නො හොති. අයංසා ලොකො ආරඤ්ඤා හොති.

චතුහි භික්ඛන්තො, ධර්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො පරලොක- පිජයාස පටිපන්නො හොති. පරසාලොකො ආරඤ්ඤා හොති. කතන්තෙහි චතුහි:

ඉධ භික්ඛන්තො මාතුගාමො සඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, සීලසම්පන්නො හොති, වාගසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති.

5. කථංඝ්ඤා භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සඤ්ඤාසම්පන්නො හොති: ඉධ භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සඤ්ඤා හොති -පෙ- එවං චො භික්ඛන්තො මාතුගාමො සඤ්ඤා සම්පන්නො හොති,

6. කථංඝ්ඤා භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සීලසම්පන්නො හොති: ඉධ භික්ඛන්තො මාතුගාමො පාණතිපාතා පටිවීර්තා හොති -පෙ- සුරාමර්ශ මජ්ජිමා- ද්දයානා පටිවීර්තා හොති -පෙ- එවං චො භික්ඛන්තො, මාතුගාමො සීලසම්පන්නො හොති.

7. කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ, මාතුගාමො වාගසම්පනෙතො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ, මාතුගාමො ඒගතමලලිච්චෙජරෙන චෙතසා අගාරං අරක්ඛාවසති පෙ- ඵවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො වාගසම්පනෙතො හොති.

8. කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤසම්පනෙතො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤවා හොති -පෙ- ඵවං ඛො භික්ඛවෙ, මාතුගාමො පඤ්ඤසම්පනෙතො හොති.

ඉළවහි ඛො භික්ඛවට්ඨ, වතුහි ධර්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො පරලොකච්ඡයාස පටිපන්නො හොති. පරසා ලොකො ආරදෙධා හොතිති.

1. සුසංවිහිතකමනො සඛග්ගිකපරිජනා,
හතතු මනාපං වරති සමහතං අනුරතඛති.
2. සදධාසීලෙන සම්පනො වදඤ්ඤං විතමච්ඡරා,
නිව්චං මහං විමසාධෙති සොඤ්ඤාං සම්පරාසිකං.
3. ඉළව්වතෙ අට්ඨධම්මාව යසා චිජ්ජනී නාරියා,
තච්ඡ සීලවති ආහු ධර්මධං සව්චවාදිති.
4. සොළසාකාරසම්පනො අට්ඨඛග්ගසමාගතා,
සා තාදිසී සීලවති උපාසිනා උපජ්ජති දෙවලොකං මනාපනී

උපොසඵවගෙහා පඤ්ඤමො.

කත්තුදැනා:

සධඛිනෙහ වීඤ්ඤා චිත්තෙ වාසෙද්දො ඛොර්ඤ්ඤා පඤ්ඤමං අනුරුධ පුන චිත්තෙ නකුලා ඉධ ලොකිකා¹ දෙති.

පඨමො පණ්ණාසකො*

1. ලොකියා - පිච්ච. *පණ්ණාසකං පඨමං - පිච්ච.

දුතියො පණණාසකො

6. ගොතමිවගෙගා

8. 2. 6. 1

ගොතමි සුතතං

එකං සමයං භගවා සනෙකපු වහරති කපිලවත්ථිසමී. නිග්‍රොඤ්ජරාමෙ. අථ ටො මහාපජාපතී ගොතමී යෙන භගවා තෙත්ථුපසධකමී, උපසධකමීඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධිතා ටො මහාපජාපතී ගොතමී භගවන්තං එතදවොච:

සාධු භනෙත, උභෙය්‍ය මාතුගාමො තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අලං ගොතමී, මා තෙ රුච්චි මාතුගාමස්ස තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

දුතියමි ටො මහාපජාපතී ගොතමී භගවන්තං එතදවොච: සාධු භනෙත, උභෙය්‍ය මාතුගාමො තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අලං ගොතමී, මා තෙ රුච්චි, මාතුගාමස්ස තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

තතියමි ටො මහාපජාපතී ගොතමී භගවන්තං එතදවොච: සාධු භනෙත, උභෙය්‍ය මාතුගාමො තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අලං ගොතමී, මා තෙ රුච්චි, මාතුගාමස්ස තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අථ ටො මහාපජාපතී ගොතමී න භගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස තපාගතපථවේදිනෙ ධම්මචීනයෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති දුතියි දුඤ්ඤා අසුමුතී රුදමනා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකමිණං කඤ්ඤා පකාමී.

අට ටො හගවා කපිලවනුඤ්චී යථාභිරතනං වීහරිතීං යෙන වෙසාලී තෙන වාරිකං පකකාමී. අනුපුට්ඨෙන චාරිකං වරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තත්‍ර සුදං හගවා වෙසාලීයං වීහරති භොවනෙ කුටාගාරසාලායං.

අට ටො මහාපජාපතී ගොතමී කෙසෙ ජෙදලෙඤ්චා කාසායානී වසානී අච්ඡාදෙඤ්චා සමබ්බලාහි සානියානීහි සඤ්චං යෙන වෙසාලී තෙන පකකාමී. අනුපුට්ඨෙන යෙන වෙසාලී මහාවනෙ කුටාගාරසාලා තෙනුපසඤ්චාමී.

අට ටො මහාපජාපතී ගොතමී සුනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගහෙතන දුකඛි දුමමනා අසසුමුට්ඨී රුදමානා ඛේඤ්චාරකොට්ඨකෙ අට්ඨාසී, අඤ්ඤා ටො ආයඤ්චා ආනන්දෙ මහාපජාපතීං ගොතමී. සුනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගහෙතන දුකඛි දුමමනං අසසුමුට්ඨී රුදමානං ඛේඤ්චාර කොට්ඨකෙ ධීනං, දීඤ්චාන මහාපජාපතීං ගොතමී. එතදවොච:

කිසුහු ඤං ගොතමී, සුනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගහෙතන දුකඛි දුමමනා අසසුමුට්ඨී රුදමානා ඛේඤ්චාරකොට්ඨකෙ ධීතාති?

තථා හී පන ගහෙන ආනන්ද, න හගවා අනුජානානී මාකුගාමයා තථාගතපථවදීතෙ ධම්මචීනයෙ අගාරඤ්චා අනගාරියං පබ්බජජනතී.

තෙන හී ගොතමී, ඉට්ඨව තාව! හොතී, යාවාහං හගවතනං යාවාමී මාකුගාමයා තථාගතපථවදීතෙ ධම්මචීනයෙ අගාරඤ්චා අනගාරියං පබ්බජජනතී.

අට ටො ආයඤ්චා ආනන්දෙ යෙන හගවා තෙනුපසඤ්චාමී උපසංචකමීඤ්චා හගවතනං අභිවාදෙඤ්චා එකමනනං නිසීදී, එකමනනං නිසීජනනං ටො ආයඤ්චා ආනන්දෙ හගවතනං එතදවොච:

“එසා හතෙන, මහාපජාපතී ගොතමී සුනෙහි පාදෙහි රජොකිණ්ණෙන ගහෙතන දුකඛි දුමමනා අසසුමුට්ඨී රුදමානා ඛේඤ්චාර කොට්ඨකෙ ධීනං, න හගවා අනුජානානී මාකුගාමයා තථාගතපථවදීතෙ ධම්මචීනයෙ අගාරඤ්චා අනගාරියං පබ්බජජනතී”.

1. මුහුභතං ඉට්ඨව තාව-ඉ පාළි.

සාධු භනෙන, ලභෙය්‍ය මාතුගාමො තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති."

අලං ආනන්ද, මා තෙ රුවී මාතුගාමස්ස තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාති.

දුතියමි ඛො- පෙ- තතියමි ඛො ආයස්මා ආනන්ද භගවත්තං එතදචොච: "සාධු භනෙන, ලභෙය්‍ය මාතුගාමො තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති."

අලං ආනන්ද, මා තෙ රුවී මාතුගාමස්ස තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අඵ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදභොසි: න භගවා අනුජානාති මාතුගාමස්ස තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජං. යනනුනාභං අකෙඤ්ඤති පරියායෙන භගවත්තං යාවෙය්‍යං මාතුගාමස්ස තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

අඵ ඛො ආයස්මා ආනන්ද භගවත්තං එතදචොච; භට්ඨො නු ඛො භනෙන, මාතුගාමො තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජො යොනාපනතිඵලං වා සකදගාමීඵලං වා අනාගාමීඵලං වා අරභක්ඛඵලං වා සච්ඡිකාතුන්ති?

භට්ඨො ආනන්ද මාතුගාමො තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජො යොනාපනතිඵලමි සකදගාමීඵලමි අනාගාමීඵලමි අරභක්ඛඵලමි සච්ඡිකාතුන්ති.

සචෙ භනෙන, භට්ඨො මාතුගාමො තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජො යොනාපනතිඵලමි - පෙ - අරභක්ඛඵලමි සච්ඡිකාතුං, බහුකාථා' භනෙන, චිභාපජාපති ගොතමී භගවතො මාතුච්ඡා ආපාදිකා පොසිකා, භගවත්තං ජනෙතතියා කාලකතාය¹ ඵකඤ්ඤං පායෙසි.

සාධු භනෙන, ලභෙය්‍ය මාතුගාමො තථාගතසුචෙදිනෙ ධම්මචිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජන්ති.

සචෙ ආනන්ද, චිභාපජාපති ගොතමී අට්ඨගරුධමෙම පතිගඤ්ඤාති, සාවස්සා ටොතු උපසම්පද.

1. බහුපකාරා - වූ පාළි මජ්ඣ-යානා
2. කාලඛකතාය - මජ්ඣං.

1. "වසසනුපසම්පන්නාය භික්ඛුනියා නදුසුපසම්පන්නාස භික්ඛුනො අභිවාදනපච්චධානඅඤ්චිකම්ම සාමීචිතම්ම කත්තඛං. අයමපි ධම්මො සකකන්ධා ගරුකන්ධා¹. මානෙත්වා පුජෙත්වා යාච්චිවං අනතිකකමතීයො.

2. න භික්ඛුනියා අභික්ඛුකෙ ආවාසෙ වසං උපගන්තං. අයමපි ධම්මො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාච්චිවං අනතිකකමතීයො.

3. අභිඤ්චාසං භික්ඛුනියා භික්ඛුසංඝනො දෙවධම්මො පච්චාසිංසි-
තඛා: උපොසථපුච්ඡකඤ්චි ඔවදුපසංකමනඤ්චි. අයමපි ධම්මො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාච්චිවං අනතිකකමතීයො.

4. වසං චුන්දාය භික්ඛුනියා උභතො සංඝෙ තිභි යානෙභි පවාරෙතඛා: දිංඛන සුතෙන පච්චිකාය. අයමපි ධම්මො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාච්චිවං අනතිකකමතීයො.

5. ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නාය භික්ඛුනියා උභතො සංඝෙ පකම්මානත්තං චරිතඛං. අයමපි ධම්මො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාච්චිවං අනතිකකමතීයො.

6. දො වසානි ඡසු ධම්මෙසු සිකඛිතසිකාය සිකම්මානාය උභතො සංඝෙ උපසම්පද පරියෙසිතඛා. අයමපි ධම්මො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාච්චිවං අනතිකකමතීයො.

7. න කෙනචි පරියායෙන භික්ඛුනියා භික්ඛු අකෙකාසිතඛො පරි-
භාසිතඛො. අයමපි ධම්මො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාච්චිවං අනතිකකමතීයො.

8. අජ්ඣතඤ්ඤ ආනඤ, ඔවටො භික්ඛුනීනං භික්ඛුසු වචනපටො, අනොචටො භික්ඛුනං භික්ඛුනීසු වචනපටො. අයමපි ධම්මො සකකන්ධා ගරුකන්ධා මානෙත්වා පුජෙත්වා යාච්චිවං අනතිකකමතීයො."

සචෙ ආනඤ, මහාපජාපනී භොතමී ඉමෙ අට්ඨගරුධම්මෙ පති-
ගණකානී, සාවසා භොතු උපසම්පදනී.

1. ගරුකන්ධා, [ම ජ සං,

අටු මො ආයඤා ආනන්ද හඟවනො සන්තීකෙ ඉමෙ අටුකමාපාතො
උග්ගහනො යෙන මහාපජාපති ගොතමී තෙනුපසඤ්චී උපසඤ්චීතො
මහාපජාපති. ගොතමී. එතදවොච.

සචෙ මො තිං ගොතමී, අටුකමාපාතො පතිගණ්ඤ්ඤායාසි, සාච
තෙ හවිසුති උපසමපද.

වසසතූපසමපකතාය භීතඛුනීයා තදුපසමපකතාස භීතඛුනො
අභිවාදනපච්චුධානද ඤජිකමමසාමීචිකමෙ. කතතඛං. අයමප් ධමමො
සකකතො රුකතො මානතො පුජෙතො යාවචීවං. අනතිකකමනීයො
-ප-දජජතගෙහ ඔවමො භීතඛුනීතං. භීතඛුසු වචනපචො, අනොචමො
භීතඛුතං. භීතඛුනීසු වචනපචො. අයමපි ධමමො සකකතො හරුකතො
මානතො පුජෙතො යාවචීවං. අනතිකකමනීයො.

සචෙ මො තිං ගොතමී, ඉමෙ අටුකමාපාතො පතිගණ්ඤ්ඤායාසි,
සාච තෙ හවිසුති උපසමපදති.

සෙයාරාමි හනෙත ආනන්ද, ඉතී වා පුරිසො වා දහරො දුචා
මණ්ඩනකජාතිකො සිසං නහානො උසලමාලං වා වසසිකමාලං වා
අභිමුතතමාලං වා ලභීතො උගොති හතෙති පටිග්ගහනො උතමමෙහ
සිරසී. පතිධාපෙයා¹ උචමෙව මො අතං හනෙත, ඉමෙ අටුකමාපාතො
පතිගණ්ඤ්ඤාමී යාවචීවං. අනතිකකමනීයෙති.

අටු මො ආයඤා ආනන්ද යෙන හග්ගා තෙනුපසඤ්චී, උපසඤ්චී
තො හචනනං අභිවාදෙතො එකමනනං නිද්දී, එකමනනං නිසිදෙනො මො
ආයඤා ආනන්ද හඟවනං එතදවොච:

පටිග්ගහිතා හනෙත, මහාපජාපතියා ගොතමීයා අටුකමාපාතො යාව-
චීවං. අනතිකකමනීයාසි.²

සචෙ ආනන්ද, නාලභිසං³ මාතුගාමො තරාගතසපෙද්දිනෙ ධමම
චීතයෙ අගාරසො අනගාරියං පඤ්ඤං, ඒරට්ඨිතිකං ආනන්ද, ඉහමචරියං
අහවිසුති, වසසහසඤ්චෙව සඤ්චො පතිධාපෙයා, යතො ව මො
ආනන්ද, මාතුගාමො තරාගතසපෙද්දිනෙ ධමමචීතයෙ අගාරසො අනගාරියං
පඤ්ඤං, නදුති ආනන්ද, ඉහමචරියං චීරට්ඨිතිකං හවිසුති, පඤ්ච-
චදුති ආනන්ද, වසසතාති සඤ්චමෙහා යසසති.

1. පඤ්චපෙයා-චු පා. 2. අටුකමාපාතො. උපසමපකතා හඟවනො මාතුගාමා - චු පා.
3. නාලභිසං - චු පා.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, යානී කානිචී කුලානි බහුකිඤ්චානි¹ අප්‍ය පුරිස-
කානී, තානී සුප්පධංසියානී භොන්තී වොරෙහි කුමභජෙන්නකෙහි. එවමෙව
ඛො ආනන්ද, යස්මිං ධම්මෙවිනයෙ ලහනී මාතුගාමො අගාරස්මා අනගාරියං
පබ්බජ්ජා, න තං බුභුමවරියං චිරට්ඨිතිකං භොති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, සමපනෙන සාලිකෙඛනෙන සෙතට්ඨිකා නාම
රොගජාති නිප්පති, එවං තං සාලිකෙඛනං න චිරට්ඨිතිකං භොති.
එවමෙව ඛො ආනන්ද, යස්මිං ධම්මෙවිනයෙ ලහනී මාතුගාමො අගාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජ්ජා. න තං බුභුමවරියං චිරට්ඨිතිකං භොති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, සමපනෙන උච්ඡුකෙඛනෙන මජ්ඣෙකෙඛනා නාම
රොගජාති නිප්පති, එවං තං උච්ඡුකෙඛනං න චිරට්ඨිතිකං භොති, එවමෙව
ඛො ආනන්ද, යස්මිං ධම්මෙවිනයෙ ලහනී මාතුගාමො අගාරස්මා අනගාරියං
පබ්බජ්ජා. න තං බුභුමවරියං චිරට්ඨිතිකං භොති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, පුරිසො චහතො තලාකස්ස පටිගච්චෙව ආලී-
ඛන්තියාය යාවදෙව උදකස්ස අනතිකකමනාය, එවමෙව ඛො ආනන්ද
මයා පටිගච්චෙව භික්ඛුනීතං අට්ඨ ගරුධම්මො පඤ්ඤාන්තා යාවච්චි-
අනතිකකමනීයානී.

8. 2. 6. 2

භික්ඛුනොවාදක සුතතං

එකං සමයං භගවා දෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං.
අථ ඛො ආයස්මා අනන්දෙ ඥානෙ භගවා තෙනුප්පසඤ්චි, උප්පසඤ්චි-
ත්වා භගවන්තං අනිවාදෙත්වා එකමන්තං භි.ඤ්ඤි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො
ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං උදකවොච:

කති භි කු ඛො භනෙන, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භික්ඛුනො
වාදකො සම්මන්තීතඛොති.

1. බහුකිඤ්චානී, - ම ජ සං, බහුඉඤ්චානී වු.

අටුහි ටො ආනඤ, ධමමෙහි සමනනාගතො භික්ඛු භික්ඛුනො වාදකො සමුනනිතඛො. කතමෙහි අටුහි:

ඉධානඤ භික්ඛු: පිලවා හොති -පෙ- සමාදය සිකති සිකාපදෙසු. බහුසුතො හොති -පෙ- දිට්ඨිංසා සුපච්චිඤා. උභයානි ටො පනසා පාතිමොසානි විජාරෙන යවාගතානි හොනනි සුචිහසානි සුපචතනිනි සුචිනිච්ඡතානි සුකතසො අනුබ්බඤ්ජනසො. කල්යාණවාටො හොති කල්යාණවාකකරණො පොරියා වාවාය සමනනාගතො විසංඛාය අනෙල-ගලාය අසුසා විඤ්ඤපනියා, පච්චලො හොති භික්ඛුනි: සංඛසා ධමමියා කථාය සඤ්ඤාසතුං සමාදපෙතුං සමුකෙතච්ඡතුං සමපහංසෙතුං, යෙහුයොන භික්ඛුනිනං පියො හොති මනාපො, න ටො පනෙතං හගවනං උද්දිසං-පඛච්ඡිතාස කාසායවස්ථාසනාය ගරුධාමං අජකාඋකඤ්ඤා ටොති, විසතිවසො වා හොති අතිරෙකවිසති වසො වා.

ඉමෙහි ටො ආනඤ, අටුහි ධමමෙහි සමනනාගතො භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො සමුනනිතඛො.

8. 2. 6. 3

සධිතන ගොතමියොවාද සුතතං

එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාර-සාලායං, අථ ටො මහාපජාපනී ගොතමී යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී උපසඛකමීනා හගවනතං දභිවාදෙතො එකමනතං අටුධාසී. එකමනතං ධීනා ටො මහාපජාපනී ගොතමී හගවනතං එතදවොච:

සාධු හනෙත, හගවා සඤ්ඤානෙ ධමමං. දෙසෙතු, යමහං හගවතො ධමමං සුඤ්ඤා වූපකටුධා අසමනනා ආකාපිති පභිතසා විහරෙයානනී,

යෙ ඛො කං ගොතථී, ධම්මෙ ජානෙය්‍යාසී ඉමෙ ධම්මො සරාගාය සංවක්ඛන්තී නො වීරාගාය, සංයොගාය සංවක්ඛන්තී නො වීසංයොගාය, ආවයාය සංවක්ඛන්තී නො අපවයාය, මහිවජතාය සංවක්ඛන්තී නො අපපිවජතාය, අසනතුට්ඨියා සංවක්ඛන්තී නො සනතුට්ඨියා. සඛ්ඛණ්ඨකාය සංවක්ඛන්තී නො පච්චෙකාය. කොසජජාය සංවක්ඛන්තී නො වීරියාරම්භාය. දුභරතාය සංවක්ඛන්තී නො දුභරතාය, එකංසෙන ගොතථී; ධාරෙය්‍යාසී නෙසො ධම්මො නෙසො වීනයො නෙතං සඤ්චසාසනන්තී.

යෙ ච ඛො කං ගොතථී, ධම්මෙ ජානෙය්‍යාසී ඉමෙ ධම්මො වීරාගාය සංවක්ඛන්තී නො සරාගාය, වීසංයොගාය සංවක්ඛන්තී නො සංයොගාය, අපවයාය සංවක්ඛන්තී නො ආවයාය, අපපිවජතාය සංවක්ඛන්තී නො මහිවජතාය, සනතුට්ඨියා සංවක්ඛන්තී නො අසනතුට්ඨියා, පච්චෙකාය සංවක්ඛන්තී නො සඛ්ඛණ්ඨකාය, වීරියාරම්භාය සංවක්ඛන්තී නො කොසජජාය, දුභරතාය සංවක්ඛන්තී නො දුභරතායානී. එකංසෙන ගොතථී, ධාරෙය්‍යාසී ඵසො ධම්මො ඵසො වීනයො ඵතං සඤ්චසාසනන්තී.

8. 2. 6. 4

ව්‍යගසපජජ සුතතං

4. එකං සමයං භගවා කොලියෙසු වීහරති කකකරපතතං නාම කොලියානං නිගමො. තත්ථ ඛො දීඝජාණු කොලියුපුනො යෙන භගවා තෙත්ථසඤ්ඤථී. උපසඤ්ඤථීචා භගවතං අභිවාදෙඤා එකමතං නිසීදී. එකමතං නිසීනො ඛො දීඝජාණු කොලියුපුනො භගවතං උතදවොච:

මයං භනෙන, ගිහී කාමභොගී² පුත්තසමාධිසයනං අරුඛාවසාම, කාසීකවිඤ්ඤානං පච්චනුභොම, මාලාගඤ්චිලෙපනං ධාරයාම, ජාත රූපරජනං සාදියාම. තෙසං නො භනෙන, භගවා තථා ධම්මං දෙසෙතු, යෙ අමනාකං අසසු ධම්මො දිට්ඨධම්මභිතාය දිට්ඨධම්මසුඛාය සමපරාය භිතාය සමපරායසුඛායානී.

1. අථ ඛො - ම ජ සං.
 2. ගිහී කාමභොගීනො. - ම ජ සං.

වක්කාරෝ මෙ ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, ධම්මෝ කුලපුත්තස්ස දිව්ඤ්චමභිතිය සංවක්කන්තී දිට්ඨධම්මෝ සුඛාය. කතමෙ වක්කාරෝ: උට්ඨානසම්පද ආරක්ඛණමපද කල්‍යාණමිත්තතා සමඡීවිකතා.¹

1. කතමා ව ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, උට්ඨානසම්පද: ඉධ ව්‍යග්ගපඡ්ඡ කුලපුත්තෝ යෙන කම්මධ්මානෙන ඡීවිකං කපෙතී, යදි කසියා යදි වඡ්ඡජාය යදි ගෝරකඛන යදි ඉසසකෙත්ත,² යදි රාජපාරිසෙන යදි සිප්පඤ්ඤතරෙන. තස්ස දකෙඛා හොති අනලසො තත්‍රුපායාය වීම්භාය සමත්තාගකො අලං කාතුං අලං සංචිධාතුං, අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, උට්ඨානසම්පද.

2. කතමා ව ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, ආරක්ඛණමපද: ඉධ ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, කුලපුත්තස්ස භොගා භොන්තී උට්ඨානචිරියාධිගතා බාහාබලපඡ්ඡිතා සෙදුවකඛිත්තා ධම්මිකා ධම්මලද්ධා, තෙ ආරකෙඛන ගුත්තියා සම්පාදෙති 'කිත්තී මෙ ඉමෙ භොගෙ නෙව රාජානො හරෙය්‍යුං න වොරා හරෙය්‍යුං න අභති ධිහෙය්‍ය න උදකං වහෙය්‍ය න අපපියා ද්‍යාද හරෙය්‍යුන්තී. අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, ආරක්ඛණමපද.

3. කතමා ව ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, කල්‍යාණමිත්තතා: ඉධ ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, කුලපුත්තෝ යසම්භි ගාමෙ වා නිගමෙ වා පච්චසති. තස්ස යෙ තෙ භොන්තී ග්‍යපති වා ගහපතිපුත්තෝ වා දහරා වා වුද්ධසිලීනෝ වුද්ධා වා වුද්ධසිලා සඤ්ඤාසම්පන්නා සීලසම්පන්නා වාග්‍යමපන්නා පඤ්ඤසම්පන්නා' තෙහි සඤ්ඤා සන්තී ධම්මි සුභ්‍රුප්පති සුකච්ඡං සමාපඡ්ඡති. යථා රුපානං සඤ්ඤාසම්පන්නානං සඤ්ඤාසම්පදං අනුසිකඛති, යථාරුපානං සීලසම්පන්නානං සීලසම්පදං අනුසිකඛති යථාරුපානං වාග්‍යමපන්නානං වාග්‍යමපදං අනුසිකඛති, යථාරුපානං පඤ්ඤසම්පන්නානං පඤ්ඤසම්පදං අනුසිකඛති. අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, කල්‍යාණමිත්තතා.

4. කතමා ව ව්‍යග්ගපඡ්ඡ සමඡීවිකතා: ඉධ ව්‍යග්ගපඡ්ඡ, කුලපුත්තෝ ආයඤ්ඤා භොගානං විදිත්වා වයඤ්ඤා භොගානං විදිත්වා සමං ඡීවිකං කපෙතී නාචොරාගාලොං නාතිභීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාද්‍ය ඨසසති, න ච මෙ වයො ආයං පරියාද්‍ය ඨසසතිති.

1. සමඡීවිකා. ම ඡ සං.
2. ඉසසකෙත්ත. ම ඡ සං.

සෙය්‍යථාපි ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලාධාරො වා කුලාධාරනෙතවාසි වා කුල-
 පඤ්ඤානෙතො ජානාති ඵ්‍යග්‍යපජ්ජ වා ඕනතං ඵ්‍යග්‍යපජ්ජ වා උනතනනති.
 උච්චෙව ඛො ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලපුත්තො ආයඤ්ඤා භොගානං විදිත්වා
 වයඤ්ඤා භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිතං කපෙපති, න ච අද්වේශාලො-
 න අතිහීනං. ඵචං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති, න ච මෙ වයො
 අයං පරියාදය යස්සති. සවායං ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලපුත්තො අප්පායො
 සමානො උළාරං ජීවිතං කපෙපති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො උදුම්බරබාදිතං
 වායං¹ කුලපුත්තො භොගෙ බාදති'ති.

සචෙ පනායං ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලපුත්තො මහායො සමානො කසිරං
 ජීවිතං කපෙපති, තස්ස භවන්ති වත්තාරො 'අජ්ඣුලොච්චිතං වායං² කුල-
 පුත්තො මරිසසති'ති.

යතො ච ඛවායං ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලපුත්තො ආයඤ්ඤා භොගානං
 විදිත්වා වයඤ්ඤා භොගානං විදිත්වා සමං ජීවිතං කපෙපති න අද්වේශාලො-
 නාතිහීනං, ඵචං මෙ ආයො වයං පරියාදය යස්සති, න ච මෙ වයො
 අයං පරියාදය යස්සති ති. අයං වුච්චති ව්‍යග්‍යපජ්ජ, සමජීවිකතා.

ඵචං සමුප්පන්නානං ව්‍යග්‍යපජ්ජ භොගානං චත්තාරි අපායමුඛාති
 භොගානි: ඉත්ථිදුත්තො භොති සුරාදුත්තො අකඛදුත්තො පාපමිත්තො
 පාපසභායො පාපසමපච්චෙය්‍යා. සෙය්‍යථාපි ව්‍යග්‍යපජ්ජ, මහතො තළාකසස
 චත්තාරි චෙව ආයමුඛාති. චත්තාරි ච අපායමුඛාති, තස්ස පුරිසො යාති-
 චෙව ආයමුඛාති තාති පිදභෙය්‍යා, යාති ච අපායමුඛාති තාති විචරෙය්‍යා,
 දෙවො ච න සමමාධාරං අනුප්පච්චෙය්‍යා, ඵචං හි තස්ස ව්‍යග්‍යපජ්ජ
 මහතො තළාකසස භාගියෙව පාටිකඛිඛා. නො වුද්ධි. ඵචමෙව ඛො
 ව්‍යග්‍යපජ්ජ, ඵචං සමුප්පන්නානං භොගානං චත්තාරි අපායමුඛාති භොගානි:
 ඉත්ථිදුත්තො භොති සුරාදුත්තො අකඛදුත්තො පාපමිත්තො පාපසභායො
 පාපසමපච්චෙය්‍යා.

1. උදුම්බරබාදිතං-මජ්ඣ.
 2. අජ්ඣුලොච්චිතං වායං-මජ්ඣ.

එවං සමුප්පන්නානං ව්‍යග්ගපජජ, භොගානං චක්කාරී ආයමුඛාති භොනති. න ඉඤ්චුකෙතො භොති න සුරාධුකෙතො න අකඛධුකෙතො කල්‍යාණඡීකෙතො න කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමච්චෙධො. සෙය්‍යථාපි ව්‍යග්ගපජජ, මහතො තළාකසං චක්කාරී චෙව ආයමුඛාති චක්කාරී චෙව අපායමුඛාති, තසං පුරියො යාති චෙව ආයමුඛාති තාති විචරෙය්‍ය, යාති ච අපායමුඛාති තාති පිදනෙය්‍ය, දෙවො ච සමො ධාරං අනුප්ප-
 චෙවෙජ්ජ, එවං හි තසං ව්‍යග්ගපජජ, මහතො තළාකසං වුඤ්චොව පාටිකඛිං නො පරිහාති, එවෙමච ඛො ව්‍යග්ගපජජ, එවං සමුප්පන්නා නං භොගානං චක්කාරී ආයමුඛාති භොනති න ඉඤ්චුකෙතො මහාති, න සුරාධුකෙතො න අකඛධුකෙතො කල්‍යාණඡීකෙතො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමච්චෙධො.

ඉමෙ ඛො ව්‍යග්ගපජජ, චක්කාරො ධමමො කුලපුත්තසං දිට්ඨධම්මභිතාය සංචක්කන්ති, දිට්ඨධම්මසුඛායාති.

චක්කාරො මෙ ව්‍යග්ගපජජ, ධමමො කුලපුත්තසං සමච්චරායභිතාය සංචක්කන්ති සමච්චරායසුඛාය. කතමෙ චක්කාරො: සඤ්ඤාසමච්චද පිලසමච්චද වාග්ගසමච්චද පඤ්ඤාසමච්චද.

5. කතමා ච ව්‍යග්ගපජජ, සඤ්ඤාසමච්චද: ඉධ ව්‍යග්ගපජජ, කුලපුකෙතො සද්දො භොති සද්දෙති නථාගතස්ස ඛොධි: ඉති'පි සො භගවා අරභං සමමාසමබ්බුදෙධා විජු:වරණසමච්චකෙතො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසධම්මසාරථී සඤා දෙවමනුස්සානං බුද්දෙධා භගවාති. අයං වුවච්චි ව්‍යග්ගපජජ, සඤ්ඤාසමච්චද.

6. කතමා ච ව්‍යග්ගපජජ, පිලසමච්චද: ඉධ ව්‍යග්ගපජජ කුලපුකෙතො පාණාතිපාතා පටිච්චරතො භොති දදිකතාදනා පටිච්චරතො භොති කාමෙසු-
 ඡීච්චාචාරා පටිච්චරතො භොති මුසාවාද පටිච්චරතො භොති සුරාමෙරය මජ්ඣමාදිකානා පටිච්චරතො භොති, අයං වුවච්චි ව්‍යග්ගපජජ පිලසමච්චද.

7. කතමා ච ව්‍යග්ගපජජ වාග්ගසමච්චද: ඉධ ව්‍යග්ගපජජ, කුලපුකෙතො විග්ගමලමච්චෙච්චරෙන චෙතසා අභාරං අජංඛාවසති මුක්ඛවාගො පයතපාණි චොසග්ගරතො යාවයොගො දනසංචිභාගරතො, අයං වුවච්චි ව්‍යග්ග-
 පජජ, වාග්ගසමච්චද.

8. කතමා ච ව්‍යග්‍යපජ්ජ පඤ්ඤාසම්පදා: ඉධ ව්‍යග්‍යපජ්ජ, කුලපුත්තො පඤ්ඤවා හොති උදයස්ථාගාමීනියා පඤ්ඤාය සමනතාගතො, අරියාය නිබ්බට්ඨිකාය සමුදාදානිකායගාමීනියා, අයං වුවච්ඡි ව්‍යග්‍යපජ්ජ පඤ්ඤා සම්පදා.

ඉමෙ ඛො ව්‍යග්‍යපජ්ජ, වක්ඛාරො ධම්මො කුලපුත්තස්ස සම්පරායභිතාය සංචක්ඛන්ති සම්පරායසුඛායාති.

1. උට්ඨාතා කම්මට්ඨෙයොසු අසාමනෙතො විධානවා,
සමං කපෙති ජීවිකං¹ සමග්ගං අනුරුඤ්ඤි:
2. සද්ධො සීලෙන සම්පනෙතො වදඤ්ඤා චිතමච්ඡරො,
නිච්චං මග්ගං විසොධෙති යොජානං සම්පරායිකං
3. ඉච්චෙන අටුධම්මො ච සද්ධස්ස සරමෙසිතො,
අකමාතා සච්චනාමෙන උභයස්ස සුඛාවහා.
4. දිට්ඨධම්මභිතස්ස සම්පරායසුඛාය ච
ඵචමෙනං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං ජචච්ඡිතීති.

8. 2. 6. 5

උජ්ජය සුත්තං

[සාවඤ්ඤිතං]

අටු ඛො උජ්ජයො බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤි. උපසඤ්ඤිතා හගවතා සද්ධං සමමාදී, සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙතා ඵකමනං නිසීදී. ඵකමනං නිසීනො ඛො උජ්ජයො බ්‍රාහ්මණො හගවතං ඵතදවොච:

මයං භො ගොතම, පවාසං ගතඤ්ඤාමා, තෙසං නො හවං උගාතමො අමහාකං තථා ධම්මං දෙසෙතු යෙනමහාකං අසු ධම්මො දිට්ඨධම්මභිතාය දිට්ඨධම්මසුඛාය සම්පරායභිතාය සම්පරායසුඛායාති.

වක්ඛාරොමෙ බ්‍රාහ්මණ, ධම්මො කුලපුත්තස්ස දිට්ඨධම්මභිතාය සංචක්ඛන්ති දිට්ඨධම්මසුඛාය. කතමෙ වක්ඛාරො:

උට්ඨානසම්පදා අරකඛසම්පදා කල්‍යාණමිත්තතා සමජීවිකතා:

1. ජීවිකං - ඩු. - මඤ්ඤං.

1. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ. උට්ඨානසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො යෙන කම්මට්ඨානෙන ජීවිකං කපෙති යදි කසියා යදි වණ්ජුයා යදි ගොරකෙන යදි ඉසසකෙන යදි රාජපොරියෙන යදි සිසංඝඤ්ජරෙන, තස් දකෙඛා ගොති අනලයො තනුපායාය වීමාසාය සමනතාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුන්ති. අයං වුට්ඨති බ්‍රාහ්මණ, උට්ඨානසම්පද.

2. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ ආරකසම්පද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතස්ස භොගා භොන්ති උට්ඨානචිරියාධිගතා බාහාබලපරිචිතා යෙදව්ඤ්ඤා ධම්මිකා ධම්මලඛා තෙ ආරකෙන ගුණියා සම්පාදෙති, කින්ති මෙ භොගෙ තෙව රාජානො භරෙය්‍යුං න වොරා භරෙය්‍යුං න අඤ්ඤි ධනෙය්‍යා න උදකං වභෙය්‍යා න අපජියා දයාද භරෙය්‍යුන්ති. අයං වුට්ඨති බ්‍රාහ්මණ ආරකසම්පද.

3. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ කල්‍යාණමිත්තතා: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො යඤ්ඤිං භාමෙ වා භිගමෙ වා පටිවසති තනු යෙ තෙ භොන්ති ගහපති වා ගහපතිපුත්තා වා දහරා වා වුද්ධසිලිනො වුද්ධා වා වුද්ධසිලිනො සද්ධාසම්පන්නා සීලසම්පන්නා වාගසම්පන්නා පඤ්ඤාසම්පන්නා, තෙති සද්ධිං සන්තිට්ඨති සඤ්ජපති සාකච්ඡං සමාපජති, යථාරූපානං සද්ධාසම්පන්නානං සද්ධාසම්පදං අනුසිකංති. යථාරූපානං සීලසම්පන්නානං සීලසම්පදං අනුසිකංති. යථාරූපානං වාගසම්පන්නානං වාගසම්පදං අනුසිකංති. යථාරූපානං පඤ්ඤාසම්පන්නානං පඤ්ඤාසම්පදං අනුසිකංති, අයං වුට්ඨති බ්‍රාහ්මණ කල්‍යාණමිත්තතා.

4. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ සමජීවිකතා: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො ආයං ච භොගානං චිදිකා වයං ච භොගානං විදිකා සමං ජීවිකං කපෙති, නාච්චාගාලො නාතිභීතං 'එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති, නව මෙ වයො ආයං පරියාදය ධස්සති' ති.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, කුලාධාරො වා කුලාධාරනෙච්චාසී වා කුල-
පඤ්ඤානො ජානාති එකකෙන වා ඊතං උඤ්ඤානො වා උඤ්ඤානනී.
එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ කුලපුතො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිතො වයං ව
භොගානං විදිතො සමං ජීවිකං කපෙති නාචෙවාගාමනං නාතිහීනං, එවං
මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති, න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය
ධස්සති'ති.

සවායං බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො අප්පායො සමානො උළාරං ජීවිකං
කපෙති, තස්ස භවන්තී වත්තාරො 'උදුඛිරඛාදිකං වායං කුලපුතො
භොගෙ ඛාදති'ති.

සචෙ පතායං බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො මහායො සමානො කසිරං
ජීවිකං කපෙති, තස්ස භවන්තී වත්තාරො 'අඡ්ඤුමාරිකං වායං කුලපුතො
මරිස්සති'ති.

යතො ච ඛො අයං බ්‍රාහ්මණ, කුලපුතො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිතො
වයඤ්ඤි භොගානං විදිතො සමං ජීවිකං කපෙති නාචෙවාගාමනං නාතිහීනං
එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති, න ච මෙ වයො ආයං
පරියාදය ධස්සති, අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ සමජීවිකතා.

එවං සමුප්පත්තානං බ්‍රාහ්මණ, භොගානං වත්තාරි අපායමුඛාති භොනති:
ඉඤ්ඤිකො සුරාධුතො අඤ්ඤිකො පාපමිතො පාපසහායො
පාපසමච්චෙතිකා.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, මහතො තළාකස්ස වත්තාරි චෙව ආයමුඛාති
වත්තාරි ච අපායමුඛාති, තස්ස පුරිසො යාති චෙව ආයමුඛාති තාති
පිදනෙය්‍ය, යාති ච අපායමුඛාති තාති විචරෙය්‍ය, දෙවො ච න සමොධාරං
අනුප්පච්චෙජ්ජය, එවං තස්ස බ්‍රාහ්මණ, මහතො තළාකස්ස පරිහාතියෙව
පාටිකඤ්ඤා නො වුද්ධී.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, එවං සමුප්පත්තානං භොගානං වත්තාරි
අපායමුඛාති භොනති: ඉඤ්ඤිකො සුරාධුතො අඤ්ඤිකො පාපමිතො
පාපසහායො පාපසමච්චෙතිකා. එවං සමුප්පත්තානං බ්‍රාහ්මණ, භොගානං
වත්තාරි අපායමුඛාති භොනති: න ඉඤ්ඤිකො න සුරාධුතො න අඤ්ඤි
ධුතො කල්‍යාණමිතො කල්‍යාණසහායො කල්‍යාණසමච්චෙතිකා.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, මහතො තළාකසස වක්කරි චෙච ආයමුබානි වක්කරි ච අපායමුබානි, තසස පුරිසො යානි චෙච ආයමුබානි තානි විචරෙය්‍ය යානි ච අපායමුබානි තානි පිදහෙය්‍ය, දෙවො ච සමොධාරං අනුසා- චෙචෙජය්‍ය, එවං හි තස්ස බ්‍රාහ්මණ මහතො තළාකසස වුද්ධියෙච පාටිකඛ්ඛා. නො පරිහානි. එවමෙච ඛො බ්‍රාහ්මණ, එවං සමුප්පන්නානං භොගානං වක්කරි ආයමුබානි භොනනී: න ඉඡී ධුක්කො-පෙ-කල්‍යාණ- සමෙචඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ, වක්කරො ධම්මා කුලපුත්තසස දිට්ඨධර්ම භිත්තාය සංවක්කනානි දිට්ඨධර්ම සුඛාය.

වක්කරො මෙ බ්‍රාහ්මණ, ධම්මා කුලපුත්තසස සමපරායභිත්තාය සංවක්කනානී, සමපරායසුඛාය. කතමෙ වක්කරො: සඤ්ඤාසමපද සීලසමපද වාගසමපද පඤ්ඤාසමපද.

5. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, සඤ්ඤාසමපද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුක්කො සඤ්ඤා භොති සඤ්ඤානි තථාගතසස ඛොධිං. 'ඉතිපි සො භගවා - පෙ- සඤා දෙවමනුසානා චුඤ්ඤා භගවා'ති. අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණ, සඤ්ඤා- සමපද.

6. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, සීලසමපද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුක්කො පාණානිපාතා පටිච්චරතො භොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදාදානා පටිච්චරතො භොති, අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණ, සීලසමපද.

7. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, වාගසමපද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, කුලපුක්කො විගතමලමචෙජරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාචසති මුක්ඛවාගො පයතපාණී චොසසඤ්ඤාරතො යාවායොගො දනසංචිභාගරතො, අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණ, වාගසමපද.

8. කතමා ච බ්‍රාහ්මණ, පඤ්ඤාසමපද: ඉධ බ්‍රාහ්මණ කුලපුක්කො පඤ්ඤා භොති -පෙ- සමොද්දකඛකඛයගාමීතියා. අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤාසමපද.

ඉමෙ ඛො භ්‍රාහ්මණ, වහ්නාදරා ධම්මො කුලපුත්තස්ස සම්පරායනිතාය සංවහ්නන්ති සම්පරායසුඛායාති.

1. උටුකානා කම්මධෙයොසු අපමනො වීධානවා,
සමං කපෙපති ජීවිකං සමානං අනුරකන්ති.
2. සද්ධො සීලෙන සම්පනො වදඤ්ඤා වීතමච්ඡරො,
නිවචං ධම්මං විසොධෙති යොජානං සම්පරායිකං.
3. ඉච්චිතෙ අටු ධම්මො ව සද්ධස්ස සරමසිනො,
අකානා සච්චනාමෙන උභයස්ස සුඛාවහා.
4. දීටුධම්මභිතස්ස සම්පරායසුඛාය ව,
ඵවමෙනං ගහටුකානං වාගො පුඤ්ඤං පච්චිති තී.

8. 2. 6. 6

කාමාධිවචන සුතකං

[සාවච්චිදුතං]

භයන්තී භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, දුක්ඛන්තී භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, රොගොති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, ගණ්ඨොති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, සප්පන්තී භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං, සඛොති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං. පච්චෙයාති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං. ගඛොති භික්ඛවෙ, කාමානමෙතං අධිවචනං.

කසො ව භික්ඛවෙ, භයන්තී කාමානමෙතං අධිවචනං: යසො ව කාමරාගරන්තොසං භික්ඛවෙ, ඡන්දරාගච්චිතිඛෙදො දීටුසධම්මිකාපි භයා න පරිමුච්චති, සම්පරායිකාපි භයා න පරිමුච්චති, තසො භයන්තී කාමානමෙතං අධිවචනං.

කසො ව භික්ඛවෙ, දුක්ඛන්තී - පෙ- රොගොති - පෙ- ගණ්ඨොති- පෙ- සප්පන්තී - පෙ- සඛොති - පෙ- පච්චෙයාති- පෙ- ගඛොති කාමානමෙතං අධිවචනං;

යසමා ච කාමරාගරණායං භික්ඛවෙ, ඡන්දරාගච්ඡිනිබද්ධො දිට්ඨ-
ධමමිකාපි ගබ්භා න පරිමුච්චති, සමපරාධිකාපි ගබ්භා න පරිමුච්චති.
තසමා ගබ්භොති කාමානමෙතං අධිවචනං.

- 1. භයං දුක්ඛඤ්ඤා රොගො ච ගණෙධා සප්පලඤ්ඤා සබ්බොච්ච,
පචේතා ගබ්භො ච උභයං එතෙ කාමා පවුච්චන්ති,
යත් සන්තො පුදුජ්ජන්තො.
- 2. ඔතිණේණා සාතරුපෙන පුනගබ්භාය ගච්ඡති,
යතො ච භික්ඛ ආකාපි සමපරඤ්ඤං න රිඤ්ඤති¹
- 3. සො ඉමං පලිපං දුග්ගං අතික්කමම තථාච්චධො,
පජජාති ජරුපෙතං එන්දමානං අවෙක්ඛතිති.

8. 2. 6. 7

පට්ඨම ආහුනෙය්‍යාභික්ඛු සුතතං

[සාවස්ථිනීදානං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො
හොති පාහුනෙය්‍යො දක්ඛණෙය්‍යො අක්ඤ්ඤිකරණීයො අනුකරං.
පුඤ්ඤකෙඛන්තං ලොකස්ස, කතමෙහි අට්ඨති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලවා හොති-පෙ-සමාදය සිතති සික්ඛා-
පදෙසු, බහුසපුකො හොති-පෙ දිට්ඨියා සුපච්චිද්ධො. කල්‍යාණමිත්තො
හොති, කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමපවචේතො. සමොද්ධිසීකො හොති,
සමොදසකනෙන සමන්තාගතො. වතුන්තං කුමාරානං ආභිවෙකසිකානං
දිට්ඨධමමෙසුඛවිභාජනං නිකාමලාභී හොති. අතිවජ්ජාඤ්ඤි අකසිරලාභී.
අනෙකච්ඡිතං පුට්ඨෙතිවාසං අනුසරති සෙය්‍යාච්ඡං. එකමපි ජාතී දොමපි
ජාතියො-පෙ-ඉතිසාකාරං සඋදෙසං අනෙකච්ඡිතං පුට්ඨෙතිවාසං
අනුසරති, දිට්ඨෙත වක්ඛනා වීජුද්ධෙත අතික්කන්තමානුදකෙන - පෙ-
යථාකමමුපගෙ සත්තෙ උජානාති, ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකන්තො
උපසමපජ චිතරති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, අට්ඨති ධම්මෙහි
සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුකරං පුඤ්ඤකෙඛන්තං
ලොකස්සාති.

1. ඊවනි - ඊඉ.

8. 2. 6: 8

දුතියාහුනෙය්‍යභිකචු සුතතං

[සාවකීනිදනා]

අට්ඨභී භිකචචෙ, ධෛමහි සමනනාගතො භිකචු -පෙ- අනුඤ්ඤාපෙකඛන්තං ලොකස්ස. කතමෙහි අට්ඨති :

ඉධ භිකචචෙ භිකචු පිලවා හොති.-පෙ-සමාදය සිකඛනි සිකඛාපදෙසු. බහුසසුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපට්ඨිදො. ආරඤ්චිරියො විහරති ථාමවා දලහපරකකමො අනිකඛිතධුරො කුසලෙසු ධෛමසු. ආරඤ්ඤිකො හොති පඤ්ඤාසො. අරතීරති සහො හොති, උපනතං අරතිං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරති. භයහෙරවසහො හොති, උපනතං භයහෙරව. අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරති. චතුක්ඛා ක්ඛානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ චිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිට්ඨලාභී අකසිරලාභී, ආසවානං බයා -පෙ සඤ්ඤාසො උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉමෙහි චො භිකචචෙ අට්ඨති ධෛමහි සමනනාගතො භිකචු ආහුනෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුඤ්ඤාපෙකඛන්තං ලොකස්සාති.

8. 2. 6. 9

පට්ඨම අට්ඨපුගගල සුතතං

[සාවකීනිදනා]

අට්ඨිමෙ භිකචචෙ, පුගගලා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දකඛිතෙය්‍යා අඤ්ඤාපෙකඛන්තං ලොකස්ස. කතමෙ අට්ඨ :

සොතාපනො සොතාපනඵලසඤ්ඤාසො පට්ඨපනො' සකදගාමී සකදගාමීඵල සඤ්ඤාසො පට්ඨපනො, අනාගාමී අනාගාමීඵලසඤ්ඤාසො පට්ඨපනො, අරහා අරහඤ්ඤාසො පට්ඨපනො. ඉමෙ චො භිකචචෙ, අට්ඨපුගගලා ආහුනෙය්‍යා -පෙ- අනුඤ්ඤාපෙකඛන්තං ලොකස්සාති.

1. වක්ඛාරො ව පට්ඨපනො වක්ඛාරො ව ඵලෙ ධිතා, ඵස සඤ්ඤාසො උජුහුතො පඤ්ඤාසිලසමාහිතො.
2. යජමානානං මනුස්සානං පුඤ්ඤාපෙකඛනපාඤ්ඤාසො¹ කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං සබ්බෙ දිනං චහපඵලනති.

1. පුඤ්ඤාපෙකඛන පාඤ්ඤාසො-කඤ්ඤාසො

8. 2. 6. 10

දුතිය අට්ඨපුග්ගල සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා-පෙ-අනුක්ඛරං. පුඤ්ඤ-
සෙඛිත්තං ලොකස්ස. කතමෙ අට්ඨි: සොතාපනෙතා සොතාපනතඵල
සප්පකිරියාය පට්ඨනෙතා -පෙ- අරහා අරහත්තඵලසප්පකිරියාය
පට්ඨනෙතා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨපුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා-පෙ-අනුක්ඛරං
පුඤ්ඤසෙඛිත්තං ලොකස්සාති.

1. වත්තාතරා ව පට්ඨනතා වත්තාතරා ව ඵල ධීතා,
එස සඤ්ඤා සමුක්ඛකට්ඨො සත්තානං අට්ඨපුග්ගලා.
2. යපමානානං මනුස්සානං පුඤ්ඤථෙකඛින පාඨිනං,
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං එස දිනතං මහපඵලතී.

ගොතමීවගෙගා ජට්ඨො.

තත්‍රාද්දනං:

ගොතමී ඔවාදං සඬ්ඛිත්තං දීසජාඤ්ච උජ්ජයො,
භයං දො ආහුනෙය්‍යා ව දො ව අට්ඨපුග්ගලා තී.

7. වාපාලවග්ගො

8. 2. 7. 1

ලාභිච්ඡා සුත්තං

[සාවකීනිදනං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගො සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකසමීං.
කතමෙ අවධං:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායක්ඛවුත්ඨිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්චහති සටති වායමති ලාභාය. තස්ස උච්චහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො නුපපජ්ජති, සො තෙන අලාභෙන සොචති කිලමති පරිදෙවති උරක්ඛාලිංකඤ්ඤි සමොභං ආපජ්ජති. අයං වුවචති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය. උච්චහති සටති වායමති ලාභාය. න ච ලාභී, සොචී ච පරිදෙවී ච වුතො ච සඤ්චො.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායක්ඛ-
වුත්ඨිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්චහති සටති වායමති ලාභාය,
තස්ස උච්චහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ජති. සො
තෙන ලාභෙන මිජ්ජති පමජ්ජති පමාදමාපජ්ජති. අයං වුවචති භික්ඛවෙ,
භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය, උච්චහති සටති වායමති ලාභාය ලාභී ච
මදී ච පමාදී ච වුතො ච සඤ්චො.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො නිරායක්ඛ-
වුත්ඨිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො න උච්චහති න සටති න වායමති
ලාභාය, තස්ස අනුච්චහතො අසටතො අවායමතො ලාභාය,
ලාභො නුපපජ්ජති. සො තෙන අලාභෙන සොචති කිලමති
පරිදෙවති උරක්ඛාලිංකඤ්ඤි සමොභං ආපජ්ජති. අයං වුවචති භික්ඛවෙ,
භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය, න උච්චහති න සටති න වායමති ලාභාය.
න ච ලාභී සොචී ච පරිදෙවී ච වුතො ච සඤ්චො.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡතසස ව්හරතො නිරායනන-
 චුක්තිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො න උච්ඡහති න සටති න වායමති
 ලාභාය. තස්ස අනුච්ඡහතො අසටතො අවායමතො ලාභාය ලාභො
 උපපජ්ජති. සො තෙන ලාභෙන මජ්ජති පමජ්ජති පමාදමාපජ්ජති. අයං
 චූචවති භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා ව්හරති ලාභාය න උච්ඡහති න සටති
 න වායමති ලාභාය, ලාභී ච මදී ච පමාදී ච චූතො ච සඤ්ඤාමො.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡතසස ව්හරතො නිරායනන-
 චුක්තිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්ඡහති සටති වායමති ලාභාය,
 තස්ස උච්ඡහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො නුපපජ්ජති. සො
 තෙන අලාභෙන න සොචති න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරතොලීං
 කඤ්ඤති න සමමොභං ආපජ්ජති, අයං චූචවති භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉච්ඡා
 ව්හරති ලාභාය. උච්ඡහති සටති වායමති ලාභාය, න ච ලාභී න ච සොචී
 න ච පරිදෙවී අච්චුතො ච සඤ්ඤාමො.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡතසස ව්හරතො නිරායනන-
 චුක්තිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො උච්ඡහති සටති වායමති ලාභාය.
 තස්ස උච්ඡහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ජති. සො
 තෙන ලාභෙන න මජ්ජති, න පමජ්ජති, න පමාදමාපජ්ජති. අයං චූචවති
 භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉච්ඡා ව්හරති ලාභාය, උච්ඡහති සටති වායමති ලාභාය,
 ලාභී ච න ච මදී ච න ච පමාදී අච්චුතො ච සඤ්ඤාමො.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පටිච්ඡතසස ව්හරතො නිරායනන-
 චුක්තිනො ඉච්ඡා උපපජ්ජති ලාභාය. සො න උච්ඡහති න සටති න
 වායමති ලාභාය. තස්ස අනුච්ඡහතො අසටතො න වායමතො ලාභාය
 ලාභො නුපපජ්ජති. සො තෙන අලාභෙන න සොචති න කිලමති න
 පරිදෙවති, න උරතොලීංකඤ්ඤති, න සමමොභං ආපජ්ජති. අයං චූචවති
 භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉච්ඡා ව්හරති ලාභාය, න උච්ඡහති න සටති න වායමති
 ලාභාය, න ච ලාභී, න ච සොචී, න ච පරිදෙවී අච්චුතො ච සඤ්ඤාමො.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්චින්නං විහරතො නිරායක පුත්තිනො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය, යො න උච්චහති න සට්ඨි න වායමති ලාභාය. තස්ස අනුට්ඨහතො අසට්ඨො න වායමතො ලාභාය ලාභො උප්පජ්ඣති. යො තෙන ලාභෙන න මජ්ඣති න පමජ්ඣති. න පමාදමාපජ්ඣති. අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය, න උච්චහති න සට්ඨි න වායමති ලාභාය. ලාභී ච න ච මදී න ච පමාදී අච්ඡුතො ච සඤ්චො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ පුග්ගලා සත්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිනි.

8. 2. 7. 2

අලං සුතං

[සාවඤ්චීදනං]

1. ඡහි භික්ඛවෙ, ධමමෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං. කතමෙහි ඡහි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛිප්පනියනං ච හොති කුසලෙසු ධමමෙසු, සුභානං ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධනානඤ්ච ධම්මානං අනුප්පට්ඨිතා හොති, අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්ම- පටිපනෙකා ච හොති, කල්යාණවාදො ච හොති කල්යාණවාක්ඛරණො පොරියා වාචාස සමනනාගතො විසංඝාය අනෙලගලාය අත්ථසා විඤ්ඤ- පතියා. සඤ්ඤකො ච හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සමපහංසකො සමුභවාරීනා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ඡහි ධමමෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං.

2. පඤ්චි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො අලං පරෙසං. කතමෙහි පඤ්චි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසන්ඨි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධිත්තානඤ්ච ධම්මානං අත්ථිපපරිකඛිතා හොති, අඤ්චමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානු-ධම්මපටිපන්නො ව හොති, කල්‍යාණවාචො හොති -පෙ- අඤ්ඤා විඤ්ඤාපනියා, සන්දසසකො ව හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සමපහංසකො සමුභවවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං.

3. චතුහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං. කතමෙහි චතුහි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛිප්පනිසන්ඨි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, ධිත්තානඤ්ච ධම්මානං අත්ථිපපරිකඛිතා හොති, අඤ්චමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්ම-පටිපන්නො ව හොති. නො ව කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසංඛාය අනෙලගලාය අඤ්ඤා විඤ්ඤාපනියා, නො ව සන්දසසකො හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සමපහංසකො සමුභවවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, චතුහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.

4. චතුහි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො. කතමෙහි චතුහි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛිප්පනිසන්ඨි ව හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. සුත්තානඤ්ච ධම්මානං ධාරණජාතිකො හොති, නො ව ධිත්තානං ධම්මානං අත්ථිපපරිකඛිතා හොති, න ව අඤ්චමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්ම-පටිපන්නො හොති, කල්‍යාණවාචො ව හොති කල්‍යාණවාකකරණො -පෙ- අඤ්ඤා විඤ්ඤාපනියා සන්දසසකො ව හොති -පෙ- සමුභවවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, චතුහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො.

5. තීඞි භික්ඛවෙ, ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අඤ්ඤානො, නාලං පරෙසං. කතමෙහි තීඞි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනඞි ව හොති කුසලෙසු ධෛමෙසු. සුත්තානඤ්ඤා ධම්මානං ධාරණඡාතිකො හොති, ධනානඤ්ඤා ධම්මානං අඤ්ඤාපපරිකඞ්ඤා හොති, අඤ්ඤාසුඤ්ඤා ධම්මානු-ධම්මපටිපන්නො ව හොති, නො ව කල්‍යාණවාචො හොති, කල්‍යාණ-වාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො වීක්ඛාසාය අනෙලගලාය අඤ්ඤා වීඤ්ඤාපනියා, නො ව සඤ්ඤාකො හොති සමාදපකො සමුක්ඛෙඡකො සමපහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීඞි ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අඤ්ඤානො, නාලං පරෙසං.

6. තීඞි භික්ඛවෙ, ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං. නාලං අඤ්ඤානො¹ කතමෙහි තීඞි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනඞි ව හොති කුසලෙසු ධෛමෙසු. සුත්තානඤ්ඤා ධම්මානං ධාරණඡාතිකො හොති. නො ව ධනානං ධම්මානං අඤ්ඤාපපරිකඞ්ඤා හොති. නො ව අඤ්ඤාසුඤ්ඤා ධම්මානු-ධම්මපටිපන්නො හොති. කල්‍යාණවාචො ව හොති -පෙ- අඤ්ඤා වීඤ්ඤාපනියා. සඤ්ඤාකො ව හොති සමාදපකො සමුක්ඛෙඡකො සමපහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීඞි ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං., නාලං අඤ්ඤානො.¹

7. දථිඞි භික්ඛවෙ, ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අඤ්ඤානො, නාලං පරෙසං,² කතමෙහි දථිඞි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනඞි හොති කුසලෙසු ධෛමෙසු. නො ව සුත්තානං ධම්මානං ධාරණඡාතිකො හොති. ධනානඤ්ඤා ධම්මානං අඤ්ඤාපපරිකඞ්ඤා හොති. අඤ්ඤාසුඤ්ඤා ධම්මානු-ධම්මපටිපන්නො ව හොති. නො ව කල්‍යාණවාචො හොති -පෙ- අඤ්ඤා වීඤ්ඤාපනියා නො ව සඤ්ඤාකො හොති -පෙ- සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දථිඞි ධෛමෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අඤ්ඤානො, නාලං පරෙසං.³

1. නො අඤ්ඤානො-සීඉ.
2. නො පරෙසං-සීඉ.

8. ද්විතී භික්ඛවෙ, ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංපරෙසං, නාලං අත්තනො¹ කතමෙහි ද්විතී:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු නභෙව ඛො ඛිපජ්ඣිසනභි හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු. නො ච සුතානං ධර්මානං ධාරණජාතිකො හෙති. නො ච ධතානං ධර්මානං අත්ඤ්ඤපපරිකම්මා හොති. නො ච අසම්ඤ්ඤය ධර්මමඤ්ඤය ධර්මානුධර්මපටිපනෙනා හොති. කල්‍යාණවාචො ච හොති කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසුච්ඡාය අනෙලගලාය අසම්ඤ විඤ්ඤපතියා. සන්දසකො ච හොති සමාදපකො සමුක්ඛෙජකො සම්පහංසකො සමුභවාරිනං. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, ද්විතී ධර්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනොති.¹

8. 2. 7. 3

සධිඛිතතදෙසිත සුතනං

[සාවස්ථිතිදනං]

අපං ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංඛකම්. උපසංඛකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා ඵකමන්තං නිසීදි ඵකමන්තං නිසීනෙකා ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං ඵදදවොච:

සාධු මෙ භනෙන, භගවා සධිඛිතෙන ධර්මං දෙසෙතු. යමහං භගවතො ධර්මං සුඤ්ඤා ඵකො වූපකච්ඡො අපමනො ආතාපී පභිතනො විභරෙය්‍යන්ති.

ඵචමෙව පනිධෙකචෙව මොසපුරියා මමඤ්ඤෙව අපෙඤ්ඤානී. ධර්මෙ ච භාසිතෙ මමඤ්ඤෙව අනුබන්ධිතඛං මඤ්ඤානි.

දෙසෙතු මෙ භනෙන, භගවා සධිඛිතෙන ධර්මං, දෙසෙතු සුගතො සධිඛිතෙන ධර්මං, අපෙචනාමාහං භගවතො භාසිතස්ස අසං ආජානෙය්‍යං, අපෙචනාමාහං භගවතො භාසිතස්ස දයාදෙ අසසනි.

1. භො අත්තනො-සිඤ්ඤ

තඤ්ඤානිත තෙ භික්ඛු, එවං සිකඛිතබ්බං: අජ්ඣන්තමෙව¹ චිත්තං
ධීතං භවිසසනී සුසණධීතං. න චූපපනනා² පාපකා අකුසලා ධම්මා චිත්තං
පරියාදය ධසසනෙති. එවං භි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අජ්ඣන්තං චිත්තං ධීතං හොති සුසණධීතං,
න චූපපනනා පාපකා අකුසලා ධම්මා චිත්තං පරියාදය නිට්ඨෙතභී, තතො
තෙ භික්ඛු, එවං සිකඛිතබ්බං: මෙඤ්ඤා මෙ වෙතොවිමුතති භාවිතා
භවිසසනී බහුලීකතා යානීකතා වජ්ජකතා අනුච්ඡිතා පරිචිතා සුසමාරඥාති.
එවං භි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි එවං භාවිතො හොති බහුලී-
කතො තතො ත්වං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං³
භාවෙය්‍යාසී. අචිතකකමපි ච්චාරමඤ්ඤා⁴ භාවෙය්‍යාසී. අචිතකමපි අච්චාරං⁵
භාවෙය්‍යාසී. සපපිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපපිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී,
සාතසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී උපෙකඛාසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි එවං භාවිතො හොති සුභාවිතො,
තතො තෙ භික්ඛු, එවං සිකඛිතබ්බං: කරුණා මෙ වෙතොවිමුතති -පෙ-
මුද්දිතා මෙ වෙතොවිමුතති -පෙ- උපෙකඛා මෙ වෙතොවිමුතති භාවිතා
භවිසසනී බහුලීකතා යානීකතා වජ්ජකතා අනුච්ඡිතා පරිචිතා සුසමාරඥාති.
එවං භි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යතො ඛො තෙ භික්ඛු අයං සමාධි එවං භාවිතො හොති සුභාවිතො,
තතො ත්වං භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං භාවෙය්‍යාසී,
අචිතකකමපි ච්චාරමඤ්ඤා භාවෙය්‍යාසී, අචිතකමපි අච්චාරං භාවෙය්‍යාසී,
සපපිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපපිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, සාතසහගතමපි
භාවෙය්‍යාසී උපෙකඛා සහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

1. අජ්ඣන්තං මෙ-මජ්ජං. 4. අචිතකකච්චාරමඤ්ඤා මජ්ජං.
2. න ච උපපනනා - මජ්ජං. 5. අචිතකකඅච්චාරමපි - මජ්ජං.
3. සචිතකකසච්චාරමපි - මජ්ජං.

යනො බො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති සුභාවිතො, තනො තෙ භික්ඛු, ඵලං සිකඛිතබ්බං: කායෙ කායානුපසසී විහරිසමාථි ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍යලොකෙ අභිජක්ඛාදෙමනස්සහති. ඵලං භි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යනො බො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති බහුලිකතො තනො තෙ භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි විචාරමඤ්ඤං භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි අච්චාරං භාවෙය්‍යාසී, සපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, සාතසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී, උපෙකඛාසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

යනො බො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති සුභාවිතො, තනො තෙ භික්ඛු, ඵලං සිකඛිතබ්බං: චෙදනාසු -පෙ- විඤ්ඤා -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරිසමාථි ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජක්ඛාදෙමනස්සහති. ඵලං භි තෙ භික්ඛු, සිකඛිතබ්බං.

යනො බො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති බහුලිකතො, තනො තෙ භික්ඛු, ඉමං සමාධිං සචිතකකමපි සච්චාරං භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි විචාරමඤ්ඤං භාවෙය්‍යාසී, අචිතකකමපි අච්චාරං භාවෙය්‍යාසී, සපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, නිපජිතිකමපි භාවෙය්‍යාසී, සාතසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී, උපෙකඛාසහගතමපි භාවෙය්‍යාසී.

යනො බො තෙ භික්ඛු, අයං සමාධි ඵලං භාවිතො හොති සුභාවිතො, තනො තෙ භික්ඛු, යෙන යෙනෙව ගච්ඡසී ඵාසුඤ්ඤෙව ගච්ඡසී. යත් යත් ධ්‍යානං ඵාසුඤ්ඤෙව ධ්‍යානං. යත් යත් නිසීදිසසසී ඵාසුඤ්ඤෙව නිසීදිසසසී. යත් යත් සෙය්‍යං කපෙසසසසී ඵාසුඤ්ඤෙව' සෙය්‍යං කපෙසසසසීති

අථ ඛො සො භික්ඛු එකො වූපකච්චො අපමනො ආතාපි පනිතනො විහරනො න වීරසෙසව යසසඨාය කුලදුක්ඛා සමච්චෙදෙව අගාරඝ්ඛා අනගාරියං පබ්බජනී, නදනුක්ඛරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිවෙඤ්ච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤාසඤ්ඤානං උපසම්පජ්ජ විහාසී, වීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉක්ඛතොයාති අඛිඤ්ඤාසී. අඤ්ඤතරො ච පන සො භික්ඛු අරහතං අහොසීති.

8. 2. 7. 4

අධිදෙවඤ්ඤාණදසසන සුක්ඛං

එකං සමයං භගවා ගයායං විහරතී ගයාසීසෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙහසී භික්ඛවොති. හදනෙහති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චෙසසාසුං. භගවා එතදවොච:

1. පුබ්බාහං භික්ඛචෙව, සාමධාධා අනභිසම්බුද්ධො ඛොධිසනෙහොච සමානො ඔභාසඤ්ඤෙව ඛො¹ සඤ්ජානාමී, නො ච රූපානී පසාමී.

2. තඤ්ඤ මයහං භික්ඛචෙව, එතදහොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤෙව සඤ්ජානෙය්‍යං, රූපානී ච පපෙසය්‍යං, එවං මෙ ඉදං ඤ්ඤාණදසසනං පරිසුද්ධතරං අසානී. සො ඛො අහං භික්ඛචෙව, අපරෙන සමයෙන අපමනො ආතාපි පනිතනො විහරනො ඔභාසඤ්ඤෙව සඤ්ජානාමී රූපානී ච පසාමී. නො ච ඛො නාහි දෙවනාහි සද්ධිං සනතිධ්මාමී, සප්පපාමී, සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමී.

3. තඤ්ඤ මයහං භික්ඛචෙව, එතදහොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්ඤෙව සඤ්ජානෙය්‍යං රූපානී ච පපෙසය්‍යං නාහි ච දෙවනාහි සද්ධිං සනතිධ්මාය්‍යං සප්පපෙය්‍යං සාකච්ඡං සමාපජ්ජෙය්‍යං, එවං මෙ ඉදං ඤ්ඤාණදසසනං පරිසුද්ධතරං අසානී.

සො ඛො අහං භික්ඛචෙව, අපරෙන සමයෙන අපමනො ආතාපි පනිතනො විහරනො ඔභාසඤ්ඤෙව සඤ්ජානාමී, රූපානී ච පසාමී, නාහි ච දෙවනාහි සද්ධිං සනතිධ්මාමී, සප්පපාමී, සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමී. නො ච ඛො නා දෙවනා ජානාමී, ඉමා දෙවනා අමුක්ඛො වා අමුක්ඛො වා දෙවගීකායාති.

1. ඔභාසං හි ඛො-සීඉ

4. තස්‍ය මයනං භික්ඛවෙ, එතද්‍රහොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්චෙව සඤ්ජානෙය්‍යං, රූපානි ච පසෙය්‍යං, තාභි ච දෙවතාභි සද්ධිං සන්තීචෙධ්‍යං සලලපෙය්‍යං සාකච්ඡං සමාපජේජය්‍යං, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා අමුක්ඛතා වා අමුක්ඛතා වා දෙවනීකායානී, එවං චෙ ඉදං ඤ්ඤාදසනං පරිසුද්ධතරං අසානී.

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ, අපරෙත සමයෙන අප්පමනෙතා ආතාපී පභිතනෙතා විහරනෙතා ඔභාසඤ්චෙව සඤ්ජානාමී, රූපානි ච පසසාමී, තාභි ච දෙවතාභි සද්ධිං සන්තීච්ඛාමී සලලපාමී සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමී. තා ච දෙවතා ජානාමී ඉමා දෙවතා අමුක්ඛතා වා අමුක්ඛතා වා දෙවනීකායානී. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමී ඉමා දෙවතා ඉමසු කමමසු විපාකෙන ඉතො චුතා තස් උප්පන්නානී. -පෙ-

5. තා ච දෙවතා ජානාමී, ඉමා දෙවතා ඉමසු කමමසු විපාකෙන ඉතො චුතා තස් උප්පන්නා'නී. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමී, ඉමා දෙවතා ඉමසු කමමසු විපාකෙන එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපට්ඨංචෙදිනියොති. -පෙ-

6. තා ච දෙවතා ජානාමී, ඉමා දෙවතා ඉමසු කමමසු විපාකෙන එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපට්ඨංචෙදිනියොති, නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමී, ඉමා දෙවතා එවං දීසායුකා එවං වීරච්ඡිනීකානී. -පෙ-

7. තා ච දෙවතා ජානාමී, ඉමා දෙවතා එවං දීසායුකා එවං වීරච්ඡිනීකානී. නො ච ඛො තා දෙවතා ජානාමී, යදී වා මෙ ඉමාභි දෙවතාභි සද්ධිං සන්තිචුක්ඛපුබ්බං යදී චා න සන්තිචුක්ඛපුබ්බ'නති.

8. තස්‍ය මයනං භික්ඛවෙ, එතද්‍රහොසී: සචෙ ඛො අහං ඔභාසඤ්චෙව සඤ්ජානෙය්‍යං, රූපානි ච පසෙය්‍යං, තාභි ච දෙවතාභි සද්ධිං සන්තීචෙධ්‍යං සලලපෙය්‍යං සාකච්ඡං සමාපජේජය්‍යං, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා අමුක්ඛතා වා අමුක්ඛතා වා දෙවනීකායානී, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා ඉමසු කමමසු විපාකෙන ඉතො චුතා තස් උප්පන්නානී, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපට්ඨංචෙදිනියොති, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං ඉමා දෙවතා එවං දීසායුකා එවං වීරච්ඡිනීකානී, තා ච දෙවතා ජානෙය්‍යං යදී වා මෙ ඉමාභි දෙවතාභි සද්ධිං සන්තිචුක්ඛපුබ්බං යදී වා න සන්තිචුක්ඛපුබ්බ'නති. එවං මෙ ඉදං ඤ්ඤාදසනං පරිසුද්ධතරං අසානී.

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ, අපරෙත සමයෙන අප්පමනෙතා ආතාපී පභිතනෙතා විහරනෙතා ඔභාසඤ්චෙව සඤ්ජානාමී, රූපානි ච පසසාමී තාභි ච දෙවතාභි සද්ධිං සන්තීච්ඛාමී සලලපාමී සාකච්ඡං සමාපජ්ජාමී,

තා ච දෙවතා ජානාමී: ඉමා දෙවතා අමුක්කමා වා අමුක්කමා වා දෙවතිකායාති. තා ච දෙවතා ජානාමී: ඉමා දෙවතා ඉමසස කමචසස වීපාකොනා ඉතො චුතා තස් උපපන්නාති. තා ච දෙවතා ජානාමී: ඉමා දෙවතා එවමාහාරා එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවෙදීනියොති. තා ච දෙවතා ජානාමී ඉමා දෙවතා එවං දීසායුකා එවං වීරච්චීතිකාති. තා ච දෙවතා ජානාමී: යදී වා ටෙ ඉමාභි දෙවතාහි සදධිං සනතිචුත්ථුඛං, යදී වා න සනතිචුත්ථුඛංනති.

යාවකීව්ඤ්ඤා මෙ භික්ඛවෙ, එවං අඤ්ඤාපරිවච්චං අධිදෙවඤ්ඤාඤ්ඤාසනං න සුච්ඡුඤ්ඤං අහොසි, තෙව තාඤ්ඤං භික්ඛවෙ, සදෙවකො ලොකො සමාරකො සබ්බකො සසංචාරාභ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුසසාය අනුත්තරං සමාසමොධාධිං අභිසමබ්බුද්ධාති පච්චඤ්ඤාසිං, යතො ච ටො මෙ භික්ඛවෙ, එවං අඤ්ඤාපරිවච්චං අධිදෙවඤ්ඤාඤ්ඤාසනං සුච්ඡුඤ්ඤං අහොසි. අජානං භික්ඛවෙ, සදෙවකො ලොකො සමාරකො සබ්බකො සසංචාරාභ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුසසාය අනුත්තරං සමාසමොධාධිං අභිසමබ්බුද්ධාති පච්චඤ්ඤාසිං. ඤ්ඤාඤ්ඤා පන මෙ දසසනං උදපාදී: “අකුසා මෙ වෙතොච්චුත්තී, අයමනතිමා ජාති, නස්ඤ්ඤා සුනාතොචො”ති.

8. 2. 7. 5

අභිභායතන සුත්තං

[සාවකීනිදනං]

1. අච්චිමානී භික්ඛවෙ, අභිභායතනානි, කතමානි අවය: අජ්ඣන්තං රූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛභිද්ධා රූපානි පසසති පරිත්තානි සුචරණ්ණදුඛණ්ණානි. තානි අභිභුයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤාදී හොති, ඉදං පඨමං අභිභායතනං.
2. අජ්ඣන්තං රූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛභිද්ධා රූපානි පසසති අපපමාණානි සුචරණ්ණදුඛණ්ණානි, තානි අභිභුයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤාදී හොති. ඉදං දුතීයං අභිභායතනං.
3. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤාදී ඵකො ඛභිද්ධා රූපානි පසසති පරිත්තානි සුචරණ්ණදුඛණ්ණානි. තානි අභිභුයා ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤාදී හොති. ඉදං තතීයං අභිභායතනං.

4. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤේ ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති අපපමාණානි සුචණ්ණදුබ්බණණානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤේ හොති. ඉදං චතුසුඵං අභිභායතනං.

5. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤේ ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති නිලානි නිලචණ්ණානි නිලනිදසසනානි නිලනිභාසානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤේ හොති. ඉදං පඤ්චමං අභිභායතනං.

6. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤේ ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති පිතානි පිතචණ්ණානි පිතනිදසසනානි පිතනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤේ හොති. ඉදං ඡට්ඨං අභිභායතනං.

7. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤේ ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ලොහිතකානි ලොහිතකචණ්ණානි ලොහිතකනිදසසනානි ලොහිතකනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤේ හොති. ඉදං සත්තමං අභිභායතනං.

8. අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤේ ඵකො බහිද්ධා රූපානි පසසති ඔදනානි ඔදනචණ්ණානි ඔදනනිදසසනානි ඔදනනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමී පසසාමීති එවං සඤ්ඤේ හොති. ඉදං අට්ඨමං අභිභායතනං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨඅභිභායතනානීති.

8. 2. 7. 6

විමොක්ඛ සුතතං

[සාවස්ථිනිදනං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, විමොක්ඛා භතමෙ අඤ්ඤා:

1. රූපී රූපානි පසසති. අයං පඨමො විමොක්ඛො.

අජ්ඣන්තං අරූපසඤ්ඤේ ඵකො¹ බහිද්ධා රූපානි පසසති. අයං දුතියො විමොක්ඛො.

1. එකො, මජ්ඣ-නළී

- 3. සුභතෙච අධිමුක්ඛො ගොති. අයං තනියා වීමොකෙඛා.
- 4. සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසසඤ්ඤානං අත්භමා¹ නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං චතුඤ්ඤා වීමොකෙඛා.
- 5. සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායනනං සමතික්ඛමම අනන්තං විඤ්ඤාණනී විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං පඤ්චමො වීමොකෙඛා.
- 6. සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං සමතික්ඛමම නත්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්චිඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං ජට්ඨො වීමොකෙඛා.
- 7. සබ්බසො ආකිඤ්චිඤ්ඤායනනං සමතික්ඛමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං සත්තමො වීමොකෙඛා.
- 8. සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං සමතික්ඛමම සඤ්ඤාචේදධිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ වීභරති. අයං අට්ඨමො වීමොකෙඛාති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ වීමොකෙඛාති.

8. 2. 7. 7

අනරියවොභාර සුක්ඛං

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, අනරියවොභාරා, කතමෙ අට්ඨ :

අදිට්ඨං දිට්ඨවාදිතා, අසුතෙ සුක්ඛවාදිතා, අමුතෙ මුක්ඛවාදිතා, අවිඤ්ඤාතෙ විඤ්ඤානවාදිතා, දිට්ඨං අදිට්ඨවාදිතා, සුතෙ අසුක්ඛවාදිතා, මුතෙ අමුක්ඛවාදිතා, විඤ්ඤාතෙ අවිඤ්ඤානවාදිතා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨි අනරියවොභාරාති.

1. අත්භමා-මජ්ඣ.

8. 2. 7. 8

අරියවොහාර සුතතං.

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ, අරියවොහාරා. කතමෙ අට්ඨ: අදිට්ඨෙ අදිට්ඨවාදිනා, අසුත්තෙ අසුතවාදිනා, අමුත්තෙ අමුතවාදිනා, අවිඤ්ඤානෙ අවිඤ්ඤානවාදිනා, දිට්ඨෙ දිට්ඨවාදිනා, සුත්තෙ සුතවාදිනා, මුත්තෙ මුතවාදිනා, විඤ්ඤානෙ විඤ්ඤානවාදිනා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ අරියවොහාරාති.

8. 2. 7. 9

පරිය සුතතං.

[සාවස්ථිනිදානං]

අට්ඨිමා භික්ඛවෙ පරියා කතමා අට්ඨ: ඛන්දියපරියා, බ්‍රාහ්මණා පරියා, ගහපතිපරියා, සමඤ්ඤාපරියා, වාතුමමහාරාජිකපරියා, නාවතිංස පරියා, මාරපරියා, බ්‍රහ්මපරියා.

අභිජානාමී ඛො පනාහං භික්ඛවෙ, අනෙකසතං ඛන්දියපරියං උපසංකම්භා. තත්‍රපි මයා සන්දීපිතපුබ්බකේඛිව සප්ප්‍රපිතපුබ්බකේඛි. සාකච්ඡා ව සමාපනනපුබ්බා, තත්ඤ්ඤානෙ තෙසං වණ්ණො හොති, තාදිසකො මයහං වණ්ණො හොති, යාදිසකො තෙසං සරො හොති, තාදිසකො මයහං සරො හොති, ධම්මියා ව කථාය සන්දසෙසම් සමාදපෙම් සමුත්තෙපෙම්, සමපහංසෙම්, භාසමානකේඛි මං න ජානන්ති, කො නු ඛො අයං භාසති දෙවො වා මනුසෙසා වාති. ධම්මියා කථාය සන්දසෙසා සමාදපෙතො සමුත්තෙපෙතො සමපහංසෙතො අනතරධායාමී. අනතරගිතකේඛි මං න ජානන්ති කො නු ඛො අනතරගිතො දෙවො වා මනුසෙසා වාති.

අභිජානාමී ඛො පනාහං භික්ඛවෙ, අනෙකසතං බ්‍රාහ්මණපරියං -පෙ- ගහපතිපරියං -පෙ- සමඤ්ඤාපරියං -පෙ- වාතුමමහාරාජිකපරියං -පෙ- නාවතිංසපරියං -පෙ- මාරපරියං -පෙ- බ්‍රහ්මපරියං උපසංකම්භා. තත්‍රපි මයා සන්දීපිතපුබ්බකේඛිව සප්ප්‍රපිතපුබ්බකේඛි. සාකච්ඡා ව සමාපනනපුබ්බා. තත්ඤ්ඤානෙ තෙසං වණ්ණො හොති තාදිසකො මයහං වණ්ණො හොති. යාදිසකො තෙසං සරො හොති, තාදිසකො මයහං සරො හොති. ධම්මියා ව කථාය සන්දසෙසම් සමාදපෙම් සමුත්තෙපෙම් සමපහංසෙම්. භාසමානකේඛි මං න ජානන්ති කො නු ඛො අයං භාසති දෙවො වා මනුසෙසා වාති. ධම්මියා කථාය සන්දසෙසා සමාදපෙතො සමුත්තෙපෙතො සමපහංසෙතො අනතරධායාමී. අනතරගිතකේඛි මං න ජානන්ති කො නු ඛො අයං අනතර-ගිතො දෙවො වා මනුසෙසා වාති. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨපරියාති.

8. 2. 7. 10

භූමිවාල සුභතං.

එකං සමයං හගවා වෙසාලියං චිහරති භොවනො කුටාගාර-
සාලායං. අථ ඛො හගවා පුබ්බනභයමයං භිවාසෙත්වා පඤ්චවරමාදය
වෙසාලියං පිණ්ඩාය පාවිසී. වෙසාලියා පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාහඤ්ඤා
පිණ්ඩපාතපටිකකනො ආයඤ්ඤා ආනන්දං ආමනෙත්ති; ගණකාභි
ආනන්දං නිසීදන්තං, යෙන වාපාලං වෙතියං¹ තෙනුපසඛකම්ඤ්ඤා
දිවාච්ඡාරායාති. එවං හනෙත්ති ඛො ආයඤ්ඤා ආනන්දං හගවතො පටිඤ්ඤා
නිසීදන්තමාදය හගවනං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බන්ධි.

අථ ඛො හගවා යෙන වාපාලං වෙතියං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා
පඤ්ඤානො ආසනො නිසීදී. භිසජ්ඣ ඛො හගවා ආයඤ්ඤා ආනන්දං
ආමනෙත්ති: රමණියා ආනන්දං වෙසාලී, රමණියං උදෙතං වෙතියං,
රමණියං ගොතමකං වෙතියං, රමණියං සඤ්ඤා² වෙතියං, රමණියං
බහුදුක්ඛං වෙතියං, රමණියං සාරන්දං වෙතියං, රමණියං වාපාලං
වෙතියං.*

යඤ්ඤා කඤ්ඤා ආනන්දං වන්තොරො ඉදධිපාද භාවිතා බහුලිකතා
යානිකතා වජ්ජිකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකඛ්ඛමානො සො,
ආනන්දං කප්පං වා³ තිවෙධයා, කප්පං යෙසං වා. තථ: ගතස්ස ඛො ආනන්දං
වන්තොරො ඉදධිපාද භාවිතා බහුලිකතා යානිකතා වජ්ජිකතා අනුට්ඨිතා
පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකඛ්ඛමානො ආනන්දං තථ: ගතස්ස කප්පං වා
තිවෙධයා, කප්පං යෙසං වාති. එවං ඛො ආයඤ්ඤා ආනන්දං හගවතා
ඔලාරිතෙ ක්‍රීඩිතෙ කඤ්ඤාමානෙ ඔලාරිතෙ ඔහාසෙ කඤ්ඤාමානෙ
නාසකම් පටිච්ඡන්ධිං. න හගවනං යාචී: තිවිධං හනෙත්ති, හගවා
කප්පං තිවිධං සුගතො කප්පං බහුජනභිතාය බහුජනඤ්ඤාය ලොකානු-
කම්පාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති, යථං තං මාලෙන
පරිපුට්ඨිතවිඤ්ඤා.

1. පාපාලවෙතියං, සා. වාපාලවෙතියං ෦෦෦
2. සඤ්ඤා-පිඤ්ඤා ෦෦෦
• දිනතිකායෙ මහාපටිච්ඡානසුභතං-“රමණියං උදෙතං වෙතියං-වෙ- රමණියං වාපාලවෙතියං.”
3. මයා ආකඛ්ඛමානො කප්පං වා-දීති
4. මයා ආකඛ්ඛමානො ආනන්දං-දීති

දුතියමි ඛො භගවා -පෙ- තතියමි ඛො භගවා ආයඤ්ඤා ආනන්දං ආමනෙතයි: රමණීයා ආනන්ද, වෙසාලී, රමණීයං උදෙනං වෙතියං රමණීයං ගොතමකං වෙතියං, රමණීයං සත්තඛෙකං වෙතියං, රමණීයං බහුචුක්ඛං වෙතියං, රමණීයං සාරන්දං වෙතියං, රමණීයං වාපාලං වෙතියං. යස කප්පච්ච ආනන්ද, වක්ඛාරො ඉඤ්චාද භාවිතා බහුලීකතා යාතීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකඛබ්බානො සො ආනන්ද, කප්පං වා¹ තිට්ඨෙය්‍ය කප්පාවසෙසං වා. තථාගතස්ස ඛො ආනන්ද, වක්ඛාරො ඉඤ්චාද භාවිතා බහුලීකතා යාතීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඤ්ඤා, ආකඛබ්බානො ආනන්ද² තථාගතො කප්පං වා තිට්ඨෙය්‍ය කප්පාවසෙසං වානී. එවමි ඛො අයඤ්ඤා ආනන්දො භගවතා ඔළාරිතෙ ත්‍රිමිනෙ කඨිරමානෙ ඔළාරිතෙ ඔභාසෙ කඨිරමානෙ නාසකඛි පට්ඨිකිතුං. න භගවතං යාථි: තිට්ඨතු භනෙත, භගවා කප්පං තිට්ඨතු සුගතො කප්පං බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානු-කම්පාය අප්ඨාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුසසානන්තී, යථා තං මාරොන පරිසුට්ඨිත වීනෙතො.

අට ඛො භගවා ආයඤ්ඤා ආනන්දං ආමනෙතයි: ගච්ඡ ත්වං ආනන්ද, යසදන්ති කාලං මඤ්ඤාසීති. එවං භනෙතති ඛො ආයඤ්ඤා ආනන්දො භගවතො පටිසුඤ්ඤා උට්ඨායායනා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා භගවතො අවිදුරෙ අඤ්ඤාතරස්සීං රුක්ඛමුලෙ නිසීදී.

අට ඛො මාරො පාපිමා අචිරපකඛනෙත ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ භගවතං එතදවොච; පරිනිබ්බාතු භනෙත, භගවා. පරිනිබ්බාතු සුගතො. පරිනිබ්බානාකාලොදන්ති භනෙත, භගවතො. භාසිතා ඛො පනෙසා භනෙත භගවතා වාචා: න තාවාහං පාපිම, පරිනිබ්බාසීසාමී යාව මෙ හිකඤ්ඤා න යාවකා භවීස්සන්තී වීයනො විතීතා වීයාරද පක්ඛායොගඤ්ඤා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපට්ඨනන්තා³ සාමීච්චපට්ඨනන්තා අනුධම්ම-චාරිනො සකං ආචරියකං. උග්ගහෙඤ්ඤා ආච්චිකඛිසානන්තී දෙසිඤ්ඤානන්තී⁴ පඤ්ඤාපෙසසන්තී පට්ඨපෙසසන්තී විචරිසසන්තී විභජිසසන්තී උසනානී⁵ කරිසසන්තී, උපපන්නං පරපචාදං සහධමේමන සුනිග්ගහීතං හිග්ගහෙඤ්ඤා සප්පාට්ඨාරියං ධම්මං දෙසීසානන්තීති.

1. සො ආකඛබ්බානො කප්පං වා-දී.නී.
 2. සො ආකඛබ්බානො ආනන්ද-දී.නී.
 3. ධම්මානුධම්මපාට්ඨනන්තා-යාමීච්චපට්ඨනන්තා-කප්ථි. 5 උසනානී-කප්ථි
 4. දෙසෙඤ්ඤානන්තී-දී.නී.ම.සු

එතරහි හනෙත හිකඛු හගවතො සාවකා වියඤා විනිතා විසාරද පක්ඛයොගකෙඛමා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමීචි- පටිපත්තා අනුධම්මචාරිතො සකං ආචරියකං උග්ගහෙඤා ආචිකඛන්ති දෙසෙතති පඤ්ඤපෙතති පඤ්ඤපෙතති, විචරන්ති විහජන්ති උඤ්ඤානි කරොන්ති. උපපත්තං පරපචාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙඤා සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසෙතති. පරිනිබ්බාතු 'දුනි හනෙත හගවා පරිනිබ්බාතු සුගතො, පරිනිබ්බානකාලො' දුනි හනෙත, හගවතො.

භාසිතා බොපනෙසා හනෙත හගවතා වාචා: න තාවාහං පාපිම, පරිනිබ්බාසිසසාමී, යාච මෙ හිකඛුනියො න සාවිකා -පෙ- යාව මෙ උපාසකා න සාවකා -පෙ- යාව මෙ උපාසිකා න සාවිකා හච්ඤන්ති වියඤා විනිතා විසාරද පක්ඛයොගකෙඛමා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමීචිපටිපත්තා අනුධම්මචාරිතියො සකං ආචරියකං උග්ගහෙඤා ආචිකඛිසුන්ති, දෙසිසුන්ති, පඤ්ඤපෙසුන්ති පඤ්ඤපෙසුන්ති විචරිසුන්ති විහජිසුන්ති උඤ්ඤානිකරිසුන්ති උපපත්තං පරපචාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙඤා සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසිසුන්ති.

එතරහි හනෙත උපාසිකා හගවතො සාවිකා වියඤා විනිතා විසාරද පක්ඛයොගකෙඛමා බහුසසුතා ධම්මධරා ධම්මානුධම්මපටිපත්තා සාමීචි- පටිපත්තා අනුධම්මචාරිතියො සකං ආචරියකං උග්ගහෙඤා ආචිකඛන්ති දෙසෙතති පඤ්ඤපෙතති පඤ්ඤපෙතති විචරන්ති විහජන්ති උඤ්ඤානි- කරොන්ති. උපපත්තං පරපචාදං සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙඤා සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසෙතති.

පරිනිබ්බාතු 'දුනි හනෙත හගවා පරිනිබ්බාතු සුගතො, පරිනිබ්බාන කාලො' දුනි හනෙත හගවතො. භාසිතා බො පනෙසා හනෙත හගවතා වාචා: න තාවාහං පාපිම පරිනිබ්බාසිසසාමී. යාච මෙ ඉදං බ්‍රහ්මචරියං න ඉඬං වෙච හවිසසති ජීතඤ්ච විඤ්චරිකං¹ බාහුජඤ්ඤං පුටුභුතං යාච දෙවමනුසෙසහි සුප්පකාසිතන්ති. එතරහි හනෙත හගවතො බ්‍රහ්මචරියං ඉඬංඤ්ච ජීතඤ්ච විඤ්චරිකං බාහුජඤ්ඤං පුටුභුතං යාච දෙවමනුසෙසහි සුප්පකාසිතං.

පරිනිබ්බාතු 'දුනි හනෙත හගවා, පරිනිබ්බාතු සුගතො, පරිනිබ්බාන කාලො' දුනි හනෙත හගවතොති.

1. විඤ්චරිකං-කඤ්ච

අපොසසුලකකා ආදියට හොඹි, නවීරං තඨාගතස්ස පටිඤ්ඤානං
භවිස්සති, ඉතො තිණ්ණං මාසානං අව්වයෙන තඨාගතො උරීතිඛොධිස්සතිති.

අප් වො භගවා වාසාලෙ වෙතියො¹ සතො සමපජානො ආයුසඛ්ඛාරං
ඔස්සරී. ඔස්සවෙඨ ව භගවතා ආයුසඛ්ඛාරෙර මහාභුමිවාලො අහොසි
භිංසනතො² සලොමභංසො.³ දෙවදුඤ්ඤියො ව ඵලිංසු. අප් වො භගවා
ඵකමඤ්ඤි. ඵදිඤ්ඤි තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි.

1. තුලමතුලකඤ්ඤි සමභවං.
- භවසඛ්ඛාරමවස්සරී⁴ මුනී,
- අඤ්ඤිකාරකො සමානිතො
- අභිඤ්ඤි කවචමිඤ්ඤිකසමභවනතී.

අප් වො ආයසානො ආනඤ්ඤා ඵතදහොසි: මහාවතායං භුමිවාලො,
සුමභාවතායං භුමිවාලො භිංසනතො සලොමභංසො දෙවදුඤ්ඤියො ව
ඵලිංසු. කො නුඛො හෙතු. කො පට්ඨයො මහතො භුමිවාලස්ස
පාදුභාවායාති :

අප් වො ආයසානො ආනඤ්ඤා යෙන භගවා කෙත්තපසඛ්ඛෙසී. උපසඛ්ඛ-
මිඤ්ඤි භගවතො අභිඤ්ඤිඤා ඵකමඤ්ඤි. ඵකමඤ්ඤි භිඤ්ඤිකො
වො ආයසානො ආනඤ්ඤා භගවතො ඵතදවොච:

* මහාවතායං භතෙන භුමිවාලො* සුමභාවතායං භතෙන භුමිවාලො
භිංසනතො සලොමභංසො. දෙවදුඤ්ඤියො ව ඵලිංසු. කො නුඛො
භතෙන හෙතු, කො පට්ඨයො මහතො භුමිවාලස්ස පාදුභාවායාති:

අට්ඨි මෙ ආනඤ්ඤා හෙතු, අට්ඨි පට්ඨයා මහතො භුමිවාලස්ස
පාදුභාවාය, කතමෙ අට්ඨ:

1. වාසාලවෙතියො-දී.ති.
2. භිංසනතො-කසරී
3. ලොමභංසො-කසරී
4. මොස්සරී-සී.සු.
- * "අභිඤ්ඤිං වත හො අබභුතං වත හො මහාවතායං භුමිවාලො" ඉට්ඨාදිට්ඨෙත
මහාපරිනිබ්බත සුඤ්ඤිදිස්සති.
5. අට්ඨ වො ඉමෙ ආනඤ්ඤි-දී.ති.ම.සු

1. අයං ආනන්ද මහාපට්ඨි¹ උදකෙ පතිට්ඨිතා. උදකං වාතෙ ධීනං, වාතො ආකාසට්ඨො හොති. සො ආනන්ද² සමයො යං මහාවාතා වායනති, මහාවාතා වායනතා උදකං කමෙපනති. උදකං කමපිතං පට්ඨිං කමෙපති. අයං ආනන්ද පට්ඨමො හෙදු³ පට්ඨමො පට්ඨයො මහතො භුමිවාලසා පාදභාවාය.

2. පුනවපරං ආනන්ද සමණො ඩා බ්‍රාහ්මණො වා ඉඤ්චිමා වෙනොව සිසානො දෙවතා වා මනිඤ්චිකා මහානුභාවා⁴ නසා පරිත්තා පට්ඨිසඤ්ඤ භාවිතා හොති, අපමාණා ආපොසඤ්ඤා. සො ඉමං පට්ඨිං කමෙපති, සඤ්ඤමෙපති, සමකමෙපති⁵ අයං ආනන්ද* දුතියො හෙතු, දුතියො පට්ඨයො මහතො භුමිවාලසා පාදභාවාය.

3. පුනවපරං ආනන්ද යද බොධිසත්තො තුඤ්ඤා කායා වච්චා සතො සමපජානො මාතුකුච්ඡිං ඕකකමති, තදයං පට්ඨි කමෙපති සඤ්ඤමෙපති සමකමෙපති⁶ අයං ආනන්ද* තතියො හෙතු. තතියො පට්ඨයො මහතො භුමිවාලසා පාදභාවාය.

4. පුනවපරං ආනන්ද යද බොධිසත්තො සතො සමපජානො මාතු කුච්ඡිසමා නිකමති, තදයං පට්ඨි කමෙපති සඤ්ඤමෙපති සමකමෙපති. අයං ආනන්ද* වතුඤ්ඤා හෙතු වතුඤ්ඤා පට්ඨයො මහතො භුමිවාලසා පාදභාවාය.

5. පුනවපරං ආනන්ද යද තථාගතො අනුත්තරං සමමා සමොධිං අභිසම්බුද්ධිති, තදයං පට්ඨි කමෙපති, සඤ්ඤමෙපති සමකමෙපති⁶ අයං ආනන්ද* පඤ්ඤමො හෙතු පඤ්ඤමො පට්ඨයො මහතො භුමිවාලසා පාදභාවාය.

6. පුනවපරං ආනන්ද යද තථාගතො අනුත්තරං ධම්මවක්කං පවිඤ්ඤති, තදයං පට්ඨි කමෙපති, සඤ්ඤමෙපති සමකමෙපති.⁶ අයං ආනන්ද* ජට්ඨො හෙතු, ජට්ඨො පට්ඨයො මහතො භුමිවාලසා පාදභාවාය.

1. මහාපට්ඨි-මජ්ඣ.
 2. සොමො ආනන්ද-දී.නි.ම.පු
 3. අයං පට්ඨමො හෙතු-දී.නි.ම.පු
 * 'ආනන්ද' ඉතිපදං ම.ප. පුංඤ්ඤ නඤ්ඤ
 4. දෙවො වා මනිඤ්චිකො මහානුභාවො-උජ්ජ.
 5. සමකමෙපති සමපවෙධෙති-දී.නි.ම.පු
 6. සමපති සමපවෙධෙති-දී.නි.ම.පු

7. පුනවපරං ආනන්ද යදු නරාගතො සතො සමපරාතො ආයුසඛාරං ඔසසජති,² තදයං පඨවී කමපති, සඛකමපති, සමපකමපති¹. අයං ආනන්ද* සත්තමො හෙතු, සත්තමො පච්චයා මහතො භුමිවාලසස පාතුභාවාය.

8. පුනවපරං ආනන්ද යදු නරාගතො අනුපාදිසෙසාය නිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බායති, තදයං පඨවී කමපති, සඛකමපති, සමපකමපති.¹ අයං ආනන්ද* අට්ඨමො හෙතු, අට්ඨමො පච්චයො මහතො භුමිවාලසස පාතුභාවාය. ඉමෙ ඛො ආනන්ද අට්ඨහෙතු, අට්ඨපච්චයා මහතො භුමිවාලසස පාතුභාවායාති.

වාපාලවග්ගො සත්තමො.

තත්ත්වද්දනං:

ඉච්ඡා අලක්ඛි සඳ්ඛිතං-ගයා අභිභුතා සභ
විමොදකො දෙඛ ච වොභාරා-පරියා භුමිවාලෙතාති.

1. සමපකමපති සමපච්චෙති - දී.නි.මහාපරිනිබ්බානසුත්තං 2. ඔසසජජති-මජ්ඣං
• 'ආනන්ද' ඉභි පදං ම.ප. සුඛෙත්තස්සී
• "අච්ඡරියං චත භො අබ්භුතං චත භො මහාවතායං භුමිවාලො" ඉච්ඡාදිවග්ගො මහාපරිනිබ්බානසුත්තෙ න දියසති.

8. සමකචයෝගා

8. 2. 8. 1

පශ්ච ම සමන්තපාසාදික සුත්තං

[සාවකීනිදනං]

සද්ධො ව¹ භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති, නො ව සීලවා², එවං සො තෙනධෙයන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛං පරිපුරෙතඛං 'කිත්තාහං සද්ධො ව අසං සීලවා වා'ති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව. එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති.

සද්ධො ව භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති සීලවා ව නො ව බහුසසුතො එවං සො තෙනධෙයන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛං පරිපුරොඛං, "කිත්තාහං සද්ධො ව අසං සීලවා ව බහුසසුතො වා'ති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො ව හොති සීලවා ව බහුසසුතො ව, එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො හොති.

සද්ධො ව භික්ඛවෙ භික්ඛුහොති සීලවා ව, බහුසසුතො ව, නො ව ධම්මකථිකො, -පෙ-ධම්මකථිකො ව නො ව පරිසාවචරො, -පෙ- පරිසාවචරො ව නො ව විසාරදෙ පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, -පෙ- විසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති. නො ව චතුත්තං ඤානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ විහාරානං නිකාමලාභී හොති අඤ්චලාභී අකසිරලාභී -පෙ- චතුත්තං ඤානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති. අඤ්චලාභී අකසිරලාභී, නො ව ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභි ඤ්ඤ සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරති: එවං සො තෙනධෙයන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛං පරිපුරෙතඛං, කිත්තාහං සද්ධො ව අසං සීලවා ව බහුසසුතො ව ධම්මකථිකො ව පරිසාවචරො ව විසාරදෙ ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්‍ය, චතුත්තං ඤානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අසං අඤ්චලාභී අකසිරලාභී ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභි ඤ්ඤ සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.

1. සද්ධො- සා
2. නොසීලවා- සා

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සද්ධො ච භොති සීලවා ච බහුසස්සනො ච ධම්මකරීකො ච පරිසාවචරො ච වීසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, චතුත්තං කුමාරානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිභාරානං නිකාමලාභී භොති අතිවජලාභී අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ වීභරති. එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමන්ත- පාසාදිකො ච භොති සබ්බාකාරපරිපුරො වාති.

8. 2. 8. 2

දුතිය සමන්තපාසාදික සුත්තං

[සාවස්ථිතිදුතං]

සද්ධො ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු භොති නො ච සීලවා. එවං සො තෙන- ධෙයන අපරිපුරො භොති. තෙන තං අඩං පරිපුරෙතඛං කිත්තාහං සද්ධො ච අසං සීලවා වාති. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සද්ධො ච භොති, සීලවා ච, එවං සො තෙනධෙයන පරිපුරො භොති.

සද්ධො ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු භොති සීලවා ච නො ච බහුසස්සනො -පෙ- බහුසස්සනො ච නො ච ධම්මකරීකො, -පෙ- ධම්මකරීකො ච නො ච පරිසා- වචරො, -පෙ- පරිසාවචරො ච භොති නො ච වීසාරදෙ පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, -පෙ- වීසාරදෙ ච ධම්මං දෙසෙති නො ච යෙ තෙ සන්තා වීමොකඛා අතිකකම්ම රූපෙ ආරූප්පා තෙ කායෙන චුඤ්ඤා වීභරති, -පෙ- යෙ තෙ සන්තා වීමොකඛා අතිකකම්ම රූපෙ ආරූප්පා තෙ කායෙන චුඤ්ඤා වීභරති නො ච ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ වීභරති. එවං සො තෙන- ධෙයන අපරිපුරො භොති. තෙන තං අඩං පරිපුරෙතඛං: කිත්තාහං සද්ධො ච අසං සීලවා ච බහුසස්සනො ච ධම්මකරීකො ච පරිසාවචරො ච වීසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්‍යං, යෙතෙ සන්තා වීමොකඛා අතිකකම්ම රූපෙ ආරූප්පා, තෙ කායෙන චුඤ්ඤා වීභරෙය්‍යං -පෙ- ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකඤ්චා උපසම්පජ්ජ වීභරෙය්‍යන්ති.

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවාච ඛුසස්සතො ව ධම්මකථීකො ව පරිසාවචරො ව විසාරදො ව පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, යෙන සත්තා වීමොක්ඛා අතික්ඛම්ම රූපෙ ආරූපො තෙ කායෙන චුසිතො වීහරති. ආසවානං ඛයා-පො-සඤ්ඤිකතො උපසම්පජ්ජ වීහරති, එවං සො තෙනඛෙයන පරිසුරො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අටදකති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමන්තපාසාදීකො ව හොති සබ්බාකාර පරිසුරො වාති.

8. 2. 8. 3

පට්ඨම මරණසති සුතතං

එකං සමයං භගවා නාදිකෝ¹ වීහරති භික්ඛුකාචසපේ. නත්ථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙකසි භික්ඛිවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙසාසුං. භගවා එතදවොච:

මරණසති භික්ඛිවෙ භාවිතා ඛුලීකතා මහපඨලා හොති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා. භාවෙඨ නො තුමෙහ භික්ඛිවෙ මරණසතිනති?

එවං චුතෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: අහං ඛො භනෙත, භාවෙමී මරණසතිනති.

යථා කථං පන ඤං භික්ඛු, භාවෙසි මරණසතිනති? ඉධ මඤ්ඤා භනෙත, එවං හොති: අහොචතාහං රතතිඤ්චං ජීවෙය්‍යාං, භගවතො සායනං මනසි කරෙය්‍යාං, ඛුං වන මෙ කතං අසසාති. එවං ඛො අහං භනෙත, භාවෙමී මරණසතිනති.

1. නාතිකෙ- මජ්ඣිමනිකායෙ, භාවිකෙ- ෦෦෩

2. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීතඛු භගවනනං එතදචොච: අහමි ඛො භනෙන, භාදවමී මරණසතීනතී.

යථා කථං පන ත්වං භීතඛු භාදවසි මරණසතීනතී? ඉධ මයභං භනෙන, එවං භොති: අභොචතාභං දීවසං ජීවෙය්‍යං භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසාති. එවං ඛො අභං භනෙන, භාදවමී මරණසතීනතී.

3. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීතඛු භගවනනං එතදචොච: අහමි ඛො භනෙන, භාදවමී මරණසතීනතී.

යථා කථං පන ත්වං භීතඛු, භාදවසි මරණ සතීනතී? ඉධ මයං භනෙන, එවං භොති: අභොචතාභං උභවිදිචසං ජීවෙය්‍යං භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසාති. එවං ඛො අභං භනෙන, භාදවමී මරණසතීනතී.

4. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීතඛු භගවනනං එතදචොච: අහමි ඛො භනෙන, භාදවමී මරණසතීනතී.

යථා කථං පන ත්වං භීතඛු භාදවසි මරණසතීනතී? ඉධ මයං භනෙන එවං භොති: අභොචතාභං තදනතරං ජීවෙය්‍යං යදනතරං එකං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජාමී, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසාති. එවං ඛො අභං භනෙන, භාදවමී මරණසතීනතී.

5. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීතඛු භගවනනං එතදචොච: අහමි ඛො භනෙන, භාදවමී මරණසතීනතී. යථා කථං පන ත්වං භීතඛු භාදවසි මරණසතීනතී.?

ඉධ මයං භනෙන, එවං භොති: අභොචතාභං තදනතරං ජීවෙය්‍යං යදනතරං උභවිදිචසං භුඤ්ජාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අසාති. එවං ඛො අභං භනෙන භාදවමී මරණසතීනතී.

6. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීක්ඛු භගවන්තං එතදවොච: අභමපි ඛො භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී. යථා කථං පන ත්ථ භීක්ඛු, භාවෙසි මරණසතින්තී?

ඉධ මඤ්ඤා භනෙන, එවං හොති: අභොවතාභං තදන්තරං ජීවෙය්‍යං, යදන්තරං වත්තාරො පඤ්චආලොපෙ සඤ්චාදිත්වා අජෙත්ඤාභරාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං ඛුං වන මෙ කතං අසසාති. එවං ඛො අභං භනෙන, භාවෙමී මරණසතින්තී.

7. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීක්ඛු භගවන්තං එතදවොච: අභමපි ඛො භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී. යථා කථං පන ත්ථ භීක්ඛු, භාවෙසි මරණසතින්තී?

ඉධ මඤ්ඤා භනෙන එවං හොති: අභොවතාභං තදන්තරං ජීවෙය්‍යං යදන්තරං එකං ආලොපං සඤ්චාදිත්වා අජෙත්ඤාභරාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, ඛුං වන මෙ කතං අසසාති. එවං ඛො අභං භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී.

8. අඤ්ඤතරොපි ඛො භීක්ඛු භගවන්තං එතදවොච: අභමපි ඛො භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී.

යථාකථමපන ත්ථ භීක්ඛු, භාවෙසි මරණසතින්තී? ඉධ මඤ්ඤා භනෙන එවං හොති: අභොවතාභං තදන්තරං ජීවෙය්‍යං යදන්තරං අසසසිත්වා වා පසසසාමී, පසසසිත්වා වා අසසසාමී, භගවතො සාසනං මනසිකරෙය්‍යං, ඛුං වන මෙ කතං අසසාති. එවං ඛො අභං භනෙන භාවෙමී මරණසතින්තී.

එවං චූෂෙත හඟවා තෙ භික්ඛු ඒතදචොච: යව්‍යං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතී භාවෙතී: අභොචතාහං රතනීඤ්චං ජීවෙයාං හඟවතො සාසනං මනසිකරෙයාං බහුං චත මෙ කතං අසසාතී, යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඒවං මරණසතී භාවෙතී: අභොචතාහං දිවසං ජීවෙයාං හඟවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං චත මෙ කතං අසසාතී. යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතී භාවෙතී, අභොචතාහං උපධිඤ්චෙයං ජීවෙයාං, හඟවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං චත මෙ කතං අසසාතී, යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතී භාවෙතී: අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං යදනතරං ඒකං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජාමී, හඟවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං චත මෙ කතං අසසාතී. යොපායං භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං මරණසතී භාවෙතී: අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං, යදනතරං උපධිඤ්චෙයං භුඤ්ජාමී, හඟවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං චත මෙ කතං අසසාතී, යොපායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතී භාවෙතී: අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං යදනතරං චතනාතරා වා පඤ්ඤා ආලොභෙ සඛිංදිඤා අචේතාහරාමී, හඟවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං චත මෙ කතං අසසාතී, ඉමෙ චූචචන්තී භික්ඛවෙ භික්ඛු පමඤ්ඤා විහරන්තී දන්ධං මරණසතී භාවෙතී ආසවානං ඛයාය.

යො ච බව්‍යං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතී භාවෙතී; අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං යදනතරං එකං ආලොභං සඛිංදිඤා අචේතාහරාමී, හඟවතො සාසනං මනසිකරෙයාං බහුං චත මෙ කතං අසසාතී, යොපායං භික්ඛවෙ භික්ඛු මරණසතී භාවෙතී: අභොචතාහං තදනතරං ජීවෙයාං, යදනතරං අසසසිඤ්චා වා පසසසාමී ච පසසසිඤ්චා වා අසසසාමී, හඟවතො සාසනං මනසිකරෙයාං, බහුං චත මෙ කතං අසසාතී, ඉමෙ චූචචන්තී භික්ඛවෙ භික්ඛු අපමඤ්ඤා විහරන්තී තිකඛං මරණසතී භාවෙතී ආසවානං ඛයාය.

තස්මා ත්ව භික්ඛවෙ එවං සිකඛිතබ්බං: අපමඤ්ඤා විහරිසසාම, තිකඛං මරණසතී භාවෙයාම ආසවානං ඛයායාතී. එවං හි චො භික්ඛවෙ සිකඛිතබ්බන්තී.

8. 2. 8. 4

දුතියමරණසති සුතතං

එකං සමයං භගවා නාදිකෙ වීහරති ගිඤ්ජකාචසථෙ. තත්‍ර ටො භගවා භීතඛු ආමනෙහි භීතඛවොති. හදනෙති ටො තෙ භීතඛු භගවතො පච්චසෙකාසුං. භගවා එතදවොච:

මරණසති භීතඛව භාදිතා බහුලීකතා මහඵලා හොති මහාති-සංසා අමනොගධා අමතපරියොසානා. කථං භාවිතා ච භීතඛව, මරණසති කථං බහුලීකතා මහඵලා හොති මහාතිසංසා අමනොගධා දමත-පරියොසානා:

ඉධ භීතඛවෙ භීතඛු දිවපෙ නිකඛනෙත රත්තියා පතිහිතාය¹ ඉතිපචී-සඤ්ඤිකඛිති: බහුකා ටො මෙ පච්චයා මරණසස. අභි වා මං ඩංසෙය්‍ය, විච්ඡිකො වා මං ඩංසෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඩංසෙය්‍ය, තෙන මෙ අසස කාලකිටියා. සො මම අසස අතරායො, උපකඤ්ඤා වා පපනෙය්‍යං, භතං වා මෙ භුතං බ්‍යාඋච්ඡෙය්‍ය, පිතං වා මෙ කුපෙපය්‍ය, සෙමං වා මෙ කුපෙපය්‍ය, සත්තං වා මෙ වාතා කුපෙපය්‍යං, මනුසසා වා මං උපකක-මෙය්‍යං, අමනුසසා වා මං උපකකමෙය්‍යං, තෙන මෙ අසස කාලකිටියා, යො මම අසස අතරායොති.

තෙන භීතඛවෙ භීතඛුනා ඉති පචීසඤ්ඤිකඛිතඛං: අතී නු ටො මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපභිතා යෙ මෙ අසසු රතතිං කාලං කරොන්තසස අතරායායාති. සවෙ භීතඛවෙ භීතඛු පච්ච වෙකඛමානො උචං ජානාති: අතී මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපභිතා යෙ මෙ අසසු රතතිං කාලං කරොන්තසස අතරායායාති. තෙන භීතඛවෙ භීතඛුනා තෙසං ඥෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය අධිමනෙතා ජනෙඤ ච වායාමො ච උසසාහො ච උසෙසාළභී ච අපච්චානී ච සති ච සමපඤ්ඤා ච කරණියං.

1. පචීහිතාය- PTS.

සෙසාථාපි භික්ඛවෙ, ආදිත්තවෙලො වා ආදිත්තධීයො වා තසෙඤච වෙලසා වා පියසාථා නිබ්බාපනාය අධිලික්ඛං ඡන්දඤච වායාමඤච උසාභඤච උසෙසාලභීඤච අසට්ඨාභිඤච සතීඤච සම්පජඤඤඤච කරෙයාං, එවමෙව ටො භික්ඛවෙ, තෙන භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානාං අකුසලානාං ධම්මානාං පහානාය අධිමග්ගො ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසාභො ව උසෙසාලභී ව අසට්ඨාභී ව සතී ව සම්පජඤඤඤච කරණීයං.

සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පව්චවෙකඛමානො එවං ඡානාතී: නඤ්ච මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපභිනා යෙ මෙ අසසු රතතීං කාලං කරොත්තස්ස අනතරායායාතී, තෙන භික්ඛාව භික්ඛුනා තෙනෙව පිතිපාමොඤ්ජන වීභාතඛං අනොරහොනුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු රතතීයා භික්ඛිත්තාය දිවසෙ පතීභිතෙ ඉති-පට්ඨඤචිකඛතී: ධුත්තා ටො මෙ පව්චයා මරණස්ස; අභී වා මං ඩංසෙයා, විජ්ජිකො වා මං ඩංසෙයා, සතපදී වා මං ඩංසෙයා, තෙන මෙ අසා කාලකීරියා, සො මම අසා අනතරායායාතී. උපකම්පිතො උපතෙයාං, හත්තං වා මෙ භුත්තං ඛ්‍යාපඤ්ජයා, පිත්තං වා මෙ කුපෙපයා සෙමනං වා මෙ කුපෙපයා, සත්තං වා මෙ වාතා කුපෙපයා, මනුසා වා මං උපකකමෙයා, අමනුසා වා මං උපකකමෙයා, තෙන මෙ අසා කාලකීරියා. සො මම අසා අනතරායායාතී. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පට්ඨඤචිකඛිතඛං: අභී නු ටො මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපභිනා යෙ මෙ අසසු දිවා කාලං කරොත්තස්ස අනතරායායාතී.

සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පව්චවෙකඛමානො එවං ඡානාතී: අභී මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපභිනා යෙ මෙ අසසු දිවා කාලං කරොත්තස්ස අනතරායාතී. තෙන භික්ඛාව භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානාං අකුසලානාං ධම්මානාං පහානාය අධිමග්ගො ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසාභො ව උසෙසාලභී ව අසට්ඨාභී ව සතී ව සම්පජඤඤඤච කරණීයං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, ආදිත්තවෙදලා වා ආදිත්තසියො වා තසෙව වෙලසා වා සීසසා වා තිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච, උසසාහඤ්ච, උසෙසාලභීඤ්ච අපච්චානීඤ්ච සන්ඤ්ච සමපඡඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය, ඵවදමව ඛො භික්ඛවෙ, තෙන භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ව වායාමො ව උසසාහො ව උසෙසාලභී ව අපච්චානී ව සතී ව සමපඡඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පච්චවෙකඛමානො ඵවං ජානාතී: නස්මි මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මො අපභීනා, යො මෙ අසසු දිවාකාලං කරොත්තසා අත්තරායායාතී, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙනෙව පිතීපාමොදඡජන විභාතඛං අභොරත්තානුසිකඛීනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

ඵවං භාවීනා ඛො භික්ඛවෙ මරණසතී ඵවං බහුලීකතා මහපථලා භොතී මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාතී.

8. 2. 8. 5

පට්ඨසමපද සුත්තං

[සාට්ඨකතිපාතං]

අට්ඨමා භික්ඛවෙ සමපද: කතමා අට්ඨ: උට්ඨානසමපද, ආරකඛසමපද, කල්‍යාණමිත්තතා, සමථීචිතා, සඤ්ඤාසමපද, සීලසමපද, වාගසමපද, පඤ්ඤා සමපද, ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ සමපදතී.

1. උට්ඨානා කම්මධෙධෙය්‍යසු- අපමනෙතා විධානවා සමං කපෙසති ජීවීකං- සමභතං අනුරකඛතී.
2. සඤ්ඤා සීලෙන සමපනෙතා වදඤ්ඤ වීතමච්ඡරො, නිවචං මඤ්ඤා විනොධෙති- යොජානං සමපරාසීකං.
3. ඉචෙවතෙ අට්ඨධම්මො ව සඤ්ඤා සරමෙසිනො අකඛාතා සච්චනාමෙන උභයස්ථ සුඛාවභා.
4. දිට්ඨධම්මභිත්තඤ්ඤා සමපරායසුඛාය ව ඵවදමතං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පච්චිඨතීතී.

8. 2. 8. 6

දුතිය සමපද සුතතං

[සාට්ඨිනිදනං]

අට්ඨමා භික්ඛවෙ සමපද; කතමා අට්ඨ: උට්ඨානසමපද, ආරක්ඛ-
සමපද, කල්‍යාණමිත්තතා, සමජීවිකතා, සඤ්ඤාසමපද, සීලසමපද, වාගසමපද,
පඤ්ඤාසමපදති.

1. කතමා ව භික්ඛවෙ උට්ඨානසමපද;

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තො යෙන කමමට්ඨානෙන ජීවිකං කප්පෙති යදි
කසියා යදි වණිජ්ජාය යදි ගොරකෙඛන යදි ඉක්කප්පෙන යදි රාජපොරි-
සෙන යදි සිට්ඨකප්පෙන, තස් දකෙඛා හොති අනලසො තත්ථාපායාය
චිමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංචිධාතුං, අයං චුළුති භික්ඛවෙ
උට්ඨානසමපද.

2. කතමා ව භික්ඛවෙ ආරක්ඛසමපද;

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තස්ස භොගා භොහති උට්ඨානචිරියාධිගතා
බාහාබලපරිචිතං සෙදවකඛතා ධම්මිකා ධම්මලඤ්ඤා යො තෙ' ආරකෙඛන
ගුත්තියා සමපාදෙති 'කිංකි මෙ භොගෙ නෙට්ඨ රාජානො භරෙය්‍යුං,
න චොරා භරෙය්‍යුං, න අභි ධිහෙය්‍ය, න උදකං වහෙය්‍ය, න අපචියා
දයාද භරෙය්‍යුතති. අයං චුළුති භික්ඛවෙ ආරක්ඛසමපද.

3. කතමා ව භික්ඛවෙ කල්‍යාණමිත්තතා;

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තො සඤ්ඤා ගාමෙ වා නිගමෙ වා පච්චිසති. තස්
යෙ තෙ භොහති භෙට්ඨි වා ගහපති පුත්තා වා දහරා වා චුද්ධි ලිනො, චුද්ධා
වා චුද්ධිලිනො සඤ්ඤාසමපන්නා සීලසමපන්නා වාගසමපන්නා පඤ්ඤා-
සමපන්නා, තෙහි සඤ්ඤා සන්තිට්ඨති, සලලපති, සාකච්ඡං සමාපජ්ජති, යථා-
රූපානං සඤ්ඤාසමපන්නානං සඤ්ඤාසමපදං අනුසිකති, යථාරූපානං
සීලසමපන්නානං සීලසමපදං අනුසිකති, යථා රූපානං වාගසමපන්නානං
වාගසමපදං අනුසිකති, යථාරූපානං පඤ්ඤාසමපන්නානං පඤ්ඤාසමපදං
අනුසිකති. අයං චුළුති භික්ඛවෙ කල්‍යාණමිත්තතා.

1. භොගෙ න- කප්පි.

4. කතමාව හික්කවෙ සමජීවිතා:

ඉධ හික්කවෙ කුලපුතො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිතා වයඤ්ඤි භොගානං විදිතා සමං ජීවිතං කපෙති, න අවෙවාගාලොං, නාතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය ධස්සති. සෙය්‍යථාපි හික්කවෙ, කුලාධාරො චා කුලාධාරනෙතවාසී චා කුලං පඤ්ඤා භවතා ජානාති, ඒකකෙනෙව ධනනං, ඒකකෙනෙව උත්තනනං. එවං මෙව ඛො හික්කවෙ කුලපුතො ආයඤ්ඤි භොගානං විදිතා වයඤ්ඤි භොගානං විදිතා සමං ජීවිතං කපෙති, න අවෙවාගාලොං, න අතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති. න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය ධස්සති.

සවායං හික්කවෙ කුලපුතො අපායො සමානො උළාරං ජීවිතං කපෙති, තස්ස භවන්ථී වත්තාරො: උදුබ්බරධාදිතං වායං¹ කුලපුතො භොගෙ බාදතීති. සවෙ පනායං හික්කවෙ කුලපුතො මහායො සමානො කසිරං ජීවිතං කපෙති, තස්ස භවන්ථී වත්තාරො: අජ්ඣුමාටිතං වායං කුලපුතො මරිස්සති² ති. යතො ච බවායං හික්කවෙ කුලපුතො ආයං ච භොගානං විදිතා වයඤ්ඤි භොගානං විදිතා සමං ජීවිතං කපෙති, න අවෙවාගාලොං, න අතිහීනං, එවං මෙ ආයො වයං පරියාදය ධස්සති, න ච මෙ වයො ආයං පරියාදය ධස්සති. අයං චූචති හික්කවෙ සමජීවිතා.

5. කතමා ච හික්කවෙ සද්ධාසම්පද:

ඉධ හික්කවෙ කුලපුතො සද්ධා භොති සද්දහති තථාගතස්ස ඛොධිං, “ඉතිපියො භගවා - පෙ - සඤ්ඤා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා” ති. අයං චූචති හික්කවෙ, සද්ධාසම්පද.

6. කතමා ච හික්කවෙ සීලසම්පද:

ඉධ හික්කවෙ කුලපුතො පාණාතිපානා පටිච්චරතො භොති. -පෙ- සුරාමෙරය මජ්ඣමනිකා පටිච්චරතො භොති. අයං චූචති හික්කවෙ සීලසම්පද.

7. කතමාව හික්කවෙ වාගසම්පද:

ඉධ හික්කවෙ කුලපුතො විගතමලමචෙජරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාවසති -පෙ- යාවයොගො දනසංවිහාරතො. අයං චූචති හික්කවෙ වාගසම්පද.

1. අයඤ්ඤි - කසවි.
2. උදුබ්බරධාදි වායං - මජ්ඣං.
3. අජ්ඣුමරණං වායං - මජ්ඣං.

8. කතමාව භික්ඛවෙ පඤ්ඤාසම්පදා:

ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තො පඤ්ඤාචා හොති --පෙ-- සමමා දුක්ඛකම්භය භාජිනියා. අයං වුවිඳති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාසම්පදා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨසම්පදති.

- 21. උට්ඨාතා කම්මධෙයොසු අප්පමත්තො විධානවා,
සමං කප්පෙති ජීවිකං සමහතං අනුරකම්භි.
- 22. සද්ධො සීලෙන සම්පන්නො වදඤ්ඤා විතඉච්ඡරො,
නිච්චං මඤ්ඤං විසොධෙති සොස්ථානං සම්පරාධිකං.
- 23. ඉච්චෙන අට්ඨධම්මො ච සද්ධස්ස සරමෙසිනො,
අසම්භවා සච්චනාමෙන උභයස්ථ සුඛාවහා.
- 24. දිට්ඨධම්මභික්ඛස්ථාය සම්පරායසුඛාය ච,
ඵචමෙනං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පච්චධතීති,

8. 2. 8. 7

ඉච්ඡා සුතතං

[සාවස්ථිතීදානං]

තත්ථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමනෙතසි ආවුසො භික්ඛවොති ආවුසොති ඛො නෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චසෙසාසු ආයස්මා සාරිපුත්තො ඵතදවොච.

අට්ඨී මෙ ආවුසො පුඤ්ඤා සත්තො සංචිජ්ජමානා ලොකස්මිං කතමෙ. අට්ඨ:

ඉධාවුසො භික්ඛුනො පච්චික්ඛස්ස චිහරතො නිරායත්ථවුත්තීනො ඉච්ඡා උප්පජ්ජති ලාභාය. සො උට්ඨහති සට්ඨි වායමති ලාභාය: තස්ස උට්ඨහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො නුප්පජ්ජති. සො තෙන අලාභෙන සොචති කිලමති පරිදෙවති, උරත්තාලිං කඤ්ඤති සමමොහං ආපජ්ජති. අයං වුවචනාවුසො භික්ඛු ඉච්ඡා චිහරති ලාභාය, උට්ඨහති සට්ඨි, වායමති ලාභාය. න ච ලාභී සොච්චි ච පරිදෙවී ච වුත්තො ච සද්ධමමො.

2. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො තිරායක්ඛච්චකති-
 නො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය. සො උට්ඨහති, සට්ඨි වායමති ලාභාය.
 තස උට්ඨහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො උප්පජ්ඣති.
 සො තෙන ලාභෙන මජ්ඣති පමජ්ඣති, මද පමාදමාපජ්ඣති. අයං
 චූච්චතාච්චයො භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය. උට්ඨහති සට්ඨි වායමති
 ලාභාය. ලාභී ච මදී ච පමාදී ච චූතො ච සඤ්චමො.

3. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො තිරායක්ඛච්චකතිනො
 ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය. සො න උට්ඨහති න සට්ඨි න වායමති
 ලාභාය. තස අනුට්ඨහතො අසට්ඨො අවායමතො ලාභාය ලාභො
 නුප්පජ්ඣති. සො තෙන අලාභෙන සොචති කිලමති පරිදෙවති උරක්ඛාලි-
 කඤ්ඤති. සමමොභං ආපජ්ඣති. අයං චූච්චතාච්චයො භික්ඛු ඉච්ඡා
 වීහරති ලාභාය. න උට්ඨහති න සට්ඨි න වායමති ලාභාය. න ච ලාභී
 සොචී ච පරිදෙවී ච චූතො ච සඤ්චමො.

4. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො තිරායක්ඛච්චකති-
 නො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය, සො න උට්ඨහති, න සට්ඨි න වායමති
 ලාභාය. තස අනුට්ඨහතො අසට්ඨො අවායමතො ලාභාය ලාභො උප්පජ්ඣති.
 සො තෙන ලාභෙන මජ්ඣති පමජ්ඣති. මද පමාදමාපජ්ඣති, අයං චූච්ච-
 තාච්චයො භික්ඛු ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය. න උට්ඨහති, න සට්ඨි, න
 වායමති ලාභාය. ලාභී ච මදී ච පමාදී ච චූතො ච සඤ්චමො.

5. ඉධ පනාච්චයො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසස වීහරතො තිරායක්ඛච්චකති-
 නො ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති ලාභාය, සො උට්ඨහති, සට්ඨි වායමති ලාභාය,
 තස උට්ඨහතො සට්ඨො වායමතො ලාභාය ලාභො නුප්පජ්ඣති.
 සො තෙන අලාභෙන න සොචති, න කිලමති, න පරිදෙවති, න
 උරක්ඛාලි- කඤ්ඤති, න සමමොභං ආපජ්ඣති. අයං චූච්චතාච්චයො භික්ඛු
 ඉච්ඡා වීහරති ලාභාය. උට්ඨහති සට්ඨි වායමති ලාභාය. නච ලාභී
 න ච සොචී න ච පරිදෙවී අච්චුතො ච සඤ්චමො.

6. ඉධ පනාචුසො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසා විහරතො නිරායක්ඛචුක්ඛනො ඉච්ඡා උපපජ්ඣති ලාභාය. සො උට්ඨිහති සටති වායමති ලාභාය. තස්ස උට්ඨිහතො සටතො වායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ඣති. සො තෙන ලාභෙන න මජ්ඣති න පමජ්ඣති න පමාදමාපජ්ඣති. අයං චුච්චතාචුසො භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. උට්ඨිහති සටති වායමති ලාභාය. ලාභී ච න ච මදී න ච පමාදී අච්චුතො ච සද්ධම්මො.

7. ඉධ පනාචුසො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසා විහරතො නිරායක්ඛචුක්ඛනො ඉච්ඡා උපපජ්ඣති ලාභාය. සො න උට්ඨිහති න සටති න වායමති ලාභාය. තස්ස අනුට්ඨිහතො අසටතො අවායමතො ලාභාය ලාභො නුපපජ්ඣති. සො තෙන අලාභෙන න සොචති න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරක්ඛාළිං කැඤ්ඤති. න සමමොභං ආපජ්ඣති. අයං චුච්චතාචුසො, භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. න උට්ඨිහති, න සටති, න වායමති ලාභාය. න ච ලාභී න ච සොචී න ච පරිදෙවී අච්චුතො ච සද්ධම්මො.

8. ඉධ පනාචුසො භික්ඛුනො පච්චික්ඛසා විහරතො නිරායක්ඛචුක්ඛනො ඉච්ඡා උපපජ්ඣති ලාභාය, සො න උට්ඨිහති න සටති න වායමති ලාභාය, තස්ස අනුට්ඨිහතො අසටතො අවායමතො ලාභාය ලාභො උපපජ්ඣති. සො තෙන ලාභෙන න මජ්ඣති, න පමජ්ඣති න පමාදමාපජ්ඣති. අයං චුච්චතාචුසො භික්ඛු ඉච්ඡා විහරති ලාභාය. න උට්ඨිහති න සටති න වායමති ලාභාය. ලාභී ච න ච මදී ච න ච පමාදී ච අච්චුතො ච සද්ධම්මො.

ඉමෙ ට්ඨො ආචුසො අච්චි පුඤ්ඤා සංනතා සංචිජ්ජමානා ලොකස්මිනි.

8. 2. 8. 8

අලං සුඛතං

[සාවස්ථිතිදනං]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුතෙතා භික්ඛු ආමනෙතයි -පෙ- ඡහි ආවුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො අලං පරෙසං. කතමෙහි ඡහි:

ඉධාවුසො භික්ඛු ඛිප්පනිසනති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තානඤ්ඤි ධම්මානං ධාරකඡාතිකො හොති, ධිතානඤ්ඤි ධම්මානං අඤ්ඤිපපරිකඛි හොති. අඤ්ඤිමඤ්ඤය ධම්මෙමඤ්ඤය ධම්මානුධම්මපච්චනෙතා ච හොති. කල්‍යාණවාචො ච හොති, කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො වීසඤ්ඤාය අනෙලගලාය අඤ්ඤිමඤ්ඤපනියා. සඤ්ඤාකො ච හොති සමාදපකො සමුඤ්ඤාපකො සමපභංසකො සමුඤ්ඤාචාරිනං.

ඉමෙහි ඛො ආවුසො ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො අලං පරෙසං.

පඤ්ඤිභාවුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං. කතමෙහි පඤ්ඤිති;

ඉධාවුසො භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තානඤ්ඤි ධම්මානං ධාරකඡාතිකො හොති, ධිතානඤ්ඤි ධම්මානං අඤ්ඤිපපරිකඛි හොති. අඤ්ඤිමඤ්ඤය ධම්මෙමඤ්ඤය ධම්මානුධම්මපච්චනෙතා ච හොති. කල්‍යාණවාචො ච හොති -පෙ- සඤ්ඤාකො ච හොති -පෙ- සමුඤ්ඤාචාරිනං.

ඉමෙහි ඛො ආවුසො පඤ්ඤිති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, අලං පරෙසං.

චතුභාවුසො ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො, නාලං පරෙසං.¹ කතමෙහි චතුභි:

ඉධාවුසො භික්ඛු ඛිප්පනිසනති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුත්තානඤ්ඤි ධම්මානං ධාරකඡාතිකො හොති, ධිතානඤ්ඤි ධම්මානං අඤ්ඤිපපරිකඛි හොති, අඤ්ඤිමඤ්ඤය ධම්මෙමඤ්ඤය ධම්මානුධම්මපච්චනෙතා හොති. නො ච කල්‍යාණවාචො හොති -පෙ- නො ච සඤ්ඤාකො හොති -පෙ- 'සමුඤ්ඤාචාරිනං. ඉමෙහි ඛො ආවුසො චතුභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අත්තනො නාලං පරෙසං.¹

1. නො පරෙසං - ඔපු.

චතුරාච්චියෝ ධර්මෙහි සමනනාගතෝ භීක්ඛු අලං පරෙසං නාලං අත්තනෝ.¹ කතමෙහි චතුහි:

ඉධාච්චියෝ භීක්ඛු විපජ්ඣිසනනී ච හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු සුත්තනානං ධර්මානං ධාරකජාතිකෝ හොති. නෝ ච ධනානං ධර්මානං අත්ථපපරිකම්භොති, නෝ ච අසුමඤ්ඤය ධර්මමඤ්ඤය ධර්මානුධර්ම පටිපනෙතා හොති. කල්යාණවාචෝ ච හොති -පෙ- සන්දසකො ච හොති සමුඤ්චාරිනං. ඉමෙහි ධො ආච්චියෝ චතුහි ධර්මෙහි සමනනා ගතෝ අලං පරෙසං, නාලං අත්තනෝ.¹

තීහාච්චියෝ ධර්මෙහි සමනනාගතෝ භීක්ඛු අලං අත්තනෝ, නාලං පරෙසං.² කතමෙහි තීහි:

ඉධාච්චියෝ භීක්ඛු න හෙව ධො විපජ්ඣිසනනී ච හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු සුත්තනානං ධර්මානං ධාරකජාතිකෝ හොති. ධනානං ධර්මානං අත්ථපපරිකම්භොති. අසුමඤ්ඤය ධර්මමඤ්ඤය ධර්මානු-ධර්මපටිපනෙතා ච හොති. නෝ ච කල්යාණවාචෝ හොති -පෙ- නෝ ච සන්දසකො හොති සමුඤ්චාරිනං. ඉමෙහි ධො ආච්චියෝ තීහි ධර්මෙහි සමනනාගතෝ භීක්ඛු අලං අත්තනෝ, නාලං පරෙසං.²

තීහාච්චියෝ ධර්මෙහි සමනනාගතෝ භීක්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනෝ.¹ කතමෙහි තීහි:

ඉධාච්චියෝ භීක්ඛු න හෙව ධො විපජ්ඣිසනනී ච හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු, සුත්තනානං ධර්මානං ධාරකජාතිකෝ හොති. නෝ ච ධනානං ධර්මානං අත්ථපපරිකම්භොති. නෝ ච අසුමඤ්ඤය ධර්මමඤ්ඤය ධර්මානුධර්මපටිපනෙතා හොති, කල්යාණවාචෝ ච හොති -පෙ- සන්දසකො ච හොති -පෙ- සමුඤ්චාරිනං. ඉමෙහි ධො ආච්චියෝ තීහි ධර්මෙහි සමනනාගතෝ භීක්ඛු අලං පරෙසං නාලං අත්තනෝ,¹

දුර්හාච්චියෝ ධර්මෙහි සමනනාගතෝ භීක්ඛු අලං අත්තනෝනෝ පරෙසං.² කතමෙහි දුර්හි:

ඉධාච්චියෝ භීක්ඛු න හෙව ධො විපජ්ඣිසනනී ච හොති කුසලෙසු ධර්මෙසු, සුත්තනානං ධර්මානං ධාරකජාතිකෝ හොති. ධනානං ධර්මානං අත්ථපපරිකම්භොති, අසුමඤ්ඤය ධර්මමඤ්ඤය ධර්මානුධර්ම පටිපනෙතා ච හොති. නෝ ච කල්යාණවාචෝ හොති -පෙ- නෝ ච සන්දසකො හොති -පෙ- සමුඤ්චාරිනං. ඉමෙහි ධො ආච්චියෝ දුර්හි ධර්මෙහි සමනනාගතෝ භීක්ඛු අලං අත්තනෝ, නාලං පරෙසං.³

1. නෝ අත්තනෝ - සීචු.
2. නෝ පරෙසං - සීචු.
3. නෝ පරෙසං - සීචු.

ද්විතාද්වයො ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං නාලං අත්තනො¹ කතමෙහි ද්විතී:

ඉධාද්වයො භික්ඛු න හෙව ඛො ඛිප්පනිසනනී ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො ච සුතානං ධම්මානං ධාරකජාතිකො හොති -උප- නො ච අක්ඛණ්ණය ධම්මණ්ණය ධම්මානුධම්මපච්චනෙතො හොති. කල්‍යාණ වාචො ච හොති, කල්‍යාණවාක්කරණො පොරියා වාචාය සමනනාගතො විසසව්භාය අනෙලගල්‍යා අක්ඛණ්ණපනියා, සන්දසකො ච හොති සමාදපකො සමුක්කෙජනකා සම්පහංසකො සමුහමචාරිනං. ඉමෙහි ඛො ආද්වයො ද්විතී ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං පරෙසං, නාලං අත්තනො¹ති.

8. 2. 8. 9

සෙඛපරිභානිය සුතනං

[සාවස්ථිතීදනං]

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙඛස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනතී. කතමෙ අවධා:

කම්මාරාමනා, හසසාරාමනා, නිද්දරාමනා, සඛ්ඛණ්ණිකාරාමනා, ඉන්ද්‍රියෙසු අගුහනචාරනා, හොජනෙ අමනනඤ්ඤනා, සංසගාරාමනා, පපඤ්චාරාමනා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨි ධම්මා සෙඛස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනතී.

අට්ඨිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙඛස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනතී. කතමෙ අවධා:

න කම්මාරාමනා, න හසසාරාමනා, න නිද්දරාමනා, න සඛ්ඛණ්ණිකාරාමනා, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනචාරනා, හොජනෙ මනනඤ්ඤනා, අසංසගාරාමනා, නිපපඤ්චාරාමනා, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨි ධම්මා සෙඛස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනතීති.

1. ණා අත්තනො - පිඳු.

8. 2. 8. 10

කුසිතාරමභවකපු පුතනං

[සාවකීනිදනං]

අටසීමාහි භික්ඛවෙ කුසිතවස්සුති. කතමාහි අටඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කමමං කතතඛං භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: කමමං ඛො මෙ කතතඛං භවිස්සති. කමමං ඛො පන මෙ කරොනනස්ස කායො කිලමිස්සති හන්දහං නිපජ්ජාමිති. සො හිපජ්ජති, න චිරියං ආරභති අපභතස්ස පතනියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ පයමං කුසිතවස්සුති.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කමමං කතං භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: අහං ඛො කමමං අකාසිං, කමමං ඛො පන මෙ කරොනනස්ස කායො කිලනොනා, හන්දහං නිපජ්ජාමිති. සො හිපජ්ජති, න චිරියං ආරභති අපභතස්ස පතනියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය, ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං කුසිතවස්සුති.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මඤ්ඤා ගතතඛෙඛා භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: 'මඤ්ඤා මෙ ගතතඛෙඛා භවිස්සති, මඤ්ඤා ඛො පන මෙ ගච්ඡනනස්ස කායො කිලමිස්සති, හන්දහං නිපජ්ජාමිති. සො හිපජ්ජති න චිරියං ආරභති අපභතස්ස පතනියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය ඉදං භික්ඛවෙ, තතියං කුසිතවස්සුති.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මඤ්ඤා ගතො භොති. තස්ස ඵට්ඨං භොති: අහං ඛො මඤ්ඤා අගමාසිං, මඤ්ඤා ඛො පන මෙ ගච්ඡනනස්ස කායො කිලනොනා, හන්දහං නිපජ්ජාමිති, සො හිපජ්ජති, න චිරියං ආරභති අපභතස්ස පතනියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ චතුසං කුසිතවස්සුති.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො
 න ලහති ලුඛස්ස වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං.
 තස්ස එවං භොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො
 නාලදං ලුඛස්ස වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං, තස්ස
 මෙ කායො කිලතො, අකමමඤ්ඤං, හිපජාමී'ති. යො නිපජ්ජති.
 -පෙ- අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාමං කුසිතවන්ති.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො
 ලහති ලුඛස්ස වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං. තස්ස එවං
 භොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො අලදං ලුඛස්ස
 වා පණිතස්ස වා භොජනස්ස යාවද්දං පාරිජුරිං. තස්ස මෙ කායො ගරුකො
 අකමමඤ්ඤ, මාසාවිතං¹ මඤ්ඤ, හන්දහං නිපජාමී'ති යො නිපජ්ජති
 -පෙ- අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ ජර්ඝං කුසිතවන්ති.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො උපනොනො භොති අපමානකො
 ආබාධො, තස්ස එවං භොති: ‘උපනොනො ඛො මෙ අයං අපමානකො
 ආබාධො, අත්ථිකපෙසා² නිපජ්ජතුං³ හන්දහං හිපජාමී'ති. යො නිපජ්ජති
 -පෙ- අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ සත්තමං කුසිතවන්ති.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගිලානා වුට්ඨිතො භොති, අචිරවුට්ඨිතො
 ගෙලඤ්ඤ, තස්ස එවං භොති: අහං ඛො ගිලානා වුට්ඨිතො අචිරවුට්ඨිතො
 ගෙලඤ්ඤ, තස්ස මෙ කායො දුඛලො අකමමඤ්ඤ, හන්දහං හිපජා-
 මී'ති. යො නිපජ්ජති, න විරියං ආරහති අපකාශස්ස පකාශා අනාධිගතස්ස
 අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ අට්ඨමං කුසිතවන්ති.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ කුසිතවන්ති ති.

1. මාසාවිතං - සිඉ.
 2. අත්ථිකපෙසා - සිඉ.
 3. නිපජ්ජතුං - සිඉ.

අට්ඨිමානි භික්ඛවෙ ආරම්භවස්සුති. කතමානි අට්ඨ:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කම්මං කත්තඛං හොති. තස්ස ඵලං හොති: කම්මං ඛො මෙ කත්තඛං භවීස්සති, කම්මං ඛො පන මෙ කරොතෙතන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්දහං පටිගච්චෙව වීරියං. ආරභාමී අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡකිරියායා'ති සො වීරියං. ආරභති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ පදංමං ආරම්භවස්සුති.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා කම්මං කතං හොති. තස්ස ඵලං හොති: අහං ඛො කම්මං අකාසිං, කම්මං ඛො පනාහං කරොතෙතො නාසකඛිං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්දහං වීරියං. ආරභාමී අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡකිරියාය. සො වීරියං ආරභති අප්පත්තස්ස පත්තියා, අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡකතස්ස සච්ඡකිරියාය. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ආරම්භවස්සුති.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මඤ්ඤා ගතතඛෙඛා හොති. තස්ස ඵලං හොති: මඤ්ඤා ඛො මෙ ගතතඛෙඛා භවීස්සති, මඤ්ඤා ඛො පන මෙ ගච්ඡතෙතන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්දහං පටිගච්චෙව වීරියං. ආරභාමී. -පෙ-. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ආරම්භවස්සුති.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා මඤ්ඤා ගතො හොති. තස්ස ඵලං හොති: අහං ඛො මඤ්ඤා අගමාසිං, මඤ්ඤා ඛො පනාහං ගච්ඡතෙතො නාසකඛිං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං, හන්දහං වීරියං. ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ චතුසං ආරම්භවස්සුති.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතෙතො න ලභති දුබ්බස්ස වා පඤ්ඤාස්ස වා හොජනස්ස යාවද්දසං පාරිජුරිං. තස්ස ඵලං හොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතෙතො නාලසං දුබ්බස්ස වා පඤ්ඤාස්ස වා හොජනස්ස යාවද්දසං පාරිජුරිං, තස්ස මෙ කායො ලුහුකො කම්මඤ්ඤා, හන්දහං වීරියං. ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්ඤං ආරම්භවස්සුති.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො
 ලභති ලුබ්භස්වා පණිතස්වා වා භොජනස්වා යාවද්දං පාරිපුරිං. තස්ස
 එවං භොති: අහං ඛො ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය වරතො අලුඤ්ඤං
 ලුබ්භස්වා පණිතස්වා වා භොජනස්වා යාවද්දං පාරිපුරිං. තස්ස මෙ
 කායො බලවා කම්මජෙඤ්ඤා, භන්දුහං චිරියං ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ,
 ඡට්ඨං ආරම්භවන්දී.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො උප්පන්නො භොති අප්පමිත්තනො
 ආබාධො. තස්ස එවං භොති: උප්පන්නො ඛො මෙ අං අප්පමිත්තනො
 ආබාධො. යානං ඛො පනෙතං චිජ්ජති යං මෙ ආබාධො පවධෙඨියා,
 භන්දුහං පටිගච්චෙව චිරියං ආරභාමී -පෙ- ඉදං භික්ඛවෙ, සත්තමං
 ආරම්භවන්දී.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිලානා වුට්ඨිනො භොති, අචිර වුට්ඨිනො
 ගෙලඤ්ඤා. තස්ස එවං භොති: අහං ඛො ගිලානා වුට්ඨිනො, අචිර-
 වුට්ඨිනො ගෙලඤ්ඤා. යානං ඛො පනෙතං චිජ්ජති යං මෙ ආබාධො
 පච්චුද්ධිකෙතියා, භන්දුහං පටිගච්චෙව චිරියං ආරභාමී අප්පත්තස්ස පත්තියා
 අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. යො චිරියං ආරභති
 අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.
 ඉදං භික්ඛවෙ, අවධිමං ආරම්භවන්දී.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, අවධි ආරම්භවන්දීති.

යමකවග්ගො අවධිමො.

තසසුද්දනං:

දෙව සද්ධා දෙව මරණසතී - දෙව සමපද අරාපරෙ
 ඉච්ඡා අලං පරිභානං - කුසීතං ආරම්භවන්දීති.

9. සත්වගෙහා

8. 2. 9. 1

සත්වමච්ඡන්දසුත්තං

[සාවස්ථිනිදනං]

සත්වමච්ඡන්දසුත්තං භික්ඛවෙ, අසති සමච්ඡන්දවිචක්ඛානං හතුපනිසං-
භොති භිජරාභ්ඤාපං. භිජරාභ්ඤාපො අසති භිජරාභ්ඤාපවිචක්ඛානං
හතුපනිසං භොති ඉන්ද්‍රියසංවරො. ඉන්ද්‍රියසංවරො අසති ඉන්ද්‍රියසංවර
විචක්ඛානං හතුපනිසං භොති සීලං. සීලෙ අසති සීලවිචක්ඛානං හතුපනිසං
භොති සමමාසමාධිං. සමමාසමාධිමත් අසති සමමාසමාධිවිචක්ඛානං
හතුපනිසං භොති යථාගුත්ඤාණදස්සනං. යථාගුත්ඤාණදස්සනො අසති
යථාගුත්ඤාණදස්සනවිචක්ඛානං හතුපනිසං භොති නිබ්බද්ධීරාගො.
නිබ්බද්ධීරාගො අසති නිබ්බද්ධීරාගවිචක්ඛානං හතුපනිසං භොති
විමුක්ඛිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍ය ථාපි භික්ඛවෙ, රුඤ්ඤං සාමාපලාසවිචක්ඛො, ඤාණ පච්චිකාරි
න පාරිසුරිං ගච්ඡති, තථාපි ථෙගුපි සාරොපි න පාරිසුරිං ගච්ඡති.
ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, සත්වමච්ඡන්දසුත්තං අසති සත්වමච්ඡන්දසුත්තං
විචක්ඛානං හතුපනිසං භොති භිරොහතං. භිරොහතො අසති භිරොහතං
විචක්ඛානං හතුපනිසං භොති -ඉ- විමුක්ඛිඤාණදස්සනං.

සත්වමච්ඡන්දසුත්තං භික්ඛවෙ, සති සත්වමච්ඡන්දසමච්ඡන්දසුත්තං උප-
භිසංසමච්ඡන්දසුත්තං භොති භිරොහතං. භිරොහතො සති භිරොහතං
සමච්ඡන්දසුත්තං උපභිසංසමච්ඡන්දසුත්තං භොති ඉන්ද්‍රියසංවරො. ඉන්ද්‍රිය සංවරො
සති ඉන්ද්‍රියසංවරසමච්ඡන්දසුත්තං උපභිසංසමච්ඡන්දසුත්තං භොති සීලං. සීලෙ
සති සීලසමච්ඡන්දසුත්තං උපභිසංසමච්ඡන්දසුත්තං භොති සමමාසමාධිං. සමමා
සමාධිමත් සති සමමාසමාධිසමච්ඡන්දසුත්තං උපභිසංසමච්ඡන්දසුත්තං භොති යථාගුත්-
ඤාණදස්සනං. යථාගුත් ඤාණදස්සනං සති යථාගුත්ඤාණදස්සන සමච්ඡන්දසුත්තං
උපභිසංසමච්ඡන්දසුත්තං භොති නිබ්බද්ධීරාගො. නිබ්බද්ධීරාගො සති නිබ්බද්ධී
රාගසමච්ඡන්දසුත්තං උපභිසංසමච්ඡන්දසුත්තං භොති විමුක්ඛිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යාථාපි භික්ඛවෙ, රුකෙඛං සාබ්‍යපලාස සමපනෙනා නස්ස පපච්ඤාපි පාරිසුරිං ගවුජති, තචොපි ඵෙගගුපි සාරොපි පාරිසුරිං ගවුජති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, සති සමපජ්ජෙඤ්ඤ සති සතිසමපජ්ජෙඤ්ඤසමපනත්ථ උපතිස්ස සමපනතං හොති භිරොක්ඛස්සං, භිරොක්ඛපෙස ඤති භිරොක්ඛස්ස සමපනත්ථ උපතිස්සසමපනතං හොති -පෙ- විජුක්ඛිඤ්ඤාඤ්ඤත්ථත්ති.

8. 2. 9. 2

පුණ්ණිය සුත්තං.

[සාවච්ඡිතිදානං]

අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා -පෙ- එකමතතං නිසිනෙත්ථා ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො භගවත්තං එතදවොච:

කො ඤු ඛො භනෙන ගෙතු කො පච්චියො යෙන අපෙසකද සථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති, අපෙසකද නපට්ඨාතිති?

සදෙධා ව පුණ්ණිය, භික්ඛු හොති, නො ව උපසඤ්ඤාමිතා. නෙව තාව තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති. යතො ව ඛො පුණ්ණිය, භික්ඛු සදෙධා ව හොති, උපසඤ්ඤාමිතා ව. එවං තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

සදෙධා ව පුණ්ණිය, භික්ඛු හොති උපසඤ්ඤාමිතා ව නො ව පඤ්ඤාපාසිතා -පෙ- පඤ්ඤාපාසිතා ව නො ව පරිපුච්ඡිතා -පෙ- පරිපුච්ඡිතා ව නො ව ඕභිතයොතො ධම්මං සුඤ්ඤාති -පෙ- ඕභිත යොතො ව ධම්මං සුඤ්ඤාති නො ව සුඤ්ඤාති ධම්මං ධාරෙති. -පෙ- සුඤ්ඤාති ව ධම්මං ධාරෙති නො ව ධනානං ධම්මානං අස්සං උපපරිසඤ්ඤාති -පෙ- ධනානඤ්ඤාති ධම්මානං අස්සං උපපරිසඤ්ඤාති නො ව අස්සමඤ්ඤාති ධම්මමඤ්ඤාති ධම්මානං ධම්මපට්ඨපනෙත්ථා හොති, නෙව තාව තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

යතො ව ඛො පුණ්ණිය, භික්ඛු සදෙධා ව හොති උපසඤ්ඤාමිතා ව පඤ්ඤාපාසිතා ව පරිපුච්ඡිතා ව ඕභිතයොතො ව ධම්මං සුඤ්ඤාති, සුඤ්ඤාති ව ධම්මං ධාරෙති, ධනානඤ්ඤාති ධම්මානං අස්සං උපපරිසඤ්ඤාති, අස්සමඤ්ඤාති ධම්මමඤ්ඤාති ධම්මානං ධම්මපට්ඨපනෙත්ථා ව හොති. එවං තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති. ඉමෙති ඛො පුණ්ණිය අටුකති ධම්මෙති සමනනාගතො එකත්තපට්ඨිතං තථාගතං ධම්මදෙසනා හොතිති.

8. 2. 9. 3

කිංමුලක සුතතං.

[සාවකීතිදානං.]

සචෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤානං පරිබ්බාජකානං ඵලං පුච්චෙය්‍යානු: කිංමුලකා ආච්චෙය්‍යා, සඛෙඛ ධම්මා, කිංසමෙහවා සඛෙඛ ධම්මො, කිංසමුද්දයා සඛෙඛ ධම්මො, කිංසමොසරණා සඛෙඛ ධම්මො, කිංපමුඛා සඛෙඛ ධම්මො; කිංආධිපතෙය්‍යා සඛෙඛ ධම්මො, කිංඋත්තරා සඛෙඛ ධම්මො, කිංසාරා සඛෙඛ ධම්මොති? ඵලං පුච්චා තුලෙහ භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤතිඤ්ඤානං පරිබ්බාජකානං කිත්ති බ්‍යාකරෙය්‍යාථාති?

භගවම්මුලකා නො භනෙත, ධම්මා භගවනෙතනතිකා භගවං පච්චෙය්‍යා. සාධු භනෙත, භගවතං යෙව පච්චෙය්‍යා ඵතස්ස භාසිතස්ස අඤ්ඤා. භගවතො සුචා භික්ඛු ධාරෙසසන්ති ති.

තෙන භි භික්ඛවෙ, සුඤ්ඤාථ¹ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිසාමීති. ඵලං භනෙතති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චෙය්‍යාසුං. භගවා ඵතදචොච:

සචෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤානං පරිබ්බාජකානං ඵලං පුච්චෙය්‍යානු: කිංමුලකා ආච්චෙය්‍යා, සඛෙඛ ධම්මො, කිංසමෙහවා සඛෙඛ ධම්මො, කිංසමුද්දයා සඛෙඛ ධම්මො, කිංසමොසරණා සඛෙඛ ධම්මො, කිංපමුඛා සඛෙඛ ධම්මො, කිංආධිපතෙය්‍යා සඛෙඛ ධම්මො, කිංඋත්තරා සඛෙඛ ධම්මො, කිංසාරා සඛෙඛ ධම්මොති? ඵලං පුච්චා තුලෙහ භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤතිඤ්ඤානං පරිබ්බාජකානං ඵලං බ්‍යාකරෙය්‍යාථ:

ජන්දමුලකා ආච්චෙය්‍යා, සඛෙඛ ධම්මො, මනසිකාරසමෙහවා සඛෙඛ ධම්මො, ඵසුසමුද්දයා සඛෙඛ ධම්මො, වෙදනා සමොසරණා සඛෙඛ ධම්මො, සමාධිපමුඛා සඛෙඛ ධම්මො, සතාධිපතෙය්‍යා සඛෙඛ ධම්මො, පඤ්ඤාතරා සඛෙඛ ධම්මො, චිත්තිකාරා සඛෙඛ ධම්මොති. ඵලං පුච්චා තුලෙහ භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤතිඤ්ඤානං පරිබ්බාජකානං ඵලං බ්‍යාකරෙය්‍යා ථාති.

1. දෙසෙය්‍යමී. තං සුඤ්ඤාථ - මඡසං.

8. 2. 9. 4.

මහා වොරඩ්ග සුභතං

[සාවස්තිදනං]

අට්ඨභි භික්ඛවෙ, අඛෙහි සමනනාගතො මහාවොරො ඛිපං පරියාපජ්ජති, න චිරට්ඨිතිකො හොති. කතමෙහි අවුච්ඡති:

අපහරනකස පහරති, අනවසෙසං ආදියති, ඉස්සං භනති, කුමාරි-දුසෙති, පබ්බජිතං චිත්ථමපති, රාජකොසං චිත්ථමපති, අවවාසනෙක කමමං කරොති, න ච නිධානකුසලො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨ-භඛෙහි සමනනාගතො මහාවොරො ඛිපං පරියාපජ්ජති, න චිරට්ඨිතිකො හොති.

අට්ඨභි භික්ඛවෙ, අඛෙහි සමනනාගතො මහාවොරො න ඛිපං පරියාපජ්ජති, චිරට්ඨිතිකො හොති. කතමෙහි අවුච්ඡති;

න අපහරනකස පහරති, න අනවසෙසං ආදියති, න ඉස්සං භනති, න කුමාරි-දුසෙති, න පබ්බජිතං චිත්ථමපති, න රාජකොසං චිත්ථමපති, න අවවාසනෙක කමමං කරොති, නිධාන කුසලො ච හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, අට්ඨහි අඛෙහි සමනනාගතො මහාවොරො න ඛිපං පරියාපජ්ජති. චිරට්ඨිතිකො හොති.

8. 2. 9. 5.

තථාගතාධිවචන සුභතං

[සාවස්තිදනං]

සමණොති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසතං අධිවචනං අරහතො සමමා-සමුදාසය. බ්‍රාහ්මණොති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුදාසය. භිසකෙකාති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුදාසය. වෙදගු ති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසතං අධි-වචනං අරහතො සමමාසමුදාසය. නිමමලො ති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුදාසය. චිමලොති භික්ඛවෙ, තථාගතසෙසතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුදාසය. ඤාණි ති භික්ඛවෙ තථා-ගතසෙසතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුදාසය. චිත්තකො ති භික්ඛවෙ; තථාගතසෙසතං අධිවචනං අරහතො සමමාසමුදාසයාති.

1. යං සමඤ්ඤන පක්ඛබ්බං බ්‍රාහ්මඤ්ඤන චුඨිමිතා,
යං වේදගුණා පක්ඛබ්බිං භීසකෙකන අනුක්ඛරං.
2. යං හිඉමලෙන පක්ඛබ්බං විමලෙන සුඨිමිතා,
යං ඤාණිණා පක්ඛබ්බං විමුක්ඛෙන අනුක්ඛරං.
3. සොභං විජිතසඛ්ඛාමො මුක්ඛො මොවෙමි බ්‍රහ්මනා,
නාගොමඤ්ඤි පරමො දනෙකා අසසොධා පරිනිබ්බුතො තී.

8. 2. 9. 6

නාගිත සුතතං

එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භීතචුසමෙඝන සද්ධිං යෙන ඉච්ඡානඛලො නාම කොසලා නං බ්‍රාහ්මණ-ගාමො නදවසරී. තත්‍ර සුදං භගවා ඉච්ඡානඛලෙ විහරති ඉච්ඡානඛල චනසණ්ඤං. අසෙසාසුං ඛො ඉච්ඡානඛලකා බ්‍රාහ්මණ ගහපතීකා සමඤ්ඤ-බලු හො ගොතමො සකාසුතො සකාසුලා පබ්බජිතො ඉච්ඡානඛලං අනුපානො ඉච්ඡානඛලෙ විහරති ඉච්ඡානඛලචනසණ්ඤං. තං ඛො පන භගවනං ගොතමං එවං කලාමණො කිකතිසද්දෙ අබ්‍රහ්මණො: 'ඉතිපි සො භගවා අරභං සමාසමිබ්බුදො -පෙ- සාධු ඛො පන තථා-රූපානං අරභතං දසසතං හොතීති.

අථ ඛො ඉච්ඡානඛලකා බ්‍රාහ්මණ ගහපතීකා තසසා රතතීයා අච්චයෙන පහුතං බාදනීයං භොජනීයං ආදය යෙන ඉච්ඡානඛලා චනසණ්ඤා තෙනුපසංඛම්චු. උපසංඛම්චා බහිද්ධාරකොට්ඨකෙ අට්ඨංසු උච්චාසද්ද මහාසද්ද.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා නාගිතො භගවතො උපට්ඨානො හොති. අථ ඛො භගවා ආයස්මනං නාගිතං ආමනෙකයි: 'කෙ පන තෙ නාගිත, උච්චාසද්ද මහාසද්ද කෙවචා මඤ්ඤෙ මච්චිලොපෙ' තී?

එතෙ භනෙත ඉච්ඡානඛලකා බ්‍රාහ්මණගහපතීකා පහුතං බාදනීයං භොජනීයං ආදය බහිද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීනා භගවනංයෙච උද්දීසස භීතචුසමෙඝනාති.

මානව නාගරික, යසෙන සමාගම, මා ව මයා යසො, යො ටො නාගරික, නයිමසස නෙකකමමසුඛසස පච්චෙකසුඛසස උපසමසුඛසස සමොධිසුඛසස නිකාමලාභී අසස අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යසසාභං නෙකකමමසුඛසස පච්චෙකසුඛසස උපසමසුඛසස සමොධිසුඛසස නිකාමලාභී අසස අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යො තං මීලනසුඛං මීඤ්ඤසුඛං ලාභසකකාරසිලොකසුඛං යාදියෙය්‍යාති.

අධිවාසෙකු'දුනි භනෙන, භගවා, අධිවාසෙකු සුගතො, අධිවාසනකාලොදුනි භනෙන, භගවතො. යෙන යෙනෙවදුනි භනෙන, භගවා ගමීසසති, තනනිනනාව භවීසසනති බ්‍රාහ්මණාගභපතිකා නෙගමා වෙච ජානපද ව. සෙය්‍යාථාපි භනෙන, පුපුපුසිතකෙ දෙවෙ වසසනෙ යථා නිනනං උදකානි පච්චනනසී, උච්චෙච ටො භනෙන, යෙන යෙනෙවදුනි භගවා ගමීසසති, තනනිනනාව භවීසසති බ්‍රාහ්මණා ගභපතිකා නෙගමා වෙච ජානපද ව තං කීසස භෙකු: යථා හි භනෙන, භගවතො සීලපඤ්ඤාණනී.

මානව නාගරික, යසෙන සමාගම, මා ව මයා යසො, යො ටො නාගරික නයිමසස නෙකකමමසුඛසස පච්චෙකසුඛසස උපසමසුඛසස සමොධිසුඛසස නිකාමලාභී අසස අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යසසාභං නෙකකමමසුඛසස පච්චෙකසුඛසස උපසමසුඛසස සමොධිසුඛසස නිකාමලාභී අසස අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යො තං මීලනසුඛං මීඤ්ඤසුඛං ලාභසකකාරසිලොකසුඛං යාදියෙය්‍යා.

දෙවතා පි ටො නාගරික, එකච්චා නයිමසස නෙකකමමසුඛසස පච්චෙකසුඛසස උපසමසුඛසස සමොධිසුඛසස නිකාමලාභීනියො අසස අකිච්ඡලාභීනියො අකසිරලාභීනියො, යසසාභං නෙකකමමසුඛසස පච්චෙකසුඛසස උපසමසුඛසස සමොධිසුඛසස නිකාමලාභී අසස අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

1. තථා හි මෙ - සිඉ.

1. තුමිභාකමපි ඛො නාගිත, සඛතච්ච සමාගච්ච සඛතච්චකච්චිභාරං අනුයුක්ඛානං වීභරං ඵවං හොති: නහනුන චෙ ආයඤ්චෙනා ඉමස්ස නෙකඛච්චෙසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභිනො අස්ස, අකිච්චලාභිනො අකසිරලාභිනො, යසාහං නෙකඛච්චෙසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්සං අකිච්චලාභී අකසිරලාභී තථා හි පනමෙ¹ ආයඤ්චෙනා සඛතච්ච සමාගච්ච සඛතච්චක චිභාරං අනුයුක්ඛා වීභරන්ති.

2. ඉධාහං නාගිත, හිතඤ්ච පසසාමී අඤ්ඤමඤ්ඤං අධගුලිපතොදකෙහි සඤ්ඤානෙත සධකීළනෙත. තස්ස මඤ්ඤං නාගිත, ඵවං හොති: නහනුනමෙ² ආයඤ්චෙනා ඉමස්ස නෙකඛච්චෙසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභිනො අකිච්චලාභිනො අස්ස අකසිරලාභිනො යසාහං නෙකඛච්චෙසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්සං අකිච්චලාභී අකසිරලාභී තථා හි පනමෙ¹ ආයඤ්චෙනා අඤ්ඤමඤ්ඤං අධගුලිපතොදකෙහි සඤ්ඤානන්ති³ සධකීළනන්ති.

3. ඉධාහං⁴ නාගිත, හිතඤ්ච පසසාමී යාවදස්සං උදරාවදෙහතං භුඤ්ඤ්ඤා සෙය්‍යසුඛං පසසුඛං⁵ මිඤ්ඤුඛං අනුයුක්ඛෙත වීභරනෙත. තස්ස මඤ්ඤං නාගිත, ඵවං හොති: නහනුන මෙ² ආයඤ්චෙනා ඉමස්ස නෙකඛච්චෙසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභිනො අස්ස අකිච්චලාභිනො අකාරලාභිනො යසාහං නෙකඛච්චෙසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසමසුඛස්ස සමෙඛාධසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්සං, අකිච්චලාභී අකසිරලාභී තථා හි මෙ ආයඤ්චෙනා යාවදස්සං උදරාවදෙහතං භුඤ්ඤ්ඤා සෙය්‍යසුඛං පසසුඛං⁵ මිඤ්ඤුඛං අනුයුක්ඛා වීභරන්ති.

4. ඉධාහං⁴ නාගිත, ටිකඤ්ච පසසාමී භාමනච්චිභාරිං සමානිකනිසිනනං, තස්ස මඤ්ඤං නාගිත, ඵවං හොති:

1. තථා හි මෙ - සීඉ.
 2. නහිනුනමෙ-මජ්ඣ.
 3. සඤ්ඤානන්ති, - මජ්ඣ.
 4. ඉධාහං, - මජ්ඣ.
 5. ඵසසුඛං - සීඉ.

ඉදහි ඉමං අයඤ්ඤං ආරාමිකො වා පච්චස්සති සමණුදෙදසො වා, නං තණ්හා සමාධිතො වාචෙස්සති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො න අත්තමනො භොමී ගාමන්ඤ වීභාරෙන.

5. ඉධ පනාහං නාගිත භික්ඛුං පස්සාමී ආරඤ්ඤකං ආරඤ්ඤ පච්චායමානං හිසින්නං. තස්ස මඤ්ඤං නාගිත ඵලං භොති: ඉදහි අයං අයඤ්ඤං ඉමං නිද්දතිලමථං පටිච්චනොදෙත්වා අරඤ්ඤසඤ්ඤං යෙව මනසි කරිස්සති ඵකත්තන්ති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො අත්තමනො භොමී අරඤ්ඤවීභාරෙන.

6. ඉධ පනාහං නාගිත භික්ඛුං පස්සාමී ආරඤ්ඤකං අරඤ්ඤ අසමාහිතං හිසින්නං. තස්ස මඤ්ඤං නාගිත ඵලං භොති: ඉදහි අයමා-යඤ්ඤං අසමාහිතං වා චිත්තං සමාදුභිස්සති, සමාහිතං වා චිත්තං අනුරකඛිස්සති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො අත්තමනො භොමී අරඤ්ඤවීභාරෙන.

7. ඉධ පනාහං නාගිත භික්ඛුං පස්සාමී ආරඤ්ඤකං අරඤ්ඤ සමාහිතං හිසින්නං. තස්ස මඤ්ඤං නාගිත ඵලං භොති: ඉදහි අයමා-යඤ්ඤං අවිමුක්තං වා චිත්තං විමුච්චිස්සති, විමුක්තං වා චිත්තං අනුරකඛිස්සති. තෙනාහං නාගිත තස්ස භික්ඛුනො අත්තමනො භොමී අරඤ්ඤ-වීභාරෙන.

8. යඤ්ඤාහංනාගිත සමයෙ අද්ධානමඤ්ඤපටිපනෙනා න කඤ්ඤී පස්සාමී පුරතො වා පච්චතො වා, ඵාසු මෙ නාගිත තඤ්ඤීං සමයෙ භොති අත්තමසො උච්චාරපස්සාවකමොයාති.

8. 2. 9. 7.

පතනනිකකුජ්ජන සුතතං

[සාවස්ථිනිදනං]

අවධිති භික්ඛවෙ අඛෙයහි සමනනාගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛිමානො සඛෙතා පතනං නිකකුජ්ජයා. කතමෙහි අවධිති:

භික්ඛුනං අලාභාය පරිසකකති, භික්ඛුනං අනාඤ්ඤාය පරිසකකති භික්ඛුනං අවාසාය පරිසකකති, භික්ඛුනං අකෙකාසති පටිභාසති. භික්ඛු භික්ඛුහි හෙදෙති බුද්ධස්ස අවඤ්ඤං භාසති, ධම්මස්ස අවඤ්ඤං භාසති, සධ්දස්ස අවඤ්ඤං භාසති, ඉමෙහි ඔවා භික්ඛවෙ අවධිතඛෙයහි සමනනා-ගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛිමානො සඛෙතා පතනං නිකකුජ්ජයා.

1. අනාවාසාය-සීලී, -භ්‍යා

අට්ඨති භික්ඛවෙ අඛෙහි සමනනාගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛමානො සඛෙසා පඤ්ඤා උකකුච්ඡය්‍යා. කතමෙහි අට්ඨති:

න භික්ඛුනං අලාභාය පරිසකකති, න භික්ඛුනං අනන්දාය පරිසකකති, න භික්ඛුනං ආවාසාය පරිසකකති, න භික්ඛුනං අකෙකාසති, පටිභාසති, න භික්ඛු භික්ඛුහි හෙදෙති, බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස චණ්ණං භාසති, සඛෙසස්ස චණ්ණං භාසති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ හඛෙහි සමනනාගතස්ස උපාසකස්ස ආකඛ්ඛමානො සඛෙසා පඤ්ඤා උකකුච්ඡය්‍යාති,

8. 2. 9. 8.

අපපසාදපපසාද සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානො උපාසකා අපපසාදං පච්චෙදෙය්‍යුං. කතමෙහි අට්ඨති:

ගිහීනං අලාභාය උරියකකති, ගිහීනං අනන්දාය පරිසකකති, ගිහීනං අකෙකාසති පටිභාසති, ගිහී ගිහීහි හෙදෙති. බුද්ධස්ස අචණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අචණ්ණං භාසති, සඛෙසස්ස අචණ්ණං භාසති, අගොචරෙ ච තං පසුන්ති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානො උපාසකා අපපසාදං පච්චෙදෙය්‍යුං.

අට්ඨති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානො උපාසකා පසාදං පච්චෙදෙය්‍යුං. කතමෙහි අට්ඨති:

න ගිහීනං අලාභාය පරිසකකති' න ගිහීනං අනන්දාය පරිසකකති, න ගිහීනං අකෙකාසති පටිභාසති, න ගිහී ගිහීහි හෙදෙති, බුද්ධස්ස චණ්ණං භාසති. ධම්මස්ස චණ්ණං භාසති, සඛෙසස්ස චණ්ණං භාසති, ගොචරෙ ච නං පසුන්ති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨති ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනො ආකඛ්ඛමානො උපාසකා පසාදං පච්චෙදෙය්‍යුන්ති.

8. 2. 9. 9.

පටිසාරණියකමම සුතකං

[සාදකීතිදනං]

අට්ඨහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙඝා පටිසාරණියකමමං කරෙය්‍ය. කතමෙහි අට්ඨහි:

ගිහීනං දලාභාය පරිසකකති, ගිහීනං අනන්දාය පරිසකකති, ගිහීනං අකෙකාසති පරිභාසති. ගිහී ගිහීහි භෙදෙති, බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සඬ්ඝස්ස අවණණං භාසති. ධම්මකඤ්ච ගිහී-පටිසසවං න සච්චාපෙති, ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ අට්ඨහි ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙඝා පටිසාරණිය කමමං කරෙය්‍ය.

අට්ඨහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙඝා පටිසාරණිය කමමං පටිසසසමෙඝය්‍ය. කතමෙහි අට්ඨහි:

න ගිහීනං දලාභාය පරිසකකති, න ගිහීනං අනන්දාය පරිසකකති, න ගිහීනං අකෙකාසති පරිභාසති, න ගිහී ගිහීහි භෙදෙති, බුද්ධස්ස වණණං භාසති ධම්මස්ස වණණං භාසති, සඬ්ඝස්ස වණණං භාසති, ධම්මකඤ්ච ගිහීපටිසසවං සච්චාපෙති. ඉමෙහි ධො භික්ඛවෙ අට්ඨහි ධම්මෙහි සමනනාගතස්ස භික්ඛුනා ආකඛ්ඛමානො සඬෙඝා පටිසාරණිය කමමං පටිසසසමෙඝය්‍යාති.

8. 2. 9. 10.

තස්ස පාපිය්‍යසීකා සමමාවතනන සුතකං

[සාදකීතිදනං]

තස්ස පාපිය්‍යසීකාකමකතෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අට්ඨස්ස ධම්මෙස්ස සමමා වතනිතඛං. න උපසම්පාදෙතඛං. න භීසුයො දතඛං, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතඛං, න භික්ඛුනොවාදකසල්ලුති සාදීතඛං, සමකතෙ පි භික්ඛනියො න ඔවදීහඛං, න කාවී සඬ්ඝසමමුති සාදීතඛං, න කිසමීඤ්ච පච්චෙකට්ඨානෙ යපෙතඛං. න ච තෙන-මුලෙන චුට්ඨාපෙතඛං.

තස්ස පාපිය්‍යසීකාකමකතෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉමෙස්ස අට්ඨස්ස ධම්මෙස්ස සමමා වතනිතඛං.

සතිවගෙභා නවමො.

තස්සුද්දනං

සති පුණණියමුලෙන වොරාඨිවචන¹ පඤ්චමං
නාගිත පඤ්ඤාසාදො² පටිසාරණියඤ්ච වතනති.

1. වොරසමණෙන - සිඞු.
2. යපො පඤ්ඤාසාදෙන - සිඞු.

10. සාමඤ්ඤවග්ගො

8. 2. 10. 1-27

[සාවච්චිදානං]

අථ ඛො ඛොජ්ඣා උපාසිකා -පෙ- සිරිමා - පදුමා - ජුතනා -
චන්ද්‍රා - උතතරා - මුතනා - ඛෙමා - සොමා¹ - රුචී - චුන්දී රාජකුමාරී
- බිම්බී² උපාසිකා - සුමනා රාජකුමාරී - මලලිකා දෙවී - තිස්සා
උපාසිකා - තිස්සාය මාතා³ සොණා - සොණාය මාතා⁴ - කාණා -
කාණාය මාතා⁵ - උතතරා නන්දමාතා - විසාධා මීගරමාතා - චුළුසුතතරා
උපාසිකා - සාමාවච්චී උපාසිකා - සුප්පවාසා කොලියධීතා⁶ සුප්පියා
උපාසිකා - නකුලමාතා ගභපතානී -පෙ-.*

සාමඤ්ඤවග්ගො දසමො.

දුතියො පණණාසකො සමකෙතා.

-
1. සොමා ඉතී - මජ්ඣ. පොඤ්ඤාසු න දීපපතෙ.
 2. චිම්බී, - සිඞු.
 3. තිස්සමාතා, - මජ්ඣ.
 4. සොණමාතා, - ස්‍යා.
 5. කාණමාතා, - මජ්ඣ.
 6. කොලියධීතා, - ස්‍යා, PTS.

* “ඉමාසං එතඤ්ඤානං අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථකමම් මෙව් කථිතං” ඉතී අට්ඨ. කථායං දීපසති. ඉච්ඡනනන තෙට්ඨා 192 පිට්ඨ ඛොජ්ඣාසුපොසථ සුගතඤ චුතතනා- යෙන විඤ්ඤාසා කථෙතබ්බං.

11. රාගාදිපෙය්‍යාලං

8. 11. 1. 3

අට්ඨමගගඛග සුතතං

[සාවතීනිදුතං]

රාගසස භික්ඛවෙ දභිඤ්ඤය අට්ඨ ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා, කතමෙ අට්ඨ:

සමමාදිට්ඨී සමමාසධ්‍යාපභා සමමාවාවා සමමාකමමනො සමමා-
ආජීවො සමමාවායාමො සමමාසති සමමාසමාධි. රාගසස භික්ඛවෙ
දභිඤ්ඤය ඉමෙ අට්ඨධම්මො භාවෙතඛ්ඛාති.

8. 11. 2

අට්ඨඅභිභායතන සුතතං

[සාවතීනිදුතං]

රාගසස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤය අට්ඨධම්මො භාවෙතඛ්ඛා, කතමෙ
අට්ඨ:

අර්ඛණං රූපසඤ්ඤාදී ඛණිඤා රූපානි පසසති පරිඤ්ඤානි සුවණණ
දුඛණණානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤාදී භොති.
අර්ඛණං රූපසඤ්ඤාදී ඛණිඤා රූපානි පසසති අපමාණානි සුවණණ-
දුඛණණානි තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤාදී භොති.
අර්ඛණං අරූපසඤ්ඤාදී ඛණිඤා රූපානි පසසති පරිඤ්ඤානි සුවණණ-
දුඛණණානි තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤාදී භොති.
අර්ඛණං අරූපසඤ්ඤාදී ඛණිඤා රූපානි පසසති අපමාණානි සුවණණ
දුඛණණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤාදී භොති.
අර්ඛණං අරූපසඤ්ඤාදී ඛණිඤා රූපානි පසසති නිලානි නිලවණණානි
නිලානිදසසතානි නිලානිභාසානි, පිතානි පිතවණණානි -පෙ- ලොභිතකානි
ලොභිතකවණණානි -පෙ- ඔදතානි ඔදතවණණානි. -පෙ- ඔදතනිභාසානි,
අතානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පසසාමිති එවං සඤ්ඤාදී භොති. රාගසස භික්ඛවෙ
දභිඤ්ඤය ඉමෙ අට්ඨධම්මො භාවෙතඛ්ඛා.

8. 11. 3.

අට්ඨවිමොක්ඛ සුත්තං

[සාවච්ඡිතිදානං]

රාගසංඝිකාවෙ අභිඤ්ඤාය අට්ඨ ධම්මො භාවෙන ඛිංඛා. කතමෙ අට්ඨ: රුපි රුපානි පසස්සි, අඤ්ඤානං අරුපසස්සඤ්ඤි ඛිංඤ්ඤා රුපානි පසස්සි. සුභතෙඤ්ච අධිච්චිකෙතො භොති. සබ්බොසා රුපසස්සඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිඝසස්සඤ්ඤානං අසඬඛගමා නානාකතසස්සඤ්ඤානං අමනසිකාරො අනන්තො ආකාශසානි ආකාශානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. සබ්බොසා ආකාශානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම අනන්තං වීඤ්ඤාණංනනී වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරති.

සබ්බොසා වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නන්තී කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. සබ්බොසා ආකිඤ්ඤායතනං සමතිකකමම තෙව්වසස්සඤ්ඤානාසස්සඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරති. සබ්බොසා තෙව්වසස්සඤ්ඤානාසස්සඤ්ඤායතනං සමතිකකමම සස්සඤ්ඤාචෙදධිත නිරොධං උපසම්පජ්ජ වීභරති. රාගසංඝිකාවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ අට්ඨ ධම්මො භාවෙන ඛිංඛා.

8. 11. 4- 510

[සාවච්ඡිතිදානං]

රාගසංඝිකාවෙ පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකඛයාය. -පෙ- පභානාය. -පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- ඒරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිතිසංඝායාය -පෙ- ඉමෙ අට්ඨ ධම්මො භාවෙන ඛිංඛා.

දෙසස්ස -පෙ- මොහස්ස - කොධස්ස - උපනාහස්ස - මනඛස්ස පලාසස්ස - ඉසාය - මච්ඡරියස්ස - මායාය - සාදේය්‍යස්ස - ඵමඛස්ස - සාරමඛස්ස - මානස්ස - අතිමානස්ස - මදස්ස - පමාදස්ස - අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පරිකඛයාය - පභානාය - ඛයාය - වයාය - වීරාගාය -නිරොධාය - වාගාය -පටිතිසංඝායාය -පෙ- ඉමෙ අට්ඨ ධම්මො භාවෙන ඛිංඛාති.

රාගාදිපෙය්‍යා:ලං නිවසිතං*

අට්ඨකනිපානො සමනෙතා.

* රාගපදනො පට්ඨාය පමාදපදපරියනෙකසු සකරසසු පදෙසු එකමෙකං අභිඤ්ඤායාදී දසපදෙභි ඥාපෙඤ්ඤා 'අට්ඨධම්මො භාවෙන ඛිංඛා'ති නිද්දිච්චෙති නීභි අට්ඨමරභවිතං-අට්ඨ අභිභායකතං- අට්ඨවිමොක්ඛ සුත්තෙහි පවෙච්චං සථිතානී සබ්බසුත්තානී දසාධික පඤ්චසකානී භොනනී

නවකතීපාතො

පඨමො පණණාසකො

නමො තසස හගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධසස

සමෙබ්බාධිවගෙගා

9. 1. 1. 1

සමෙබ්බාධිපකඨිය සුතතං

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවස්ඨියං වීහරති ජෙනදිනෙ අනාථපිණ්ඩකසස ආරාමෙ, නත්ත ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙහි. භික්ඛවොති. හදනෙති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසුං හගවා එතදවොච:

සවෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිස්ඨියා පරිබ්බාජකා එවං පුච්චෙය්‍යුං: සමෙබ්බාධිපකඨියානා¹ ආවුසො ධම්මානං කා උපඨියා භාවනායාති. එවං පුච්චා තුමෙහ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤතිස්ඨියානං පරිබ්බාජකානං කිත්ති බ්‍යාකරෙය්‍යාථාති.

හගවම්බුලකා නො හනෙත ධම්මො හගවනෙකත්තකා, හගවම්පටි-සරණා, සාධු වත හනෙත හගවනකඤ්ඤව පටිභාතු එතසස භාසිතසා අපෙඨා. හගවතො සුඨා භික්ඛු ධාරෙසසත්තීති.

තෙන හි භික්ඛවෙ සුණාථ සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිසසාමීති. එවං හනෙති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

සවෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිස්ඨියා පරිබ්බාජකා එවං පුච්චෙය්‍යුං. සමෙබ්බාධිපකඨියානං ආවුසො ධම්මානං කා උපඨියා භාවනායාති. එවං පුච්චා තුමෙහ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤතිස්ඨියානං පරිබ්බාජකානං එවං බ්‍යාකරෙය්‍යාථ:

1. සමෙබ්බාධිපකඨිකානං-මජ්ඣ.

1. ඉධාච්චියො භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවච්චෙය්‍යා. සමොධිපකඛියානං ආච්චියො ධම්මානං අයං ජයමා උපතිසා භාවනාය.

2. පුනවපරං ආච්චියො භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංචරසංචුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පනෙතො අණුමනෙත්ථු වජේඤ්ඤා භයදස්සාවී සමාදය සිකඛිති සිකඛාපදෙස්සු. සමොධිපකඛියානං ආච්චියො ධම්මානං අයං දුතියා උපතිසා භාවනාය.

3. පුනවපරං ආච්චියො භික්ඛු යායං කථා අභිසලෝච්චිකා වෙතො-විචරණසප්පායා සෙය්‍යථීදං: අපපි වජකථා සනතුට්ඨිකථා පච්චෙකකථා අසංසඤ්ඤාකථා විරියාරම්භකථා සීලකථා සමාධිකථා පඤ්ඤකථා විමුක්තිකථා විමුක්තිඤ්ඤාඤ්ඤාසනකථා. ඵවරුපියා කථාය භිකාමලාභී හොති අකිවජලාභී අකසිරලාභී. සමොධිපකඛියානං ආච්චියො ධම්මානං අයං තතියා උපතිසා භාවනාය.

4. පුනවපරං ආච්චියො භික්ඛු ආරභවිට්ඨියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං ප්‍රානානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දුක්ඛපරක්කමො අනිකඛිත්ථාසුථො කුසලෙස්ස ධම්මෙස්ස. සමොධිපකඛියානං ආච්චියො ධම්මානං අයං වතුඤ්ඤී උපතිසා භාවනාය.

5. පුනවපරං ආච්චියො භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයඤ්ඤාමිතියා පඤ්ඤාය සමනනාගතො අරියාය නිබ්බට්ඨිකාය සමොදුක්ඛකඛියගාමිතියා. සමොධිපකඛියානං ආච්චියො ධම්මානං අයං පඤ්ඤමී උපතිසා භාවනාය.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පාටිකඛිං කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණසම්පවච්චෙය්‍යා සීලවා භවිස්සති පාතිමොක්ඛසංචරසංචුතො විහරිස්සති ආචාරගොචරසම්පනෙතො අණුමනෙත්ථු වජේඤ්ඤා භයදස්සාවී සමාදය සිකඛිති සිකඛාපදෙස්සු.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පාටිකඛිං කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණසම්පවච්චෙය්‍යා යායං කථා අභිසලෝච්චිකා වෙතො-විචරණසප්පායා සෙය්‍යථීදං: අපපි වජකථා -පෙ- ඵවරුපියා කථාය භිකාමලාභී භවිස්සති අකිවජලාභී අකසිරලාභී.

1. වතුඤ්ඤී.

කලාණම්භසංගතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පාටිකඛිං කලාණ-
සභායසස කලාණසමච්චිකසා: ආරඳවිටියො වීහරිසසති අකුසලානං
ධම්මානං උභානාය කුසලානං ධම්මානං උපසමපදය උචවා දඹ-
පරකකමා අනිකම්භනධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු.

කලාණම්භසංගතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පාටිකඛිං කලාණ-
සභායසස කලාණසමච්චිකසා: පඤ්ඤවා භවීයාති උදයඤ්ඤානිසා
පඤ්ඤය සමනනාගතො අරියාය නිබ්බට්ඨිකාය සමමාදුක්ඛකඛයගාමීනිසා.

තෙන ච පන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉමෙසු පඤ්ඤ සු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය
චන්තාරො ධම්මා උත්තරිං භාවෙතඛිං:

6-9. අස්ස භාවෙතඛිං රාගසස පහානාය. මෙත්තා භාවෙතඛිං
ච්ඡාපාදසස පහානාය. ආනාපානසති භාවෙතඛිං වීතකකුපචෙජ්ජය.
අනිච්චසඤ්ඤ භාවෙතඛිං අසමානසමුඤ්ඤානාය, අනිච්චසඤ්ඤීනො
භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අනන්තසඤ්ඤ සඤ්ඤාති. අනන්තසඤ්ඤී අසමාන-
සමුඤ්ඤානං පාපුණාති, දීට්ඨව ධම්මෙ නිබ්බානන්ති.

9. 1. 1. 2

නිසසයසමපනන සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛසම්.
උපසඛසමිත්වා භගවනං. අභිවාදෙත්වා, එකමනනං නිද්දී. එකමනනං
නිසිකොනො ඛො යො භික්ඛු භගවනං. එතදචොච: තිසාසමපනනො
නිසාසමපනනාති භනෙන දුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො භනෙන භික්ඛු
තිසාසමපනනො භොති තී.

සද්ධංකෙච භික්ඛු, භික්ඛු තිසාසය¹ අකුසලං පජහති කුසලං භාවෙති
පභීනමෙචසා නං අකුසලං භොති. භිරිංකෙච භික්ඛු, භික්ඛු තිසාසය² -පෙ-
ඛිත්තපභෙකෙච භික්ඛු, භික්ඛු තිසාසය³ -පෙ- වීරියංකෙච භික්ඛු, භික්ඛු
තිසාසය⁴ -පෙ- පඤ්ඤංකෙච භික්ඛු, භික්ඛු තිසාසය⁵ අකුසලං පජහති, කුසලං
භාවෙති, පභීනමෙචසා නං අකුසලං භොති. නං භිසස භික්ඛුනො
අකුසලං පභීනං භොති සුපභීනං, යංස අරියාය පඤ්ඤය දියවා පභීනං.

1. සද්ධංකෙච භික්ඛු නිසාසය-පිච්ච.
2. භිරිංකෙච භික්ඛු නිසාසය-පිච්ච.
3. ඛිත්තපභෙකෙච භික්ඛු නිසාසය-පිච්ච.
4. වීරියංකෙච භික්ඛු නිසාසය-පිච්ච.
5. පඤ්ඤංකෙච භික්ඛු නිසාසය-පිච්ච.

තෙන ච පන භික්ඛු, භික්ඛුනා ඉමෙසු පඤ්ඤා ධමමෙසු පතිට්ඨාය වක්ඛාරො ධම්මා උපතියස්සාය විභාතධ්මා. කතමෙ වක්ඛාරො: ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු සඤ්ඤායෙකං පටිසෙවතී, සඤ්ඤායෙකං අධිවාසෙතී, සඤ්ඤායෙකං පරිවජෙජ්ඣතී, සඤ්ඤායෙකං විනොදෙතී, එවං ඛො භික්ඛු, භික්ඛු නියස්සාසම්පනෙතා ගොතීති.

9. 1. 1. 3

මෙඤ්ඤා සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං හගවා වාලිකායං විහරති වාලිකාය පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මෙඤ්ඤායො හගවතො උපට්ඨාකො හොති, අප්ඵ ඛො ආයස්මා මෙඤ්ඤායො යෙන හගවා තෙනුපසසංඝාමි, උපසසංඝාමීඤ්ඤා හගවතො අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ඤ්ඤා ඛො ආයස්මා මෙඤ්ඤායො හගවතො ඵතදවොච: ඉච්ඡාමහං හනෙත, ජනතුගාමං¹ පිණ්ඩාය පටිඤ්ඤානති. යස්සදුගී ත්වං මෙඤ්ඤා කාලං මඤ්ඤාසීති.

අප්ඵ ඛො ආයස්මා මෙඤ්ඤායො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පක්ඛච්චරමාදය ජනතුගාමං. පිණ්ඩාය පාටිඤ්ඤා: ජනතුගාමෙ පිණ්ඩාය වරිඤ්ඤා පච්ඡාහන්තො පිණ්ඩපානපටිකකන්තො යෙන කිම්බාලාය නදියා තීරං තෙනුපසසංඝාමි. අද්දසා ඛො ආයස්මා මෙඤ්ඤායො කිම්බාලාය නදියා තීරෙ ජඤ්ඤාච්චාරං අනුච්චිකමමානො අනුච්චරමානො අඤ්ඤාච්චාරං පාසාදිකං රමණීයං. දිසවානස්ස එතදගොසී: පාසාදිකං චතීදං අඤ්ඤාච්චාරං රමණීයං, අලං චතීදං කුලපුත්තස්ස පධානඤ්ඤාස්ස පධානාය. සවෙ මං හගවා අනුච්චාරොයා, ආගච්චෙඤ්ඤායාහං ඉමං අඤ්ඤාච්චාරං පධානායාති.

අප්ඵ ඛො ආයස්මා මෙඤ්ඤායො යෙන හගවා තෙනුපසසංඝාමි. උපසසංඝාමීඤ්ඤා හගවතො අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිඤ්ඤා. එකමන්තං නිඤ්ඤානො ඛො ආයස්මා මෙඤ්ඤායො හගවතො එතදවොච: ඉධාහං හනෙත පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පක්ඛච්චරමාදය ජනතුගාමං. පිණ්ඩාය පාටිඤ්ඤා. ජනතුගාමෙ පිණ්ඩාය වරිඤ්ඤා පච්ඡාහන්තො පිණ්ඩපානපටිකකන්තො යෙන කිම්බාලාය නදියා තීරං තෙනුපසසංඝාමි.

1. ජතුගාමං - සායා

අද්දසං බො අභං භනෙන, කිම්කාලාය නදියා තීරෙ ජඛකාචිනාරං අනුවච්ඤාමචානො අනුවචරමානො අච්චවනං ජාසාදිකං රමණීයං, දීඝචාන මෙ එතදනොසි: ජාසාදිකං චතීදං අච්චවනං රමණීයං, අලං චතීදං කුලපුත්තඤා පධානාත්තඤා පධානාය. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය ආගච්ඡය්‍යාහං ඉමං අච්චවනං පධානායාති. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය ගච්ඡය්‍යාහං තං අච්චවනං පධානායාති.

ආගමෙහි නාච මෙසිය, එකකමනා¹ නාව යාව අඤ්ඤාපි කොචි හිකඛු ආගච්ඡති².

දුතියමි බො ආයඤ්ඤා මෙසියො භගවනං එතදවොච: භගවතො භනෙන, නත්ති කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයං, නත්ති කතඤා පතිවයො. මඤ්ඤා බො පන භනෙන, අත්ති උත්තරිං කරණීයං, අත්ති කතඤා පතිවයො. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය, ගච්ඡය්‍යාහං තං අච්චවනං පධානායාති.

ආගමෙහි නාච මෙසිය, එකකමනා¹ නාව යාව අඤ්ඤාපි කොචි හිකඛු ආගච්ඡති²

තතියමි බො ආයඤ්ඤා මෙසියො භගවනං එතදවොච: භගවතො භනෙන නත්ති කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයං, නත්ති කතඤා වා පතිවයො, මයභං බො පන භනෙන අත්ති උත්තරිං කරණීයං, අත්ති කතඤා පතිවයො. සවෙ මං භගවා අනුජානෙය්‍ය, ගච්ඡය්‍යාහං තං අච්චවනං පධානායාති.

පධානනත්ති බො මෙසිය වදමානං කිනත්ති වදෙය්‍යාම, යඤ්ඤාති නිං මෙසිය කාලං ඤ්ඤාපිති.

අප්ඵ බො ආයඤ්ඤා මෙසියො උච්චායාසනා භගවනං අභිවාදෙත්වා පදකම්මං කත්වා යෙන තං අච්චවනං තෙනුපසච්ඤාමි. උපසච්ඤාමිත්වා තං අච්චවනං අඤ්ඤාභාගාභෙත්වා අඤ්ඤාතරස්මිං රුකඛමුලෙ දිවාචිභාරං හිසිදි. අප්ඵ බො ආයඤ්ඤා මෙසියො තඤ්ඤා අච්චවනෙ විහරතඤා යෙභුයෙයන තඤ්ඤා පාපකා අකුසලා චිතකකා සමුද්ධරන්ති. සෙය්‍යාදිදං කාමචිතකකා ව්‍යාපාදචිතකකා විහිංසාචිතකකා. අප්ඵ බො ආයඤ්ඤා මෙසියො එතදභොසි: අච්චරියං චන භො, අඛභුතං චන භො, සඤ්ඤාය චන චච්චි අභාරභො අනගාරියං පඛච්චිතො. අප්ඵ ච පන ඉමෙහි තිහි පාපකෙහි අකුසලෙහි චිතකකෙහි අනාසකො කාමචිතකකන ව්‍යාපාදචිතකකන විහිංසාචිතකකනාති.

1. එකකමනි-මජ්ඣ. 2. දීඝභුති වචු.

අඵ ඛො ආයස්මා මෙසියො යෙන භගවා තෙනුපසඩ්ධම්ඵ. උපසඩ්ධම්ඵකා භගවන්තං අභිවාදෙකා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසිනෙතා ඛො ආයස්මා මෙසියො භගවන්තං ඵතදවොච: ඉධ මයභං භනෙත තස්මීං අඛධ්වනෙ විභරන්තස්ස යෙභුදෙයාන තයො පාපකා අකුසලා විතකකා සමුදවරන්තී. සෙයාථීදං: කාමචිතකෙකා ව්‍යාපාද-චිතකෙකා විභිංසාවිතකෙකා. තස්ස මයභං භනෙත, ඵතදභොසී: අච්ඡරියං චත භො, අඛභුතං චත භො, සද්ධාය චතචමි අභාරස්මා අනගාරියං පඛඛජිතො. අඵ ච පනිමෙහි තීඞි පාපකෙහි අකුසලෙහි විතකකෙහි අනාපනො කාමචිතකෙකන ව්‍යාපාදචිතකෙකන විභිංසාවිතකෙකනාති.

අපරිපකකාය මෙසිය වෙතොච්චුත්තියා පඤ්චමමො පරිපකකාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

1. ඉධ මෙසිය, භික්ඛු කල්‍යාණමීනො හොති කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමපචචෙය්‍යා, අපරිපකකාය මෙසිය වෙතො ච්චුත්තියා අයං පඨමො ධමමො පරිපකකාය සංවත්තති.

2. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංචුතො විභරති ආචාරගොචරසමපනො අඤ්චනෙසු චජෙඡසු භයදසාථී සමාදය සිකඛති සිකඛාපදෙසු අපරිපකකාය මෙසිය, වෙතොච්චුත්තියා අයං දුතියො ධමමො උරිපකකාය සංවත්තති.

3. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු යායං කථා අභිසප්‍රෙට්ඨිකා වෙතො-ච්චරණසප්පායා, සෙයාථීදං: අපපිච්ඡකථා -ප- උචරුපියා කථාය නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභීං අපරිපකකාය මෙසිය, වෙතොච්චුත්තියා අයං තතියො ධමමො පරිපකකාය සංවත්තති.

4. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු ආරඤ්චිරියො විභරති අකුසලානං ධමමානං පභානාය, කුසලානං ධමමානං උපසම්පදය, ථාමවා දඤ්චපරකකමො දඤ්චකඤ්චුරො කුසලෙසු ධමමෙසු. අපරිපකකාය මෙසිය වෙතො-ච්චුත්තියා අයං චතුඤ්චා ධමමො පරිපකකාය සංවත්තති.

5. පුනචපරං මෙසිය භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයක්ඛාලිතියා පඤ්ඤා සලිනනාගතො අරියාය නිබ්බධිතාය සමොදුක්ඛකඛයගාලිතියා, අපරිපකකාය මෙසිය වෙතොච්චුත්තියා අයං පඤ්ඤමො ධමමො පරිපකකාය සංවත්තති.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිහ භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-
සභායසස, කල්‍යාණසමපවඛකසා: සීලවා හවිසසති පාතිමොකඛසචර-
ස:වුනො ඒහරියසති ආචාරගොචරසමපනෙතො අණුමනෙහසු වජෙඡසු
හයදසසාවී සමාදය ඩිකති සිකාපදෙසු.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිය භික්ඛුනො පාටිකඛිං, කල්‍යාණ-
සභායසස, කල්‍යාණසමපවඛකසා. යායං කථා අභියලෙච්චිකා වෙතො-
විවරණසපසායා, සෙයුච්චදං; අපපිච්ඡකථා -පෙ- විමුක්තිඤ්ඤාදසසනකථා,
ඵවරුපියා කථාය නිකාමලාභී හවිසසති අතිච්ඡාභී අකඞරලාභී.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිය භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ
සභායසස, කල්‍යාණසමපවඛකසා ආරඤ්චිරියො විහරියසති -පෙ-
කුසලෙසු ධමෙසු.

කල්‍යාණමිත්තසෙසනං මෙසිය භික්ඛුනො පාටිකඛිං කල්‍යාණ-
සභායසස කල්‍යාණසමපවඛකසා: පඤ්ඤවා හවිසසති උදයඡාමිනියා
පඤ්ඤය සමනතාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සමම:දුකඛකඛයගමිනියා.

6-9 තෙන ව පන මෙසිය භික්ඛුනො ඉමෙසු පඤ්ඤසු ධමෙඤ්ඤ පතිට්ඨාය
වක්ඛානො ධමො උතරිං භාවෙනඛො: අසුතා භාචනඛො රාගසස
පහානාය, මනනා භාවෙනඛො ව්‍යාපාදසස පහානාය, ආනාපානසති
භාවෙනඛො චිතකකපචෙදය, අනිච්චසඤ්ඤා භාවෙනඛො අසමාන-
සමුලසානාය. අනිච්චසඤ්ඤානො මෙසිය අනත්තසඤ්ඤා සණ්ඨානි.
අනත්තසඤ්ඤා අසමානසමුග්ගානං පාපුණානි. දිට්ඨෙව ධමෙම
නිබ්බානන්ති.

9. 1. 1. 4

නන්දක සුත්තං

එකං සමයං හගවා සාවතීයං විහරති ඡෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩකසස
ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්සො නන්දකො උපට්ඨානසාලායං
භික්ඛු ධම්මියා කථාය සන්දෙසෙති සමාදපෙති සමුනෙතෙති
සමපහංසෙති.

අප් ඛො භගවා සායනභසමයං පටිසඤ්ජානා වුච්ඡිතො යෙන උපට්ඨානසාලං තෙතූපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤා ඛනිද්ධාරකොට්ඨකෙ අට්ඨාසි කපාපරියොසානං ආගමාමානො. අප් ඛො භගවා කපාපරියොසානං විදිඤා උකකාසිඤා අභ්ගලං ආකොටෙසි. විචරිංසු ඛො තෙ භිකුඤ්ඤා භගවතො දුාරං. අප් ඛො භගවා උපට්ඨානසාලං පාටිසි. පටිසිඤා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසිදි. නිසජ්ජ ඛො භගවා ආයඤ්ඤානං නානුකං එතදවොච: දීඝො ඛො තායාං නානුක ධම්මපරියායො භිකුඤ්ඤා පටිභාසි. අපි ච මෙ¹ පිට්ඨි ආගිලායති ඛනිද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතසස කපාපරියොසානං ආගමයමානසාති.

එවං වුතෙත ආයඤ්ඤා නානුකො සාරජ්ජායමානරූපො² භගවතං එතදවොච, න ඛො මයං භතෙත ජානාම භගවා ඛනිද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතොති. සවෙහි මයං භතෙත ජානෙයාම භගවා ඛනිද්ධාරකොට්ඨකෙ ධීතොති එතතකම්පි³ නො නපපටිභාසෙයාති.

අප් ඛො භගවා ආයඤ්ඤානං නානුකං සාරජ්ජායමානරූපං විදිඤා ආයඤ්ඤානං නානුකං එතදවොච: සාධු සාධු නානුක, එවං ඛො නානුක, කුම්භාකං පතිරූපං කුලපුත්තානං සඤ්ඤා අභාරඤ්ඤා අනභාරියං පඛිඤ්ඤානං යං කුමෙත ධම්මියා කපාය සනිතිදෙයාප්. සනිතිපතිතානං වො නානුක ද්වයං කුරුඤ්ඤා: ධම්මී වා කපා, අරියො චා කුඤ්ඤාභාවො.

සඤ්ඤා ච නානුක භිකුඤ්ඤා හොති නො ච සීලවා, එවං සො තෙනඤ්ඤාන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අභිං පරිපුරෙතඛිඛං: කිත්තාභං සඤ්ඤා ච අසං සීලවා වාති. යතො ච ඛො නානුක, භිකුඤ්ඤා සඤ්ඤා ච හොති සීලවා ච, එවං සො තෙනඤ්ඤාන පරිපුරො හොති.

සඤ්ඤා ච නානුක භිකුඤ්ඤා හොති සීලවා ච, නො ච ලාභී අජ්ඣාතං වෙතොසමථසාති. එවං සො තෙනඤ්ඤාන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අභිං පරිපුරෙතඛිඛං: කිං තාභං සඤ්ඤා ච අසං සීලවා ච ලාභී ච අජ්ඣාතං වෙතොසමථසාති. යතො ච ඛො නානුක භිකුඤ්ඤා සඤ්ඤා ච හොති සීලවා ච, ලාභී ච අජ්ඣාතං වෙතොසමථසාති, එවං සො තෙනඤ්ඤාන පරිපුරො හොති. සඤ්ඤා ච නානුක භිකුඤ්ඤා හොති සීලවා ච, ලාභී ච අජ්ඣාතං වෙතො සමථසාති. න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මෙ විපසනාය. එවං සො තෙනඤ්ඤාන අපරිපුරො හොති.

1. අපි මෙ-මජ්ජ. 3. එතතකම්පි ධම්මෙ-මජ්ජ.
 2. සාරජ්ජායමානරූපො-මජ්ජ.
 සාරජ්ජායමානරූපො-දීඞ්ඤ

සෙය්‍යථාපි නන්දක පාණතො චතුප්‍යාදකො, තසයස ඵකො පාදෙ ඔමකො ලාමකො, ඵචං සො තෙනඛෙයන අපරිපුරො අසය, ඵචමෙව ඛො නන්දක භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව ලාභී ව අජකිත්තං වෙතොසමථසය න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මචීපසයනාය, ඵචං සො තෙනඛෙයන අපරිපුරො හොති. තෙන තං අඛයං පරිපුරෙතඛං; කිත්තාභං සද්දො ව අසං සීලවා ව ලාභී ව අජකිත්තං වෙතොසමථසය, ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්ම චීපසයනායාති. යතො ව ඛො නන්දක, භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව ලාභී ව අජකිත්තං වෙතොසමථසය ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්මචීපසයනාය, ඵචං සො තෙනඛෙයන පරිපුරො හොතිති.

ඉදමචො ව භගවා ඉදං වන්ධා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාදිසි.

අථ ඛො ආයස්මා නන්දකො අචීරපකකත්තසස භගවතො භික්ඛු ආමනෙතසි: ඉදනාචුසො භගවා චතුභි පදෙභි කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤාධම්මචීපසයනා උට්ඨායාසනා විහාරං පච්චෙය්‍යා: “සද්දො ව නන්දක භික්ඛු හොති, නො ව සීලවා, ඵචං සො තෙනඛෙයන අපරිපුරො හොති, තෙන තං අඛයං පරිපුරෙතඛං: කිත්තාභං සද්දො ව අසං සීලවා වාති. යතො ව ඛො නන්දක භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව, ඵචං සො තෙනඛෙයන පරිපුරො හොති. සද්දො ව නන්දක භික්ඛු හොති සීලවා ව, නො ව ලාභී අජකිත්තං වෙතොසමථසය -පෙ- ලාභී ව අජකිත්තං වෙතොසමථසය න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මචීපසයනාය, ඵචං සො තෙනඛෙයන අපරිපුරො හොති.

සෙය්‍යථාපි නන්දක, පාණතො චතුප්‍යාදකො, තසයස ඵකො පාදෙ ඔමකො ලාමකො, ඵචං සො තෙනඛෙයන අපරිපුරො අසය. ඵචමෙව ඛො නන්දක, භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව, ලාභී ව අජකිත්තං වෙතොසමථසය, න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මචීපසයනාය, ඵචං සො තෙනඛෙයන අපරිපුරො හොති, තෙන තං අඛයං පරිපුරෙතඛං. කිත්තාභං සද්දො ව අසං සීලවා ව ලාභී ව අජකිත්තං වෙතොසමථසය, ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්මචීපසයනායාති. යතො ව ඛො නන්දක භික්ඛු සද්දො ව හොති සීලවා ව ලාභී ව අජකිත්තං වෙතොසමථසය ලාභී ව අධිපඤ්ඤාධම්මචීපසයනාය, ඵචං සො තෙනඛෙයන පරිපුරො හොතිති.

පඤ්චමෙ ආවුසො, ආනිසංසා කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධාවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣේ-කල්‍යාණං උරියොසානකල්‍යාණං සාඤ්ඤාං සන්ධානං කෙවලපරිපුෂ්ණං පරිපුෂ්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- පරිපුෂ්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, තථා තථා සො සන්ධි පියො ව හොති මනාපො ව ගරු ව භාවනීයො ව අයං ආවුසො, පධමො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

සුතවජරං ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, තථා තථා සො තසම් ධම්මෙ අඤ්ඤාපට්ඨං වෙදී ව හොති ධම්මපට්ඨං වෙදී ව, අයං ආවුසො, දුතියො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

සුතවජරං ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, තථා තථා සො තසම් ධම්මෙ ගච්ඡීරං අඤ්ඤාපට්ඨං වෙදී ව හොති ධම්මපට්ඨං වෙදී ව, අයං ආවුසො, තතියො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

සුතවජරං ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තථා තථා නාං සබ්බභවාරි උත්තරිං සමභාවෙත්ථ, “අද්ධා අයමායසමා පතො වා පච්ඡති වා”ති, අයං ආවුසො චතුසො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

සුතවජරං ආවුසො භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. යථා යථා ආවුසො, භික්ඛු භික්ඛුනාං ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තඤ්ඤාං යෙ තෙ භික්ඛු සෙධා අපඤ්ඤාමානසා අනුකරො යොගසෙකම්මං පඤ්ඤාමානා විහරන්ති, තෙ තං ධම්මං සුඤ්ඤා විරියං ආරහන්ති අපඤ්ඤා පඤ්ඤා, අනධිගතසා අධිගමාය අසච්ඡිකතසා සච්ඡිකරියාය. යෙ පන තඤ්ඤා ආරහන්තො විණාසවා වුද්ධිතවතො කතකරණියා ඔභිතභාරා අනුපඤ්ඤා-සද්ධා පරිකම්භෙහවසංයොජනා සමද්දෙසු විමුක්තා, තෙ තං ධම්මං සුඤ්ඤා දිට්ඨධම්මෙ සුඤ්ඤා විහරන්ති. අයං ආවුසො, පඤ්ඤාමො ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය. ඉමෙ ධො ආවුසො, පඤ්ඤා ආනිසංසො කාලෙන් ධම්මසවණේ, කාලෙන් ධම්මසාකච්ඡාය.

1. පඤ්ඤා වා-මජ්ඣං භවති වා-සා.

9. 1. 1. 5

බලසධගහවතපු සුතතං

[සාවකීනිදනං]

වත්තාරිමානී භික්ඛවෙ බලානී, කභමානී වත්තාරී: පඤ්ඤාබලං විරියබලං අනවජ්ජබලං සධගහබලං. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං: යෙ ධම්මො අකුසලා අකුසලසංඛිතා, යෙ ධම්මො කුසලා කුසලසංඛිතා, යෙ ධම්මො සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛිතා, යෙ ධම්මො අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛිතා, යෙ ධම්මො කණ්ණා කණ්ණසංඛිතා, යෙ ධම්මො සුක්කා සුක්කසංඛිතා, යෙ ධම්මො අසෙවිතඛිතා අසෙවිතඛිතසංඛිතා, යෙ ධම්මො සෙවිතඛිතා සෙවිතඛිතසංඛිතා, යෙ ධම්මො නාලමරියා නාලමරියසංඛිතා, යෙ ධම්මො අලමරියා අලමරියසංඛිතා, ත්‍යාසං ධම්මො පඤ්ඤා වොද්ධිං භොජානී වොචරිතා භොජානී. ඉදං චූචවතී භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ විරියබලං: යෙ ධම්මො අකුසලා අකුසලසංඛිතා, යෙ ධම්මො සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛිතා, යෙ ධම්මො කණ්ණා කණ්ණසංඛිතා, යෙ ධම්මො අසෙවිතඛිතා අසෙවිතඛිතසංඛිතා, යෙ ධම්මො නාලමරියා නාලමරියසංඛිතා, තෙසං ධම්මානං පභානාය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතං පඤ්ඤානාති පදහති. යෙ ධම්මො කුසලා කුසලසංඛිතා, යෙ ධම්මො අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛිතා, යෙ ධම්මො සුක්කා සුක්කසංඛිතා, යෙ ධම්මො සෙවිතඛිතා සෙවිතඛිතසංඛිතා, යෙ ධම්මො අලමරියා අලමරියසංඛිතා, තෙසං ධම්මානං පටිලාභාය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විතං පඤ්ඤානාති පදහති. ඉදං චූචවතී භික්ඛවෙ විරියබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, අනවජ්ජබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො අනවජ්ජන කායකමෙමන සමනතාගතො හොති, අනවජ්ජන වච්චිකමෙමන සමනතාගතො හොති, අනවජ්ජන මනොකමෙමන සමනතාගතො හොති. ඉදං චූචන්ති භික්ඛවෙ අනවජ්ජබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, සඛගහබලං: වතාරිමානී භික්ඛවෙ සඛගහච්ඡන්ති. දුතං පෙය්‍යවජ්ජං අත්ථවරියා සමානතතතා. එතදග්‍යං භික්ඛවෙ, දුතානං යද්දිදං ධම්මදුතං. එතදග්‍යං භික්ඛවෙ, පෙය්‍යවජ්ජානං යද්දිදං අත්ථිකසස ඔභිතසොතසස උනපුනං ධම්මං දෙසෙති. එතදග්‍යං භික්ඛවෙ, අත්ථවරියානං යද්දිදං අසසඬං සඬාසවපද්‍ය සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති. දුසසීලං සීලසම්පද්‍ය සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති, මච්ඡරිං වාගසම්පද්‍ය සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති. දුපපඤ්ඤ පඤ්ඤසම්පද්‍ය සමාදපෙති නිවෙසෙති පතිට්ඨාපෙති, එතදග්‍යං භික්ඛවෙ, සමානතතතානං යද්දිදං සොතාපනෙතා සොතාපනාසස සමානතතො, සකදගාමී සකදගාමීසස සමානතතො, අනාගාමී අනාගාමීසස සමානතතො, අරහං අරහතො සමානතතො. ඉදං චූචන්ති භික්ඛවෙ සඛගහබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරි බලානීති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ චතුහි බලෙහි සමනතාගතො අරියසාවකො පඤ්චගයානි සමතිකකතො හොති, කතමානි පඤ්ච: ආජීවිකභයං අසිලොකභයං, පරිසසාරජ්ජභයං, මරණභයං, දුග්‍යතිභයං. ස ඛො සො භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉතිපට්ඨපඤ්චිකඛිති: නාහං ආජීවිකභයසස භායාමි, කිසසාහං ආජීවිකභයසස භායිසසාමි, අත්ථි මෙ වතාරි බලානි, පඤ්ඤබලං චිරියබලං අනවජ්ජබලං සඛගහබලං. දුපපඤ්ඤ ඛො ආජීවිකභයසස භායෙය්‍ය, කුසීතො ආජීවිකභයසස භායෙය්‍ය, සාවජ්ජකායකමමනො වච්චිකමමනො මනොකමමනො ආජීවිකභයසස භායෙය්‍ය, අසඛගහකො ආජීවිකභයසස භායෙය්‍ය. නාහං අසිලොකභයසස භායාමි -පෙ- නාහං පරිසසාරජ්ජභයසස භායාමි -පෙ- නාහං මරණභයසස භායාමි -පෙ- නාහං දුග්‍යතිභයසස භායාමි -පෙ- කිසසාහං දුග්‍යතිභයසස භායිසසාමි අත්ථි මෙ වතාරි බලානි: පඤ්ඤබලං චිරියබලං අනවජ්ජබලං සඛගහබලං. දුපපඤ්ඤ ඛො දුග්‍යතිභයසස භායෙය්‍ය. කුසීතො දුග්‍යතිභයසස භායෙය්‍ය සාවජ්ජකායකමමනො -පෙ- වච්චිකමමනො -පෙ- මනොකමමනො -පෙ- දුග්‍යතිභයසස භායෙය්‍ය, අසඛගහකො දුග්‍යතිභයසස භායෙය්‍ය, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ චතුහි බලෙහි සමනතාගතො අරියසාවකො ඉමානි පඤ්චගයානි සමතිකකතො හොතිති.

9. 1. 1. 6

සෙවිතබ්බාසෙවිතබ්බ සුඤ්ඤා

[සාවස්ථිනිදානං]

තත්‍ර ඛො ආයසමා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙහසි ආවුසො භික්ඛවොති, ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුතොසං පච්චසෙසාසුං, ආයසමා සාරිපුතො එතදචොච: පුග්ගලොපි ආවුසො දුච්චෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි, වීචරමපි ආවුසො දුච්චෙත වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බමපි අසෙවිතබ්බමපි. පිණ්ඩපාතොපි ආවුසො දුච්චෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි, සෙනාසනමපි ආවුසො දුච්චෙත වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බමපි අසෙවිතබ්බමපි. ගාමනීගමොපි ආවුසො දුච්චෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි. ජනපදපදෙසොපි ආවුසො දුච්චෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි.

“පුග්ගලොපි ආවුසො දුච්චෙත වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉමං ඛො පනෙතං වුක්ඛං කිංසෙච්චං පච්චව වුක්ඛං තස්සං ජඤ්ඤ පුග්ගලං “ඉමං ඛො මෙ පුග්ගලං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවධ්ඨන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති යෙ ච ඛො මෙ පබ්බජිතො ජීවිත පරික්ඛාරා සමුදනොතබ්බො වීචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ච කසිරොත සමුදගච්ඡන්ති. යසං චමහි අස්ථාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ච මෙ සාමඤ්ඤස්මා න භාවනා පාරිපුරිං ගච්ඡති”ති. තෙනාවුසො, පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො රක්ඛිතං වා දිවසහංගං වා සඬබ්බොපි අනාපුච්ඡා පක්ඛමිතබ්බං නානුබ්ඤ්ඤිතබ්බො:

තස්සං ජඤ්ඤ පුග්ගලං “ඉමං ඛො මෙ පුග්ගලං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවධ්ඨන්ති කුසලා ධම්මා පරිභායන්ති. යෙ ච ඛො මෙ පබ්බජිතො ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදනොතබ්බො වීචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ච අපකසිරොත සමුදගච්ඡන්ති. යසං චමහි අස්ථාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ච මෙ සාමඤ්ඤස්මා න භාවනා පාරිපුරිං ගච්ඡති, තෙනාවුසො පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො සඬබ්බොපි අනාපුච්ඡා පක්ඛමිතබ්බං නානුබ්ඤ්ඤිතබ්බො.

තස්‍ය යං ජඤ්ඤා පුග්ගලං “ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවධිතති. යෙ ච බො මෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුද්දනෙනධ්මා විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-
 ගිලානපව්වයගෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ච කසිරෙන සමුද්ගච්ඡති. යස්ස වම්භි අසාය අගාරඡා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ච මෙ සාමඤ්ඤාසො භාවනා පාරිජුරිං ගච්ඡති”ති. තෙනාවුසො පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො සඤ්ඤාපි අනුබ්‍රහ්මිකධෙධ්මා න පකකමීතධ්මං.

තස්‍ය යං ජඤ්ඤා පුග්ගලං “ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවධිතති. යෙ ච බො මෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුද්දනෙනධ්මා විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-
 ගිලානපව්වයගෙසජ්ජපරික්ඛාරා, තෙ ච අප්පකසිරෙන සමුද්ගච්ඡති. යස්ස වම්භි අසාය අගාරඡා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ච මෙ සාමඤ්ඤාසො භාවනා පාරිජුරිං ගච්ඡති”ති. තෙනාවුසො පුග්ගලෙන සො පුග්ගලො යාවජීවං අනුබ්‍රහ්මිකධෙධ්මා න පකකමීතධ්මං අපි පනුජ්ජමානෙන. “පුග්ගලොපි ආවුසො දුච්ඡධෙන වෙදිතධෙධ්මා යෙථිතධෙධ්මාපි අසෙච්ඡධෙධ්මාපි”ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

විවරමි බො ආවුසො¹: දුච්ඡධෙන වෙදිතධ්මං සෙච්ඡධෙධ්මාපි අසෙච්ඡ-
 තධ්මමි”ති. ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිඤ්ඤානං පටිච්ච වුත්තං: තස්‍ය
 යං ජඤ්ඤා විවරං “ඉදං බො මෙ විවරං සෙවනො අකුසලා ධම්මා
 අභිවධිතති කුසලා ධම්මා පරිභායනති”ති. එවරුපං විවරං න සෙච්ඡධ්මං.
 තස්‍ය යං ජඤ්ඤා විවරං ඉදං බො මෙ විවරං සෙවනො අකුසලා ධම්මා
 පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවධිතති”ති. එවරුපං විවරං සෙච්ඡධ්මං.
 “විවරමි බො ආවුසො දුච්ඡධෙන වෙදිතධ්මං සෙච්ඡධෙධ්මාපි අසෙච්ඡ-
 තධ්මමි”ති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

“පිණ්ඩපාතොපි ආවුසො දුච්ඡධෙන වෙදිතධ්මා සෙච්ඡධෙධ්මාපි
 අසෙච්ඡධෙධ්මාපි”ති ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිඤ්ඤානං පටිච්ච වුත්තං: තස්‍ය
 යං ජඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං “ඉමං බො මෙ පිණ්ඩපාතං සෙවනො අකුසලා
 ධම්මා අභිවධිතති කුසලා ධම්මා පරිභායනති”ති. එවරුපො පිණ්ඩපාතො
 න සෙච්ඡධ්මං. තස්‍ය යං ජඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං ඉමං බො මෙ පිණ්ඩපාතං
 සෙවනො අකුසලා ධම්මා පරිභායනති කුසලා ධම්මා අභිවධිතති”ති.
 එවරුපො පිණ්ඩපාතො සෙච්ඡධ්මං “පිණ්ඩපාතොපි ආවුසො දුච්ඡධෙන
 වෙදිතධ්මා සෙච්ඡධෙධ්මාපි අසෙච්ඡධෙධ්මාපි”ති ඉති යං තං වුත්තං
 ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. විවරමි ආවුසො-මජ්ඣ.

“සෙනාසනමපි ආවුසො දුච්චිතො වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බමපි අසෙවි-
 තබ්බමපි”ති ඉති ඛො පනෙනං වුක්ඛං කිසෙඤ්ඤිතං පච්චවවුක්ඛනං:
 තස්ස යං ජඤ්ඤා සෙනාසනං “ඉදං ඛො මෙ සෙනාසනං සෙවතො
 අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්තී කුසලා ධම්මා පරිභායන්තී”ති ඵවරුපං
 සෙනාසනං න සෙවිතබ්බං. තස්ස යං ජඤ්ඤා සෙනාසනං “ඉදං ඛො මෙ
 සෙනාසනං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායන්තී කුසලා ධම්මා
 අභිවඩ්ඪන්තී”ති ඵවරුපං සෙනාසනං සෙවිතබ්බං. “සෙනාසනමපි ආවුසො
 දුච්චිතො වෙදිතබ්බං සෙවිතබ්බමපි අසෙවිතබ්බමපි”ති ඉති යං තං වුක්ඛං,
 ඉදමෙතං පච්චවවුක්ඛනං.

“ගාමනිගමොපි ආවුසො දුච්චිතො වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි
 අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති ඛො පනෙනං වුක්ඛං, කිසෙඤ්ඤිතං පච්චවවුක්ඛනං:
 තස්ස යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං “ඉමං ඛො මෙ ගාමනිගමං සෙවතො
 අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්තී කුසලා ධම්මා පරිභායන්තී”ති ඵවරුපො
 ගාමනිගමො න සෙවිතබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං “ඉමං ඛො
 මෙ ගාමනිගමං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායන්තී කුසලා ධම්මා
 අභිවඩ්ඪන්තී”ති ඵවරුපො ගාමනිගමො සෙවිතබ්බො. “ගාමනිගමොපි
 ආවුසො දුච්චිතො වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති
 යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පච්චව වුක්ඛනං.

“ජනපදපදෙසොපි ආවුසො දුච්චිතො වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි
 අසෙවිතබ්බොපි”ති ඉති ඛො පනෙනං වුක්ඛං, කිසෙඤ්ඤිතං පච්චව වුක්ඛනං:
 තස්ස යං ජඤ්ඤා ජනපදපදෙසං “ඉමං ඛො මෙ ජනපදපදෙසං සෙවතො
 අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්තී කුසලා ධම්මා පරිභායන්තී”ති ඵවරුපො
 ජනපදපදෙසො න සෙවිතබ්බො. තස්ස යං ජඤ්ඤා ජනපදපදෙසං “ඉමං
 ඛො මෙ ජනපදපදෙසං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිභායන්තී කුසලා ධම්මා
 අභිවඩ්ඪන්තී”ති ඵවරුපො ජනපදපදෙසො සෙවිතබ්බො. “ජනපද-
 පදෙසොපි ආවුසො දුච්චිතො වෙදිතබ්බො සෙවිතබ්බොපි අසෙවිතබ්බො-
 පි”ති ඉති යං තං වුක්ඛං ඉදමෙතං පච්චව වුක්ඛන්තී.

9. 1. 1. 7

සුතවාපරිබොජක සුතනං

උචං මෙ සුතං, එකං සමයං හගවා රාජජගෙ විහරති ගීජකුකුචෙ පබ්බතෙ. අඵ ඛො සුතවා පරිබොජකො යෙන හගවා තෙනුපසඛක්ඛී, උපසඛක්ඛීත්වා හගවතා සද්ධිං සමේච්ඡාදී, සමේච්ඡාදනීයං කථං සාරාණීයං චිතියාරොචා එකමනනං නිසීදී. එකමනනං නිසිනොනා ඛො සුතවා පරිබොජකො හගවනනං එතදචොච:

එකච්ඡිදං හනෙන, සමයං හගවා ඉධෙව රාජගෙ විහරති ගීරිබ්බජෙ, තුඤ්ඤං මෙ හනෙන, හගවතො සමච්ඡාදා පටිග්ගහීතං “යො යො සුතවා¹ භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණාසචො වුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙඤ්ඤා පරිකඛිණ්ණභවසංඤ්ඤාජනො සමච්ඡද්දාදා විමුක්ඛො, අභබ්බො යො පඤ්චායානාති අජකාචරිතුං. අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු සඤ්චිචච පාණං ජීවිතා චොරොපෙතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු අදිනනං ටෙය්‍යසඛාතං දාදතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු මෙච්ඡනං ධමමං පතියෙවීතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු සන්තිධිකාරකං කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං, සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභුතොති.” කච්චී මෙතං හනෙන, හගවතො සුසුඤ්ඤං සුග්ගහීතං සුමනසිකතං සුපධාරිතනති.

නග්ග තෙතං² සුතවා, සුසුඤ්ඤං සුග්ගහීතං සුමනසිකතං සුපධාරිතං. පුබ්බෙචාහං සුතවා, එතරහී ව ඵචං වදමී. “යො යො භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණාසචො වුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුප්පත්තසද්දෙඤ්ඤා පරිකඛිණ්ණභවසංඤ්ඤාජනො සමච්ඡද්දාදා විමුක්ඛො, අභබ්බො යො නවයානාති අජකාචරිතුං. අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු සඤ්චිචච පාණං ජීවිතා චොරොපෙතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු අදිනනං ටෙය්‍යසඛාතං දාදතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු මෙච්ඡනං ධමමං පතියෙවීතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතුං, අභබ්බො ඛිණ්ණාසචො භික්ඛු සන්තිධිකාරකෙ කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං, සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභුතො.

1. සුතං-සා

2. තෙ,එතං-මජය.

අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු චුද්ධං පච්චකඛාතුං¹. අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු ධම්මං පච්චකඛාතුං². අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සඛසං පච්චකඛාතුං³. අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සිසඛං පච්චකඛාතුං⁴. පුඛෙඛවාහං සුභවා, එතරභි ව එච්ච වදුමී: යො සො භික්ඛු අරහං චුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුපපන්නසදෙසාං පරිකඛිණභවසංඝෙයුජනො සමදෙඤ්ඤ චිමුක්කො. අභවෙධා සො ඉමානි නවයානානි අජ්ඣාචරිතුං.

9. 1. 1. 8

සජ්ඣපරිබ්බාජක සුභතං

එච්ච මෙ සුභතං: එකං සමයං භගවා රාජගභෙ විහරති, භිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. අඵ ඛො සජ්ඣෙසා පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්, උපසඛිකම්චා භගවතා සද්ධිං සමමොදී, සමමොදනීයං කඵං සාරාණීයං චිතීසාරෙචා එකමනං හිසීදී. එකමනං හිසිකො ඛො සජ්ඣෙසා පරිබ්බාජකො භගවතං මතදවොච:

එකමීදං භනෙත, සමයං සභවා ඉධෙව රාජගභෙ විහරති ගිරිබ්බජෙ. තත්‍ර මෙ භනෙත භගවතො සමමුඛා සුභං සමමුඛා පටිග්ගහීතං. ‘යො සො සජ්ඣ, භික්ඛු අරහං ඛිණාසවො චුසිතවා කතකරණීයො ඔභිතභාරො අනුපපන්නසදෙසාං පරිකඛිණභවසංඝෙයුජනො සමදෙඤ්ඤ චිමුක්කො. අභවෙධා සො පඤ්චයානානි අජ්ඣාචරිතුං:

අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සඤ්චිට්ඨ පාණං ජීවිතා වොරොපෙතුං, අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු අදීනතං ඵෙය්‍ය සඛිඛාතං ආදතුං. අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු මෙචුතං ධම්මං පතීසෙචිතුං. අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සමපජානමුසා භාසිතුං, අභවෙධා ඛිණාසවො භික්ඛු සනුධිකාරකෙ කාමෙ පටිසෙචිතුං සෙය්‍යථාපි පුඛෙඛ අගාරියභුතොති. කච්චිමෙතං භනෙත, භගවතො, සුසසුභං සුග්ගහීතං සුමනසිකතං සුපධාරිතනති.

1. පච්චාචිකම්චං, සිමු-ජඤගති: ගතතුං-මජ්ඣ.
2. පච්චාචිකම්චං, සිමු-දෙසාගති: ගතතුං-මජ්ඣ.
3. පච්චාචිකම්චං, සිමු-මොභාගති: ගතතුං-මජ්ඣ.
4. පච්චාචිකම්චං, සිමු-භයාගති: ගතතුං-මජ්ඣ.

තගස තෙ තං¹ සජ්ඣ, සුසසුතං සුඤ්ඤානං, සුමනසිකතං, සුපධාරිතං පුට්ඨෙව වාහං සජ්ඣ, එතරහි ව ඵලං වදුමි. “යො සො භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණාසවො වුසිතවා කතකරණියො ඔභිතභාජො අනුප්පත්තසද්දෙවො පරිකඛිණ්ණවසඤ්ඤාප්පතො සමදද්දඤ්ඤවිමුඤ්ඤා, අහඛෙධා සො නවධානානි අජ්ඣාචරිතුං, අහඛෙධා ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු සඤ්ඤිච්ච පාණං ජීවිතා වොජරාපෙතුං. -පෙ- අහඛෙධා ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු සනුතියිකාරකෙ කාමෙ පරිභුඤ්ඤා. සෙය්‍යාපාපි පුට්ඨෙව අගාරියභුජනා. අහඛෙධා ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු ඡන්දුගතීං ගනතුං, අහඛෙධා ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු දෙයාගතීං ගනතුං, අහඛෙධා ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු මොභාගතීං ගනතුං, අහඛෙධා ඛිණ්ණාසවො භික්ඛු භයාගතීං ගනතුං. පුට්ඨෙව වාහං සජ්ඣ, එතරහි ව ඵලං වදුමි “යො ඛො භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණාසවො වුසිතවා කතකරණියො ඔභිතභාජො අනුප්පත්තසද්දෙවො පරිකඛිණ්ණවසඤ්ඤාප්පතො සමදද්දඤ්ඤ විමුඤ්ඤා, අහඛෙධා සො ඉමානි නවධානානි අජ්ඣාචරිතු” ත්ති.

9. 1. 1. 9

පුගගල සුතකං

[සාවකීනිදනං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ, පුගගලා සනෙතා සංචිජ්ජමානා ලොකස්මිං, කතමෙ නව: අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතා, අනාගාමී, අනාගාමීඵල-සච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සකදගාමී, සකදගාමීඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සොතාපනෙතා, සොතාපනතිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, පුපුජ්ජනො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නවපුගගලා සනෙතා සංචිජ්ජමානා ලොකස්මිත්ති.

9. 1. 1. 10

ආහුනෙය්‍යපුගගල සුතකං

[සාවකීනිදනං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ පුගගලා ආහුනෙය්‍යා පාහුණෙය්‍යා දකඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණියා අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්මිං. කතමෙ නව: අරහා, අරහත්තාය පටිපනෙතා, අනාගාමී, අනාගාමීඵල-සච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සකදගාමී, සකදගාමීඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, සොතාපනෙතා, සොතාපනතිඵලසච්ඡිකිරියාය පටිපනෙතා, ගොත්‍රභු. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නවපුගගලා ආහුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්මාති.

සමෙඛාධිවගෙහා පයමො.

තත්‍රඤ්ඤානං:

සමෙඛාධිනියසයො වෙච මෙසියං නන්දකං බලං,
 මෙවිතා සුතවා සරෙඤ්ඤා පුඤ්ඤාලො ආහුනෙය්‍යා වාති.

1. තෙ එතං-මඡසං.

2. සිහනාදවගෙහා

9. 1. 2. 1

සාරිපුතන සිහනාද සුතනං

එකං සමයං හගවා සාවතීයං වීහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ, අථඛො ආයස්මා සාරිපුතනා යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීතා හගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිනො ඛො ආයස්මා සාරිපුතනා හගවන්තං එතදවොච: “චුජො මෙ හනෙත, සාවතීයං වසාචායො, ඉච්ඡාමභං හනෙත, ජනපදවාරිකං පකකමීතු”න්ති. යස්සදුතී තං සාරිපුතන, කාලං මඤ්ඤයිති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතනා උච්ඡායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙතා පදනකිණං කතා පකකාමී.

අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු අවිරපකකනෙත ආයස්මනෙත සාරිපුතන හගවන්තං එතදවොච: “ආයස්මා මං හනෙත, සාරිපුතනා ආසජ්ඣ අපට්ඨිසස්ඤ්ඤ වාරිකං පකකනෙතා”ති.

අථ ඛො හගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛු ආමනෙතයි: “එහි තං භික්ඛු, මම වචනෙන සාරිපුතනං ආමනෙතයි: ‘සජා තං ආචුසො සාරිපුතන, ආමනෙතති’ති”. “එවං හනෙත”ති ඛො යො භික්ඛු හගවතො පටිඤ්ඤතා යෙනායස්මා සාරිපුතනා තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීතා ආයස්මනං සාරිපුතනං එතදවොච: “සජා තං ආචුසො සාරිපුතන, ආමනෙතති”ති. එවමාචුසොති ඛො ආයස්මා සාරිපුතනා තස්ස භික්ඛුතො පච්චසෙසායි.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ව මහාමොගගලානො ආයස්මා ව ආනන්දෙ අවාපුරණං¹ ආදය වීහරෙන වීහාරං අනාඨපිණ්ඩනති² අභික්කම ථායස්මනෙත, අභික්කමථායස්මනෙතා, ඉදුනායස්මා සාරිපුතනා හගවතො සමමුඛා සිහනාදං නදිසස්සීති.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතනා යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීතා හගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිනං ඛො ආයස්මනං සාරිපුතනං හගවා එතදවොච: ඉධ තෙ සාරිපුතන, අඤ්ඤතරො සමුභවාරී වීයනධමමං ආපනෙතා. “ආයස්මා මං හනෙත, සාරිපුතනා ආසජ්ඣ අපට්ඨිසස්ඤ්ඤ වාරිකං පකකනෙතා”ති.

1. අපාපුරණං, සා. 2. අනාඨපිණ්ඩනති, මජ්ඣ. වීහාරං අනාඨපිණ්ඩනති, සා.

1. යසස නුන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, යො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසස් අපට්ඨිසස්ච වාරිකං පකකමෙයා. සෙය්‍යරාපි හනෙන, පඨවීයං¹ සුච්ඡෙ නිකඛිපනති, අසුච්ඡෙ නිකඛිපනති, ගුරුගතමෙ නිකඛිපනති, මුක්ඛගතමෙ නිකඛිපනති, ඛෙලගතමෙ නිකඛිපනති, පුබ්බගතමෙ නිකඛිපනති, ලොහිතගතමෙ නිකඛිපනති, න ච තෙන පඨවී අටථීයති වා හරායති වා ජීගුච්ඡති වා එවමෙව ඛො අහං හනෙන පඨවී-සමෙන චෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහඤ්ඤෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛින.

2. යසස නුන හනෙන කායෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, යො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසස් අපට්ඨිසස්ච වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන, ආපස්මී සුච්ඡෙධොවනති, අසුච්ඡෙධොවනති, ගුරුගතමෙ ඛොවනති, මුක්ඛගතමෙ ඛොවනති, ඛෙලගතමෙ ඛොවනති, ලොහිතගතමෙ ඛොවනති, න ච තෙන ආපො අට්ඨීයති වා හරායති වා ජීගුච්ඡති වා එවමෙව ඛො අහං හනෙන ආපොසමෙන චෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහඤ්ඤෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛින.

3. යසස නුන හනෙන කායෙ කායගතා සති අනුපට්ඨිතා අසස, යො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසස් අපට්ඨිසස්ච වාරිකං පකකමෙයා. සෙය්‍යරාපි හනෙන, තෙජො සුච්ඡෙ ධහති, අසුච්ඡෙ ධහති, ගුරුගතමෙ ධහති, මුක්ඛගතමෙ ධහති, ඛෙලගතමෙ ධහති, පුබ්බගතමෙ ධහති, ලොහිතගතමෙ ධහති. න ච තෙන තෙජො අට්ඨීයති වා හරායති වා ජීගුච්ඡති වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන තෙජොසමෙන චෙනසා විහරාමී, විපුලෙන මහඤ්ඤෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛින.

යසස නුන හනෙන කායෙ කායගතා සති අනුපට්ඨිතා අසස, යො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසස් අපට්ඨිසස්ච වාරිකං පකකමෙයා. සෙය්‍යරාපි හනෙන, වායො සුච්ඡෙ උපවායති, අසුච්ඡෙ උපවායති, ගුරුගතමෙ උපවායති, මුක්ඛගතමෙ උපවායති, ඛෙලගතමෙ උපවායති, පුබ්බගතමෙ උපවායති, ලොහිතගතමෙ උපවායති. න ච තෙන වායො අට්ඨීයති වා හරායති වා ජීගුච්ඡති වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන, වායොසමෙන චෙනසා විහරාමී, විපුලෙන මහඤ්ඤෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අධ්‍යාපජේඛින.

1. පඨවීයං, මජ්ඣ.

5. යස ස නුන හනෙන කාමෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිතසජ්ජ වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන, රජොහරණං සුච්චි පුඤ්ජති, අසුච්චි පුඤ්ජති, ගුරු-ගතමි පුඤ්ජති මුත්තගතමි පුඤ්ජති, ඛෙලගතමි පුඤ්ජති, පුබ්බගතමි පුඤ්ජති, ලොහිතගතමි පුඤ්ජති. න ච තෙන රජොහරණං අට්ඨියති වා හරායති වා ජීගුච්ඡති වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන රජොහරණසමෙන වෙනසා විහරාමී, විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජෙඤ්ඤත.

6. යස ස නුන හනෙන කාමෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිතසජ්ජ වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන වණ්ඩාලකුමාරකො වා වණ්ඩාලකුමාරිකා වා කළොපි-හඤ්ඤා නානකකවාසී භාමං වා නිගමං වා පට්ඨිතො නීචවිත්තඤ්ඤව උපට්ඨිතො පට්ඨිතී. එවමෙව ඛො අහං හනෙන වණ්ඩාලකුමාරක-සමෙන වෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජෙඤ්ඤත.

7. යස ස නුන හනෙන කාමෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිතසජ්ජ වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන උසභො ජීනතවිසාණො සොරතො¹ සුදනො සුච්චිතො රට්ඨියා රට්ඨියං සිඛ්ඛාටකෙන සිඛ්ඛාටකං අභිභිඤ්ඤතො න කිඤ්චි භිංසති පාදෙන වා විසාණෙන වා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන උසභච්ඡිනතවිසාණසමෙන වෙනසා විහරාමී විපුලෙන මහඤ්ඤතෙන අප-මාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජෙඤ්ඤත.

8. යස ස නුන හනෙන කාමෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමවාරිං ආසජ්ජ අපට්ඨිතසජ්ජ වාරිකං පකකමෙයා, සෙය්‍යරාපි හනෙන ඉඤ්චී වා පුරියො වා දහරො වා යුචා වා මණ්ඩනක ජාතිකො සීසං නභාතො අභිකුණපෙන වා කුකකුරකුණපෙන වා මනුසස කුණපෙන වා කණෙඤ්ඤ ආසනෙන අට්ඨියෙයා, හරායෙයා ජීගුච්ඡියා. එවමෙව ඛො අහං හනෙන ඉච්චිතා පුත්තිකායෙන අට්ඨියාමී හරායාමී ජීගුච්ඡාමී.

1. පුරතො- සා. PTS පුරතො-කප්ඵ.

9. යස ස්‍රීත භනෙන කාමෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමචාරිං ආසජ්ජ අපච්චිනිසුජ්ජ චාරිකං පකකමෙය්‍ය සෙය්‍යාථාපි භනෙන පුරිසො මෙදකථාලිකං පරිභරෙය්‍ය ඡීද්දං විච්ඡීද්දං¹ උග්ගරතනං පග්ගරතනං එවමෙව ඛො අභං භනෙන ඉමං කායං පරිභරාමී, ඡීද්දං විච්ඡීද්දං උග්ගරතනං පග්ගරතනං.

යස ස්‍රීත භනෙන කාමෙ කායගතාසති අනුපට්ඨිතා අසස, සො ඉධ අඤ්ඤතරං සමුභමචාරිං ආසජ්ජ අපච්චිනිසුජ්ජ චාරිකං පකකමෙය්‍යාති.

අථ ඛො සො භික්ඛු උට්ඨායාසනා එකංසං උග්ගරාසඛ්ඛා කරිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසාභිජතිත්වා භගවතං එතදවොච: “අච්චයො මං භනෙන අච්චගමා යථාධාලං යථාමුලුභං යථාඅකුසලං. යොභං ආයසමි- න්තං සාරිපුක්ඛං අසනා තුච්ඡා මුසා අභුතෙන අඛ්ඛාවිකම්. තස්ස මෙ භනෙන භගවා අච්චයං අච්චයතො පතිගණ්ඨාතු ආයතිං සංචරායා”ති.

තස්ස තං² භික්ඛු අච්චයො අච්චගමා යථාධාලං යථාමුලුභං යථා අකුසලං යො ජං සාරිපුක්ඛං අසනා තුච්ඡා මුසා අභුතෙන අඛ්ඛාවිකම්. යතො ච ඛො ජං භික්ඛු අච්චයං අච්චයතො දීඨවා යථාධමමං පටි- කරොසි, තං තෙ මයං පතිගණ්ඨාම. චුඤ්ඤොසා භික්ඛු අච්චයා චිතයෙ යො අච්චයං අච්චයතො දීඨවා යථාධමමං පටිකරොති ආයතිං සංචරං ආපජ්ජතිති.

අථ ඛො භගවා ආයසමිනං සාරිපුක්ඛං ආමනෙතසි: ඛම සාරිපුක්ඛ ඉමස සමොසපුරිසස්ස පුරාස්ස එතෙව සත්තධා මුඤ්ඤා එලිසසතිති.

ඛමාමභං භනෙන තස්ස ඡායසමිතො සචෙ මං සො ආයසමා එචමාභ: ඛමතු ච මෙ³ යො ආයසමාති.

1. ඡීද්දච්ඡීද්දං.-මජ්ඣං.
2. තස්ස ජං.-දීඞ්ඤි. PMS
3. ඛමතු මෙ, සීඞ්ඤි.

9. 1. 2. 2

සොපාදියෙස සුත්තං

එකං සමයං හගවා සාවතීයං වීහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩි-
කය්‍ය ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකා
පක්ඛවීවරමාදය සාවතීයං පිණ්ඩාය පාවිසි. අථ ඛො ආයස්මො සාරි-
පුත්තය්‍ය එතදහොසි: “අතීපගො ඛො තාව සාවතීයං පිණ්ඩාය වරිතුං,
යනුනාහං යෙන අඤ්ඤතිකීයානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුප-
සඬාමෙය්‍ය” නති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන අඤ්ඤතිකීයානං
පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඬමී. උපසඬමීකා තෙහි අඤ්ඤතිකී-
යෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමමාදිං සමමාදතීයං කථං සාරාණීයං
වීතියාරෙකා එකමන්තං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤතිකීයානං පරිබ්බාජකානං
සනුතියිත්තානං සනුතීපතීතානං අයමිත්තථා කථං උදපාදි: “යො හි කොච්චි
ආට්ටෙසො සොපාදියෙසො¹ කාලං කරොති සධොධා යො අපරිමුක්තො
නිරයා, අපරිමුක්තො තීරච්ඡානගොනියා, අපරිමුක්තො ජෙතනිවිසයා, අපරි-
මුක්තො අපාය දුග්ගති විනිපාතානි.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො තෙසං අඤ්ඤතිකීයානං පරිබ්බාජ-
කානං භාසිතං තෙව අභිනන්දී, න පටිකෙකාසි. අනභිනන්දීකා අපටිකො-
සිකා උච්ඡායාසනා පක්කාමී, “හගවතො සන්තිකෙ එතය්‍ය භාසිතස්‍ය දස්ථං
ආජාතියස්මී” ති අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො සාවතීයං පිණ්ඩාය
වරිකා පච්ඡාහත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කනෙතො යෙන හගවා තෙනුපසඬමී.
උපසඬමීකා හගවන්තං අභිවාදෙකා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසීත්තො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො හගවන්තං එතදවොච:

“ඉධාහං හතෙන පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකා පක්ඛවීවරමාදය
සාවතීයං පිණ්ඩාය පාවිසිං. තය්‍ය මය්‍යං හතෙන එතදහොසි: “අතීපගො
ඛො තාව සාවතීයං පිණ්ඩාය වරිතුං, යනුනාහං යෙන අඤ්ඤතිකීයානං
පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඬමෙය්‍ය” නති. අථ ඛොහං හතෙන
යෙන අඤ්ඤතිකීයානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඬමී. උප-
සඬමීකා තෙහි අඤ්ඤතිකීයෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සමමාදිං,
සමමාදතීයං කථං සාරාණීයං වීතියාරෙකා එකමන්තං නිසීදි.

1. සඋපාදියෙසො, -මජ්ඣ. සිඉ.

තෙන ඛො පන භනෙන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං සනතිසිත්තානං සනතිපතිනානං අයමන්තරා කථා උදපාදී: “යොභිකොච්ච ආවුසො සොපාදිසෙසො කාලං කරොති, සබ්බො සො අපරිවුක්කො භිරයා, අපරිවුක්කො තිරච්ඡානයොනියා, අපරිවුක්කො පෙක්ඛිවියයා අපරිවුක්කො අපායදුග්ගතිච්චිපාතා” ති. අථඛවාහං භනෙන තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං නෙව අභිනාදිං න පටිකෙකාසිං. අනභිනාදිච්චා අපටිකෙකාසිච්චා උච්චායාසනා පකකාමිං භගටතො සනතිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජාභිසසාමි” ති.

කෙ ව¹ සාරිපුත්ත අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා බාලා අබ්‍යන්තා, කෙ ව සොපාදිසෙසං² වා උපාදිසෙසොති ජාතිස්සන්තී, අනුපාදිසෙසං වා අනුපාදි සෙසොති ජාතිස්සන්තී

නව ඉමෙ සාරිපුත්ත පුග්ගලා සොපාදිසෙසං කාලං කුරුමානා පරිවුක්කා නිරයා, පරිවුක්කා තිරච්ඡානයොනියා, පරිවුක්කා පෙක්ඛිවියයා, පරිවුක්කා අපායදුග්ගතිච්චිපාතා. කතමෙ නව:

1. ඉධ සාරිපුත්ත එකච්චො පුග්ගලො සීලෙසු පරිපුරකාරී භොති, සමාධිසමිං පරිපුරකාරී පඤ්ඤාය මත්තසොකාරී³ සො පඤ්චනනං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා අන්තරා පරිනිබ්බාසී භොති. අයං සාරිපුත්ත, පඨමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුක්කො නිරයා, පරිවුක්කො තිරච්ඡානයොනියා පරිවුක්කො පෙක්ඛිවියයා පරිවුක්කො අපායදුග්ගතිච්චිපාතා.

2-5 පුනච්ච පරං සාරිපුත්ත ඉමෙකච්චො පුග්ගලො සීලෙසු පරිපුරකාරී භොති, සමාධිසමිං පරිපුරකාරී, පඤ්ඤාය මත්තසොකාරී⁴ සො පඤ්චනනං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා උපභවච්ච පරිනිබ්බාසී භොති -පෙ- අසඤ්ඤාපරිනිබ්බාසී භොති -පෙ- සසඤ්ඤා පරිනිබ්බාසී භොති -පෙ- උඤ්චංසොනො භොති අකණ්ඩසීගාමී. අයං සාරිපුත්ත පඤ්චමො පුග්ගලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිවුක්කො භිරයා; පරිවුක්කො තිරච්ඡානයොනියා, පරිවුක්කො පෙක්ඛිවියයා, පරිවුක්කො අපායදුග්ගති ච්චිපාතා.

1. කෙවි-PTS. යා. 2. සඋපාදිසෙසං- මජ්ඣ., සීඉ.
3. න පරිපුරකාරී, සීඉ. 4. න පරිපුරකාරී, සීඉ.

6. පුනවපරං සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්චො පුත්තලො සිලෙසු පරිපුරකාරි හොති, සමාධිසමී මත්තසොකාරී, පඤ්ඤය මත්තසොකාරී.¹ යො තිණණං සංඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා රාදෙසමොභානං තනුක්ඛා සකදගාමී හොති, සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්ඛා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයං සාරිපුත්ත ජට්ඨො පුත්තලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිමුක්ඛො නිරයා, පරිමුක්ඛො තීරච්ඡානයොනියා, පරිමුක්ඛො පෙක්ඛිවිසයා, පරිමුක්ඛො අපායදුග්ගති විනිපාතා.

7. පුනවපරං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චො පුත්තලො සිලෙසු පරිපුරකාරි හොති ඥාධිසමී මත්තසොකාරී පඤ්ඤය මත්තසොකාරී,¹ යො තිණණං සංඤ්ඤප්පනානං පරික්ඛයා එකධීරී හොති එකඤ්ඤව මානුසකං හවි. නිබ්බන්ධනච්චා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයං සාරිපුත්ත සත්තමො පුත්තලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිමුක්ඛො නිරයා, පරිමුක්ඛො තීරච්ඡානයොනියා, පරිමුක්ඛො පෙක්ඛිවිසයා, පරිමුක්ඛො අපායදුග්ගති-විනිපාතා.

8. පුනවපරං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චො පුත්තලො සිලෙසු පරිපුරකාරි හොති, සමාධිසමී මත්තසොකාරී, පඤ්ඤය මත්තසොකාරී, යො තිණණං සංයොජනානං පරික්ඛයා කොට්ඨෙකාලො හොති, දො වා තිණ වා කුලාති සන්ධාවිච්චා සංසරිච්චා දුක්ඛස්සන්තකරො. අයං සාරිපුත්ත, අට්ඨමො පුත්තලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිමුක්ඛො නිරයා -පෙ-පරිමුක්ඛො අපායදුග්ගතිවිනිපාතා.

9. පුනවපරං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චො පුත්තලො සිලෙසු පරිපුරකාරි හොති සමාධිසමී මත්තසොකාරී පඤ්ඤය මත්තසොකාරී. යො තිණණං සංයොජනානං පරික්ඛයා සත්තඤ්ඤනතුපරමො හොති, සත්තඤ්ඤනතුපරමං දෙවෙ ව මානුසෙ ව ඥාධිසමී සංසරිච්චා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයං සාරිපුත්ත නවමො පුත්තලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානො පරිමුක්ඛො නිරයා, පරිමුක්ඛො තීරච්ඡානයොනියා, පරිමුක්ඛො පෙක්ඛි-විසයා, පරිමුක්ඛො අපායදුග්ගති විනිපාතා.

කෙ ව සාරිපුත්ත අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා බාලා අබ්බාසනා, කෙ ව සොපාදිසෙසං වා සොපාදිසෙසොති ජාතිස්සන්ති. අනුපාදිසෙසං වා අනුපාදි-සෙසොති ජාතිස්සන්ති.

ඉමෙ ඛො සාරිපුත්ත නව පුත්තලො සොපාදිසෙසො කාලං කුරුමානා පරිමුක්ඛො නිරයා, පරිමුක්ඛො තීරච්ඡානයොනියා, පරිමුක්ඛො පෙක්ඛිවිසයා, පරිමුක්ඛො අපායදුග්ගතිවිනිපාතා. න තාවයං සාරිපුත්ත ධම්මපරියායො පටිභාසි භික්ඛුනා භික්ඛුන්තං උපාසකානං උපාසිකානං. තං කිස්ස හෙතු: මාධිමං ධම්මපරියායං සුචා පමාදං ආහරිස්සති, අපි ව මයා සාරිපුත්ත ධම්මපරියායො පඤ්ඤාධිපපායෙන භාසිතොති.

1. න පරිපුරකාරී, සීඉ.

9. 1. 2. 3

මහාකොටඨීත සුතකං

[සාවකීනිදනං]

අථ ඛො ආයස්මා මහාකොටඨීනෝ¹ යෙනායස්මා සාරිපුතො තෙනුපසඩ්ධම්, උපසඩ්ධම්ඤ්ඤා ආයස්මා සාරිපුතොන සද්ධිං සමොදදී. සමොදදනීයං කථං සාරාණීයං චිත්තියාරොඤ්ඤා ඵකමනං ගීයිදී. ඵකමනං නිසිනො ඛො ආයස්මා මහාකොටඨීනො ආයස්මානං සාරිපුතං ඵතදවොච:

නිනුඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං දිට්ඨධම්මවෙදනීයං තං මෙ කමමං සම්පරායවෙදනීයං භොතුතී, ඵතස්ස අත්ථාය භගවතී බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිම්පනාවුසො සාරිපුතං යං කමමං සම්පරායවෙදනීයං, තමම කමමං දිට්ඨධම්මවෙදනීයං භොතුතී ඵතස්ස අත්ථාය භගවතී බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිනුඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං සුඛවෙදනීයං, තං මෙ කමමං සුඛවෙදනීයං² භොතුතී ඵතස්ස අත්ථාය භගවතී බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිනුඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං දුක්ඛවෙදනීයං තං මෙ කමමං සුඛවෙදනීයං භොතුතී ඵතස්ස අත්ථාය භගවතී බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිනුඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං පරිපක්ඛවෙදනීයං තං මෙ කමමං අපරිපක්ඛවෙදනීයං භොතුතී ඵතස්ස අත්ථාය භගවතී බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිම්පනා ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං අපරිපක්ඛවෙදනීයං තං මෙ කමමං පරිපක්ඛවෙදනීයං භොතුතී ඵතස්ස අත්ථාය භගවතී බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

කිනුඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුතං යං කමමං බ්‍රහ්මචරියං තං මෙ කමමං අත්ථවෙදනීයං භොතුතී ඵතස්ස අත්ථාය භගවතී බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති? නො හීදං ආවුසො.

1. මහාකොටඨීනො-මඡසං, 2. දුක්ඛවෙදනීයං-මඡසං.

කිම්පනාච්චයො සාරිපුත්ත, යං කමමං අප්ප වෙදනියං තං මෙ කමමං බහුච්චෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං චුස්සතීති? නො හිදං ආච්චයො.

කිනත්තූච්චො ආච්චයො සාරිපුත්ත, යං කමමං වෙදනියං තං මෙ කමමං අච්චෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං චුස්සතීති? නො හිදං ආච්චයො.

කිම්පනාච්චයො සාරිපුත්ත, යං කමමං අච්චෙදනියං තං මෙ කමමං වෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං චුස්සතීති? නො හිදං ආච්චයො.

කිනත්තූච්චො ආච්චයො සාරිපුත්ත, යං කමමං දිට්ඨධම්මච්චෙදනියං තං මෙ කමමං සම්පරායච්චෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං චුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආච්චයොති වදෙසි.

කිනත්තූච්චො ආච්චයො සාරිපුත්ත, යං කමමං සම්පරාය ච්චෙදනියං තං මෙ කමමං දිට්ඨධම්මච්චෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං චුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආච්චයොති වදෙසි.

කිනත්තූච්චො ආච්චයො සාරිපුත්ත, යං කමමං සුඛච්චෙදනියං තං මෙ කමමං සුඛච්චෙදනියං¹ භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං චුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආච්චයොති වදෙසි.

කිනත්තූච්චො ආච්චයො සාරිපුත්ත, යං කමමං දුක්ඛච්චෙදනියං තං මෙ කමමං සුඛච්චෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං චුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආච්චයොති වදෙසි.

කිනත්තූච්චො ආච්චයො සාරිපුත්ත, යං කමමං පරිපක්කච්චෙදනියං තං මෙ කමමං අපරිපක්කච්චෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං චුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආච්චයොති වදෙසි.

කිනත්තූච්චො ආච්චයො සාරිපුත්ත, යං කමමං අපරිපක්කච්චෙදනියං තං මෙ කමමං පරිපක්කච්චෙදනියං භොතුති එතස්ස අස්සාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං චුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආච්චයොති වදෙසි.

1. දුක්ඛච්චෙදනියං, මඡසං.

කිනනුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කමමං බහුවෙදනියං තං මෙ කමමං අපවෙදනියං භොතුති එතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙයි.

කිනනුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කමමං අපවෙදනියං තං මෙ කමමං බහුවෙදනියං භොතුති එතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙයි.

කිනනුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කමමං වෙදනියං තං මෙ කමමං අවෙදනියං භොතුති එතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙයි.

කිනනුවො ආවුසො සාරිපුත්ත, යං කමමං අවෙදනියං තං මෙ කමමං වෙදනියං භොතුති එතස්ස අත්ථාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හීදං ආවුසොති වදෙයි. අප් කිමස්සං වරහාවුසො, හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති?

යං ඛට්ඨසාවුසො,¹ අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං, තස්ස ඤාණාය දසසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති.

කිම්පනසාවුසො, අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං යස්ස ඤාණාය දසසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති?

ඉදං දුක්ඛානති ඛට්ඨසා ආවුසො අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං. තස්ස ඤාණාය දසසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති. අයං දුක්ඛසමුදයොති ඛට්ඨසා ආවුසො -පප- අයං දුක්ඛනිරෝධොති ඛට්ඨසා ආවුසො -පප- අයං දුක්ඛනිරෝධගාමීති- පටිපදති ඛට්ඨසා ආවුසො, අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං. තස්ස ඤාණාය දසසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති, ඉදං ඛට්ඨසා ආවුසො අඤ්ඤාතං අදිට්ඨං අපඤ්ඤාතං අසච්ඡිකතං අනභිසමෙතං. තස්ස ඤාණාය දසසනාය පතනියා සච්ඡිකරියාය අභිසමාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුසසනීති.

1. යං ඛට්ඨසා ආවුසො මජ්ඣමං

9. 1. 2. 4

සමීඳ්ඛි සුතතං.

[සාවච්චිනි(තං)]

අප්ඵමො අංයසමා සමීඳ්ඛි උයනායසමා සාරිපුතෙතා ගෙනුපසඛමි. උපසඛසමිච්චා අයසමිතං සාරිපුතං අභිවාදෙච්චා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීතං ටො අයසමිතං සමීඳ්ඛිං අයසමා සාරිපුතෙතා එතද්ඵොව:

‘ කිමාරමමණා සමීඳ්ඛි, පුරිසසස සඛකපච්චිතකකා උපපජ්ඣති? නාමරුපාරමමණා භනෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කච නානඤ්ඤං ගච්ඡති? ධාතුසු භනෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං සමුදයාති? එසසමුදයා භනෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං සමොසරණාති? වේදනා සමොසරණා භනෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං පමුඛාති? සමාධිපමුඛා භනෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං ආධිපතෙය්‍යාති? සතාධිපතෙය්‍යා භනෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිමුඤ්ඤාති? පඤ්ඤාඤ්ඤා භනෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කිං සාරාති? විමුක්ඛසාරා භනෙති.

තෙ පන සමීඳ්ඛි කිං ඔගධාති? අමනොගධා භනෙති.

කිමාරමමණා සමීඳ්ඛි, පුරිසසස සඛකපච්චිතකකා උපපජ්ඣති? ඉති සුඵට්ඨා සමානො නාමරුපාරමමණා භනෙති වදෙයි.

තෙ පන සමීඳ්ඛි, කච නානඤ්ඤං ගච්ඡති. ඉති පුඵට්ඨා සමානො ධාතුසු භනෙති වදෙයි.

තෙ පන සමීදධි, කිංසමුද්දයානි ඉති පුටෙධා සමානො ඵසසමුද්දයා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංසමොසරණානි ඉති පුටෙධා සමානො වෙදනා සමාසරණා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංපමුට්ඨානි ඉති පුටෙධා සමානො සමාධි-පමුට්ඨා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංඤ්චිපතෙසයානි ඉති පුටෙධා සමානො සනාධි-පතෙසයා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංඋත්තරානි ඉති පුටෙධා සමානො පඤ්ඤත්තරා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංසාරානි ඉති පුටෙධා සමානො විමුත්ඤ්සාරා හනෙතති වදෙසි.

තෙ පන සමීදධි, කිංචගධානි ඉති පුටෙධා සමානො අමනොගධා හනෙතති වදෙසි.

සාධු සාධු සමීදධි, සාධු චො තං සමීදධි, පඤ්ඤා පුටෙධා විසංප්පෙති චෙත ව මා මඤ්ඤීති.

9. 1. 2. 5

ගණකාපම සුතතං

[සාවච්චිදානං]

සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ, ගණකා අනෙකවසුගණකො තසසසු නව වණමුට්ඨානි නව අනෙකවමුට්ඨානි, නනො යං කිඤ්චි පගසරෙය්‍ය අසුච්චෙඤ්ඤව පගසරෙය්‍ය, දුග්ගාඤ්චිපෙඤ්ඤව පගසරෙය්‍ය, ජෙතුවච්චිපෙඤ්ඤව පගසරෙය්‍ය. යං කිඤ්චි පසවෙය්‍ය අසුච්චෙඤ්ඤව පසවෙය්‍ය, දුග්ගාඤ්චිපෙඤ්ඤව පසවෙය්‍ය, ජෙතුවච්චිපෙඤ්ඤව පසවෙය්‍ය.

'ගණකි'ති ටො භික්ඛට්ඨො, ඉමමසංච වාතුමහාභුතිකස්ස කායස්ස අධිවචනං මානාපෙනතිකසංචාපස්ස ඔදනකුමාසුපවයස්ස අනිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දන හෙදන වීඛාසනධමමස්ස. යස්ස නව වනමුඛාති, නව අහෙදනමුඛාති, තතො යං කිඤ්චි පගසරති අසුචිඤ්ඤව පගසරති, දුග්ගතඤ්ඤව පගසරති, ජෙගුච්ඡියඤ්ඤව පගසරති. යං කිඤ්චි පසවති අසුචිඤ්ඤව පසවති, දුග්ගතඤ්ඤව පසවති, ජෙගුච්ඡියඤ්ඤව පසවති. තස්මාතිහ භික්ඛට්ඨො ඉමෙස්මිං ඛායෙ තිබ්බිඤ්ඤාති.

9. 1. 2. 6

සඤ්ඤා සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

නව ඉමා භික්ඛට්ඨො, සඤ්ඤා භාදිතා බහුලීකතා මහප්ප්ලා හොන්ති මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරිඤ්ඤාසානා. කතමා නව?

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආහාරෙ පටිකකුලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛ අනත්තසඤ්ඤා, පහානසඤ්ඤා, වීරාග සඤ්ඤා. ඉමා ටො භික්ඛට්ඨො, නව සඤ්ඤා භාදිතා බහුලීකතා මහප්ප්ලා හොන්ති මහාතිසංසා අමතොගධා, අමතපරිඤ්ඤාසානාති.

9. 1. 2. 7

කුලොපගමන සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

නවහි භික්ඛට්ඨො, අධෙග්ගි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්තවා වා නාලං උපගන්තුං, උපගන්තවා වා නාලං උපනිසීදිතුං¹ කතමෙහි නවහි:

න මනාපෙන පච්චුට්ඨන්ති, න මනාපෙන අභිවාදෙන්ති, න මනාපෙන ආසනං දෙන්ති, සත්තමස්ස පරිගුහන්ති, බහුකමසි ථොකං දෙන්ති, පණ්ණමසි ලුඛං දෙන්ති, අසකකච්චං දෙන්ති නො සකකච්චං, න උපනිසීදන්ති ධම්මසචණ්ඤාය, භාසිතස්ස න රසීයන්ති. ඉමෙහි ටො භික්ඛට්ඨො, නවහධෙග්ගි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්තවා වා නාලං උපගන්තුං, උපගන්තවා වා නාලං උපනිසීදිතුං.

1 නිසීදිතුං - මඡසං.

නවහි භික්ඛවෙ, අඛෙගහි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්ඛා වා අලං උපගතං, උපගන්ඛා වා අලං උපනිසීදිතුං. කතමෙහි නවහි:

මනාපෙන පච්චුට්ඨෙත්ති, මනාපෙන අභිවාදෙත්තී, මනාපෙන ආයනං දෙත්ති, සත්තමස්ස න පරිගුහන්ති, බහුකමි බහුකං දෙත්ති, පඤ්ඤාමි පඤ්ඤං දෙත්ති, සකකච්චං දෙත්ති නො අසකකච්චං, උපනිසීදන්තී ධම්මසවණාය, භාසිතස්ස රජියන්ති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, නවහඛෙගහි සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්ඛා වා අලං උපගතං, උපගන්ඛා වා අලං උපනිසීදිතුන්ති.

9. 1. 2. 8

නවධගුපොසථ සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

නවහඛෙගහි සමන්තාගතො¹ භික්ඛවෙ උපොසථො උපවුඤ්ඤා මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරො. කථං උපවුඤ්ඤා ව භික්ඛවෙ, නවහඛෙගහි සමන්තාගතො උපොසථො මහපථලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිපථාරො:

1. ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවතො ඉති පටිසංඝී සබ්බිති “යාවස්ථං අරහතො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතා නිතිනදණ්ඩා හිනිතසඤ්ඤා ලජ්ජි දයාපනතා සබ්බපාණගුහනිතානුකමි² චිහරන්තී. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රත්ති. ඉමඤ්ඤ දිවසං පාණාතිපාතං පහාය පණාතිපාතා පටිච්චිතො හිනිතදණ්ඩා හිනිතසඤ්ඤා ලජ්ජි දයාපනතො සබ්බපාණගුහනිතානුකමි චිහරන්තී. ඉමිනාපඛෙගත අරහතං අනුකරොමී. උපොසථො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවිස්සන්තී”ති. ඉමිනා පඨමෙනඛෙගත සමන්තාගතො හොති.

2. “යාවස්ථං අරහතො අදින්නාදනං පහාය දදින්නාදනා පටිච්චිතා දින්නාදනී දින්නාපාටිකං චී අපෙතෙන සුචිභුතෙන අත්තනා චිහරන්තී. අභමපජ්ජ ඉමඤ්ඤ රත්ති. ඉමඤ්ඤ දිවසං අදින්නාදනං පහාය -පෙ- උපොසථො ව මෙ උපවුඤ්ඤා භවිස්සන්තී”ති. ඉමිනා දුතීභයනඛෙගත සමන්තාගතො හොති.

1. නවහි භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමන්තාගතො-මජ්ඣ. 2. සබ්බපාණගුහනිතානුකමිතො-මජ්ඣ.

3. “යාවජීවං අරහතො අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී ආරාචාරී වීරතා මෙච්ඡනා ගාමධම්මො. අහමපජ්ජ -පෙ- උපොසරො ව මෙ උපවුඤ්ඤා හවීසසනී”ති. ඉමීනා තතියෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

4. යාවජීවං අරහතො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතා සචචවාදී සචචසන්ධා ථෙතා පචචධිකා අවීසංවාදකා ලොකසස, අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා චතුඤ්ඤෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

5. යාවජීවං අරහතො සුරාමෙරය මජ්ජපමාදධ්මානා පහාය සුරාමෙරය මජ්ජපමාදධ්මානා පටිච්චරතා. අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා පඤ්ඤාමෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

6. යාවජීවං අරහතො එකභතනිකා රතතුපරතා වීරතා විකාල භොජනා. අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා ජලෙඤ්ඤෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

7. යාවජීවං අරහතො නචචගීතවාදිනවීසුකදස්සනමාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභුසනධිසානා පටිච්චරතා අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා සන්තමනධෙයන සමනනාගතො හොති.

8. යාවජීවං අරහතො උච්චාසයනමහාසයනං පහාය උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතා නිචසෙය්‍යං කප්පෙතනි මඤ්ඤාතෙ වා තිණසන්ධාරකෙ වා අහමපජ්ජ -පෙ- උපවුඤ්ඤා හවීසසනීති. ඉමීනා අධිමෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

9. ඉධ භීසකචෙව, අරියසාවතො මෙතනාසභගතෙන චෙතසා එකදීසං ඵරිඤ්ඤා විහරති තථා දුතියං -පෙ- තථා තතියං -පෙ- තථා චතුසීං -පෙ- ඉති උඤ්ඤාමධො තරියං සබ්බධි සබ්බතතාය සබ්බාවතනා ලොකා මෙතනාසභගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අට්ඨෙරෙන අබ්‍යාපජේඛන ඵරිඤ්ඤා විහරති. ඉමීනා නවමෙනධෙයන සමනනාගතො හොති.

එවං උපවුඤ්ඤා ඛො භීසකචෙව, නවභවෙයනි සමනනාගතො උපොසරො මහජථලො හොති මහානිසංසො මහාජුතිකො මහාවිප්චාරොති.

9. 1. 2. 9

දෙවතා සුක්තං

[සාවකීනිදානං]

ඉමං¹ හික්ඛවෙ, රතනිං සම්බහුලා දෙවතා අභික්ඛන්තාය රතනියා අභික්ඛන්තවණ්ණා කෙවලකපං ජෙනවනං ඔභාසෙතො යෙනාහං තෙනුඋසසිංසු. උපසධ්‍යමීතො මං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං යිතා ටො හික්ඛවෙ, තා දෙවතා මං එතදවොචුං:

උපසධ්‍යමීංසු නො හනෙත, පුට්ඨෙ ඔනුසසභුතානං පබ්බජිතා අභාරාති, තා මයං² හනෙත, පච්චුට්ඨිමහ, නො ච ටො අභිවාදිමහ, තා මයං හනෙත, අපරිපුණ්ණකමන්තා විපට්ඨසාරිනියො පච්ඡානුතාපිනියො³ භීතං කායං උපපන්නා⁴ති.

අපරාපි මං හික්ඛවෙ, සම්බහුලා දෙවතා උපසධ්‍යමීතො එතදවොචුං. “උපසධ්‍යමීංසු නො හනෙත පුට්ඨෙ ඔනුසසභුතානං පබ්බජිතා අභාරාති තා⁵ මයං හනෙත පච්චුට්ඨිමහ, අභිවාදිමහ⁶ නො ච ටො⁷ ආසනං අදමහ, තා මයං හනෙත, අපරිපුණ්ණකමන්තා විපට්ඨසාරිනියො පච්ඡානුතාපිනියො භීතං කායං උපපන්නා⁸ති,

අපරාපි මං හික්ඛවෙ, සම්බහුලා දෙවතා උපසධ්‍යමීතො එතදවොචුං. “උපසධ්‍යමීංසු නො හනෙත, පුට්ඨෙ ඔනුසසභුතානං පබ්බජිතා අභාරාති, තා මයං හනෙත පච්චුට්ඨිමහ, අභිවාදිමහ, ආසනඤ්ච අදමහ⁹ නො ච ටො යථාසත්ති යථාබලං සංචිහජිමහ -පෙ- යථාසත්ති යථාබලං සංචිහජිමහ. නො ච ටො උපනිසිදිමහ ධම්මසවණාය -පෙ- උපනිසිදිමහ¹⁰ ධම්මසවණාය, නො ච ටො ඔහිතසොතා ධම්මං සුඤ්ඤිමහ -පෙ- ඔහිතසොතා¹¹ ධම්මං සුඤ්ඤිමහ, නො ච ටො සුතො ධම්මං ධාරයිමහ -පෙ- සුතා¹¹ ධම්මං ධාරයිමහ, නො ච ටො ධිතානං¹⁰ ධම්මානං අත්ථං උපපරිකම්මිමහ -පෙ- ධිතානං¹¹ ධම්මානං අත්ථං උපපරිකම්මිමහ, නො ච ටො අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජිමහ. තා මයං හනෙත, අපරි පුණ්ණකමන්තා විපට්ඨසාරිනියො පච්ඡානුතාපිනියො භීතං කායං උපපන්නා¹¹ති.

1. ඉමඤ්ච-මජ්ඣං. 7. උපනිසිදිමහ ව-සා. 2. තෙ මයං;-මජ්ඣං. 8. ඔහිතසොතා ව-මජ්ඣං. 3. පච්චානුතාපිනියො-මජ්ඣං. 9. දුක්ඛා ව-මජ්ඣං. 4. පච්චුට්ඨිමහ ව අභිවාදිමහ ව-සා. 10. ධාතාන-මජ්ඣං. 5. නො ච තෙසං-මජ්ඣං. 11. ධාතානඤ්ච-මජ්ඣං. 6. ආසනං අදමහ-මජ්ඣං.

අපරාපි මං භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා දෙවතා උපසංඝාතීඤ්ඤා එතදවොච්ඤ්ඤා:

“උපසංඝාතීඤ්ඤා නො භනෙත, පුබ්බෙ මනුසසභුතානං පබ්බජිතා අගාරානි. තා මයං භනෙත, පච්චුට්ඨිමහ, අභිවාදිමහ, ආසනං අදමහ, යථාසත්ති යථාබලං සංචිභජිමහ, උපනිසිදිමහ ධම්මසවණාය, ඔභිතසොතා ව ධම්මං සුඡිමහ, සුඤ්ඤා ව ධම්මං ධාරයිමහ, ධනානඤ්ඤා ධම්මොතං අස්මං උපපට්ඨකම්මහ. අස්මංඤ්ඤා ධම්මංඤ්ඤා ධම්මොත්ථුධම්මං පටිපජ්ජිමහ. තා මයං භනෙත, පටිපජ්ජකම්මෙතනා අවිජ්ජාචාරිනියො අපච්ඡානුතාපිනියො පඡිතං කායං උපපන්නා”ති.

එතානි භික්ඛවෙ, රුක්ඛමුලානි එතානි සුඤ්ඤාගාරානි ක්ඛායථ භික්ඛවෙ, මා පමාදස්ස, මා පච්ඡා විජ්ජාචාරිනො අභුචස්ස, සෙය්‍යථාපි තා පුට්ඨිකා දෙවතානි.

9. 1. 2. 10

වෙද්‍රාම සුතතං

එකං සමයං භගවා යාවස්සීයං චිහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ, අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති සෙන භගවා තෙත්ථුපසංඝාතී උපසංඝාතීඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං හිසිත්තං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං භගවා එතදවොච:

අපි නු තෙ ගහපති, කුලෙ දනං දීයතිති? දීයති මෙ භනෙත, කුලෙ දනං, තඤ්ඤා ඛො ලුඛං කණාකං බිලධාදුතියන්ති.

ලුඛකෙඤ්ඤා¹ ගහපති, දනං දෙති පඡිතං වා, තඤ්ඤා අසකකම්මං දෙති, අචිත්තිකඤ්ඤා² දෙති, අසභඤ්ඤා දෙති, අපච්ඡා³ දෙති, අනාගමනාදිට්ඨිකො දෙති. යස්ස යස්ස තස්ස තස්ස දනස්ස විපාකො හිබ්බන්තති, න උළාරාය භක්ඛාභොගාය විත්තං නමති, න උළාරාය චන්ද්‍රභොගාය විත්තං නමති, න උළාරාය යානභොගාය විත්තං නමති, න උළාරෙසු පඤ්ඤාසු කාමතුණෙසු භොගාය විත්තං නමති. යෙපිස්ස තෙ භොතනී පුත්තානී වා දුරානී වා දුසානී වා පෙස්සානී වා කම්මකරානී වා, තෙපි න සුස්සුසන්තී, න යොතං ඔද්දන්තී, න අඤ්ඤා විත්තං උපට්ඨපෙන්නී. තං කීස්සභෙකු: එවං භෙතං⁴ ගහපති, හොති අසකකම්මකතානං⁵ කම්මොතං විපාකො.

1. ලුඛං වාපි;-සා.
2. අචිත්තිකං කඤ්ඤා;-සා. අචිත්තිකඤ්ඤා;-PTS.
3. අපච්ඡා;-සා.
4. එවංඤ්ඤා;-සා.
5. අසකකම්මං කතානං;-මඡ්ජ.

දුටුකෙළවි ගහපති, දනා දෙනී, පණිතං වා. තඤ්ච සංකච්චං දෙනී, වික්කකචා දෙනී, සහසා දෙනී, අනපවිඤ්ඤා දෙනී, ආගමනාදිච්ඡිකො දෙනී. යස් යස් තස්ස තස්ස දනස්ස විපාකො නිබ්බන්තී, උළාරාය භත්තභොගාය විත්තං නමති. උළාරාය වස්ථොගාය විත්තං නමති. උළාරාය යානභොගාය විත්තං නමති. උළාරෙසු පඤ්චසු කාමඉඤ්ඤසු භොගාය විත්තං නමති. යෙපියස්ස තෙ භොනති පුත්තාති වා දුරාති වා දයාති වා ථෙසයාති වා කම්මකරාති වා තෙපි සුඤ්ඤානං යොතං ඔදහන්තී, අඤ්ඤාය විත්තං උපධංපෙනති. තං කියස්ස හෙතු: එවං හෙතං ගහපති, භොති සංකච්චකතානං¹ කම්මොනං විපාකො.

භුතපුබ්බං ගහපති, වෙලාමො නාම බ්‍රාහ්මණො අහොසි. යො එවරූපං දනං අදසි මහාදනං: වතුරාසිතිසුවණ්ණං යාතිසහසාති අදසි රුද්ධ පුරාති. වතුරාසිති රූපියපාතිසහසාති අදසි සුවණ්ණපුරාති, වතුරාසිති කංසපාතිසහසාති අදසි හිරඤ්ඤපුරාති, වතුරාසිති භජ්ජසහසාති අදසි සොවණ්ණාලඤ්ඤාරාති සොවණ්ණධජාති හෙමජාලසඤ්ජනනාති. වතුරාසිතිරථ සහසාති අදසි සීභවමමපරිවාරාති ව්‍යාග්ග උමථ පරිවාරාති දීපිවමමපරිවාරාති පණ්ඩුකම්මලපරිවාරාති සොවණ්ණාලඤ්ඤාරාති සොවණ්ණධජාති හෙමජාලසඤ්ජනනාති.² වතුරාසිති ධෙත්‍රසහසාති අදසි දුක්ඛසඤ්ඤානාති³ කංසුපධාරණාති, වතුරාසිති කඤ්ඤාසහසාති අදසි ආමුක්ඛමණිකුණ්ඩලායො.⁴ වතුරාසිතිපඥ්චකසහසාති අදසි ගොණකල්පනාති පටිකල්පනාති පඤ්චකල්පනාති කාදලිමිගපවරපවච්ඡරණාති⁵ සාඋත්තරච්ඡාදනි උභතො ලොභනකුපධානාති. වතුරාසිති වස්ථකොට්ඨසහසාති අදසි ධොමසුබ්බොනං කොපෙය්‍යසුබ්බොනං කම්මලසුබ්බොනං කසාසිකසුබ්බොනං. කො පන වාදෙ අනන්‍යස්ස පානස්ස ඛජස්ස භොජස්ස ලෙය්‍යස්ස පෙය්‍යස්ස? නජෙථා මඤ්ඤ විස්සාදන්තී.⁶

සීයා ධො පන තෙ ගහපති. එච්චියා “අඤ්ඤා නුත තෙන සමයෙන වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො අහොසි යො තං දනං අදසි මහාදනන්තී න ධො පනෙතං ගහපති, එවං දධංබ්බං, අහං තෙන සමයෙන වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො අහොසි, අහං තං දනං අදසි මහාදනං.

තස්මිං ධො පන ගහපති, දනෙ න කොච්චි දකඛිණෙයො අහොසි. න තං කොච්චි දකඛිණං විසොධෙති. යං ගහපති, වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දනං අදසි, මහාදනං. යො වෙකං දීච්ඡිසම්පන්නං භොජෙය්‍ය, ඉදං තතො මහඵලතරං.

1. සංකච්චං කතානං-මජ්ඣ. 2. හෙමජාලපපටිච්ඡනනාති-මජ්ඣ. 3. දුක්ඛානුබ්බනාති-මජ්ඣ. දුක්ඛපණ්ණානාති; සායා-දුක්ඛපණ්ණානාති-P.Ts. 4. ආමුක්ඛමණිකුණ්ඩලායො-චූළ, මජ්ඣ. 5. කදලිමිගපවරපවච්ඡරණාති-මජ්ඣ. 6. විස්සාදනි; චූළ-P.Ts.

යඤ්චි ගහපතී වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දනං අද්ධි මහාදනං, යො ච සතං දිට්ඨිසම්පන්නානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං සකදගාමීං භොජෙය්‍ය, ඉදං තතො මහපථලතරං.

යඤ්චි ගහපතී වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දනං අද්ධි මහාදනං, යො ච සතං සකදගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අනාගාමීං භොජෙය්‍ය, -පෙ යො ච සතං අනාගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අරහත්තං භොජෙය්‍ය -පෙ-යො ච සතං අරහත්තානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං පච්චෙකඤ්චිං භොජෙය්‍ය -පෙ- යො ච සතං පච්චෙකඤ්චිනානං භොජෙය්‍ය, යො ච තථාගතං අරහත්තං සම්මාසම්බුද්ධිං භොජෙය්‍ය -පෙ- යො ච බුද්ධිපමුඛං¹ භික්ඛුසඛ්ඤං භොජෙය්‍ය -පෙ- යො ච වාතුද්දිසං සඛ්ඤං උද්දිසං විහාරං කාරාපෙය්‍ය-පෙ-යො ච පසන්නචිත්තො බුද්ධිඤ්චි ධම්මඤ්චි ඤ්ඤාඤ්චි සරණං ගච්ඡෙය්‍ය -පෙ- යො ච පසන්නචිත්තො සික්ඛාපද්දති සමාදිපෙය්‍ය පාණ්ණිපාතා වෙරමණිං, දදීනනාදනා වෙරමණිං, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා වෙරමණිං, මුසාවාද වෙරමණිං සුරාමෙරයමජ්ජපමාදඤ්චානා වෙරමණිං. යො ච අනතමසො ගඤ්චුහනමඤ්චි මෙඤ්චිත්තං භාවෙය්‍ය ඉදං තතො මහපථලතරං.

යඤ්චි ගහපතී, වෙලාමො බ්‍රාහ්මණො දනං අද්ධි, මහාදනං, යො වෙකං දිට්ඨිසම්පන්නං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං දිට්ඨිසම්පන්නානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං සකදගාමීං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං සකදගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අනාගාමීං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං අනාගාමීනං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං අරහත්තං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං අරහත්තානං භොජෙය්‍ය, යො වෙකං පච්චෙකඤ්චිං භොජෙය්‍ය, යො ච සතං පච්චෙකඤ්චිනානං භොජෙය්‍ය, යො ච තථාගතං අරහත්තං සම්මාසම්බුද්ධිං භොජෙය්‍ය, යො ච බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛ්ඤං භොජෙය්‍ය, යො ච වාතුද්දිසං සඛ්ඤං උද්දිසං විහාරං කාරාපෙය්‍ය, යො ච පසන්නචිත්තො බුද්ධිඤ්චි ධම්මඤ්චි ඤ්ඤාඤ්චි සරණං ගච්ඡෙය්‍ය, යො ච පසන්නචිත්තො සික්ඛාපද්දති සමාදිපෙය්‍ය පාණ්ණිපාතා වෙරමණිං-පෙ-සුරාමෙරයමජ්ජපමාදඤ්චානා වෙරමණිං. යො ච අනතමසො ගඤ්චුහනමඤ්චි මෙඤ්චිත්තං භාවෙය්‍ය, යො ච අච්ඡරාසඤ්ඤානමඤ්චි අභිච්චසඤ්ඤං භාවෙය්‍ය ඉදං තතො මහපථලතරන්ති.

සිහනාදවගෙගා දුතියො.

තසසුද්දනං

නාදද්¹ ස උපාදිපෙයො ච කොට්ඨිතෙන සම්භීතා ගණ්ඨසඤ්ඤා කුලං මෙඤ්ඤා දෙවතා වෙලාමෙනචාති

1. සොටෙති-අධිකරායං
1. බුද්ධිපමුඛං-මජ්ඣිමං
2. ගනෙධංගනමඤ්චි-මජ්ඣිමං ගද්දුහනමඤ්චි-කප්ඵි

3. සත්‍යාවාසවගෙහා

9. 1. 3. 1

යාන සුතකං

[සාවකීතිදනං]

තීහි භික්ඛවෙ, යානෙහි උඤ්ඤාකාරකා මනුස්සා දෙවෙ ව තාව තිංසෙ අධිගණනන්ති¹ ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුස්සෙ. කතමෙහි තීහි:

අමමා අපරිඤ්ඤා, නියතායුකා, විසෙසභුතො.¹ ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීහි යානෙහි උඤ්ඤාකාරකා මනුස්සා දෙවෙ ව තාවතිංසෙ අධිගණනන්ති ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුස්සෙ.

තීහි භික්ඛවෙ, යානෙහි දෙවා තාවතිංසා උඤ්ඤාකාරකෙ ව මනුස්සෙ අධිගණනන්ති ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුස්සෙ. කතමෙහි තීහි:

දීඛෙඛන ආයුතා, දීඛෙඛන වණ්ණන්ත, දීඛෙඛන සුඛෙත. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීහි යානෙහි දෙවා තාවතිංසා උඤ්ඤාකාරකෙ ව මනුස්සෙ අධිගණනන්ති ජමබ්බදීපිකෙ ව මනුස්සෙ.

තීහි භික්ඛවෙ, යානෙහි ජමබ්බදීපිකා මනුස්සා උඤ්ඤාකාරකෙ ව මනුස්සෙ අධිගණනන්ති දෙවෙ ව තාවතිංසෙ. කතමෙහි තීහි:

සුරා, සතිමනෙතා, ඉධ බ්‍රහ්මචරියවාසො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තීහි යානෙහි ජමබ්බදීපිකා මනුස්සා උඤ්ඤාකාරකෙ ව මනුස්සෙ අධිගණනන්ති දෙවෙ ව තාවතිංසෙති.

9. 1. 3. 2

බලුඛක සුතකං

[සාවකීතිදනං]

තයො ව භික්ඛවෙ, අසාබලුඛෙක දෙසියසාමී තයො ව පුරිස-බලුඛෙක, තයො ව අසාසදසෙස², තයො ව පුරිසසදසෙස³ තයො ව හද්ද⁴ අසාසාජාතීයො තයො ව හද්ද පුරිසාජාතීයෙ තං සුඤ්ඤාභං, සාධුකං මනසිකරොභං, භාසිසාමීති.

1. විසෙසභුතං මඡසං. 2. අසාසරසෙස මඡසං.
3. පුරිසසරසෙස - මඡසං. 4. හද්ද - මඡසං.

එවං භනෙනති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙසාසුං භගවා එතදවොච:
කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො අසසබඵඛිනා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො අසසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති, න
ව ඡණ්ණසම්පනෙනා, න ආරොහපරිඡාහ සම්පනෙනා.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො අසසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති
ව ඡණ්ණසම්පනෙනා ව, න ආරොහපරිඡාහ සම්පනෙනා.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො අසසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති
ව ඡණ්ණසම්පනෙනා ව ආරොහපරිඡාහසම්පනෙනා ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ,
තයො අසසබඵඛිනා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො පුරිසබඵඛිනා: ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො
පුරිසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා හොති න ව ඡණ්ණසම්පනෙනා හොති,
න ආරොහපරිඡාහ සම්පනෙනා.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො පුරිසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති,
ව ඡණ්ණසම්පනෙනා ව, න ආරොහපරිඡාහ සම්පනෙනා.

ඉධ පන භික්ඛවෙ, එකච්චො පුරිසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා ව හොති,
ව ඡණ්ණසම්පනෙනා ව, ආරොහපරිඡාහ සම්පනෙනා ව.

කප්ඤ්ඤ භික්ඛවෙ, පුරිසබඵඛිනා ජවසම්පනෙනා හොති න ව ඡණ්ණ-
සම්පනෙනා, න ආරොහපරිඡාහ සම්පනෙනා:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති යථාභූතං පජානාති, 'අයං දුක්ඛ-
සමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති, 'අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති
'අයං දුක්ඛනිරෝධගාමීති පටිපද'ති යථාභූතං පජානාති. ඉදමස්ස ජට්ඨි-
වදුමි. අභිධමමෙ ඛො පන අභිචිතයෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සංසාදෙති, නො
විසසාජෙජති, ඉදමස්ස න ව ඡණ්ණසම්පනෙනා වදුමි. න ඛො පන ලාභී හොති
විචර පිණ්ඩානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, ඉදමස්ස න
ආරොහපරිඡාහඤ්ඤං වදුමි. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසබඵඛිනා ජව-
සම්පනෙනා හොති න ව ඡණ්ණ සම්පනෙනා, න ආරොහපරිඡාහ සම්පනෙනා.

කපඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පුරිසඛඵචෙඛ්ඤා ජවසම්පනනා ව හොති වණණ-සම්පනනා ව, න ආරොහපරිණාහ සම්පනනා:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ‘ඉදං දුක්ඛ’න්ති යථාභූතං පජානාති, ‘අයං දුක්ඛ-සමුදයො’ති යථාභූතං පජානාති, ‘අයං දුක්ඛනිරෝධො’ති යථාභූතං පජානාති, ‘අයං දුක්ඛනිරෝධගාමීති පටිපද්ද’ති යථාභූතං පජානාති. ඉදමස්ස ජවස්මිං වදුමි. අභිධමෙම ඛො පන අභිචිනයෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො වීසසජෙජති නො සංසාදෙති. ඉදමස්ස වණණස්මිං වදුමි, න ඛො පන ලාභී හොති විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනාගිලානපච්චයහෙසජපරික්ඛාරානං. ඉදමස්ස න ආරොහපරිණාහස්මිං වදුමි. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසඛඵචෙඛ්ඤා ජවසම්පනනා ව හොති වණණසම්පනනා ව, න ආරොහපරිණාහ-සම්පනනා.

කපඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පුරිසඛඵචෙඛ්ඤා ජව සම්පනනා ව හොති වණණ-සම්පනනා ව ආරොහපරිණාහ සම්පනනා ව:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ‘ඉදං දුක්ඛ’න්ති යථාභූතං පජානාති - පෙ - අයං දුක්ඛනිරෝධගාමීති පටිපද්ද’ති යථාභූතං පජානාති, ඉදමස්ස ජවස්මිං වදුමි. අභිධමෙම ඛො පන අභිචිනයෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො වීසසජෙජති, නො සංසාදෙති. ඉදමස්ස වණණස්මිං වදුමි. ලාභී ඛො පන හොති විචර පිණ්ඩපාතසෙනාසන-ගිලානපච්චයහෙසජපරික්ඛාරානං, ඉදමස්ස ආරොහපරිණාහස්මිං වදුමි. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුරිසඛඵචෙඛ්ඤා ජවසම්පනනා ව හොති, වණණ-සම්පනනා ව ආරොහපරිණාහ සම්පනනා ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො පුරිසඛඵඛ්ඤා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො අස්සසදස්සා:¹

ඉධ භික්ඛවෙ, එකචෙචා අස්සසදස්සො -පෙ- ජවසම්පනනා ව හොති, වණණ සම්පනනා ව, ආරොහපරිණාහ සම්පනනා ව, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො අස්සසදස්සා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො පුරිස සදස්සා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකචෙචා පුරිසසදස්සො -පෙ- ජවසම්පනනා ව හොති, වණණසම්පනනා ව, ආරොහපරිණාහ සම්පනනා ව.

1. අඤ්ඤාපරසසා - මජ්ඣං

කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ, පුරිසසදසෙසා -පෙ- ජවසමපනෙතා ව හොති, වණණසමපනෙතා ව, ආරොහපරිණාහ සමපනෙතාව:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පඤ්චනතං ඔරඤ්ඤාභ්‍යානං සංඤ්ඤාජනානං පරික්ඛයා ඔපජාතිකො හොති තත් පරිනිබ්බාධී හොති අනාවතභිධමෙමො තස්මා ලොකා, ඉදමස්ස ජවස්මිං වදුමී. අභිධමෙම ඛො පන අභිච්ඡායෙ පඤ්ඤාං පුට්ඨො විසසජෙජති නො සංසාදෙති, ඉදමස්ස වණණස්මිං වදුමී. ලාභී ඛො පන හොති විචරපිණ්ඩපාතසෙතාසනාභිලානපච්චයභෙසජජ-පරික්ඛාරානං, ඉදමස්ස ආරොහපරිණාහස්මිං වදුමී. එවං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසසදසෙසා ජවසමපනෙතා ව හොති, වණණසමපනෙතා ව ආරොහ-පරිණාහසමපනෙතා ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො පුරිසසදසො.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො හද්‍රා අස්සාජාතීයා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා හද්‍රො අස්සාජාතීයො -පෙ- ජවසමපනෙතා ව හොති, වණණසමපනෙතා ව ආරොහපරිණාහ සමපනෙතා ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො හද්‍රා අස්සාජාතීයා.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, තයො හද්‍රා පුරිසාජාතීයා.

ඉධ භික්ඛවෙ, එකවෙවා හද්‍රො පුරිසාජාතීයො -පෙ- ජවසමපනෙතා ව හොති, වණණසමපනෙතා ව ආරොහපරිණාහ සමපනෙතා ව.

කප්ඤ්ච භික්ඛවෙ, හද්‍රො පුරිසාජාතීයො - පෙ - ජවසමපනෙතා ව හොති, වණණසමපනෙතා ව, ආරොහපරිණාහ සමපනෙතා ව:

ඉධ භික්ඛවෙ. භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුක්ඛිං පඤ්ඤා විමුක්ඛිං දිට්ඨව ධමෙම සයං අභිඤ්ඤා සවජ්ඣන්ධා උපසමපජජ විහරති. ඉද-මස්ස ජවස්මිං වදුමී. අභිධමෙම ඛො පන අභිච්ඡායෙ පඤ්ඤාං පුට්ඨො විසසජෙජති, නො සංසාදෙති. ඉද මස්ස වණණස්මිං වදුමී, ලාභී ඛො පන හොති විචරපිණ්ඩපාතසෙතාසනාභිලානපච්චයභෙසජජපරික්ඛාරානං, ඉද-මස්ස ආරොහපරිණාහස්මිං වදුමී.

එවං ඛො භික්ඛවෙ, හද්‍රො පුරිසාජාතීයො ජවසමපනෙතා ව හොති, වණණසමපනෙතා ව, ආරොහපරිණාහ සමපනෙතා ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, තයො හද්‍රා පුරිසාජාතීයාති.

9. 1. 3. 3

තණහා මූලක සුතකං

[සාවකීතිදනං]

නව භික්ඛවෙ, තණහා මූලකෙ ධම්මෙ දෙසෙසාමි. තං සුඤ්ඤාචාරා, සාධුකං මනසිකරොච, භාසිසාමීති. එවා හතෙත තී බො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිච්චෙසාසුං. භගවා එතදවොච:

කතමෙ ව භික්ඛවෙ, නව තණහා මූලකා ධම්මො? තණහං පටිච්ච පරියෙසනා. පරියෙසනං පටිච්ච ලාභො, ලාභං පටිච්ච විනිවජයො විනිවජයං. පටිච්ච ජ්ඣුරාගො, ජ්ඣුරාගං පටිච්ච අජෙකාසානං, අජෙකාසානං පටිච්ච පරිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පටිච්ච මච්ඡරියා, මච්ඡරියං පටිච්ච ආරක්ඛා, ආරක්ඛාධිකරණං දුක්ඛාදනසක්ඛාදන¹ කලභ උඤ්ඤා උච්චාද² තුවංතුවපෙසුඤ්ඤා මුසාචාද අනෙකෙ පාපනා අකුසලා ධම්මො සමභවන්ති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, නව තණහා මූලකා ධම්මොති.

9. 1. 3. 4

සත්තාවාස සුතකං

[සාවකීතිදන]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ, සත්තාවාසා. කතමෙ නව:

1. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා නානත්තකායා නානත්ත සඤ්ඤිතො සෙය්‍යා-ථාපි මනුසසා එකච්චෙ ව දෙවා එකච්චෙ ව විඤ්චාතිකා. අයං පඨමො සත්තාවාසො.
2. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා නානත්තකායා එකත්ත සඤ්ඤිතො සෙය්‍යා-ථාපි දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා පඨමාහි භිබ්බත්තා. අයං දුතියො සත්තාවාසො.
3. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා එකත්ත කායා නානත්ත සඤ්ඤිතො සෙය්‍යා-ථාපි දෙවා ආභසුරා. අයං තතියො සත්තාවාසො.
4. සන්තී භික්ඛවෙ, සත්තා එකත්තකායා එකත්ත සඤ්ඤිතො සෙය්‍යා-ථාපි දෙවා සුභකිණ්ණා. අයං චතුසො සත්තාවාසො.

1. දුක්ඛාදනං සක්ඛාදනං - මජ්ඣ.
2. කාලභ උඤ්ඤා උච්චාද - මජ්ඣ.

5. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා අසඤ්ඤිනො අප්පට්ඨංචෙදිනො, සෙය්‍යාථාපි දෙවා අසඤ්ඤසත්තා. අයං පඤ්ඤමො සත්තාවාසො.

6. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා සබ්බසො රූපසඤ්ඤනං සමතික්ඛමා පට්ඨසඤ්ඤනං අසුඛමා නානත්තසඤ්ඤනං අමනසිකාරා ‘අනන්තො ආකාසො’ති ආකාසානඤ්ඤායනනුපගා. අයං ඡට්ඨො සත්තාවාසො.

7. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායනනං සමතික්ඛම ‘අනන්තං විඤ්ඤණ්හතී’ විඤ්ඤණඤ්ඤායනනුපගා. අය සත්තමො සත්තාවාසො.

8. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා සබ්බසො විඤ්ඤණඤ්ඤායනනං සමතික්ඛම ‘නස්සී කිඤ්ඤි’ති ආතිඤ්ඤායනනුපගා. අයං අට්ඨමො සත්තාවාසො.

9. සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා සබ්බසො ආතිඤ්ඤායනනං සමතික්ඛම නෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤායනනුපගා. අයං නවමො සත්තාවාසො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව සත්තාවාසාති

9. 1. 3. 5

පඤ්ඤාපරිචිත සුත්තං

[සාවච්චිනිදානං]

යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්ඤාය චිත්තං සුපරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො කඥ්ජං වචනාය ‘ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉස්සායාති පජානාති ති.

කථංඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්ඤාය චිත්තං සුපරිචිතං හොති. චිත්තාරාමං මෙ චිත්තානති පඤ්ඤාය චිත්තං සුපරිචිතං හොති. චිතදෙසං මෙ චිත්තානති පඤ්ඤාය චිත්තං සුපරිචිතං හොති, චිතමොහං මෙ චිත්තානති පඤ්ඤාය චිත්තං සුපරිචිතං හොති. අසාරාගධමුච්චං¹ මෙ චිත්තානති පඤ්ඤාය චිත්තං සුපරිචිතං හොති. අසංඤ්ඤායනං මෙ චිත්තානති පඤ්ඤාය චිත්තං සුපරිචිතං හොති.

1. අසාරාග ධමමුච්චං - මජ්ඣ.

අසමෝනධමමං මෙ විතනන්ථි පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති
අනාවනතිධමමං මෙ විතනං කාමභවායාති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති
අනාවනතිධමමං මෙ විතනං රූපභවායාති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති.
අනාවනති ධමමං මෙ විතනං අරූපභවායාති පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති.

යනො ඛො භික්ඛවො භික්ඛුනො පඤ්ඤාය විතං සුපරිචිතං හොති,
තසෙසනං භික්ඛවො භික්ඛුනො කලං වචනාය ඛිණා ජාති, වුසිතං
බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාමීති.

9. 1. 3. 6

සීලායුපොපම සුතතං

ඵවං මෙ සුතා: ඵකං සමයං ආයස්මා ව සාරිපුතෙනා ආයස්මා ව
වජ්ඣකාපුතෙනා¹ රාජගහෙ විහරන්ති² චෙඵවනෙ කලුඤ්ඤානිවාපෙ. කත්‍ර
ඛො ආයස්මා වජ්ඣකා පුතෙනා භික්ඛු ආමනෙසී: ආවුසො භික්ඛවොති,
ආවුසොති ඛො මෙ භික්ඛු ආයස්මානො වජ්ඣකාපුතෙනා පච්චසෙසාසුං.
ආයස්මා වජ්ඣකාපුතෙනා ඵතදවොච: “දෙවදනො ආවුසො භික්ඛුනං ඵවං
ධමමං දෙසෙති: යනො ව³ ඛො ආවුසො භික්ඛුනො වෙනසා විතං
පරිචිතං හොති⁴ තසෙසනං භික්ඛුනො කලං වචනාකරණාය ඛිණා ජාති,
වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාමීති.

අථ ඛො⁵ ආයස්මා සාරිපුතෙනා ආයස්මානං වජ්ඣකාපුතං ඵතදවොච:
“න ඛො ආවුසො වජ්ඣකාපුතං, දෙවදනො භික්ඛුනං ඵවං ධමමං දෙසෙති:”
‘යනො ඛො ආවුසො භික්ඛුනො වෙනසා විතං පරිචිතං හොති³,
තසෙසනං භික්ඛුනො කලං වචනාකරණාය ඛිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං
කතං කරණියං නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාමීති. ඵවඤ්ඤා ඛො ආවුසො
වජ්ඣකාපුතං දෙවදනො භික්ඛුනං ධමමං දෙසෙති: ‘යනො ඛො ආවුසො
භික්ඛුනො වෙනසා විතං සුපරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛුනො කලං
වචනාකරණාය ඛිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං
ඉක්ඛන්තායාති පජානාමීති.

1. වජ්ඣකාපුතෙනා-සී 1 2. විහරති-මජයං
3. යනො ඛො-මජයං 4. වෙනසා විතං හොති-මජයං
5. ඵවං වුතෙන-මජයං

දුතියමි ටො - ටෙ - තතියමි ටො ආයඤා වජ්ඣකා පුඤ්ඤා භික්ඛු ආමනෙතසි: දෙවදනො ආච්ඡයො භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති: යතො ටො ආච්ඡයො භික්ඛුනො වෙතසා විඤ්ඤා පරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛුනො කල්පං වෙය්‍යාකරණංය ඛිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉසානායාති පජානාමි'ති.

තතියමි ටො ආයඤා සාරිපුඤ්ඤා ආයඤානං වජ්ඣකාපුඤ්ඤා එතදවොච: න ටො ආච්ඡයො වජ්ඣකාපුඤ්ඤා, දෙවදනො භික්ඛුනං එවං ධම්මං දෙසෙති: යතො ටො ආච්ඡයො, භික්ඛුනො වෙතසා විඤ්ඤා පරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛුනො කල්පං වෙය්‍යාකරණංය ඛිණාජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉසානායාති පජානාමිති. එවං ටො ආච්ඡයො වජ්ඣකා පුඤ්ඤා දෙවදනො භික්ඛුනං ධම්මං දෙසෙති: යතො ටො ආච්ඡයො භික්ඛුනො වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති, තසෙසනං භික්ඛුනො කල්පං වෙය්‍යාකරණංය 'ඛිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉසානායාති පජානාමි'ති.

කපඤ්ඤා ආච්ඡයො භික්ඛුනො වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති: විතරාගං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති. විතදෙසං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති. විතමොගං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති. අසාරාගධම්මං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති. අසදෙසධම්මං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති. අසමොගධම්මං මෙ විඤ්ඤා වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති. අනාවඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤා කාමභවායාති වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති. අනාවඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤා රූපභවායාති වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති. අනාවඤ්ඤා මෙ විඤ්ඤා අරූපභවායාති වෙතසා විඤ්ඤා සුපරිචිතං හොති.

1. අසාරාගධම්මං මෙ විඤ්ඤා, මජ්ඣං.
2. අසදෙස ධම්මං මෙ විඤ්ඤා, මජ්ඣං.
3. අසමොග ධම්මං මෙ විඤ්ඤා, මජ්ඣං.

එව. සමා විවුක්තවික්තසා බො ආවුසො භික්ඛුනො භුසා වෙපි වක්ඛුච්ඤායා රූපා වක්ඛුසා ආපාථං ආගච්ඡන්ති. නෙවසා වික්තං පරියාදියන්ති අමීසසිකතමෙවසා වික්තං හොති ධීතං ආනෙඤ්ජප්පකං වයඤ්ඤාසානුපසන්ති. භුසා වෙපි යොතච්ඤායා සද්ද - පෙ - සාන-විඤ්ඤායා ගන්ධා - පෙ - ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා - පෙ - කාය-විඤ්ඤායා ඵොට්ඨබ්බා - පෙ - මනොවිඤ්ඤායා ධම්මා මනසා ආපාථං ආගච්ඡන්ති නෙවසා වික්තං පරියාදියන්ති. අමීසසිකතමෙවසා වික්තං හොති ධීතං ආනෙඤ්ජප්පකං, වයඤ්ඤාසානුපසන්ති.

සෙසාථාපි ආවුසො සිලායුපො යොළසකුකකුකො, නසසසු අට්ඨකුකකු හෙව්ඨා නෙමසා අට්ඨකුකකු උපරිතෙමසා අථ පුරන්තියා වෙපි දියාය ආගච්ඡන්ති භුසා වානවුච්ඡි නෙව නං කමෙපයා න සඬක මෙපයා න සමපකමෙපයා න සමපවෙධෙයා, අථ පච්ඡිමාය වෙපි දියාය -පෙ- අථ උත්තරාය වෙපි දියාය -පෙ- අථ දුක්ඛිණාය වෙපි දියාය ආගච්ඡන්ති භුසා වානවුච්ඡි නෙව නං කමෙපයා න සඬකමෙපයා න සමපකමෙපයා, තං කියා හෙතු: ගමීරන්තා ආවුසො නෙමසා, සුනිබාතන්තා න සමපවෙධෙයා සිලායුපසා.

එවමො බො ආවුසො එව. සමාවිවුක්තවික්තසා භික්ඛුනො භුසා වෙපි වක්ඛුච්ඤායා රූපා වක්ඛුසා ආපාථං ආගච්ඡන්ති. නෙවසා වික්තං පරියාදියන්ති, අමීසසිකතමෙවසා වික්තං හොති, ධීතං ආනෙ-ඤ්ජප්පකං. වයඤ්ඤාසානුපසන්ති. භුසා වෙපි යොතච්ඤායා සද්ද -පෙ- සානවිඤ්ඤායා ගන්ධා-පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කාය-විඤ්ඤායා ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- මනොවිඤ්ඤායා ධම්මා මනසා ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවසා වික්තං පරියාදියන්ති. අමීසසිකතමෙවසා වික්තං හොති ධීතං ආනෙඤ්ජප්පකං. වයඤ්ඤාසානුපසන්ති.

9. 1. 3. 7

පට්ඨමවෙරහස සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

අථ බො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං ත්විදි. එකමන්තං භිසික්තං බො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපති. භගවා එතදවොච:

යතො ඛො ගභපති අරියසාවකස්ස පඤ්ච භයානි වෙරානි
චූපසන්නාති භොනතී. චතුභි ච ඡයාතාපක්ඛියධෙග්ඛි සමන්තාගතො භොති.
යො ආකඛබ්බානො අක්ඛතාව අක්ඛානං ඛ්‍යාකරෙග්ගා: ඛිණ්ණිරයොමඛි
ඛිණ්ණිරච්ඡානගොනි ඛිණ්ණපෙක්ඛිච්ඡයො ඛිණ්ණඅපායදුග්ගතිච්ඡිපාතො
සොතාපකොතාභමස්ඪි අච්ඡිපාතධම්මො නියතො සම්මොඛිපරායනො¹

කතමානි පඤ්ච භයානි වෙරානි චූපසන්නානි භොනතී:

1. යං ගභපති පාණාතිපාති පාණාතිපාතපච්චයා දිට්ඨධම්මිකමුච්ච
භයං වෙරං පසවති, සම්පරාධිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති, වේතසිකමුච්ච දුක්ඛං
දෙමනස්සං පච්ඡංවෙදතී. පාණාතිපාතා පච්චිරතො නෙච දිට්ඨධම්මිකමුච්ච
භයං වෙරං පසවති, න සම්පරාධිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති, න වේතසිකමුච්ච
දුක්ඛං දෙමනස්සං පච්ඡංවෙදතී. පාණාතිපාතා පච්චිරතස්ස එචං තං භයං
වෙරං චූපසන්නං භොති.

2-5 යං ගභපති අදික්ඛාදුඨි -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාචාරි-පෙ-මුසාවාදී
-පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධායී. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධානපච්චයා
දිට්ඨධම්මිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති, සම්පරාධිකමුච්ච භයං වෙරං පසවති,
වේතසිකමුච්ච දුක්ඛං දෙමනස්සං පච්ඡංවෙදතී -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාද-
ධානා පච්චිරතස්ස එචං තං භයං වෙරං චූපසන්නං භොති, ඉමානි
පඤ්ච භයානි වෙරානි චූපසන්නානි භොනතී.

කතමෙහි චතුභි සොතාපක්ඛියධෙග්ඛි සමන්තාගතො භොති:

6. ඉධ ගභපති අරියසාවතො බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො
භොති: ඉතිපි සො භගවා අරභං සමමාසම්බුද්ධො චිජ්ජාචිරණසම්පකොතො
සුගතො ලොකච්ඡි අනුක්ඛරො පුරිසදම්මසාරථී සඤ්ඤා දෙවමනුසානං
බුද්ධො භගවා'ති.

7. ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතො භොති. 'සචාකොතො
භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එභිපඤ්ඤිකො ඔපනාසිකො
පච්චක්ඛං වෙදිතධෙබ්බා චිඤ්ඤති'ති.

1. පරාසණාති - මජ්ඣ.

8. සබ්බෙ අවච්චිප්පසාදෙන සමනනාගතො හොති, 'සුපට්ඨනො හගවතො සාවකසබ්බො උජුපට්ඨනො හගවතො සාවකසබ්බො ඤායපට්ඨනො හගවතො සාවකසබ්බො සාමීට්ඨනො හගවතො සාවකසබ්බො යදිදං චක්ඛාරි පුරිසයුගානි අට්ඨපුරිසපුග්ගලා එස හගවතො සාවකසබ්බො ආගුනෙයො පාගුනෙයො දකඛිණෙයො අඤ්ජිකරණිකො අනුකරං පුඤ්ඤකෙඛිකං ලොකස්සා'ති.

9. අරියකතෙහි සිලෙහි සමනනාගතො හොති, අබණ්ඩහි අච්ඡිද්දෙහි අසබ්බෙහි අකමොපෙහි භුජිසෙහි විඤ්ඤප්පසකෙහි අපරාමචෙට්ඨි සමාධිසංචක්ඛනිකෙහි. ඉමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති.

යනො ඛො ගහපති ආරියසාවකස්ස ඉමානි පඤ්ඤාහයානි වෙරානි චූපසනනානි හොනති, ඉමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති, සො ආකඛිමානො අකතනාව අකතනං බ්‍යාකරෙය්‍යා: ඛිණනිරයොමහි ඛිණනිරව්‍යානෙයොනි ඛිණපෙක්ඛිවියෙයො ඛිණඅපායදුග්ගන්චිතිපාතො සොතාපකතනාහමස්මි අච්චිපාතධමෙචො නියතො සමොධිපරායනොති.

9. 1. 3. 8

දුතියවෙරහය සුතකං

[සාවකීනිදනං]

යනො ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස පඤ්ඤා හයානි වෙරානි චූපසනනානි හොනති, චතුහි ච සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති සො ආකඛිමානො අකතනාව අකතනං බ්‍යාකරෙය්‍යා, ඛිණනිරයොමහි ඛිණනිරව්‍යානෙයොනි ඛිණපෙක්ඛිවියෙයො ඛිණඅපායදුග්ගන්චිතිපාතො සොතාපකතනා'හමස්මි අච්චිපාතධමෙචො නියතො සමොධිපරායනො, කතමානි පඤ්ඤා හයානි වෙරානි චූපසනනානි. හොනති -පෙ- ඉමානි පඤ්ඤා හයානි වෙරානි චූපසනනානි හොනති'.

කතමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති -පෙ- ඉමෙහි චතුහි සොතාපක්ඛියබ්බෙහි සමනනාගතො හොති-

යනො ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස ඉමානි පඤ්ඤා භයානි වෙරානි වූපසන්තානි හොනති. ඉමෙහි ව චතුභි සොනාපකතියඛෙග්ගි සමන්තාගතො හොති, සො ආකඛබ්බානො අත්තනාව අත්තානං බ්‍යාකරෙය්‍ය: ඛිණ්ණිරයොමහි ඛිණ්ණිරච්ඡානගොති ඛිණ්ණපෙතතිපියගො ඛිණ්ණ අපායදුග්ගතිච්ඡිපාතො සොනාපනනාභමස්ථි අච්ඡිපාතධමෙඤ්ඤො තියනො සමොධිපරායනොති.

9. 1. 3. 9

ආසාතවකපු සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

නව ඉමානි භික්ඛවෙ ආසාතවකපුනි, කතමානි නව:

අනස්සං මෙ අච්චිති ආසාතං බන්ධනි. අනස්සං මෙ චරතීති ආසාතං බන්ධනි, අනස්සං මෙ චරිසසතීති ආසාතං බන්ධනි. පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනස්සං අච්චි -පෙ- අනස්සං චරති -පෙ- අනස්සං චරිසසතීති ආසාතං බන්ධනි. අපපියස්ස මෙ අමනාපස්ස අස්සං අච්චි -පෙ- අස්සං චරති -පෙ- අස්සං චරිසසතීති ආසාතං බන්ධනි. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ නව ආසාතවකපුනි.

9. 1. 3. 10

ආසාතපට්ඨිනාය සුත්තං

[සාවස්ථිතිදානං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ ආසාත පට්ඨිනායා, කතමෙ නව:

අනස්සං මෙ අච්චි තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති, අනස්සං මෙ චරති තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති, අනස්සං මෙ චරිසසතී තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති. පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනස්සං අච්චි -පෙ- අනස්සං චරති -පෙ- අනස්සං චරිසසතී තං කුතෙස්ස ලබ්භානි ආසාතං පට්ඨිනෙති. අපපියස්ස මෙ අමනාපස්ස අස්සං අච්චි -පෙ- අස්සං චරති -පෙ- අස්සං චරිසසතී. තං කුතෙස්ස ලබ්භානි, ආසාතං පට්ඨිනෙති, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව ආසාතපට්ඨිනායානි.

9. 1. 3. 11
අනුප්‍රබන්ධනිරෝධ සුත්තං

[සාවඤ්ඤිතං]

නව ඉමෙ භික්ඛව ආනුප්‍රබන්ධනිරෝධා, නතමෙ නව

පඨමං ක්ඛානං සමාපන්නස්ස කාමසඤ්ඤා නිරුද්ධා භොති. දුතියං ක්ඛානං සමාපන්නස්ස චිත්තකම්චාරා නිරුද්ධා භොති. තතියං ක්ඛානං සමාපන්නස්ස පිති තිරුද්ධා භොති. චතුස්සං ක්ඛානං සමාපන්නස්ස අසාසපසාසා නිරුද්ධා භොති. ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස රූපසඤ්ඤා නිරුද්ධා භොති. වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකාසානඤ්ඤායතන සඤ්ඤා නිරුද්ධා භොති, ආකිංචිඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා භොති. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකිංචිඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා භොති. සඤ්ඤාචේදයිතනනිරෝධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච චේදනා ච නිරුද්ධා භොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව අනුප්‍රබන්ධනිරෝධාති.

සත්තාවාසවග්ගො තතියො.

තත්‍රාදදන්තං:

ධානබලධිකා තණ්හා ච

සත්තපඤ්ඤා සිලායුපො,

දෙච චේරා ච දෙච ආසාතන්ති,

අනුප්‍රබන්ධනිරෝධෙන වාති.

4. මහාවග්ගො

9. 1. 4, 1

අනුපුබ්බවිහාර සුතතං.

[සාවස්ථිතිදානං]

නව ඉමෙ භික්ඛවෙ, අනුපුබ්බවිහාරා. කතමෙ නව:

ඉධ භික්ඛවෙ 'භික්ඛු වීචිතව කාලෙහි ජීවීථ අකුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතකකං සච්චාරං වීචෙකජං පිනිසුඛං පයමං කුමානං උපසමපජ්ඣ විහරති. විතකක ජීවාරානං චූපසමා අජ්ඣාතං සමපසාදනං චෙතසො ඵෙකොදිභාවං දැවිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිනිසුඛං දුතියං කුමානං උපසමපජ්ඣ විහරති. ජිනියා ව චීරාගා-පෙ-කතියං කුමානං උපසමපජ්ඣ විහරති, සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බව යොමනස්සදෙමනස්සානං අස්මිමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුඤ්ඤිං චතුස්සං කුමානං උපසමපජ්ඣ විහරති.

සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පච්චිසසඤ්ඤානං අස්මිමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසාන-ඤ්ඤායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති. සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායනනං සමති-ක්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණනී විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති. සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායනනං සමතික්කමම නස්සි කිඤ්චති ආකිඤ්ඤායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති. සබ්බසො ආකිඤ්ඤායනනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති. සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනං සමතික්කමම සඤ්ඤාචෙදධිත නිරොධං උපසමපජ්ඣ විහරති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, නව අනුපුබ්බවිහාරාති.

9. 1. 4. 2

අනුප්‍රබන්ධවිභාරසමාපතති සුතකං.

[සාවකීනිදනං].

නව ඉමා භික්ඛවෙ, අනුප්‍රබන්ධවිභාරසමාපතතියො දෙසෙසසාමී.¹
තං සුඤ්චං -පෙ- කතමා ච භික්ඛාව, නව අනුප්‍රබන්ධවිභාර සමාපතතියො:

1. යස්ස කාමා භිරුජ්ඣන්තී, යෙ ච කාමෙ නිරොධෙඤ්ඤා නිරොධෙඤ්ඤා විහරන්තී, අද්ධා තෙ ආයසමනෙහා නිව්ඡාතා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා², පාරගතා තදබ්බෙහතාති වදුමී. 'කස්ස කාමා නිරුජ්ඣන්තී, කෙ ච කාමෙ නිරොධෙඤ්ඤා නිරොධෙඤ්ඤා විහරන්තී: අහමෙතං න ජානාමී, අහමෙතං න පසසාමී'ති ඉති යො ඵවං වදෙය්‍ය, සො ඵවමස්ස වචනීයො:

'ඉධාච්චසො, භික්ඛු වීචීවෙච්ච කාමෙහි වීචීච ආකුසලෙහි ධමමෙහි -පෙ- පඨමං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති. ඵස්ස කාමා භිරුජ්ඣන්තී, තෙ ච කාමෙ නිරොධෙඤ්ඤා නිරොධෙඤ්ඤා විහරන්තීති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාචී සාධුති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය සාධුති භාසිතං අභිනන්දීඤ්ඤා අනුමොදීඤ්ඤා නමස්සමානො පඤ්ඤාපිකො පඨිරුපාසෙය්‍ය.

2. යස්ස විතකකච්චාරා නිර ජ්ඣන්තී, යෙ ච විතකකච්චාරෙ නිරොධෙඤ්ඤා නිරොධෙඤ්ඤා විහරන්තී, අද්ධා තෙ ආයසමනෙහා නිව්ඡාතා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා පාරගතා තදබ්බෙහතාති වදුමී. කස්ස විතකකච්චාරා නිරුජ්ඣන්තී. කෙ ච විතකකච්චාරෙ නිරොධෙඤ්ඤා නිරොධෙඤ්ඤා විහරන්තී? අහමෙතං න ජානාමී අහමෙතං න පසසාමීති. ඉති යො ඵවං වදෙය්‍ය, සො ඵවමස්ස වචනීයො: "ඉධාච්චසො, භික්ඛු විතකකච්චාරානං චුපසමා -පෙ- දුතියං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති. ඵස්ස විතකකච්චාරා නිරුජ්ඣන්තී, තෙ ච විතකකච්චාරෙ නිරොධෙඤ්ඤා නිරොධෙඤ්ඤා විහරන්තීති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාචී සාධුති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනන්දීඤ්ඤා අනුමොදීඤ්ඤා නමස්සමානො පඤ්ඤාපිකො පඨිරුපාසෙය්‍ය.

1. දෙසිසසාමී - චූ. 2. නික්ඛණ්ණා - චූ. මජ්ඣ.

3. යස් පිති නිරුජ්ඣති, යෙ ව පිතිං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්තී, අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡාතා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා පාරගතා තදබ්බතාති වදුමි. කස් පිති නිරුජ්ඣති: කෙ ව පිතිං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්තිති: අහමෙතං න ජානාමි. අහමෙතං න පසාමීති. ඉති යො ඵවං වදෙය්‍ය, යො ඵවමසු වචනීයො: ඉධාචුච්ඡො, භික්ඛු පිතියා ව චිරාගා -පෙ- තතියං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵස් පිති නිරුජ්ඣති, තං ව පිතිං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්තීති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාවී සාධුති භාසිතං අභිනාදෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනාදීඤා අනුමොදීඤා නමසමානො පඤ්චිකො පටිරුපාසෙය්‍ය.

4. යස් උපෙඛාසුඛං¹ නිරුජ්ඣති, යෙ ව උපෙඛාසුඛං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති. අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡාතා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා පාරගතා තදබ්බතාති වදුමි. “කස් උපෙඛාසුඛං නිරුජ්ඣති, කෙ ව උපෙඛාසුඛං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති? අහමෙතං න ජානාමි, අහමෙතං න පසාමීති ඉති යො ඵවං වදෙය්‍ය, යො ඵවමසු වචනීයො: “ඉධාචුච්ඡො, භික්ඛු සුඛසු ව පභාතා -පෙ- චතුස්සං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵස් උපෙඛාසුඛං නිරුජ්ඣති, තෙ ව උපෙඛාසුඛං නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති”ති. අද්ධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාවී ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනාදෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනාදීඤා අනුමොදීඤා නමසමානො පඤ්චිකො පටිරුපාසෙය්‍ය.

5. යස් රූපසඤ්ඤා² නිරුජ්ඣන්ති,³ යෙ ව රූපසඤ්ඤා² නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්තී. අද්ධා තෙ ආයසමනො නිව්ඡාතා නිබ්බුතා නික්ඛණ්ණා පාරගතා තදබ්බතාති වදුමි, “කස් රූපසඤ්ඤා නිරුජ්ඣන්ති, කෙ ව රූපසඤ්ඤා නිරොධෙඤා නිරොධෙඤා විහරන්ති, අහමෙතං න ජානාමි, අහමෙතං න පසාමී”ති. ඉති යො ඵවං වදෙය්‍ය යො ඵවමසු වචනීයො: “ඉධාචුච්ඡො, ‘භික්ඛු සඛබ්බො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසංඤ්ඤානං අස්ඛමා නානක්ඛසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනානො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඵස් රූපසඤ්ඤා නිරුජ්ඣන්ති.

1. උපෙඛාසුඛං - මජ්ඣං.
 2. රූපසඤ්ඤා - මජ්ඣං.
 3. නිරුජ්ඣති - මජ්ඣං.

තෙ ව රූපසඤ්ඤා භිරොධෙඤා භිරොධෙඤා විහරන්ති. අඤ්ඤා භික්ඛවෙ, අසඤ්ඤා අමායාචී සාධුති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනන්දිඤා අනුමොදිඤා නමසුමානො පඤ්ඤාප්‍රිකො පටිරූපාසෙය්‍ය.

6. යත් ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. යෙ ව ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා භිරොධෙඤා භිරොධෙඤා විහරන්ති, අඤ්ඤා තෙ¹ ආයසමනො නිවජානා නිබ්බුතා නික්ඛන්තා² පාරගතා තදඛෙය්‍යන්ති වදුමි. “කත්ථ ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, කෙ ව ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා භිරොධෙඤා භිරොධෙඤා විහරන්ති. අභමෙතං න ජානාමී අභමෙතං න පසසාමී”ති ඉති යො ඵචං වදෙය්‍ය, සො ඵචමස වචනීයො: ‘ඉධාවුසො, භික්ඛු සඛබ්බෙසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති ඵත්ථ ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. තෙ ව ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා භිරොධෙඤා භිරොධෙඤා විහරන්ති’ති. අඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසඤ්ඤා අමායාචී සාධුති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනන්දිඤා අනුමොදිඤා නමසුමානො පඤ්ඤාප්‍රිකො පටිරූපාසෙය්‍ය.

7. යත් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, යෙ ව විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා භිරොධෙඤා භිරොධෙඤා විහරන්ති, අඤ්ඤා තෙ ආයසමනො නිවජානා නිබ්බුතා නික්ඛන්තා² පාරගතා තදඛෙය්‍යන්ති වදුමි. “කත්ථ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, කෙ ව විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා භිරොධෙඤා භිරොධෙඤා විහරන්ති. අභමෙතං න ජානාමී, අභමෙතං න පසසාමීති යො ඵචං වදෙය්‍ය, සො ඵචමස වචනීයො: ඉධාවුසො, භික්ඛු සඛබ්බෙසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමම ‘නත්ථී කිඤ්ඤි’ති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඵත්ථ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, කෙ ව විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා භිරොධෙඤා භිරොධෙඤා විහරන්ති’ති. අඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසඤ්ඤා අමායාචී ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනන්දෙය්‍ය අනුමොදෙය්‍ය, ‘සාධු’ති භාසිතං අභිනන්දිඤා අනුමොදිඤා නමසුමානො පඤ්ඤාප්‍රිකො පටිරූපාසෙය්‍ය.

1. තෙ ව - මජ්ඣ.
2. නික්ඛන්තා - මජ්ඣ.

8. යත් ආකිඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, යෙ ව ආකිඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී. අදධා තෙ ආයසමනො නිල්ඡාතා නිබ්බුතා නිත්තණ්ණා පාරගතා තදබ්බගානාති වදුමී. “කත් ආකිඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති? කෙ ව ආකිඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී. අහමෙතං න ජානාමී’ අහමෙතං න පසාමී’ති. ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, සො එවමස්ස වචනීයො: “ඉධාච්චිපො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්ඤාසන්නං සමතිකකමම තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නං උපසමපජ චිහරති. එත් ආකිඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, තෙ ව ආකිඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී’ති. අදධා භික්ඛවෙ, අසයො අමායාවී සාධුති, භාසිතං අභිනඤ්ඤාස අනුමොදෙය්‍ය, සාධුති භාසිතං අභිනඤ්ඤාස අනුමොදිත්වා නමස්ස මානො පඤ්ඤාපිකො පයිරුපාසෙය්‍ය.

9. යත් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති, යෙ ව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී, අදධා තෙ ආයසමනො නිල්ඡාතා නිබ්බුතා නිත්තණ්ණා පාරගතා තදබ්බගානාති වදුමී. “කත් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. කෙ ව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී. අහමෙතං න ජානාමී, අහමෙතං න පසාමී’ති ඉති යො එවං වදෙය්‍ය, සො එවමස්ස වචනීයො: “ඉධාච්චිපො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නං සමතිකකමම සඤ්ඤාවෙදධිතනිරොධං උපසමපජ විහරති, එත් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. තෙ ව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසන්නසඤ්ඤා නිරොධෙත්වා නිරොධෙත්වා විහරන්තී’ති. අදධා භික්ඛවෙ අසයො අමායාවී සාධුති භාසිතං අභිනඤ්ඤාස අනුමොදෙය්‍ය “සාධු’ති භාසිතං අභිනඤ්ඤාස අනුමොදිත්වා නමස්ස මානො පඤ්ඤාපිකො පයිරුපාසෙය්‍ය.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, නව අනුප්පබ්බ විහාරසමාපත්තියොති.

9. 1. 4. 3

නිබ්බානසුඛ සුඛතං.

එවං මෙ සුඛං එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුත්තො රාජගහෙ විහරති චෙඑවනෙ කලඤ්ඤකච්චාපෙ, තනු ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමෙත්තෙසි ආවුසො භික්ඛවොති. ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මා සාරිපුත්තස්ස පච්චසෙසාසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච: සුඛමීදං ආවුසො නිබ්බානං සුඛමීදං ආවුසො, නිබ්බානංහි.

එවං වුත්ත ආයස්මා උද්ධි ආයස්මා සාරිපුත්තං එතදවොච: කිං පනෙත්ථ ආවුසො සාරිපුත්ත සුඛං යදෙත්ථ නත්ථි වෙද්ධිතන්ති? එතදෙව ඛොත්ථ¹ ආවුසො සුඛං, යදෙත්ථ නත්ථි වෙද්ධිතං.

පඤ්චමෙ ආවුසො කාමගුණා, කතමෙ පඤ්ච: වන්ඛුච්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා. සොතච්ඤායා සඳ්ද-පෙ- සාන ච්ඤායා ගන්ධා-ජීව්හාව්ඤායා රසා-කායච්ඤායා ඵොච්ඨධා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා. ඉමෙ ඛො ආවුසො පඤ්චකාමගුණා, යං ඛො ආවුසො ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ පට්ඨෙව උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං. ඉදං වුච්චතා වුත්තො කාමසුඛං.

1. ඉධා වුත්තො භික්ඛු විච්චෙව කාමෙහි විච්චෙව අකුසලෙහි ධම්මෙහි පයමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තස්ස වෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඉමිනා ච්චාරෙන විහරතො කාමසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්චරන්ති, ස්වාසස හොති අඛාමො. සෙය්හපාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජෙය්හ, යාවදෙව ආබ්බාධාය, එවමෙවස්ස තෙ කාමසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්චරන්ති ස්වාසස හොති ආබ්බාධො, යො ඛො පනා වුත්තො ආබ්බාධො දුක්ඛමෙතං වුත්තං භගවතා. ඉමිනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යපාසුඛං නිබ්බානන්ති.

2. පුනච්ච පරං ආවුසො භික්ඛු විතකකච්චාරානං වුපසමා -පෙ- දුතියං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තස්ස වෙ ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමිනා ච්චාරෙන විහරතො විතකකසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්චරන්ති, ස්වාසස හොති අඛාමො. සෙය්හපාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජෙය්හ යාවදෙව ආබ්බාධාය, එවමෙවස්ස තෙ විතකකසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්චරන්ති. ස්වාසස හොති අඛාමො. යො ඛො පනා වුත්තො ආබ්බාධො දුක්ඛමෙතං වුත්තං භගවතා. ඉමිනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යපාසුඛං නිබ්බානන්ති.

1. මෙවං - මෙවං

3. පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු පිතියා ව චීරාගා -පෙ- තතියං කුඩානං උප-සම්පජ්ජ විහරති, තස්ස ඡො ආවුසො භික්ඛුනො ඉථිනා විහාරෙන විහරතො පිතියහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසං හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො, සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්ස තෙ පිතියහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී ස්වාසං හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො, ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉථිනාපි ඛො එතං ආවුසො, පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං භිබ්බානන්තී.

4. පුනවපරං ආවුසො, භික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා -පෙ- වතුඤ්ඤං කුඩානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස වෙ ආවුසො, භික්ඛුනො ඉථිනා විහාරෙන විහරතො උපෙක්ඛා සහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසං හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො, සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්ස තෙ උපෙක්ඛා සහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසං හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො, ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉථිනාපි ඛො එතං ආවුසො, පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං නිබ්බානන්තී.

5. පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසස ඤ්ඤානං අඤ්ඤානං නානාත්තස ඤ්ඤානං අලිනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසාන ඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස වෙ ආවුසො, භික්ඛුනො ඉථිනා විහාරෙන විහරතො රූපසහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසං හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවස්ස තෙ රූපසහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසං හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉථිනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යථාසුඛං භිබ්බානන්තී.

6. පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සඛිමො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතික්ඛමො අනන්තං විඤ්ඤාණන්තී විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, තස්ස වෙ ආවුසො භික්ඛුනො ඉථිනා විහාරෙන විහරතො ආකාසානඤ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤ මනසිකාරා සමුද්දවරන්තී, ස්වාසං හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, එවමස්ස තෙ ආකාසානඤ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤ මනසිකාරා සමුද්දවරන්තී. ස්වාසං හොති ආබාධො. යො ඛො පනාවුසො ආබාධො, දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං භගවතා. ඉථිනාපි ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතඛං යථා සුඛං නිබ්බානන්තී.

7. පුනවපරං ආවුපො භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමති-
 කකච්ච නස්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසමප්පජ වීභරති. තස්ස
 වෙ ආවුපො, භික්ඛුනො ඉමීනා වීභරෙන වීභරතො චිඤ්ඤාණඤ්ඤායතන
 සහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ඤී, ස්වාසස හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි
 ආවුපො, සුඛීනො දුක්ඛා උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස
 තෙ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ඤී, ස්වාසස
 හොති ආබාධො. යො ටො පනාවුපො ආබාධො දුක්ඛමෙතං වුක්ඛං
 හගවතා. ඉමීනාපි ටො එතං ආවුපො පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථාසුඛං
 හිබ්බානන්ඤී.

8. පුනවපරං ආවුපො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතිකකච්ච
 නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසමප්පජ වීභරති. තස්ස වෙ ආවුපො
 භික්ඛුනො ඉමීනා වීභරෙන වීභරතො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසහගතා
 සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ඤී, ස්වාසස හොති ආබාධො. සෙය්‍යථාපි
 ආවුපො සුඛීනො දුක්ඛා උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවස
 තෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ඤී,
 ස්වාසස හොති ආබාධො. යො ටො පනාවුපො ආබාධො, දුක්ඛමෙතං
 වුක්ඛං හගවතා. ඉමීනාපි ටො එතං ආවුපො, පරියායෙන වෙදිතබ්බං
 යථාසුඛං හිබ්බානන්ඤී.

9. පුනවපරං ආවුපො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං
 සමතිකකච්ච සඤ්ඤා වෙදසිතතිරොධං උපසමප්පජ වීභරති, පඤ්ඤායං
 වසස දිස්වා ආසවා පරිකඛිණා හොන්ඤී, ඉමීනාපි ටො එතං ආවුපො
 පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා සුඛං නිබ්බානන්ඤී,

9. 1. 4. 4

භාවී උපමා සුත්තං

[භාවස්ථිතිදනං]

සෙය්‍යථාපි භීක්ඛවෙ, භාවී පබ්බතෙය්‍යා බලං අබ්‍යන්තා
 අට්ඨන්තඤ්ඤෙ අකුසලා වීසමෙ පබ්බතෙ වරිතං, තස්සා එවමසා: 'යනඤ්ඤා
 නාහං අගතපුබ්බකෙඤ්ච දීසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බානි ච තිණාහි
 බාදෙය්‍යං, අපිතපුබ්බානි ච පානීයාහි පිවෙය්‍යන්ඤී. සා පුරිමං පාදං න
 සුපපතිවසිතං පතිට්ඨාපෙත්වා පඤ්ඤිමං පාදං උඤ්චරෙය්‍ය, සා න මෙව
 අගතපුබ්බං දීසං ගච්ඡෙය්‍ය, න ච අබාදිතපුබ්බානි තිණාහි බාදෙය්‍ය, න ච
 අපිතපුබ්බානි ච පානීයාහි පිවෙය්‍ය, යස්මිං වසො පදෙසෙ ධීතාය එවමසා:
 යනඤ්ඤානාහං අගතපුබ්බකෙඤ්ච දීසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බානි වෙව
 තිණාහි බාදෙය්‍යං, අපිතපුබ්බානි වෙව පානීයාහි පිවෙය්‍යන්ඤී, තඤ්ච
 පදෙසං න සොස්ථිතා පච්චාගච්ඡෙය්‍ය. තං කිසස හෙතු: තථා හි සා
 භීක්ඛවෙ, භාවී පබ්බතෙය්‍යා බලං අබ්‍යන්තා අට්ඨන්තඤ්ඤෙ අකුසලා
 වීසමෙ පබ්බතෙ වරිතං.

එවමෙව වො භික්ඛවෙ ඉධෙකවො භික්ඛු බාලො අබ්භතො අබෙක්ඛඤ්ඤ අකුසලො විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධමමෙහි සවිතකකං සවිචාරං විචෙකජං පිත්ථුඛං පයමං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරති¹ යො තං නිමික්ඛං න ආසෙවති, න භාවෙති, න බහුලීකරොති, න සවාධිච්චිතං අධිච්චාති.

තස්ස එවං භොති: ‘යනුනුනාහං විතකකවිචාරානං වූපසමා -පෙ-දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. යො න සකෙකාති විතකක-විචාරානං වූපසමා -පෙ-දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරිතුං. තසෙසවං භොති: යනුනුනාහං විවිච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පයමං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති. යො න සකෙකාති විවිච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පයමං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරිතුං. අයං වූච්චති භික්ඛවෙ, භික්ඛු උභතො භදෙධා උභතො පරිභිනො. සෙය්‍යථාපි සා භාවී පබ්බතෙය්‍යා බාලො අබ්භතො අබෙක්ඛඤ්ඤ අකුසලො විසමෙ පබ්බතෙ වරිතුං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ භාවී පබ්බතෙය්‍යා පණ්ඩිතා බ්‍යක්ඛා බෙක්ඛඤ්ඤ කුසලො විසමෙ පබ්බතෙ වරිතුං. තස්සා එවමස්ස: ‘යනුනුනාහං අගත-පුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බාති ව තිණාති බාදෙය්‍යං, අපිත-පුබ්බාති ව පාතීයාති පිට්ඨෙය්‍යන්ති. සා පුරිමං පාදං සුප්පතිච්චිතං පතිච්චාපෙඤා පච්ඡමං පාදං උඤ්චරෙය්‍ය, සා අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍ය, අබාදිතපුබ්බාති වෙව තිණාති බාදෙය්‍ය, අපිතපුබ්බාති ව පාතීයාති පිට්ඨෙය්‍ය. යස්මිං වසසා පදෙසෙ ධිතාය එවමස්ස: යනුනුනාහං අගතපුබ්බකෙඤ්ච දිසං ගච්ඡෙය්‍යං, අබාදිතපුබ්බාති වෙව තිණාති බාදෙය්‍යං. අපිතපුබ්බාති වෙව පාතීයාති පිට්ඨෙය්‍යන්ති’ තඤ්ඤ පදෙසං සොඤ්ඤා පච්චාගච්ඡෙය්‍ය. තං කිස්ස භෙතු: තථා හි සා භික්ඛවෙ භාවී පබ්බතෙය්‍යා පණ්ඩිතා බ්‍යක්ඛා බෙක්ඛඤ්ඤ කුසලො විසමෙ පබ්බතෙ වරිතුං.

එවමෙව වො භික්ඛවෙ ඉධෙකවො භික්ඛු පණ්ඩිතො බ්‍යක්ඛා බෙක්ඛඤ්ඤ කුසලො විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධමමෙහි -පෙ-පයමං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරති. යො තං නිමික්ඛං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සවාධිච්චිතං අධිච්චාති.

තස්ස එවං භොති: ‘යනුනුනාහං විතකකවිචාරානං වූපසමා -පෙ-දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.’ යො දුතියං ඤානං අනභිතිංස-මානො විතකකවිචාරානං වූපසමා දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරති. යො තං නිමික්ඛං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සවාදිච්චිතං අධිච්චාති.

1. විහරිතුං-සීඉ

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනුනාහං පිතියා ව වීරාගා -පෙ- තතියං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති.’ සො තතියං කුමානං අනභිභිංසමානො පිතියා ව වීරාගා තතියං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනුනාහං සුඛස්ස ව පහානා, දුක්ඛස්ස ව පහානා -පෙ- වතුසං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති. සො වතුසං කුමානං අනභිභිංසමානො සුඛස්ස ව පහානා-පෙ-වතුසං කුමානං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලීකරොති, සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනුනාහං සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ඛමා¹ නානාත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘අනතොතො ආකාසො’ති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති. සො ආකාසානඤ්ඤායතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා -පෙ- ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනුනාහං සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම ‘අනතං විඤ්ඤාණන්ති’ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති සො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම අනතං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති ‘යනුනුනාහං සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නත්ථි කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති. සො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නත්ථි කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

තසං ඵවං හොති: ‘යනුනුනාහං සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරෙය්‍යන්ති. සො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං අනභිභිංසමානො සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. සො තං නිමිඤ්ඤං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති සොධිට්ඨිතං අධිට්ඨාති.

1. අත්ඛමා-සීල

තස ස්ඵටං හොති: “යනනුනාහං සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා යතනං සමතිකකම සඤ්ඤා වෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය”න්ති. සො සඤ්ඤා වෙදධිතතිරොධං අනභිභිංසමානො සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා යතනං සමතිකකම සඤ්ඤා වෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති.

යනො ඛො භික්ඛවෙ භිතඤ්ඤා තං තදෙවසමාපතතිං සමාපජ්ජතිපි චූචධාතිපි. තස චූඤ්ඤා චිත්තං හොති කමමඤ්ඤාං, චූඤ්ඤා චිත්තෙන කමම ඤ්ඤාන අප්පමාණො සමාධි හොති සුභාවිතො. සො අප්පමාණෙන සමාධිනා සුභාවිතෙන යස සස අභිඤ්ඤාසච්ඡිකරණියස ධම්මස චිත්තං අභිතිතනාමෙති අභිඤ්ඤාසච්ඡිකරියාය. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සවෙ ආකඛති අනෙකච්ඡිතං ඉදධිවිධං පච්චනුභවෙය්‍යං, එකොපි හුඤ්ඤා ඛුඤ්ඤා අසං ඛුඤ්ඤාපි හුඤ්ඤා ඒකො අසං -පෙ- යාව මුඛමලොකාපි කායෙන වසං වහෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සවෙ ආකඛති දිබ්බාය සොතධාතුයා -පෙ-සති සති ආයතනො.

සො සවෙ ආකඛති පරසත්තානං පරපුඤ්ඤානං වෙතසා වෙතො-පරිච්ච පජානෙය්‍යං, සරාගං වා චිත්තං සරාගං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යන්ති -පෙ- විමුක්ඛං වා චිත්තං විමුක්ඛං චිත්තන්ති පජානෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සවෙ ආකඛති “අනෙකච්ඡිතං පුබ්බන්තිවාසං අනුසසරෙය්‍යං, සෙය්‍යථිදං: එකමි පාතිං දොපි පාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං ස උදෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බන්තිවාසං අනුසසරෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සවෙ ආකඛති දිබ්බෙන වකඤ්ඤා විසුද්ධන අතිකතනා-මානුසකෙන -පෙ- යථාකමමුපගෙ සනෙත පජානෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

සො සවෙ ආකඛති “ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුක්ඛි-පඤ්ඤාවිමුක්ඛිං දිට්ඨවධිමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය”න්ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනො.

9. 1. 4. 5

කුමාරනිසසය සුතකං

[සාවච්ඡිදනං]

පටමමපහං¹ භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී. දුතියමපහං² භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී. තතියමපහං භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී. චතුස්මපහං භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී. අකාසානඝ්ඛායනනමපහං භික්ඛවෙ³ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී. වීඤ්ඤනඝ්ඛායනනමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී. ආකිඝ්ඛායනනමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී. නෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤානනමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී. සඤ්ඤවෙදධිතනිරොධමපහං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී.

“පටමමපහං භික්ඛවෙ කුමාරං නිසසාය ආසවානං ඛයං වදමී” ති ඉති ටො පනෙනං වුඤ්ඤං, කිංඤ්ඤං පට්ඨව වුඤ්ඤං; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වීච්චව ව කාමෙහි - පෙ - පටමං කුමාරං උපසමපජ්ජ වීභරති.

සො යදෙව තස්ම භොති රූපගතං වෙදනාගතං සඤ්ඤගතං සඛාරගතං වීඤ්ඤගතං තෙ ධමමෙ අනිච්චනො දුක්ඛතො රොගතො ගමකතො සලලතො අසතො අබාධතො පරතො පලොකතො සුඤ්ඤතො අනන්තතො සමනුපසසති. සො තෙහි ධමමෙහි වීඤ්ඤං පට්ඨාපෙති⁴ සො තෙහි ධමමෙහි වීඤ්ඤං පට්ඨාපෙති⁵ අමතාය ධාතුයා වීඤ්ඤං උපසංහරති. “එතං සන්තං එතං පඤ්ඤං ඛදිදං සබ්බසඛාරසමමො සබ්බපට්ඨපට්ඨිති සසංගො තණ්හසබ්බො චිරොගො තිරොධො භික්ඛාන” නති. සො තස්ම ධිතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති තෙනෙව ධම්මරාගෙන කාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්ඤානං ඔරමනාගියානං සඤ්ඤප්පනානං පට්ඨකියා ඔපපාතිකො භොති තස්ම පට්ඨික්ඛාධි අනාවකතිධමෙච්චා තස්මා ලොකා.

1. පටමමපහං - මජ්ඣ. 3. කුමාරං - පි 1
 2. දුතියමපහං - මජ්ඣ. 4. පට්ඨාපෙති - සනා
 5. පට්ඨාපෙති - සනා

සෙයාරාපි භික්ඛවෙ ඉසාසො වා ඉසාසාපනෙතවාසී වා තිඤ්ඤුරිසකෙ¹ වා මනනිකාපුකෙස්ථ වා යොග්ගා කරිණා යො අපරෙන සමයෙන දුරපාති ව හොති අක්ඛණවෙදී ව මහතො ව කායසු පදලෙතා²

එවමෙව ටො භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො යදෙව තස්ථ හොති රූපගතං වෙදනාගතං සඤ්ඤගතං සංඛාරගතං වීඤ්ඤාණගතං, තෙ ධම්මෙ අභිච්චතො දුක්ඛතො රොගතො ගණ්ඛතො සලලතො අසතො ආබාධතො පරතො පලොකතො සුඤ්ඤතො අනන්තතො සමනුපසසති යො තෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පටිවාපෙති, යො තෙහි ධම්මෙහි වික්ඛං පටිවාපෙත්වා අමතාය ධාතුයා වික්ඛං උපසංහරති: “එතං සත්තං එතං පණිතං, යදීදං සබ්බසංඛාරසමරො සබ්බුපධිපටිතිසුගෙහො තණ්හකමයො විරාදො ගිරොදධා නිබ්බාන”³ නතී, සො තස්ථ ධීතො ඇසවානං ඛයං පාපුණාති. නො වෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති. තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනඤ්ඤා පඤ්ඤානං ඔරම්භාගියානං සංයොජ්ජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති. තස්ථ පරිනිබ්බාසී අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකා. “පඨමමපහං භික්ඛවෙ ඤානං නිසසායං ආසවානං ඛයං වදමී”³ ති ඉති යං තං වුක්ඛං. ඉදමෙතං පටිච්ච වුක්ඛං.

දුතියමපහං භික්ඛවෙ ඤානං නිසසාය -පෙ- තතියමපහං භික්ඛවෙ ඤානං නිසසාය -පෙ- වතුස්මපහං භික්ඛවෙ ඤානං නිසසාය -පෙ- ආකාසානඤ්ඤායතනමපහං භික්ඛවෙ භික්ඛය ආසවානං ඛයං වදමී”³ ති ඉති ටො පනෙතං වුක්ඛං, කිකෙඤ්ඤං පටිච්ච වුක්ඛං:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිස සඤ්ඤානං අත්ඛමා⁴ නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො යදෙව තස්ථ හොති වෙදනාගතං සඤ්ඤගතං සංඛාරගතං වීඤ්ඤාණගතං. -පෙ- සො පඤ්ඤානං ඔරම්භාගියානං සංයොජ්ජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තස්ථ පරිනිබ්බාසී අනාවතති ධම්මො තස්මා ලොකා.

1. තිඤ්ඤුරිසරූපකෙ-මඡස.
2. පදලිතා-මඡස.
3. අස්මමා- සිදු.

සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ ඉසාසො වා ඉසාසනෙත්වාසී වා තිණුපුරිසකෙ වා මත්තීකාපුඤ්ජ වා යොග්ගං කරිතා සො අපරෙන සමයෙන දුරෙපාතී ව හොති අකඛණුවෙයි ව මහතො කායසං පදලෙතා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛමසො රුපසංඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසංඤ්ඤානං අත්ඛතමා නානත්තසංඤ්ඤානං අමනසීකාරා අනත්තො ආකාශොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො යදෙව තස් හොති වෙදනාගතං සංඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං -පෙ- සො පඤ්ඤානං ඔරමාගීයානං සංඤ්ඤාප්පනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තස් පරිනිබ්බාසී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකා. ආකාසානඤ්ඤායතනමපභං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසව්‍යානං ඛයං වදුමීති ඉති යං තං වුත්තං ඉද මෙතං පටිච්ච වුත්තං.

විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනමපභං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසව්‍යානං ඛයං වදුමීති -පෙ- ආකීඤ්ඤාඤ්ඤායතනමපභං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසව්‍යානං ඛයං වදුමීති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්ඤානං පටිච්ච වුත්තං: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛමසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නස් කිඤ්ඤාති ආකීඤ්ඤාඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො යදෙව තස් හොති වෙදනාගතං සංඤ්ඤාගතං -පෙ- සො පඤ්ඤානං ඔරමාගීයානං සංඤ්ඤාප්පනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තස් පරිනිබ්බාසී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකා. ආකීඤ්ඤාඤ්ඤායතනමපභං භික්ඛවෙ නිසසාය ආසව්‍යානං ඛයං වදුමීති ඉති යං තං වුත්තං ඉද මෙතං පටිච්ච වුත්තං.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ යාවතා සංඤ්ඤාසමාපත්ති නාවතා අඤ්ඤාපටිච්චෙධො යාති ව ඛො ඉමාති භික්ඛවෙ ආයතනාති නෙවසංඤ්ඤානාසංඤ්ඤායතනසමාපත්ති ව සංඤ්ඤාවෙදධිත නිරොධො ව ක්ඛාසීහෙනෙ භික්ඛුවෙ භික්ඛුභි සමාපත්තිකුසලෙභි සමාපත්තිවුට්ඨානකුසලෙභි සමාපජ්ජතා වුට්ඨභිතා සමකමානබ්බාතීති¹ වදුමීති.

1. සමමං අපකාමබ්බාතීති-මජ්ඣ.

9. 1. 4. 6

ආනන්ද සුතතං

එවං මෙ සුතං එකං: සමයං ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ කොසම්බියං විහරති සොසිතාරාමෙ, තත්‍ර ටො ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ භික්ඛු ආමනෙහසී. ආවුසො භික්ඛවොති. ආවුසොති ටො තෙ භික්ඛු ආයඤ්ඤා ආනන්දස්ස පට්ටසොසාසුං. ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ එතදවොච:

අවජරියං ආවුසො, අබ්භුතං ආවුසො, යාවඤ්ඤිදං තෙන හගවතා ජානතා පඤ්ඤා අරහතා සච්චා සම්බුද්ධො සම්බොධො ඕකාසාධිගමො අනුබුද්ධො සත්තානං විසුඤ්ඤා සොකපට්ටඤ්ඤානං. සමතික්කමාය දුක්ඛ-දෙමනස්සානං අස්ඛමාය ඤ්ඤාය අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්චිකිරියාය. තදෙව නාම චක්ඛුං හවිසසති තෙ රූපා තඤ්ඤායතනං නො පටිසං-වෙදීසසති තදෙව නාම සොතං හවිසසති, තෙ සඤ්ඤා, තඤ්ඤායතනං නො පටිසංවෙදීසසති. තදෙව නාම සානං හවිසසති, තෙ ගජ්ඣා, තඤ්ඤායතනං, නො පටිසංවෙදීසසති. සා ච නාම ජීව්හා හවිසසති, තෙ රසා, තඤ්ඤායතනං නො පටිසංවෙදීසසති, සො ච නාම කායො හවිසසති තෙ ඵොට්ඨබ්බා තඤ්ඤායතනං නො පටිසංවෙදීසසති.

එවං වුත්තෙ ආයඤ්ඤා උද්ධි ආයඤ්ඤා ආනන්දෙ එතදවොච: “සඤ්ඤා මෙව නුටො ආවුසො ආනන්ද තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති උද්භු අසඤ්ඤා” තී? සඤ්ඤාමෙව ටො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති. නො අසඤ්ඤාති.

කීං සඤ්ඤා පනාවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති?

ඉධාවුසො භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසංවෙදෙ-නං අස්ඛමා නානසසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘අනනෙතා ආකායො’ තී ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සඤ්ඤා මෙ ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති.

පුනච පරං ආවුසො භික්ඛු සංඛසො ආකාශානඝ්ණායතනං සමති කක්ඛම ‘අනන්තං විඤ්ඤාණන්තී විඤ්ඤාණඝ්ණායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සඤ්ඤීපි ඛො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙති.

පුනච පරං ආවුසො, භික්ඛු සංඛසො විඤ්ඤාණඝ්ණායතනං සමතිකක්ඛම නන්ති කිඤ්ඤී’ති ආකිඤ්ඤාණායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සඤ්ඤීපි ඛො ආවුසො තදයතනං නො පටිසංවෙදෙතිති.

එකමීදහං ආවුසො, සමයං සාකෙතෙ විහරාමී අඤ්ඤානචනෙ මීගදයෙ. අථ ඛො ආවුසො, ජට්ඨගාභියා’ භික්ඛුතී යෙනාහං තෙනුපසඛකමී. උප සඛකමීත්ථාං මං අභිවාදෙතො එකමන්තං අවධාසී. එකමන්තං ධීතා ඛො ආවුසො, ජට්ඨගාභියා භික්ඛුතී මං එතදවොච: “යායං හතෙන ආනන්ද සමාධි නවාභිනතො න වාපනතො න ව සසඛිඛාර නිග්ගහො වාරිතවතෙ”² විමුක්ඛාහො ධීතො, ධීතහො සනතුසිතො සනතුසිතහො නො පටිතසසාතී. අයං හතෙන ආනන්ද සමාධි කිංචලො වුක්ඛො හගචතාතී?

එවං වුක්ඛෙ අහං³ ආවුසො ජට්ඨගාභියං භික්ඛුතීං එතදවොචං: යායං හගිති සමාධි න වාභිනතො න වාපනතො, න සසඛිඛාරනිග්ගහො වාරිත-වතො, විමුක්ඛාහො ධීතො, ධීතහො සනතුසිතො, සනතුසිතහො නො පටි-තසසාතී. අයං හගිති සමාධි අඤ්ඤාඵලො වුක්ඛො හගචතාතී. එවං. සඤ්ඤීපි ඛො ආවුසො තද යතනං නො පටිසංවෙදෙති.

9. 1. 4. 7
ලොකායතික බ්‍රාහ්මණ සුතතං.

[සාවඤ්ඤිදානං]

අථ ඛො දෙච ලොකායතිකා බ්‍රාහ්මණා යෙන හගවා තෙනුප-සඛකමීංසු. උපසඛකමීත්ථා හගචතා සඤ්ඤීං සමමොදිංසු. සමමොදතීයං කථං ඝාරාණීයං වීතිසාරෙත්ථා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීහතා ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණා හගචන්තං එතදවොචුං:

සුරණො හො ගොනම කසසපො සභිඤ්ඤා සඛිඤ්ඤාභි අපරිසෙස-ඤ්ඤාදසනං⁴ පටිජානාති “වරතො ච මෙ කිට්ඨිතො ච සුඤ්ඤාසච ච ජාගරහච ච සතතං සමිතං ඤ්ඤාදසනං පච්චුපට්ඨිතන්තී.” යො එවමාහ: “අහං අනතෙනන ඤ්ඤාණෙන අනචචනං⁵ ලොකං ජානං පසං විහරාමී”ති.

1. ජට්ඨගාභියා, මජ්ඣං. 4. අපරිසෙසං ඤ්ඤාදසනං, මජ්ඣං.
2. සසඛිඛාරනිග්ගහොවාරිතගතො, මජ්ඣං. 5. අනන්තං - මජ්ඣං.
3. යොහං, මජ්ඣං.

අයමිපි¹ හො ගොතම, නිගණේයා නාතපුතො² සබ්බඤ්ඤ සබ්බදසසාවී අපරිපෙස ඤාණදසනං පටිජානාති “වරතො ව මෙ තිට්ඨතො ව සුක්ඛස්ස ව ජාගරස්ස ව සතතං සමීතං ඤාණදසනං පවදුපට්ඨිතනති”. සො එවමාහ: “අහං අත්තවතෙත්තන³ ඤාණෙන අත්තවතනං ලොකං ජානං පස්සං විහරාමීති. ඉමෙසං හො ගොතම, උභින්නං ඤාණවාදනං උභින්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං විපවදන්තිකවාදනං කො සචචං ආහ කො මුසාති?

අද්‍රං බ්‍රාහ්මණා, තිට්ඨතෙතං “ඉමෙසං උභින්නං ඤාණවාදනං උභින්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං විපවදන්තිකවාදනං කො සචචං ආහ කො මුසා”?ති. ධම්මෙවො බ්‍රාහ්මණා, දෙසෙසසාමී,⁴ තං සුඤ්ඤං, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිසසාමීති. එවං හොති ටො තෙ බ්‍රාහ්මණා භගවතො පවදිසෙසාසුං භගවා එතදවොච:

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, වත්තාරො පුරිසා වතුදදිසා යීතා පරමාය ගතියා ච ජවෙන ච සමන්තාගතා⁵ පරමෙන ච පදවීතිභාදරන. තෙ එවරුපෙන ජවෙන සමන්තාගතා අසසු, සෙය්‍යථාපි නාම බ්‍රාහ්මණා, දළභධම්මො⁶ ධනුග්ගහො සිකිතො කතභජො කතුපාසනො ලහුකෙන අසනෙන අප්පකසිරෙන තිරියං තාලච්ඡායං⁷ අතීපාතෙය්‍ය, එවරුපෙන ච පදවීතිභාදරන. සෙය්‍යථාපි නාම පුරස්ථිමා සමුද්ද පච්ඡිමො සමුද්දෙ. අථ පුරස්ථිමාය දිසාය යීතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: “අහං ගමනෙන ලොකස්ස අත්තං පාපුණ්සසාමී”ති. සො අඤ්ඤත්‍රෙව අසිතපිත ඛාසිතසායීතා අඤ්ඤත්‍රෙව⁸ උච්චාරපසාචකම්මා අඤ්ඤත්‍රෙව⁸ නිද්දාකිලමථපට්ඨිනොදනා වසස්සකාසුකො වසස්සකථීචී වසස්සතං ගන්ඛා අප්පඤ්ඤාච ලොකස්ස අත්තං අත්තරා කාලං කරෙය්‍ය. අථ පච්ඡිමාය දිසාය යීතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: -පෙ- අථ උත්තරාය දිසාය යීතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: -පෙ- අථ දකුණිමාය දිසාය යීතො පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: “අහං ගමනෙන ලොකස්ස අත්තං පාපුණ්සසාමීති. සො අඤ්ඤත්‍රෙව අසිතපිත ඛාසිතසායීතා අඤ්ඤත්‍රෙව⁸ උච්චාරපසාචකම්මා අඤ්ඤත්‍රෙව⁸ නිද්දාකිලමථපට්ඨිනොදනා වසස්සකාසුකො වසස්සකථීචී වසස්සතං ගන්ඛා අප්පඤ්ඤාච ලොකස්ස අත්තං අත්තරා කාලං කරෙය්‍ය. තං කියස්ස භෙතු: නාහං බ්‍රාහ්මණා, එවරුපාය සන්ධාවනිකාය ලොකස්ස අත්තං ඤාතෙය්‍යං දෙට්ඨෙය්‍යං පතෙතෙය්‍යන්තී වදමී. න වාහං බ්‍රාහ්මණා, අප්පඤ්ඤාච ලොකස්ස අත්තං දුක්ඛස්සතකතිරියං වදමීති.

1. අයමි පි - යා,
 2. නාචපුතො, - මජ්ඣ.
 3. අත්තෙත්තන - මජ්ඣ.
 4. දෙසිසසාමී - සිඵු
 5. පරමෙන ජවෙන ච සමන්තාගතා - මජ්ඣ.
 6. දළභධම්මා - මජ්ඣ.
 7. තාලච්ඡායං - සී. යා: PMS.
 8. අඤ්ඤත්‍රෙ - මජ්ඣ.

පඤ්චමෙ බ්‍රාහ්මණා, කාමගුණා අරියසස වීනයෙ ලොකොති. වුච්චති,
කතමෙ පඤ්ඤා? චිත්තඤ්ඤායා රූපා ඉච්චා කතනා මනාපා පියරූපා
කාමුපසංහිතා රජනීයා, සොතවීඤ්ඤායා සඤ්ඤා -පෙ- සානවීඤ්ඤායා
ගන්ධා -පෙ- ජීව්‍යා විඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවීඤ්ඤායා. ඵොච්චාධ්‍යා
ඉච්චා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා ඉමෙ මො
බ්‍රාහ්මණා, පඤ්ඤාකාමගුණා අරියසස වීනයෙ ලොකොති වුච්චති.

ඉධ බ්‍රාහ්මණා, භිත්තඤ්ඤා චීච්චෙච්ච කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුතං උප-
සම්පජ්ජ වීහරති. අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණා, භිත්තඤ්ඤා අනං ආගම්ම
ලොකස්ස අනෙත වීහරති. තමඤ්ඤා ඵච්චාහංසු “අයමි ලොකපරියා-
පනෙතා, අනිසසො ලොකමනා”ති. අහමි බ්‍රාහ්මණා, ඵච්ච වදාමී: “අයමි
ලොකපරියාපනෙතා, අයමි අනිසසො ලොකමනා”ති.

සුතච්චරං බ්‍රාහ්මණා, භිත්තඤ්ඤා චීච්චෙච්ච කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුතං උප-
සම්පජ්ජ වීහරති -පෙ- තඨිසං කුතං උපසම්පජ්ජ වීහරති
-පෙ- චතුසං කුතං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ-

සුතච්චරං බ්‍රාහ්මණා, භිත්තඤ්ඤා සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමිතිකම්මා
පට්ඨසඤ්ඤානං අභ්විකම්මා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනෙතො
ආකාපොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. අයං වුච්චති
බ්‍රාහ්මණා, භිත්තඤ්ඤා අනං ආගම්ම ලොකස්ස අනෙත වීහරති,
තමඤ්ඤා ඵච්චාහංසු: “අයමි ලොකපරියාපනෙතා, අයමි අනිසසො
ලොකමනා”ති. අහමි බ්‍රාහ්මණා ඵච්ච වදාමී: “අයමි ලොකපරියාපනෙතා,
අයමි අනිසසො ලොකමනා”ති.

සුතච්චරං බ්‍රාහ්මණා, භිත්තඤ්ඤා සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමිති-
කම්ම අනෙතං විඤ්ඤාණනාති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති
-පෙ- සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමිතිකම්ම නච්චිඤ්ඤාති ආකිඤ්ඤා-
ඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති -පෙ- සබ්බසො ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං
සමිතිකම්ම නෙවසඤ්ඤානසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. අයං වුච්චති
බ්‍රාහ්මණා, භිත්තඤ්ඤා අනං ආගම්ම ලොකස්ස අනෙත වීහරති,
තමඤ්ඤා ඵච්චාහංසු:

“අයමි ලොකපරියාපනො අයමි අතිසයවො ලොකමා”ති. අහමි බ්‍රාහ්මණා, එවං වදමී: “අයමි ලොකපරියාපනො, අයමි අතිසයවො ලොකමා”ති.

පුනවපරං බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනාං සමතිකකම සඤ්ඤාවෙදධිතභිරොධං උපසමප්පජ්ජි චිහරති. පඤ්ඤාය වසාදිඤ්ඤා ආසවා පරිකම්මණා හොනති. අයං වුවුති බ්‍රාහ්මණා, භික්ඛු ලොකසා අනතං ආගමම ප්‍රොකසා අනෙත චිහරති. තිණණො ලොකෙක වියතිකතති.

9. 1. 4. 8

දෙවාසුරසඛගාම සුතතං.

[සාවච්චිදිතං]

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, දෙවාසුරසඛගාමො සමුපබ්බුලොහා අහොසි. තඤ්ඤං ඛො පන භික්ඛවෙ, සඛගාමෙ අසුරා ජිනියසු දෙවා පරාජිංසු.¹ පරාජිතා ව භික්ඛවෙ දෙවා අපයංසෙවි² උඤ්ඤරෙන මුඛා³ අභියංසු⁴ අසුරා. අඵ ඛො භික්ඛවෙ, දෙවානං එතදහොසි: ‘අභියනෙඤ්ඤා ඛො අසුරා, යනුනා මයං දුතියමි අසුරෙහි⁵ සඛගාමෙයාමා’ති. දුතියමි ඛො භික්ඛවෙ, දෙවා අසුරෙහි සඛගාමෙසුං දුතියමි ඛො භික්ඛවෙ, අසුරාව ජිනියසු දෙවා පරාජිංසු¹ පරාජිතා ව භික්ඛවෙ දෙවා භිතා අපයංසෙවි උඤ්ඤරෙන මුඛා අභියංසු අසුරා:

අඵ ඛො භික්ඛවෙ දෙවානං එතදහොසි: “අභියනෙඤ්ඤා ඛො අසුරා, යනුනා මයං තතියමි අසුරෙහි සඛගාමෙයාමාති”. තතියමි ඛො භික්ඛවෙ, දෙවා අසුරෙහි සඛගාමෙසුං. තතියමි ඛො භික්ඛවෙ, අසුරාව ජිනියසු දෙවා පරාජිංසු. පරාජිතා ව භික්ඛවෙ, දෙවා භිතා දෙවපුරං යෙව පටිසිංසු.

දෙවපුර ගතානඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, දෙවානං එතදහොසි: “භීරුඤ්ඤානං ගතෙන ඛො දුතිය මයං එතරහි අඤ්ඤානා චිහරාම. අකරණියා අසුරෙහි”ති. අසුරානමි භික්ඛවෙ, එතදහොසි: “භීරුඤ්ඤානං ගතෙන ඛො දුතිය දෙවා එතරහි අඤ්ඤානා චිහරති. අකරණියා අමෙහි”ති.

1. පරාජිංසු-මඡයං. 2. අපයංසුයෙව-මඡයං. 3. උඤ්ඤරෙනාභිමුඛා-මඡයං. 4. අභිනියංසු-මඡයං. 5. අසුරෙ- සි;

භූතපුබ්බං භීසබ්බෙව, දෙවාසුර සඛයාමො සමුපබ්බුලොයා අහොයි. තසමිං ඛො පන භීසබ්බෙව, ඤායාමෙ දෙවා ජීනීංසු. අසුරා පරාජිහිංසු,¹ පරාජිතා ච භීසබ්බෙව අසුරා අපයංසෙච්ච දකඛිණොන මුඛා, අභියංසු දෙවා. අථ ඛො භීසබ්බෙව, අසුරානං එතදහොයි: අභියනොනච ඛො දෙවා යනසුන මයං දුතියමපි දෙවෙහි සඛයාමෙයාමාති. දුතියමපි ඛො භීසබ්බෙව, අසුරා දෙවෙහි සඛයාමෙසුං. දුතියමපි ඛො භීසබ්බෙව, දෙවා ච ජීනීංසු. අසුරා පරාජිංසු. පරාජිතා ච භීසබ්බෙව, අසුරා අපයංසෙච්ච දකඛිණොන මුඛා. අභියංසු දෙවා. අථ ඛො භීසබ්බෙව අසුරානං එතදහොයි: “අභියනොනච ඛො දෙවා, ඤානුන මයං තතියමපි දෙවෙහි සඛයාමෙයාමාති. තතියමපි ඛො භීසබ්බෙව, අසුරා දෙවෙහි සඛයාමෙසුං. තතියමපි ඛො භීසබ්බෙව, දෙවා ච ජීනීංසු අසුරා පරාජිහිංසු. පරාජිතා ච භීසබ්බෙව, අසුරා භීතා අසුරපුරණෙඤච පච්ඤිංසු. අසුරපුර ගතානඤච පන භීසබ්බෙව, අසුරානං එතදහොයි: භීරුඝ්ණානගතොන ඛො දුතී මයං උතරහි අඝ්ණානා විහරාමි. අකරණියො දෙවෙහි”ති. දෙවානමපි භීසබ්බෙව, උතදහොයි: “භීරුඝ්ණානගතොන ඛො දුතී අසුරා එතරහි අඝ්ණානා විහරන්ඤ, අකරණියො අනුමහති”ති.

එවමෙව ඛො භීසබ්බෙව, ඤාමිං සමයෙ භීසබ්බු විච්චොච කාමෙහි-පෙ-පයමං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තසමිං භීසබ්බෙව, සමයෙ භීසබ්බසු එවං හොති: “භීරුඝ්ණානගතොන ඛො දුතාහං උතරහි අඝ්ණානා විහරාමි, අකරණියො මාරසා”ති.

මාරසපි භීසබ්බෙව, පාපිමතො එවං හොති: “භීරුඝ්ණානගතොන ඛො දුතී භීසබ්බු එතරහි අඝ්ණානා විහරති. අකරණියො මඤ්ඤති”.

ඤාමිං භීසබ්බෙව සමයෙ භීසබ්බු විතකඛවිචාරානං චූපසමා -පෙ- දුතියං කුමානං-පෙ- තතියං කුමානං-පෙ චතුසං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරති තසමිං භීසබ්බෙව, සමයෙ භීසබ්බසු එවං හොති: “භීරුඝ්ණානගතොන ඛො දුතාහං එතරහි අඝ්ණානා විහරාමි, අකරණියො මාරසා”ති. මාරසපි භීසබ්බෙව, පාපි මතො එවං හොති: “භීරුඝ්ණානගතොන ඛො දුතී භීසබ්බු එතරහි අඝ්ණානා විහරති, අකරණියො මඤ්ඤති”.

1. පරාජිහිංසු - මරණය.

යඤ්චිං භික්ඛවෙ සමයෙ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අප්පඛගවා නානකතසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකායොති. ආකායානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං චූළති භික්ඛවෙ භික්ඛු අනතමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදසුනං ගතො පාපිමතො.

යඤ්චිං භික්ඛවෙ, සමයෙ භික්ඛු සබ්බසො ආකායානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම අනන්තං විඤ්ඤානන්තී විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. -පෙ-සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නඤ්චි කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතිකකමම සඤ්ඤාචෙදධිත නිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය වසු ඳිසවා ආසවා පරික්ඛණො භොන්තී. අයං චූළති භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනතමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරවක්ඛුං අදසුනං ගතො පාපිමතො, තිණණො ලොකෙ විසත්තිකන්ති.

9. 1. 4. 9

ආරඤ්ඤකතාගොපම සුත්තං

[සාවච්චිදනං]

යඤ්චිං භික්ඛවෙ සමයෙ ආරඤ්ඤකසා නාගසා ගොචරපසුතසා හඤ්චි හඤ්චියොපි හඤ්චලභාපි හඤ්ච්චාපාපි පුරතො ගන්තො තිණණානි ජිදන්තී, තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිගුච්ඡති. යඤ්චිං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකසා නාගසා ගොචරපසුතසා හඤ්චි හඤ්චියොපි හඤ්චලභාපි හඤ්ච්චාපාපි ඔභග්ගොභග්ගං සාධාහඬං ධාදන්තී. තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිගුච්ඡති.

යඤ්චිං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකසා නාගසා ඔගාහං ඔතිණණසා හඤ්චි හඤ්චියොපි හඤ්චලභාපි හඤ්ච්චාපාපි පුරතො පුරතො ගන්තො සොණ්ඩාය උදකං ආලොලෙන්ති. තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිගුච්ඡති.

යඤ්චිං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකසා නාගසා ඔගාහං ඔතිණණසා හඤ්චියො කායං උපනිසංසන්තියො ගච්ඡන්ති, තෙන භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤකො නාගො අට්ඨියති හරායති ජිගුච්ඡති.

තසං භික්ඛවෙ, සමයෙ ආරඤ්ඤකසස නාගසස එවං හොති: “අහං
ඔවා එතරගි ආකිඤ්ඤා විහරාමි, හස්සිති හස්සිතිහි හස්සිකලහෙහි
හස්සිව්ජාපෙහි. ජිනනග්ගානි වෙව තිණානි බාදුමි. ඔහග්ගොහග්ගඤ්ඤා මෙ
සාබ භද්ධං බාදුන්ති. ආච්චානිවෙව පානියානි පිචාමි ඔගාහං මෙ ඔතිණ්ණ-
සස හස්සිනියො කායං උපනිසංසන්තියො ගව්ජන්ති යනනුනාහං එකො
ගණස්වා වූපකට්ඨො විහරෙය්ජන්ති.”

යො අපරෙත සමයෙන ඵකො ගණස්වා වූපකට්ඨො විහරති
දව්ජිනනග්ගානිවෙව තිණානි බාදුති. ඔහග්ගොහග්ගඤ්ඤාසස සාබාහඬං න
බාදහති. අනාච්චානි ව පානියානි පිවති. ඔගාහඤ්ඤාසස ඔතිණ්ණසස න
හස්සිනියො කායං උපනිසංසන්තියො ගව්ජන්ති. තසං භික්ඛවෙ, සමයෙ
ආරඤ්ඤකසස නාගසස එවං හොති:

“අහං ඔවා පුබ්බ ආකිඤ්ඤා විහාසිං හස්සිති හස්සිතිහි හස්සිකල-
හෙහි හස්සිව්ජාපෙහි, ජිනනග්ගානි වෙව තිණානි බාදිං, ඔහග්ගොහග්ගඤ්ඤා
මෙ සාබාහඬං බාදිංසු. ආච්චානි ව පානියානි ආපාසිං, ඔගාහඤ්ඤා මෙ
ඔතිණ්ණසස හස්සිනියො කායං උපනිසංසන්තියො අගමංසු. යොහං
එතරගි ඵකො ගණස්වා වූපකට්ඨො විහරාමි, දව්ජිනනග්ගානි වෙව
තිණානි බාදුමි, ඔහග්ගොහග්ගඤ්ඤා මෙ සාබාහඬං න බාදන්ති අනාච්චානි
ව පානියානි පිචාමි, ඔගාහඤ්ඤා ඔතිණ්ණසස න හස්සිනියො කායං
උපනිසංසන්තියො ගව්ජන්ති.” යො යොණ්ඩාය සාබාහඬං භඤ්ජිතො
සාබාහඬෙවන කායං පරිච්ඡේදො අත්තමනො¹ කණ්ඩුං සංහන්ති.’

එවමෙව ඔවා භික්ඛවෙ, යසං සමයෙ හික්ඛු ආකිඤ්ඤා විහරති
හික්ඛුහි හික්ඛුනිහි උපාසකෙහි උපාසිකාහි රඤ්ඤා රාජමහාමෙඤ්ඤාහි
තිස්සියෙහි තිස්සියසාවකෙහි, තසං සමයෙ හික්ඛුසස එවං හොති: අහං
ඔවා එතරගි ආකිඤ්ඤා විහරාමි, හික්ඛුහි හික්ඛුනිහි උපාසකෙහි
උපාසිකාහි රඤ්ඤා රාජමහාමෙඤ්ඤාහි තිස්සියෙහි තිස්සියසාවකෙහි.
යනනුනාහං එකො ගණස්වා වූපකට්ඨො විහරෙය්ජන්ති. යො විචිත්තං
යෙනාසනං හජති: අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කඤ්ජරං ගිරිගුහං සුසානං
වනපඤ්ඤං අමෙඤ්ඤාකාසං පලාලපුඤ්ජං. යො අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූල
ගතො වා සුඤ්ඤගාරගතො වා නිසීදති පලාලිකා ආභුජිතො උජුං කායං
පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

1 පරිමුද්දිතො අත්තමනො යොණ්ඩං සංහරති - මජ්ඣ.

යො අභිජ්ඣං ලොකෙ පභාය විගතාභිජ්ඣන වෙනසා විහරති අභිජ්ඣාය විතං පරියොධෙති, ඛ්‍යාපාද පදෙසං පභාය අඛ්‍යාපනන විතො විහරති සඛ්ඛපාණභුතභිතානුකම්පි, ඛ්‍යාපාද පදෙසා විතං පරියොධෙති. ථීන මීඤ්ඤං පභාය විගතථීනමීඤ්ඤං විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සමපජාතො, ථීනමීඤ්ඤං විතං පරියොධෙති, උඤ්චවකුකකුච්චං පභාය අනුඤ්ඤො විහරති අජ්ඣකං වූපසත්තවිතො. උඤ්චවකුකකුච්චා විතං පරියොධෙති, විචිකිච්ඡං පභාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකඨ්ඨපි කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිකිච්ඡාය විතං පරියොධෙති.

යො ඉමෙ පඤ්ඤා නිවරණෙ පභාය වෙනසො උපකම්මලෙසෙ පඤ්ඤාය දුඛධර්මකරණෙ විචිතෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුමානං උපසමපජ විහරති. යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති.¹ විතකුච්චාරානං වූපසමා දුතියං කුමානං -පෙ- තතියං කුමානං -පෙ- චතුත්ථං කුමානං උපසමපජ විහරති. යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති.

සඛ්ඛයො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ඛ්ඛමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකායොති, ආකායානඤ්ඤායතනං උපසමපජ විහරති, යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති. සඛ්ඛ යො ආකායානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම අනන්තං විඤ්ඤානතති, විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං උපසමපජ විහරති, යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති, සඛ්ඛයො විඤ්ඤානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නස්සි කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං උපසමපජ විහරති, සඛ්ඛයො ආකිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසමපජ විහරති, -පෙ- සඛ්ඛයො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතිකකමම සඤ්ඤාචෙද්දසික නිරොධං උපසමපජ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දියවා ආසවා පරිකම්මො භොන්ති. යො අත්තමනො කණ්ඩුං සංහන්ති ති.

1. යොණධං සංහරති - මඡසං කණ්ඩුං සංහන්ති- යො

9. 1. 4. 10

තපුසසගහපති සුතතං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා මලකෙසු¹ චීභරති උරුවෙල කපපං නාම මලතානං² නිගමො. අඵ ඛො හගවා පුබ්බනභ සමයං හිවාසෙඤ්ඤා පතච්චිරමාදය උරුවෙලකපං පිණ්ඩාය පාවිසී. උරුවෙල කපෙස පිණ්ඩාය වරිඤ්ඤා පච්ඡාහනං පිණ්ඩපාතපටිකකතො ආයසොනං ආනන්දං ආමංඝකසී. ‘ඉධෙව තාව ඤං ආනන්ද භොගී, යාවාහං මහාවනං අරොකාගාහාමී දිවාචිභාරායා’ති එවං හතෙනති ඛො ආයසො ආනන්දෙ හගවතො පච්චසොසාසී. අඵඛො හගවා මහාවනං අරොකාගතො ආනන්දෙ හගවතො රුකකුමුලෙ දිවාචිභාරං නිසීදී.

අඵ ඛො තපුසෙසා ගහපති යෙනායසො ආනන්දෙ තෙනුපසබ්බමී. උපසබ්බමීඤ්ඤා ආයසොනං ආනන්දං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමනං ගිසීදී. එකමනං ගිසිනො ඛො තපුසෙසා ගහපති ආයසොනං ආනන්දං එතදවොච:

මයං හතෙන ආනන්ද, ගිහී කාමභොගී කාමාරාමා කාමරතා කාම සම්මුදිතා. තෙසං නො හතෙන, අමිඤ්ඤා ගිහීනං කාමභොගීනං කාමාරාමානං කාමරතානං කාමසම්මුදිතානං පපාතො වීය බායති. යදීදං තෙකම්මං. සුතං මෙතං හතෙන, ඉමසමී ධම්මචීනයෙ දුභරානං දුභරානං හික්ඛනං තෙකම්මෙ චිත්තං පකඤ්ඤාති පසීදති සන්තිධංති විමුච්චති. එතං සත්තන්ති පසසනං, නසීදං හතෙන ඉමසමී ධම්මචීනයෙ හික්ඛනං බහුතා ජනෙන වීසභාගො යදීදං තෙකම්මෙත්ති.

අඤ්ඤා ඛො එතං ගහපති, කථාපාහතං හගවතං දසසනාය, ආයාම ගහපති, යෙන හගවා තෙනුපසංකම්පසාම, උපසබ්බමීඤ්ඤා හගවතො එතමඤ්ඤා ආරොචෙසාම. යථා නො හගවා බ්‍යාකරිසානී තථා නං ධාරෙසාමානී, එවං හතෙනති ඛො තපුසෙසා ගහපති ආයසොනො ආනන්දසස පච්චසොසාසී. අඵ ඛො ආයසො ආනන්දෙ තපුසෙසන ගහපතිනා සඤ්ඤා යෙන හගවා තෙනුපසබ්බමී. උපසබ්බමීඤ්ඤා -පෙ-හගවතං එතදවොච:

1. මලකෙසු-මජ්ඣිමනිකායං, මලකෙසු-සා.
2. මලතානං - මජ්ඣිමනිකායං, මලකානං-සා

අයං භනෙන, තපුසෙසු ගහපති ඵවමාහ; මයං භනෙන ආනඤ්ඤිතං කාමහොගී කාමාරාමා කාමාරතා කාමසම්මුදිතා. තෙසං නො භනෙන, අලභාතං ගිහීනං කාමහොගීනං කාමාරාමානං කාමරතානං කාම සම්මුදිතානං. පචාතො වීය බායති යදිදං නෙකඛමමං. සුතං මෙතං භනෙන, ඉමසමීං ධම්මචීනයෙ දභරානං දභරානං භික්ඛුනං නෙකඛමම චිත්තං පකඛඤ්ඤිතං පසීදති සන්තිධමති විමුච්චති එතං සන්තනති පසසනං¹ කසීදං භනෙන, ඉමසමීං ධම්මචීනයෙ භික්ඛුනං බහුතා ජනෙන විසභාගො යදිදං නෙකඛමමනති.

ඵවමෙතං ආනඤ්ඤිතං ආනඤ්ඤිතං මයමපි ඛො ආනඤ්ඤිතං, පුබ්බෙව සමෙබ්බාධා අනභියමබුද්ධියා ඛොධිසත්තසෙසව සතො එතදභොසි: 'සාධු නෙකඛමමං, සාධු පච්චෙවකො'ති. තසු මයහං ආනඤ්ඤිතං නෙකඛමම චිත්තං න පකඛඤ්ඤිතං නපසීදති න සන්තිධමති න විමුච්චති, එතං සන්තනති පසසනො, තසු මයහං ආනඤ්ඤිතං එතදභොසි: කො නුඛො හෙතු, කො පච්චෙවො යෙන මෙ නෙකඛමම චිත්තං න පකඛඤ්ඤිතං නපසීදති න සන්තිධමති න විමුච්චති, එතං සන්තනති පසසනො. තසු මයහං ආනඤ්ඤිතං එතදභොසි: කාමෙසු ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබහුලීකතො, නෙකඛමම ආනිසංසො අනධිගතො, සො ච මෙ අනාසෙවිතො. තසො නෙකඛමම චිත්තං න පකඛඤ්ඤිතං නපසීදති න සන්තිධමති න විමුච්චති එතං සන්තනති පසසනො.

තසු මයහං ආනඤ්ඤිතං එතදභොසි: 'සචෙ ඛො අහං කාමෙසු ආදීනවං දිස්වා තං බහුලීකරෙය්‍යං, නෙකඛමම ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙචෙය්‍යං, යානං ඛො පනෙන විජ්ජති යං මෙ නෙකඛමම චිත්තං පකඛඤ්ඤිතං පසීදෙය්‍ය සන්තිචෙය්‍ය විමුච්චෙය්‍ය එතං සන්තනති පසසනො.

සො ඛො අහං ආනඤ්ඤිතං අපරෙන සමයෙන කාමෙසු ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, නෙකඛමම ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙචං, තසු මයහං ආනඤ්ඤිතං නෙකඛමම චිත්තං පකඛඤ්ඤිතං පසීදති සන්තිධමති විමුච්චති, 'එතං සන්තනති' පසසනො.

සො ඛො අහං ආනඤ්ඤිතං අපරෙන සමයෙන විච්චෙව කාමෙහි -පෙ- පදමං ක්‍රිතං උපසම්පජ්ජ විහරාමී. තසු මයහං ආනඤ්ඤිතං ඉමිනා විහාරෙන විහරතො කාමසහගතා සඤ්ඤා මනසිකාරා සමුද්චරන්ති. ස්වාසස මෙ භොති දාබාධො. සෙය්‍යථාපි ආනඤ්ඤිතං, සුඛිනො දුක්ඛං උප්පෙය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය, ඵවමෙවසු මෙ කාමසහගතා සඤ්ඤා මනසිකාරා සමුද්චරන්ති, ස්වාසස මෙ භොති දාබාධො.

1. පාසනො-සිච්ච, මඡං
514

තසා මයභං ආනන්ද, එතදභොසි: “යනත්තනාභං චිතකක-
ච්චාරානං චූපසමා-පෙ-දුතියං කුඛානං උපසමපජ්ජ චිහරෙයානති” තසා
මයභං ආනන්ද, අච්චතකෙක චිත්තං න පසාඛන්දති, නපපසීදති, න සන්තිට්ඨති,
න චිත්තවනි “එතං සත්තනති” පසසතො.

තසා මයභං ආනන්ද, එතදභොසි: “කො භු ඛො හෙතු, කො පච්චයො
යෙන මෙ අච්චතකෙක චිත්තං න පසාඛන්දති, නපපසීදති, න සන්තිට්ඨති,
න චිත්තවනි “එතං සත්තනති” පසසතො.

තසා මයභං ආනන්ද, එතදභොසි: “චිතකෙකසු ඛො මෙ ආදීනවො
අදිට්ඨො, ඡො ච මෙ අබ්හුච්චකතො, අච්චතකෙක ආනිසංසො අනධි-
ගතො, ඡො ච මෙ අනාසෙවිතො. තසා මෙ අච්චතකෙක චිත්තං න
පසාඛන්දති, නපපසීදති, න සන්තිට්ඨති, න චිත්තවනි “එතං සත්තනති”
පසසතො.

තසා මයභං ආනන්ද එතදභොසි: “සචෙ ඛො අභං චිතකෙකසු
ආදීනවං දිස්වා තං බහුච්චකරෙයං අච්චතකෙක ආනිසංසං අධිගමම
තමාසෙවෙයං, යානං ඛො පනො විජ්ජති යං මෙ අච්චතකෙක චිත්තං
පසාඛන්දෙයං, පසීදෙයං, සන්තිට්ඨෙයං, චිත්තවනියං ‘එතං සත්තනති’
පසසතො.

සො ඛො අභං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන චිතකෙකසු ආදීනවං
දිස්වා තං බහුච්චකාසිං. අච්චතකෙක ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං. තසා
මයභං ආනන්ද, අච්චතකෙක චිත්තං පසාඛන්දති, පසීදති, සන්තිට්ඨති, චිත්තවනි
‘එතං සත්තනති’ පසසතො

2. ඡො ඛො අභං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන චිතකකච්චාරානං චූපසමා
-පෙ-දුතියං කුඛානං උපසමපජ්ජ චිහරමී, තසා මයභං ආනන්ද, ඉමීනා
චිහාරෙත චිහරතො චිතකකසභගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්චරන්ති.
ස්වාසා මෙ හොති ආබාධො සෙයාචාපි ආනන්ද, සුඛිතො දුක්ඛං
උපපජ්ජෙයං යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවසා මෙ චිතකකසභගතා
සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්චරන්ති, ස්වාසා මෙ හොති ආබාධො.

තසා මයභං ආනන්ද, එතදභොසි: “යනත්තනාභං පිතියා ච චිරාගා
-පෙ-තතියං කුඛානං උපසමපජ්ජ චිහරෙයානති. තසා මයභං ආනන්ද,
භිපපිතීකෙ චිත්තං න පසාඛන්දති, නපපසීදති, න සන්තිට්ඨති, න චිත්තවනි
“එතං සත්තනති” පසසතො. තසා මයභං ආනන්ද, එතදභොසි, “කො
භු ඛො හෙතු ඡො පච්චයො, යෙන මෙ නිපපිතීකෙ චිත්තං න පසාඛන්දති,
නපපසීදති, න සන්තිට්ඨති, න චිත්තවනි “එතං සත්තනති” පසසතො.

තස්‍ය මඤ්ඤං ආනන්ද, එතදභොධි: පිතියා ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබ්‍රුලීකතො. නිපජිතීකෙ ආනිසංසො අනධිගතො සො ච මෙ අනාපසචීතො. තස්මා මෙ නිපජිතීකෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති නප්පසීදති න සන්තීට්ඨති න විමුච්චති "එතං සත්ත"න්ති පසසතො.

තස්‍ය මඤ්ඤං ආනන්ද එතදභොධි: "සචෙ ඛො අහං පිතියා ආදීනවං දීඨවා නං බ්‍රුලුමරොයං, නිපජිතීකෙ ආනිසංසං අධිගම්ම තමාසෙවෙයං යානං ඛො පනෙනං විජුතී, යං මෙ ගිපජිතීකෙ චිත්තං පක්ඛන්දුයා පසීදෙයා, සන්තීට්ඨියා විමුච්චෙයා "එතං සත්තන්ති" පසසතො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන පිතියා ආදීනවං දීඨවා නං බ්‍රුලුමකාසිං. නිපජිතීකෙ ආනිසංසං අධිගම්ම තමාසෙවිං. තස්‍ය මඤ්ඤං ආනන්ද, නිපජිතීකෙ චිත්තං පක්ඛන්දුති පසීදති සන්තීට්ඨති විමුච්චති එතං සත්තන්ති පසසතො.

3. සො ඛො අහං ආනන්ද, පිතියා ච වීරාගා -පෙ-තනීයං ක්‍රිතං උපසම්පජ්ජ වීභරාමී. තස්‍ය මඤ්ඤං ආනන්ද, ඉමීතා විභාරෙන වීභරතො පිතීසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්චරන්ති ස්වාසා මෙ භොති ආබාධො. සෙයාපාපි ආනන්ද, සුචිතො දුක්ඛං උපපජ්ජෙයා යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවසා මෙ පිතීසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්චරන්ති, ස්වාසා මෙ භොති ආබාධො.

තස්‍ය මඤ්ඤං ආනන්ද, එතදභොධි: 'සන්නුනාහං සුඛස්ස ච පහානා -පෙ- චතුසං ක්‍රිතං උපසම්පජ්ජ වීභරෙයාන්ති. තස්‍ය මඤ්ඤං ආනන්ද, අදුක්ඛමසුඛෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති, නප්පසීදති, න සන්තීට්ඨති, න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්‍ය මඤ්ඤං ආනන්ද එතදභොධි: 'කො නු ඛො හෙතු, කො පච්චයො සෙන මෙ අදුක්ඛමසුඛෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති, නප්පසීදති න සන්තීට්ඨති න විමුච්චති' එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්‍ය මඤ්ඤං ආනන්ද, එතදභොධි: 'උපෙක්ඛාසුඛෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, සො ච මෙ අබ්‍රුලීකතො. අදුක්ඛමසුඛෙ ච ආනිසංසො අනධිගතො, සො ච මෙ අනාපසචීතො. තස්මා මෙ අදුක්ඛමසුඛෙ චිත්තං න පක්ඛන්දුති, නප්පසීදති, න සන්තීට්ඨති, න විමුච්චති "එතං සත්ත"න්ති පසසතො.

තසු මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'සචෙ ඛො අහං උපෙකඛාසුචෙ ආදීනවං දීඨවා තං බහුලීකරෙයාං, අදුකෙඛමසුචෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙයාං, ධානං ඛො පනෙතං වීජ්ජති, යං මෙ අදුකෙඛමසුචෙ වීක්ඛං පකඛන්දෙයා පසීදෙයා සන්තිට්ඨෙයා විමුච්චෙයා 'එතං සන්ත'න්ති' පසසතො.

යො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන උපෙකඛාසුචෙ ආදීනවං දීඨවා තං බහුලමකාසිං, අදුකෙඛමසුචෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවීං, තසු මයහං ආනන්ද අදුකෙඛමසුචෙ වීක්ඛං පකඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති 'එතං සන්ත'න්ති පසසතො,

4. යො ඛො අහං ආනන්ද අපරෙත සමයෙන සුඛසුච ච පහානා-පෙ-වතුඤ්ඤා කානං උපසමප්පජ්ජ විහරාමී. තසු මයහං ආනන්ද ඉමීනා විහාරෙත විහරතො උපෙකඛාසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්චරන්තී. ස්වාසස මෙ හොති ආබාධො. සෙයාථාපි ආනන්ද සුඛිනො දුකඛං උපපජ්ජෙයා යාවදෙව ආබාධාය, එවමෙවසස මෙ උපෙකඛාසහගතා සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්චරන්තී, ස්වාසස මෙ හොති ආබාධො.

තසු මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'යනනුනාහං සඛඛසො රූපසඤ්ඤා නං -පෙ- අනනෙත ආකාසොති, ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසමප්පජ්ජ විහරෙයා'න්තී, තසු මයහං ආනන්ද, ආකාසානඤ්ඤායතනෙ වීක්ඛං න පකඛන්දති නපසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති 'එතං සන්ත'න්ති' පසසතො.

තසු මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'කො නු ඛො හෙතු, කො පට්ඨයො යෙන මෙ ආකාසානඤ්ඤායතනෙ වීක්ඛං න පකඛන්දති නපසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති 'එතං සන්ත'න්ති' පසසතො.

තසු මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'රූපෙසු ඛො මෙ ආදීනවො අදීට්ඨො, සො ච මෙ අබහුලීකතො. ආකාසානඤ්ඤායතනෙ අනිසංසො අනධිගතො. යො ච මෙ අනාසෙවීනො, තඤ්චා මෙ ආකාසානඤ්ඤායතනෙ වීක්ඛං න පකඛන්දති නපසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති 'එතං සන්ත'න්ති' පසසතො.

තසු මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'සචෙ ඛො අහං රූපෙසු ආදීනවං දීඨවා තං බහුලීකරෙයාං; ආකාසානඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙයාං, ධානං ඛො පනෙතං වීජ්ජති යං මෙ ආකාසානඤ්ඤායතනෙ වීක්ඛං පකඛන්දෙයා පසීදෙයා සන්තිට්ඨෙයා විමුච්චෙයා 'එතං සන්ත'න්ති' පසසතො.

සො ඛො අභං ආනන්ද, අපරෙන සමයෙන රූපෙසු ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, ආකාසානඝ්ඛායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං, තස්ස මයං ආනන්ද, ආකාසානඝ්ඛායතනෙ විතං පඤ්ඤති පසිද්ධති සන්තිධ්වති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

සො ඛො අභං ආනන්ද, සංඛයො රූපසඤ්ඤානං සමතීක්කමා -පෙ- අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඝ්ඛායතනං උපසම්පජ්ජ චිත්තං. තස්ස මයං ආනන්ද, ඉථිතා විභාරෙන විහරතො රූපසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ භොති ආබාධො. සෙයංථාපි ආනන්ද, සුඛිතො දුක්ඛං උපපජ්ජයා, යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවසං මෙ රූපසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති, ස්වාසං මෙ භොති ආබාධො.

තස්ස මයං ආනන්ද, එතදභොසි: යනනුනාහං සංඛයො ආකාසානඝ්ඛායතනං සමතීක්කමම අනන්තං විඤ්ඤණන්ති විඤ්ඤණඝ්ඛායතනං. උපසම්පජ්ජ විහරෙයානති.' තස්ස මයං ආනන්ද විඤ්ඤණඝ්ඛායතනෙ විතං න පඤ්ඤති නපසිද්ධති න සන්තිධ්වති න විමුච්චති එතං සත්තන්ති පසසතො.

තස්ස මයං ආනන්ද, එතදභොසි: 'කො නු ඛො භෙතු, කො පච්චයො, යෙන මෙ විඤ්ඤණඝ්ඛායතනෙ විතං න පඤ්ඤති නපසිද්ධති න සන්තිධ්වති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයං ආනන්ද, එතදභොසි: ආකාසානඝ්ඛායතනෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදීට්ඨො, සො ච මෙ අබහුලිකතො. විඤ්ඤණඝ්ඛායතනෙ ච ආනිසංසො අනධිගතො යො ච මෙ අනාසෙවිකො. තස්මා මෙ විඤ්ඤණඝ්ඛායතනෙ විතං න පඤ්ඤති නපසිද්ධති න සන්තිධ්වති න විමුච්චති' 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

සචෙ ඛො අභං ආකාසානඝ්ඛායතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලිකරෙයාං, විඤ්ඤණඝ්ඛායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙයාං, යානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං මෙ විඤ්ඤණඝ්ඛායතනෙ විතං පඤ්ඤන්දයා පසිදෙයා සන්තිධ්වයා විමුච්චෙයා 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

සො ඛො අභං ආනන්ද, අපරෙන සමයෙන ආකාසානඝ්ඛායතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, විඤ්ඤණඝ්ඛායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං. තස්ස මයං ආනන්ද, විඤ්ඤණඝ්ඛායතනෙ විතං පඤ්ඤති පසිද්ධති සන්තිධ්වති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

6. සො ඛො අහං ආනන්ද, සබ්බසො ආකාසානඝ්ඤායතනං සමතික්කමම ආනන්දං වීඤ්ඤාණන්ති වීඤ්ඤාණඝ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරාමී. තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද, ඉමිනා වීභාරෙන වීභරතො ආකාසානඝ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ භොති ආබාධො, සෙය්‍යාපාපි ආනන්ද, සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවසං මෙ ආකාසානඝ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ භොති ආබාධො.

තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද එතදභොසී: 'යනුනාහං සබ්බසො වීඤ්ඤාණඝ්ඤායතනං සමතික්කමම නන්ති කිඤ්චිති ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරෙය්‍ය'න්ති. තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද, ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං න පසංඛන්ති නපසිද්ධති න සන්තිධිති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසංභො.

තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද, එතදභොසී: කො නු ඛො හෙතු, කො පච්චයො, යෙන මෙ ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං න පසංඛන්ති, නපසිද්ධති, න සන්තිධිති, න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසංභො. තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද එතදභොසී: "වීඤ්ඤාණඝ්ඤායතනෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො. සො ච මෙ අබහුලිකතො, ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනෙ ච ආනිසංසො අනධිගතො, සො ච මෙ අනාසෙවිතො. තස්මා මෙ ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං න පසංඛන්ති, නපසිද්ධති, න සන්තිධිති, න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසංභො.

තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද එතදභොසී: 'සචෙ ඛො අහං වීඤ්ඤාණඝ්ඤායතනෙ ආදීනවං දිස්වා නං බහුලිකරෙය්‍යං, ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවෙය්‍යං, ධානං ඛො පනෙනං විජ්ජති යං මෙ ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං පසංඛන්තො පසිද්දො සන්තිට්ඨොය්‍ය විමුච්චොය්‍ය 'එතං සත්ත'න්ති පසංභො.

සො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙන සමයෙන වීඤ්ඤාණඝ්ඤායතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලලිකාසීං ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාසෙවිං, තස්ස මයහං ආනන්ද ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනෙ චිත්තං පසංඛන්ති පසිද්ධති සන්තිධිති විමුච්චන්ති 'එතං සත්ත'න්ති පසංභො.

7. සො ඛො අහං ආනන්ද සබ්බසො වීඤ්ඤාණඝ්ඤායතනං සමතික්කමම නන්ති කිඤ්චිති ආකිඝ්ඤාඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ වීභරාමී. තස්ස මඤ්ඤා ආනන්ද, ඉමිනා වීභාරෙන වීභරතො වීඤ්ඤාණඝ්ඤායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසං මෙ භොති ආබාධො.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද සුඛිනො දුක්ඛං උපපජ්ජෙය්‍ය යාවදෙව ආබ්‍යාධාය, එවමෙව ස්‍ය මෙ විඤ්ඤාණං ක්‍ෂායනනසභගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති. ස්වාසා මෙ භනාති ආබ්‍යාධො.

තස්ස මයං ආනන්ද, එතදභොසී: 'යනනුනාභං සබ්බසො ආකිඤ්ඤාසුයතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනං උපසම්පජ්ජ විභරෙය්‍ය'න්ති. තස්ස මයං ආනන්ද, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ විහං න පකඛන්ති, නපසීදති, න සන්තිධ්වති, න විමුච්චති, 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයභං ආනන්ද, එතදභොසී: 'කො නුඛො භොතු, කො පච්චසො, යෙන මෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ විහං න පකඛන්ති නපසීදති න සන්තිධ්වති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයභං ආනන්ද, එතදභොසී: ආකිඤ්ඤාසුයතනෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදිට්ඨො, යො ච මෙ අබ්බුච්චකතො, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ ආතිසංයො අනධිගතො, යො ච මෙ අනාසෙවීතො. තස්මා මෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ විහං න පකඛන්ති නපසීදති න සන්තිධ්වති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයභං ආනන්ද, එතදභොසී: 'සචෙ ඛො අභං ආකිඤ්ඤාසුයතනෙ ආදීනවං දිස්වා නං බ්බුච්චකරෙය්‍යං, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ ආතිසංයං අධිගමම තමාසෙචෙය්‍යං, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජතිසං මෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ විහං පකඛන්ති, පසීදෙය්‍ය, සන්තිට්ඨෙය්‍ය, විමුච්චෙය්‍ය, 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

සො ඛො ආභං ආනන්ද, අපරෙන සමයෙන ආකිඤ්ඤාසුයතනෙ ආදීනවං දිස්වා නං බ්බුච්චකාමිං. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනො ආතිසංයං අධිගමම තමාසෙචං, තස්ස මයභං ආනන්ද නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ විහං පකඛන්ති පසීදති සන්තිධ්වති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

8. යො ඛො අහං ආනන්ද, සබ්බයො ආකිඤ්ඤාසුයතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරාමී, තස්ස මයං ආනන්ද, ඉච්ඡතො විහරෙත විහරතො ආකිඤ්ඤාසුයතන සහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්තී' සවාසස මෙ හොති ආබාධො. තෙය්‍යරාපි ආනන්ද, සුඛිතො දුක්ඛං උපපජ්ජය්‍ය යාවදෙව ආබාධාය. එවමෙවසස මෙ ආකිඤ්ඤාසුයතනසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුද්ධරන්තී. සවාසස මෙ හොති ආබාධො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'යනනුනාහං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනං සමතික්කමම සඤ්ඤා වෙදධිතනි'රොධං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යනති' තස්ස මයහං ආනන්ද, සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං න පකඛන්ති, නපසිද්ධති න සන්ති'ධංති, න විමුච්චති, 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'කො නුඛො හෙතු, කො පච්චයො, යෙන මෙ සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං න පකඛන්ති නපසිද්ධති න සන්ති'ධංති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: "නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ ඛො මෙ ආදීනවො අදි'ච්චො, යො ච මෙ අබ්‍රලිකතො සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ ආනිසංසො අධිගමො. යො ච මෙ අනාපසවිතො. තස්මා මෙ සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං න පකඛන්ති නපසිද්ධති න සන්ති'ධංති න විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

තස්ස මයහං ආනන්ද, එතදහොසි: 'සචෙ ඛො අහං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලිකරෙය්‍යං සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාපෙවෙය්‍යං යානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං මෙ සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං පකඛන්ති, පසිදෙය්‍ය, සනති'ච්චෙය්‍ය, විමුච්චෙය්‍ය 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

යො ඛො අහං ආනන්ද, අපරෙත සමයෙන නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසුයතනෙ ආදීනවං දිස්වා තං බහුලමකාසිං, සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ ආනිසංසං අධිගමම තමාපෙවිං, තස්ස මයහං ආනන්ද, සඤ්ඤාවෙදධිතනි'රොධෙ විහං පකඛන්ති පසිද්ධති සන්ති'ධංති විමුච්චති 'එතං සත්ත'න්ති පසසතො.

9. සො ධො අභං ආනන්ද සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කච්ච සඤ්ඤා චෙදධිතනීරොධං උපසමපජ්ජ විහරාමී, පඤ්ඤාය ච මෙ දිස්වා ආසවා පරික්ඛයං අගමංසු.

යාවකීවඤ්ඤානං ආනන්ද ඉමා නව අනුපුබ්බවීභාරසමාපතතියො න එවං අනුලොමපට්ටොමං සමාපජ්ජමි, වුට්ඨතිමි නෙව තාවාභං ආනන්ද සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බකෙ සසමඤ්ඤාභවණියා පජාය සදෙවමනුසාය අනුභතරං සමමාසමොධං අභිසමබ්බදොධාති පච්චඤ්ඤාසී.

යතො ච ධො අභං ආනන්ද, ඉමා නව අනුපුබ්බවීභාරසමාපතතියො එවං අනුලොමපට්ටොමං සමාපජ්ජමි වුට්ඨතිමි, අපාභං ආනන්ද, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බකෙ සසමඤ්ඤාභවණියා පජාය සදෙවමනුසාය අනුභතරං සමමාසමොධං අභිසමබ්බදොධාති පච්චඤ්ඤාසී. ඤාණඤ්ඤා පන මෙ දස්සනං උදපාදී, අකුප්පා මෙ වෙතොවිමුතති, අයමන්තිමා ජාති, නත්ථිති පුනබ්බවොති.

මහාවග්ගො වතුසො.

තසසුද්දනං:

දො වීභාරා ච තිබ්බානං ගාථීක්ඛානෙන පඤ්ඤමං,
ආනන්දො බ්‍රාහ්මණා දෙවො නාගෙන තපුසෙසන වාති.

5. සාමකඳවලගෙයා

9. 1. 5. 1

සමබාධ සුතතං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෙ කොසමිඛියං විහරති සොසිතාරාමෙ. අපං බො ආයස්මා උද්ධි යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිඤ්ඤා ආයස්මතා ආනන්දෙන සද්ධිං සමමොද්දි. සමමොද්දතියං කපං සාරාණියං විතියාරෙඤ්ඤා එකමන්තං තිසිද්දි. එකමන්තං තිසිද්දෙනා බො ආයස්මා උද්ධි ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: වුත්තමීදං ආවුසො, පඤ්චාලවණෙධන දෙවසුඤ්ඤන:

1. “සමබාධෙ වත¹ ඔකාසං අච්ඡද්දි² භූරි මෙධසො
යො ක්කානමබුධා³ බුද්ධො- පතිලීනතිසභො මුනී”ති.

කතමො නු බො ආවුසො සමබාධො කතමො සමබාධෙ ඔකාසා-
ධිගමො වුඤ්ඤා භගවතාති:

පඤ්චමෙ ආවුසො කාමගුණා සමබාධො වුඤ්ඤා භගවතා. කතමෙ පඤ්ච වකචුච්චෙඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමු-
පසංභිතා රජතියා. සොනච්චෙඤ්ඤායා සද්දා -පෙ- සානච්චෙඤ්ඤායා
ගඤ්ඤා -පෙ- ජීවහාච්චෙඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායච්චෙඤ්ඤායා පොඨස්ඛිඛා
ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජතියා. ඉමෙ බො ආවුසො
පඤ්චකාමගුණා සමබාධො වුඤ්ඤා භගවතා.

ඉධාවුසො භීකචු චීච්චෙච්ච කාමෙහි - පෙ - පඨමං ක්කානං උප-
සමපජ්ජ විහරති. එත්තාවතා පි බො ආවුසො සමබාධෙ ඔකාසාධිගමො
වුඤ්ඤා භගවතා. පරියායෙන තත්පත්ථ සමබාධො, කිඤ්ඤා තත්ථ
සමබාධො:¹ යදෙව තත්ථ විතකකචීචාරා අනිරුද්ධා භොන්ති අයමෙත්ථ
සමබාධො.

1. සමබාධෙගතං - මජ්ඣ.
2. අච්චද්දා - මජ්ඣ.
3. ක්කානමබුජ්ජති - මජ්ඣ.

පුනර්වපරං ආවුසො භික්ඛු චිතකකචීවාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං කුමාරං උපසමපජ්ජ චිහරති. එතොවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගවතා පරියායෙන, තස්ස පස්සී සමොධො, කිංඤ්ච තස්ස සමොධො: යදෙව තස්ස පිති අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුනර්වපරං ආවුසො භික්ඛු පිතියාව වීරාගා -පෙ- තතියං කුමාරං උපසමපජ්ජ චිහරති. එතොවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගවතා පරියායෙන, තස්ස පස්සී සමොධො, කිංඤ්ච තස්ස සමොධො: යදෙව තස්ස උපසමාසුඛං.¹ අනිරුද්ධං හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුනර්වපරං ආවුසො භික්ඛු සුඛසංච පහානා -පෙ- චතුස්සං කුමාරං උපසමපජ්ජ චිහරති. එතොවතා පි ටො ආවුසො, සමොධෙ ඔකාසාධි- ගමො වුනො හගවතා, තස්ස පස්සී සමොධො, කිංඤ්ච තස්ස සමොධො. යදෙව තස්ස රූපසංඤ්ඤා අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුනර්වපරං ආවුසො භික්ඛු සංඛසො රූපසංඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසංඤ්ඤානං අත්ඛගමා නානත්තසංඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ චිහරති. එතොවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගවතා පරියායෙන, තස්ස පස්සී සමොධො, කිංඤ්ච තස්ස සමොධො යදෙව තස්ස ආකාසානඤ්ඤායතනසංඤ්ඤා අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුනර්වපරං ආවුසො භික්ඛු සංඛසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සම- තිකකමම අනන්තං වීඤ්ඤාණංතරී වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ චිහරති. එතොවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගවතා පරියායෙන, තස්ස පස්සී සමොධො, කිංඤ්ච තස්ස සමොධො යදෙව තස්ස වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසංඤ්ඤා අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො.

පුනර්වපරං ආවුසො භික්ඛු සංඛසො වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නස්සී කිංඤ්ච ආකිංඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ චිහරති. එතොවතා පි ටො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුනො හගවතා පරියායෙන, තස්ස පස්සී සමොධො, කිංඤ්ච තස්ස සමොධො: යදෙව තස්ස ආකිංඤ්ඤායතනසංඤ්ඤා අනිරුද්ධා හොති, අයමෙස්ස සමොධො,

1. උපසමාසුඛං - සුඛ

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සංඛයො ආකිංඤ්ඤායතනං සලෙකිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුත්තො භගවතා පරියායෙන, තස්ස පස්සී සමොධො. කිංඤ්ඤා තස්ස සමොධො: යදෙව තස්ස නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤා අතිරුද්ධා භොති, අයමෙත්ථ සමොධො.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සංඛයො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතිකකමම සඤ්ඤාවෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය වසස දිසවා ආසවා පරික්ඛිණා භොන්ති. එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො සමොධෙ ඔකාසාධිගමො වුත්තො භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

9. 1. 5. 2.

කායසකඛි සුත්තං

[කොසමබ්නිතිදනං]

“කායසකඛි කායසකඛි”ති ආවුසො වුවවති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො කායසකඛි වුත්තො භගවතාති.

ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි-පෙ- පය්මං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරති. යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිත්වා¹ විහරති. එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො කායසකඛි වුත්තො භගවතා පරියායෙන.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු විතකකච්චාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං කුමානං -පෙ- තතියං කුමානං -පෙ- වතුත්ථං කුමානං උපසම්පජ්ජ විහරති. යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිත්වා¹ විහරති. එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො කායසකඛි වුත්තො භගවතා පරියායෙන.

1. ඉපිත්වා - මඡං, භ්‍යා

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ජනං සමනික්කමම පටිසසඤ්ජනං අපච්චගමා නානඤ්ජනසඤ්ජනං අමනසිකාරා “අනන්තො ආකාසො”ති ආකාසානඤ්චායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති -පෙ- සබ්බසො ආකාසානඤ්චායනනං සමනික්කමම අනන්තං විඤ්ඤාණභතී විඤ්ඤාණඤ්චායනනං සමනික්කමම “නඤ්චී කිඤ්චී”ති ආකීඤ්චායනනං උපසමපජ්ඣ විහරති -පෙ- සබ්බසො ආකීඤ්චායනනං සමනික්කමම නෙවසඤ්ජනාසඤ්ජයනනං උපසමපජ්ඣ විහරති, යථා යථා ච තදයතනං තථා තථා නං කායෙන ඵසසිචා විහරති, ඵඤ්චායනනං පි ඛො ආවුසො කායසකඛී වුඤ්ඤා හගචතා පරියායෙන.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ජනාසඤ්ජයනනං සමනික්කමම සඤ්ජනවෙදධිතඤ්චරොධං උපසමපජ්ඣ විහරති පඤ්ඤාය වසඤ්ඤායා ආසවා පඤ්ඤාණා භොභතී. යථා යථා ච තදයතනං තථා තථා නං කායෙන ඵසසිචා විහරති, ඵඤ්චායනනං පි ඛො ආවුසො, කායසකඛී වුඤ්ඤා හගචතා භිපරියායෙනාති.

9. 1. 5. 3

පඤ්ඤාචිත්තන සුතතං

[කොසමබ්බිතිදන]

“පඤ්ඤාචිත්තනො පඤ්ඤාචිත්තනො”ති ආවුසො වුච්චති, කීඤ්චායනනං නු ඛො ආවුසො පඤ්ඤාචිත්තනො වුඤ්ඤා හගචතාති:

ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙවච කාමෙහි -පෙ- පයමං කුමානං උපසමපජ්ඣ විහරති, පඤ්ඤාය ව නං පජානාති. ඵඤ්චායනනං පි ඛො ආවුසො, පඤ්ඤාචිත්තනො වුඤ්ඤා හගචතා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු විතකඤ්චායනනං වූපසමා -පෙ- දුකීයං කුමානං -පෙ- තතීයං කුමානං -පෙ- චතුසං කුමානං උපසමපජ්ඣ විහරති පඤ්ඤාය ව නං පජානාති. ඵඤ්චායනනං පි ඛො ආවුසො පඤ්ඤාචිත්තනො වුඤ්ඤා හගචතා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො ආකිංඤ්ඤාසුඤ්ඤාසනං සම-
තික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනං උපසම්පජ්ජ වීහරති. පඤ්ඤාස ව
නං පජානාති, එකතාවතා පි ඛො ආවුසො, පඤ්ඤාවිමුක්ඛො වුක්ඛො
භගවතා පරියායෙන.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනං සමතික්කමම
සඤ්ඤාචේදයිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ වීහරති පඤ්ඤාස වසඤ්ඤා ආසවා
පරික්ඛිණා භොනතී යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන
එඤ්ඤා වීහරති පඤ්ඤාස ව නං පජානාති, එකතාවතා පි ඛො ආවුසො,
පඤ්ඤාවිමුක්ඛො වුක්ඛො භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

9. 1. 5. 4

උභතොභාගවිමුක්ඛ සුතතං

[කොසමබ්බිතිදනං]

“උභතොභාගවිමුක්ඛො උභතොභාගවිමුක්ඛො”ති ආවුසො වුවච්ඡි,
කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො උභතොභාගවිමුක්ඛො වුක්ඛො
භගවතාති:

ඉධාචුසො භික්ඛු ඒවිච්චව කාමෙහි -පෙ- පයමං ක්කානං
උපසම්පජ්ජ වීහරති, යථා යථා ව තදයතනං තථා තථා නං කායෙන
එඤ්ඤා වීහරති, පඤ්ඤාස ව නං පජානාති. එකතාවතා පි ඛො ආවුසො
උභතොභාගවිමුක්ඛො වුක්ඛො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො ආකිංඤ්ඤාසුඤ්ඤාසනං සම-
තික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාසනං උපසම්පජ්ජ වීහරති යථා යථා ව
තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එඤ්ඤා වීහරති, පඤ්ඤාස ව නං
පජානාති. එකතාවතා පි ඛො ආවුසො උභතොභාගවිමුක්ඛො වුක්ඛො භගවතා
පරියායෙන.

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමනිකකමම සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධං උපසමපජ්ජ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දීඨවා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. යථා යථා ච තදයතනං තථා තථා නං කායෙන එසසිඤ්ඤා විහරති. පඤ්ඤාය ච නං පජානාති. එඤ්ඤාචතා පි ඛො ආවුසො උභයතාභාචේච්චුක්ඛො චුක්ඛො භගවතා නිපපරියායෙනාති.

9. 1. 5. 5

සඤ්චේකධමම සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

“සඤ්චේකො ධම්මො සඤ්චේකො ධම්මො”ති ආවුසො චුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො සඤ්චේකො ධම්මො චුක්ඛො භගවතාති.

ඉධා චුසො භික්ඛු විච්චෙවච කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුඛානං උපසමපජ්ජ විහරති -පෙ- එඤ්ඤාචතා පි ඛො ආවුසො සඤ්චේකො ධම්මො චුක්ඛො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනව පරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමනිකකමම සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධං උපසමපජ්ජ විහරති පඤ්ඤාය වසා දීඨවා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. එඤ්ඤාචතා පි ඛො ආවුසො සඤ්චේකො ධම්මො චුක්ඛො භගවතා නිපපරියායෙනාති.

9. 1. 5. 6

සඤ්චේකනිබ්බාන සුතතං

[කොසමබ්නිදනං]

“සඤ්චේකං නිබ්බානං සඤ්චේකං නිබ්බානං”නතී ආවුසො චුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො සඤ්චේකං නිබ්බානං චුක්ඛො භගවතාති.

ඉධා චුසො භික්ඛු විච්චෙවච කාමෙහි -පෙ- පඨමං කුඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. එඤ්ඤාචතා පි ඛො ආවුසො සඤ්චේකං නිබ්බානං චුක්ඛො භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො, භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමනිකකමම සඤ්ඤාචෙදධිතනිරොධං උපසමපජ්ජ විහරති, පඤ්ඤාය වසා දීඨවා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති, එඤ්ඤාචතා පි ඛො ආවුසො සඤ්චේකං නිබ්බානං චුක්ඛො භගවතා නිපපරියායෙනාති.

9. 1. 5. 7

නිබ්බාන සුතතං

[කොසමබ්නීදනං]

'නිබ්බානං නිබ්බාන'න්ති ආවුසො වුච්චති -පෙ-

9. 1. 5. 8

පරිනිබ්බාන සුතතං

[කොසමබ්නීදනං]

'පරිනිබ්බානං පරිනිබ්බාන'න්ති වුච්චති -පෙ-

9. 1. 5. 9

තදඛගනිබ්බාන සුතතං

[කොසමබ්නීදනං]

'තදඛගනිබ්බානං තදඛගනිබ්බාන'න්ති ආවුසො වුච්චති -පෙ-

9. 1. 5. 10

දිට්ඨධම්මනිබ්බාන සුතතං

[කොසමබ්නීදනං]

“දිට්ඨධම්මනිබ්බානං දිට්ඨධම්ම නිබ්බාන”න්ති ආවුසො වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො දිට්ඨධම්මනිබ්බානං වුත්තං භගවතාති?

ඉධාවුසො භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි -පෙ- පඨමං කුමාරං උප-සම්පජ්ජ වීභරති, ඒත්තාවතා පි ඛො ආවුසො දිට්ඨධම්මනිබ්බානං වුත්තං භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනච්ච පරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙව සඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතිකකම්ම සඤ්ඤාවෙදධිතතිරොධං උපසම්පජ්ජ වීභරති, පඤ්ඤා වසා දිසවා ආසවා පරිකම්මා භොන්ති, එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො දිට්ඨධම්ම නිබ්බානං වුත්තං භගවතා නිප්පරියායෙනාති.

*සාමඤ්ඤාවග්ගො පඤ්ඤවමො.

තසසුද්දනං:

සමොඛො කායසකඛි පඤ්ඤා¹
උභතො² සන්ධිකා දුච්චි
නිබ්බානං පරිනිබ්බානං
තදඛග දිට්ඨධම්මකත වාති.

පඨමො පණ්ණාසකො සමකෙතා.

¹ පඤ්ඤාවග්ගො - සීඉ.

2. උභො - සීඉ.

1. පඤ්ඤාවග්ගොකායසකඛි ව - සීඉ.

ද්විතීය පණතියාසකො

1. බෙමවගො

9. 2 1. 1

බෙම සුතතං.

[කොසමබ්නිදනං]

'බෙම. බෙම'නම් ආවුසො වුවවති. කිත්තාවතා නු බො ආවුසො බෙම. වුත්තං හගවතාති:

ඉධාවුසො භික්ඛු වීචීචෙව කාමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උප-සම්පජ්ජ වීහරති. එත්තාවතා පි බො ආවුසො බෙම. වුත්තං හගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනතං සමතික්කමම සඤ්ඤාවෙදධිනතිරොධං උපසම්පජ්ජ වීහරති. පඤ්ඤාය වසා දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති. එත්තාවතා පි බො ආවුසො බෙම. වුත්තං හගවතා ගිපපරියායෙනාති.

9. 2. 1. 2

බෙමපපතත සුතතං.

[කොසමබ්නිදනං]

'බෙමපපතො බෙමපපතො'ති, ආවුසො වුවවති -පෙ-

9. 2. 1. 3

අමත සුතතං.

[කොසමබ්නිදනං]

'අමත. අමත'නම් ආවුසො වුවවති -පෙ-

9. 2. 1. 4

අමතපපතත සුතතං.

[කොසමබ්නිදනං]

'අමතපපතො අමතපපතො'ති ආවුසො වුවවති -පෙ-

9. 2. 1. 5

අභය සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘අභයං අභය’න්ති ආවුසො වුච්චති -පෙ-

9. 2. 1. 6

අභයපපතක සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘අභයපපතො අභයපපතො’ති ආවුසො වුච්චති -පෙ-

9. 2. 1. 7

පසසද්ධි සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘පසසද්ධි පසසද්ධි’ති ආවුසො වුච්චති -පෙ-

9. 2. 1. 8

අනුපුබ්බපසසද්ධි සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘අනුපුබ්බපසසද්ධි අනුපුබ්බපසසද්ධි’ති ආවුසො වුච්චති -පෙ-

9. 2. 1. 9

නිරොධ සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

‘නිරොධො නිරොධො’ති ආවුසො වුච්චති -පෙ-

9. 2. 1. 10

අනුපුබ්බ නිරොධ සුතකං

[කොසමඛිනිදනං]

අනුපුබ්බනිරොධො අනුපුබ්බනිරොධොති ආවුසො වුච්චති.
කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො අනුපුබ්බනිරොධො වුත්තො භගවතාති:

ඉධාවුසො භික්ඛු වීච්චේච කාමෙහි -පෙ- පඨමං ක්කාතං උපසම්පජ්ජ
වීහරති. එත්තාවතා පි ඛො ආවුසො අනුපුබ්බනිරොධො වුත්තො
භගවතා පරියායෙන -පෙ-

පුනවපරං ආවුසො භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤාවෙදධිතතිරොධං උපසමපජ්ඣ විහරති. පඤ්ඤාය වසස දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා භොනති එක්ඛාවතා පි ඛො ආවුසො අනුපුබ්බතිරොධො වුතෙතො භගවතා නිසසරියායෙනාති.

9. 2. 1. 11

අරහතතා භබ්බාභබ්බධමම සුතතං

[සාවස්ථිතිදනං]

නව භික්ඛවෙ ධම්මෙ අපහාය අභබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුං කතමෙ නව:

රාගං, දෙසං, මොහං, කොධං, උපනාහං, මකං, පලාසං, ඉසං මච්ඡරියං. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව ධම්මෙ අපහාය අභබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුං.

නව භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුං කතමෙ නව:

රාගං, දෙසං, මොහං, කොධං, උපනාහං, මකං, පලාසං, ඉසං මච්ඡරියං. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ නව ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහතං සච්ඡිකාතුනති.

බෙම්මග්ගො පඨමො.

තසසුද්දනං:-

බෙමා දෙඛ අමතා දෙඛ ච දෙඛ භයා පසසඤ්ඤායා දුචෙ,
තිරොධො අනුපුබ්බො වෙච - භබ්බාභබ්බනෙකාදසාති.*

* බෙමො ච අමතං වෙච අභයං පසසඤ්ඤායෙන ච තීරොධො අනුපුබ්බො වෙච ධම්මං පහාය භබ්බෙන වානි-සීඝ්

1. ජවෙය - සීඝ්

2. සතිපට්ඨානවග්ගො

9. 2. 2. 1

සික්ඛාදුබ්බලා සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිතිදානං]

පඤ්ඤාමාති භික්ඛවෙ සික්ඛාදුබ්බලාහි. කතමාති පඤ්ඤා: පාණාතිපාතො, අදික්ඛාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාවාරො, මුසාවාදෙ, සුරාමෙරයමඤ්ජමාදවධානං. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා සික්ඛාදුබ්බලාහි. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සික්ඛාදුබ්බලානං පහානාය වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනධ්ධා. කතමෙ වක්ඛාරො;

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති ආතාපි සමප්පානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. වෙදනාසු වෙදනානුපස්සි විහරති -පෙ- විනෙහ වික්ඛානුපස්සි විහරති -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි විහරති ආතාපි සමප්පානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සික්ඛාදුබ්බලානං පහානාය ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනධ්ධාති.

9. 2. 2. 2

නිවරණ සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිතිදානං]

පඤ්ඤාමාති භික්ඛවෙ නිවරණාති. කතමාති පඤ්ඤා:

කාමච්ඡන්දනිවරණං, ව්‍යාපාදනිවරණං, ඊනමිඤ්ඤානිවරණං, උඤ්ඤානුකෘතනිවරණං, විවිකිච්ඡානිවරණං. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා නිවරණාති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං නිවරණානං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙනධ්ධාති.

9. 2. 2. 3

කාමගුණ සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවච්ඡිදනං]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණං. කතමෙ පඤ්ච:

වකඛුච්චිකෙඤ්ඤයා රූපා ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, සොතච්චිකෙඤ්ඤයා සද්ද -පෙ- සාණච්චිකෙඤ්ඤයා ගජධා -පෙ- ජීව්හාච්චිකෙඤ්ඤයා රසා -පෙ- කායච්චිකෙඤ්ඤයා ඵොට්ඨබ්බො ඉට්ඨා කතනා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චකාමගුණා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනතං කාමගුණානං පභානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

9. 2. 2. 4

උපාදනකඛණධ සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවච්ඡිදනං]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ උපාදනකඛණධං. කතමෙ පඤ්ච:

රූපුපාදනකඛණධං, වේදනුපාදනකඛණධං, සඤ්ඤාපාදනකඛණධං, සම්ඛාරුපාදනකඛණධං, විඤ්ඤාඡ්ඡුපාදනකඛණධං. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චුපාදනකඛණධං.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනතං උපාදනකඛණධානං පභානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

9. 2. 2. 5

ඔරමභාගීය සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවච්ඡිදනං]

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ ඔරමභාගීයානී සංඤ්ඤාඡරනානී. කතමානී පඤ්ච:

සකකායදිට්ඨි, විචිකිල්පා, සීලබ්බතපරාමාසො, කාමච්ඡන්දො, බ්‍යාපාදො. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චාරමභාගීයානී සංඤ්ඤාඡරනානී.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනතං ඔරමභාගීයානං සංඤ්ඤාඡරනානං පභානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

9. 2. 2. 6

ගති සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිතීදනං]

පඤ්චමා භික්ඛවෙ ගතියො, කතමා පඤ්ඤා:

තිරයො, තීරච්ඡානායොනී, පෙතතිවිසයො, මනුසසා, දෙවා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ගතියො.

ඉමාසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං ගතීනං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතඛබ්බාති.

9. 2. 2. 7

මච්ඡරිය සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිතීදනං]

18. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ මච්ඡරියානී. කතමානී පඤ්ඤා:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං, ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා මච්ඡරියානී.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤානං මච්ඡරියානං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතඛබ්බාති.

9. 2. 2. 8

උද්ධමහාරිය සතිපට්ඨාන සූතතං

[සාවස්ථිතීදනං]

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ, උද්ධමහාරියානී සංඤ්ඤාජනානී, කතමානී පඤ්ඤා:

රූපරාගො, අරූපරාගො, මානො, උද්ධවං, අච්ඡා. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාඋද්ධමහාරියානී සංඤ්ඤාජනානී.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං උද්ධමහාරියානං සංඤ්ඤාජනානං පහානාය -පෙ- ඉමෙ වක්ඛාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතඛබ්බාති.

9. 2. 2. 9

වෙතොඛ්ල සතිපට්ඨාන සුතතං

[සාවස්ථිනීදනං]

පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ වෙතොඛ්ලා. කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සසරි කඛබ්භි වීච්ඡිච්ඡති නාධිච්චවති න සමපසීදති. යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු සසරි කඛබ්භි, වීච්ඡිච්ඡති, නාධිච්චවති න සමපසීදති, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, අයං පඤ්ඤො වෙතොඛ්ලො.

පුනඵපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ කඛබ්භි - පෙ - සංඛෙස කඛබ්භි - පෙ - සික්ඛාය කඛබ්භි - පෙ - සමුභවාරිසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහතච්ඡෙතො ඛ්ල ජාතො. යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමුභවාරිසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහතච්ඡෙතො ඛ්ල ජාතො, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය, සාතව්වාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පධානාය, අයං පඤ්ඤො වෙතොඛ්ලො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤො වෙතොඛ්ලො.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාතං වෙතොඛ්ලානං පභානාය - පෙ - ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතධ්ධාති.

9. 2. 2. 10

චිතිබන්ධ සතිපට්ඨාන සූතකං

[සාවඤ්ඤිතං]

පඤ්ඤාමෙ භික්ඛවෙ වෙතසො චිතිබන්ධා, කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාගො හොති අවිගතජනෙදු අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාහො අවිගත තණ්හො, යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාගො හොති අවිගතජනෙදු අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාහො අවිගතතණ්හා, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය. යස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, අයං පයමො වෙතසො චිතිබන්ධො.

සුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවිතරාගො හොති - පෙ - රූපෙ අවිතරාගො හොති - පෙ - යාවදඤ්ඤං උදරාවදෙහකං භුඤ්ඤාමො සෙයාසුඛං පසසුඛං මිඤ්ඤං අනුසුතො විහරති - පෙ - අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණ්ඩාය බ්‍රහ්මචරියං චරති, ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා හවීසාමී දෙවඤ්ඤතරො වා'ති.

යො යො භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණ්ඩාය බ්‍රහ්මචරියං චරති ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා හවීසාමී දෙවඤ්ඤතරො වාති, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය, සාතව්වාය පට්ඨානාය. යස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතව්වාය පට්ඨානාය, අයං පඤ්ඤාමො වෙතසො චිතිබන්ධො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා වෙතසො චිතිබන්ධානං.

ඉමෙයං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාතනං වෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය -පෙ- වත්තාරො සතිපට්ඨානා භාවෙතබ්බාති.

සතිපට්ඨානවග්ගො දුතියො.

තසසුද්දනා:

සික්ඛා නිවරණා කාමා ඛන්ධා ව ඔරමොගියා ගති,
මධෙඤ්ඤාව උද්ධමොගියා අට්ඨමං වෙතොබ්ල චිතිබන්ධාති.

1. සත්තමො - පිඉ

3. සමමප්පධානවග්ගො

9. 2. 3. 1

සිකංඤ්ඛලයසමමප්පධාන සූතකං

[සාවඤ්චිදනං]

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ සිකංඤ්ඛලයානී, කතමානී පඤ්ඤා:

පාණාතිපාතො -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදඤ්ඤානං. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාසිකංඤ්ඛලයානී.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සිකංඤ්ඛලයානං පහානාය චක්ඛාරො සමමප්පධානා භාවෙනඛබ්බා. කතමෙ චක්ඛාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පඤ්ඤානාති පදහති. උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පඤ්ඤානාති පදහති, අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පඤ්ඤානාති පදහති. උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං ධීතියා අසලොසාය භීතියාභාවාය වෙජුප්ප්‍රාය භාවනාය පාරිපුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පඤ්ඤානාති පදහති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සිකංඤ්ඛලයානං පහානාය ඉමෙ චක්ඛාරො සමමප්පධානා භාවෙනඛබ්බාති.

9. 2. 3. 2-9

[සාවඤ්චිදනං]

(දුතියසුක්ඛතො පට්ඨාය යාව නවමා, යථා සතිපට්ඨාන වග්ගො නථා සමමප්පධානවග්ගො විඤ්ඤාරෙතඛබ්බා)

9. 2. 3. 10

චිතිබන්ධ සමමපපධාන සූත්තං

[සාවඤ්චිදනං]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ චෙතසො චිතිබන්ධා, කතමෙ පඤ්ච: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අචිතරාදගා හොති -පෙ- ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච චෙතසො චිතිබන්ධා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනතං චෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය වත්තාරො සමමපපධානා භාවෙතඛබ්බා, කතමෙ වත්තාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පනතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පග්ගණ්ඨාති පදභති. අනුප්පනතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය -පෙ- උප්පනතානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය -පෙ- උප්පනතානං කුසලානං ධම්මානං ධීතියා අසමමාසාය භියොගාභාවාය වෙච්ඡුඥාය භාවනාය පාරිසුරියා ඡන්දං ජනෙති වායමති චිරියං ආරභති චිත්තං පග්ගණ්ඨාති පදභති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනතං චෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය ඉමෙ වත්තාරො සමමපපධානා භාවෙතඛබ්බාති.

සමමපපධානවග්ගො තතියො.

4. ඉද්ධිපාදවග්ගො

9. 2. 4. 1

සිකංඤ්ඤාලො ඉද්ධිපාද සුත්තං

[සාවස්ථිතිදනං]

පඤ්ඤාමාහි භික්ඛවෙ සිකංඤ්ඤාලොති. කතමාති පඤ්ඤා: පාණාතිපාතො -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජමාරුධානා. ඉමාති ටො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා සිකංඤ්ඤාලොති.

ඉමෙසං ටො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සිකංඤ්ඤාලොනං පහානාය වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාෂවතඛො: කතමෙ චත්තාරො ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජන්දසමාධිපධානසඛිංරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාෂවති. ඵිරියසමාධි -පෙ- ඵිත්තසමාධි -පෙ- ඵිමංසාසමාධිපධානසඛිංරසචන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාෂෙති. ඉමෙසං ටො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං සිකංඤ්ඤාලොනං පහානාය ඉම වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාෂවතඛොති.

9. 2. 4. 2-9

[සාවස්ථිතිදනං]

(දුතියසුත්තො පට්ඨාය යාව නවමා යථා සතිපට්ඨානවග්ගො තථා ඉද්ධිපාදවග්ගො ච්ඡාරෙතඛං)

9. 2. 4. 10

චිතිබන්ධ ඉද්ධිපාද සුත්තං

[සංවස්ථිතීදන්තං]

පඤ්චිතම භික්ඛවෙ චෙතසො චිතිබන්ධා. කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අචිතරාගො හොති -පෙ- ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා චෙතසො චිතිබන්ධා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං චෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය ඉමෙ වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවෙතබ්බා, කතමෙ වත්තාරො:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසඤ්ඤාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. චිරියසමාධි -පෙ- චික්ඛසමාධි -පෙ- චිමංසාසමාධිපධාන-සඤ්ඤාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානං චෙතසො චිතිබන්ධානං පහානාය ඉමෙ වත්තාරො ඉද්ධිපාද භාවෙතබ්බාති.

ඉද්ධිපාදවගෙගා වතුඤ්ඤා.¹

දුක්ඛියො පණ්ණාසකො සමනෙසා.

තසසුද්දන්තං:

වත්තාරො සතිපට්ඨානා - පධානා වතුරො පදෙ,
වත්තාරො ඉද්ධිපාදපි - පුරිමෙභි ච යොජයෙ.*

* යථෙච සතිපට්ඨානා පධානා වතුරො පි ච, වත්තාරො ඉද්ධිපාද ච තථෙච සමපයොජයෙති; මජ්ඣං.

1. නවමො - පිච්ච.

5. රාගාදිපෙය්‍යාලං

9. 2. 5. 1

නවසකුකුඤ්ඤා සුත්තං

[සාවච්ඡිනිදනං]

රාගසං භීක්ඛවෙ අභිකුකුඤ්ඤා නව ධම්මො භාවෙතඛ්ඛා. කතමෙ නව: අසුභසකුකුඤ්ඤා, මරණසකුකුඤ්ඤා, ආහාරෙ පටිකකුලසකුකුඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසකුකුඤ්ඤා, අනිච්චසකුකුඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛසකුකුඤ්ඤා, දුක්ඛ අනාත්තසකුකුඤ්ඤා, පහානසකුකුඤ්ඤා, වීරාගසකුකුඤ්ඤා. රාගසං භීක්ඛවෙ අභිකුකුඤ්ඤා ඉමෙ නව ධම්මො භාවෙතඛ්ඛාති.

9. 2. 5. 2

කුමාරසමාපතති සුත්තං

[සාවච්ඡිනිදනං]

රාගසං භීක්ඛවෙ අභිකුකුඤ්ඤා නව ධම්මො භාවෙතඛ්ඛා. කතමෙ නව: පඨමං කුමාරං, දුතියං කුමාරං, තතියං කුමාරං, චතුස්සං කුමාරං, ආකාසානඝණායතනං, චීකුකුඤ්ඤාඝණායතනං, ආකීකුකුඤ්ඤායතනං, නෙවසකුකුඤ්ඤායතනං, සකුකුඤ්ඤාචේද්ධිතනිරොධො, රාගසං භීක්ඛවෙ අභිකුකුඤ්ඤා ඉමෙ නව ධම්මො භාවෙතඛ්ඛාති.

9. 2. 5. 3-18

[සාවච්ඡිනිදනං]

රාගසං භීක්ඛවෙ පරිකුකුඤ්ඤා -පෙ- පරිකුකුඤ්ඤාය -පෙ- පහානාය -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- වීරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිසංග්ගාය ඉමෙ නව ධම්මො භාවෙතඛ්ඛා.

9. 2. 5. 19- 340

[සාවකීනිදනං]

දෙසසස -පෙ- මොගසස -පෙ- කොධසස -පෙ- උපනාහසස
 -පෙ- මකකසස -පෙ- පලාසසස -පෙ- ඉසසාය -පෙ- මච්ඡරියසස
 -පෙ- මායාය -පෙ- සායේයායසස -පෙ- ඵමකසස -පෙ- සාරමිභසස
 -පෙ- මානසස -පෙ- අනිමානසස -පෙ- මදසස -පෙ- පමාදසස -පෙ-
 අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකකියාය -පෙ- පහානාය -පෙ-
 බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- වීරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- වාගාය
 -පෙ- පටිභිසසග්ගාය ඉමෙ නව ධර්මා භාවෙතඛබ්බාති. ඉදමචොච භගවා
 අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං දභිතඤ්ඤානි.

රාභාදිපෙයාලං නිට්ඨිතං.*

නවකතිපාතො සමකො.

* රාභපදනො පට්ඨාය පමාදපද පරියනෙතසු සකභරෙසු පදෙසු ඵකමෙතං අභිඤ්ඤායාදී දැති පදෙහි යොජෙතවා "නව ධර්මා භාවෙතඛබ්බා"ති නිද්දිවධ නවසංඝාදා නවකතොපමොපපත්ති පචෙවකං සට්ඨානී සබ්බසුත්තානී වජ්ජාලියොදිකර්මපොති (340) භෙංභාභි:

අඩිගුහාර-අට්ඨක නවක නිපාතෙසු

ගාථාදීපාදනුකකමණිකා

අනිතිසම්පද හොති	154	දිට්ඨධර්මභින්නකාය	242, 250, 314
අවිජා නිවුතො පොසො	134		320
අසජ්ඣායමලා මනනා	78	න ව විසථිසාරිසු	164
අසජ්ඣිකඤ්ඤා භණ්ති	78	න වාපි සොඤ්ඤි භනනාරං	204, 206
ඉවෙදිකෙ අට්ඨධර්මො ව	214, 218		210
	242, 250, 314, 320	භිඤ්ඤිකාන පාපිච්ඤ	38
ඉධ වෙව නං විරාධෙති	134	නිවිඨසඤ්ඤා පුජෙති	166
උට්ඨානා කමමධෙයොසු	242 250,	පාණං න භානෙ න ව	
	314, 320	දින්නමාදියෙ	184, 190, 196
උට්ඨාසිකා අනලසා	204, 206, 210	පුජෙති සහධමෙමන	166
එකමපි වෙ පාණමද්වධිවිකො	4	බහුනතං වන අකාය	166
එනසමං යං විජ්ජති අනතරෙ		බහු භි අකඛණා වුත්තා	132
	ධනං 184, 190, 198	භයං දුක්ඛං ව ටොගො ව	252
එතෙ ව ඤානා සනිමා සුමෙධො	20	මනුසසලාභං ලඤ්ඤාන	132
එවං යජිත්තා මෙධාවි	164	මම සධ්මසමඤ්ඤාය	148
එවං සමපනනසිලෙසු	154	මලිකියා දුර්චරිතං	78
ඕතිමණ්ණො සානරුපෙන	252	මාලං න ධාරෙ න ව	
ඔධුනිකා මලං සකං	154	ගණ්ඨමාවරෙ	184, 190, 196
කථං විජ්ජඤ්ඤා සඤ්ඤාමං	134	මෙතඤ්ඤා විකතඤ්ඤා සුභාවීතඤ්ඤා	4
කාරණඤ්ඤා භිඤ්ඤාමථ	38	යජමානානං මනුසසානං	254, 256
බණං පව්ච්චිදං ලොකෙ	134	යථාපි බෙකෙ සමපනෙත	154
වකාරො ව පටිපනතා	254, 256	යා එවං වනනති නාරි	204, 206, 210
වජ්ජ ව සුරියො ව උභො		යෙ ව ලඤ්ඤා මනුසසකං	134
සුදසසානා	184, 190, 192, 196	යෙ සකසණ්ඤං පඨවිං ජිනිත්තා	4
තසමා සමපදමාකඛිති	154	යෙ සංවරා වකඛුමනා	134
තසමා භි නාරි ව නරො ව		යො ඉමං පලිපං දුක්ඛං	252
	සීලවා 184, 190, 198	යො නං භරති සබ්බද 204, 206, 210	
තසසානුරොධා අථවා විරොධා	20	යො වෙ න වෙධති පජා	78
තසසානං ධමමඤ්ඤාය	148	යො වෙ මෙතං භාවයති	4
තසසිදං සමුච්චිභූතං	132	යො න භනති න සාතෙසි	4
තුලමතුලං ව සමාවං	292		

ගාථාදීපාද්‍යුක්තමණිකා

ලාභො අලාභො අයසො	සබ්බෙ අනුසයෙ ජේනා	134
යසො ච 20	සංඛෙසං සො භිකො හොති	166
ලොභං ඤජා යථාභුතං 154	සංඛාදධි වත ඕකාසං	532
වීජ්ජාවරණසමපනනා 154	සංචාසාය ජිජානාථ	38
සඬා සිලෙන සමපනනා 214,218	සංසප්පි ච මුසාවාදී	38
242, 250, 314, 320	සුචිං පණිතං කාලෙන	164
සත්තවාචො ජනවති 38	සුසංවිහිතකමෙනා	214, 218
	සොළසාකාරසමපනනා	214, 218

සඤ්ඤානාමානුකකමණිකා

අභ්‍යාලව	114, 116	ගඬයා	84
අංග	180, 188, 194	ගණුර	180, 183, 194
අචිරවනී	84	ගයා	274
අඤ්ඤාවන	496	ගයාදිය	274
අනාපචි ඡේදන	2, 174, 192, 366	ගිරිචුකුට	20, 28, 396
	378, 406, 434	ගීඤ්ඤාවසථ	286, 310
අනුරුඳු	134, 200	ගීරිබඤ්ඤ	396, 398
අවනති	180, 188, 194	ගොතම	40, 52, 292, 348, 498
අසසක	180, 188, 196	ගොතමකවෙතිය	286
ආනන්ද	92, 222, 230, 286, 292,	සොසිතාරාම	494, 532
	402, 494, 512, 532	වන්දිකා පුත්ත	452
ආලව	114, 116	වමසා	34
ඉච්ඡානඬයල	348	වාතුඉච්ඡාරාජික	156, 160, 180,
උග්ග	100		188, 194
උජ්ජය	242	වාසාල	294
උත්තර	24	වාසාල වෙතිය	286
උත්තරකුරු	440	වාලිකා	372
උත්තරා	360	වුත්ථි රාජකුමාරී	360
උත්තරා නන්දමාතා	360	වෙතී	134, 180, 188, 194
උද්ධි	476, 494, 532	ජට්ඨගාභියා	496
උදෙනවෙතිය	286	ජනකුගාම	372
උරුවෙලකසසප	512	ජමබුද්ධ	440
කකකරපත්ත	234	ජීවකකොමාරාභව	122
කපිලවස්ත්‍ර	120, 220	ජීවකබවන	122
කමෙධාජ	180, 188, 194	ජෙනවන	2, 174, 192, 366, 378, 402
කාණ	360		410, 432, 434
කාසී	180, 188, 194	තප්‍රසා	512
කම්බාලා	372	තාවතීය	24, 158, 160, 182, 188, 440
කුරු	180, 188, 194	තියසා	360
කොලිය	234	තුසිත	158, 162, 182, 188, 286
කොසමබ්බි	190, 494, 532	දීඝජාණු	234
කොසල	180, 188, 194, 348	දෙවදන	20, 452
බුද්ධචරිත	360	ධවජාලිකා	24
බෙමා	360	නකුලමාතා	208, 360
ගභරා	34	නන්ද	32

සඳහනුකමණිකා

නැක	378	මෙසිය	372
නලෙරු	40,82	යමුනා	84
නාගිත	348	යාම	158,160,182,188
නාදික	286,310	රාජගත	20,28,122,144,152,396
නිගණ්ඨනාපුතන	52,498		398,452,476
නිග්‍රොධාරාම	120	රුවී-උපාසිකා	360
නිලොනරති	158,162, 182,188	ලිච්චි	50
පඤ්චාල	180,188,194	වඩක	180,188
පදුමා	360	වජ්ජි	106,180,188
පරනිමිතවසවතති	158,162,184	වසවතති	162
	188,196	වාසෙඳුඨ	190
පහාරාද	82	විසාබා	186,210,360
පාචිනවංසදය	134	වෙරඤ්ජා	40,82
පුණණිය	343	වෙලාම	436
පුබ්බාරාම	92,186,206,210	වෙසාලි	50,100,222,232,286
බහුපුතනවෙතිය	286	වෙසාවන	24
බිමබී-උපාසිකා	360	වෙච්චන	452,476
බොඤ්ඤා-උපාසිකා	192,360	ව්‍යගසපජ්ජ	236
හග්ග	134,208	සකක (ජනපද)	120,220
හෙසකලාවන	134,208	සකක (දෙවනමිඤ්ඤ)	26,160
මගධ	180,188	සඤ්ඤායක	24
මච්ච	180,188,194	සඤ්ඤා (පරිබොජක)	398
මනුජා-උපාසිකා	360	සකකච්ච වෙතිය	236
මලන	512	සනතුසිත	162
මලල	180,188,194	සමීඤ්ඤි	422
මලලීකා-දෙව්	369	සරභු	84
මහාකොට්ඨිත	416	සාකෙත	496
මහානාම	120	සාමාවතී-උපාසිකා	360
මහාපජාපතී ගොතමී	220,232	සාරඤ්ඤවෙතිය	286
මහාමොග්ගලොන	94,402	සාරිපුතන	78,126,320,326,390
මහාවන	50,100,190,222,230,		402,410,416,422,452,476
	232,286	සාවතී	2,92,174,186,192,206,210
මහිසවඤ්ඤ	24		366,378,402,410,434
මහි	84	සිලිමා-උපාසිකා	360
මීගාරමාතා	92,206,210	සිහසෙනාපතී	52
මුක්ඛා-උපාසිකා	360	සුතනා-උපාසිකා	360

සඳහනුකකමණිකා

සුතවා පරිබොජන	396	සුංසුමාරගිර	134,208
සුනිමිත දෙවපුතන	162	සුරසෙන	180,188,194
සුපවාසා-උපාසිකා	360	සොනා-උපාසිකා	360
සුපිය-උපාසිකා	360	සොමා-උපාසිකා	360
සුමනා රාජකුමාරී	360	හත්ත ආලවක	114,116
සුයාම	162	හත්භෞම	106

විසෙසපදනුකකමණිකා

	අ		අ
අකසිරලාභී	300,350	අනන්තසඤ්ඤා	370
අකාලිකො	458	අනරියවොභාර-	282
අක්ච්ඡලාභී	300,350	අනවඤ්ඤඤකාමො	14
අකිරියවාදෙ	42	අනාගාමී	92,224,388,400,438
අකිරියං	42	අනාදෙය්‍යාවාචා	172
අකුප්පා	278	අනානාකරීකො	8
අකුසලා	310,370	අනාවනතිධමමො	490
අකුසලා විතකකා	376	දනිකඛිණධුරො	363
අකුසලං	408	අනිවචසඤ්ඤා	370
අසංඛා	128	අනිති	154
අකඛධුකො	238,246	අනුසරං	152
අඛෙතඤ්ඤා	480	අනුපරියගා	4
අගාරියභූතො	378,396	අනුප්‍රබ්‍රවකිරියා	86
අසට්‍තො	324	අනුප්‍රබ්‍රවනිතො	82,86
අඛාරකාසුපමා	126	අනුප්‍රබ්‍රවතීරොධ	464,548
අභිභූලිපතොදකෙහි	350	අනුප්‍රබ්‍රවපට්‍ථපද	86
අච්චයං	408	අනුප්‍රබ්‍රවපසඤ්ඤා	548
අච්ඡරිය අඛෙතධමම- 100,106,114		අනුප්‍රබ්‍රව විහාරං	466
අච්ඡුමාරිකං	233	අනුප්‍රභතසදමො	396
අඤ්ඤිකරණියො	252,254,400	අනුප්‍රබ්‍රවිහාරසමාපනතියො	468
අඤ්ඤතිත්ථියා	62,310,344,366	අනුප්‍රබ්‍රවසීසඛා	86
අඤ්ඤපට්‍ථවෙධො	86	අනුරොධ විජරාධ	18
අඤ්ඤඵලො	496	අනුච්චවකාමරා	60
අට්ඨඛිනිකා මඤ්ඤා	128	අනුසයෙ	134
අට්ඨපරිච්චං	278	අනෙළගලාය	330
අත්තවිපකභි	22,24,28	අනෙළමුගො	132
අත්තභිතාය	120,124	අත්තවත්තං ලොකං	496
අත්තපට්‍ඨයං-වෙදී	384	අපගඛො	46,60
අත්තවයං	22	අපනෙය්‍යා	38
අත්තකපෙපා	334	අපයං	504
අධිදෙව ඤ්ඤාඤ්ඤායනං	278	අපරිපකකවෙදනීයං	416
අධිපඤ්ඤාධමමවිපසානා	380	අපට්ඨං	434
අනගාරියං	88,220,374,392	අපසමඤ්ඤා	36

විසෙසපදනුකකමණිකා

අ		අ	
අපරිපකකාය	376	අසඹාර පරිනිබ්බාසී	412
අපාය මුඛානි	238, 246	අසඤ්ඤී	494
අපමනෙතා	376	අසඤ්ඤිකී	22
අප්ප විවාහි	310	අසමමානකමමං	452
අප්පවේදනීයං	418	අසංසන්නකපා	368
අප්පි ව්ඡකපා	368, 378	අසුභසඤ්ඤා	570
අප්පි ව්ඡනා	116	අසුභා	370, 378
අප්පි ව්ඡසා	136	අසුරා	502
අප්පියපසංසී	12	අසොධො	348
අප්පියා දයාද	236, 244	අසොණඨී	208
අප්පොසපුකෙකා	292	අස්මානසමුග්ගසාතං	370, 378
අබ්බාපජ්ඣං සුඛං	164	අසබ්බුච්චෙකා	70, 440
අබ්බාපජේඛන	404, 430	අසකමණො	88
අභබ්බො	396, 398, 400, 550	අසසපදසා	444
අභයං	548		
අභිධමමෙ	446	ආ	
අභිභායනනානි	278	ආකාසානඤ්චා-	
අභිවිතයො	446	යනනං 282, 364, 450	
අභිසලෙලවිකා	368	ආකීඤ්චඤ්ඤායනනං	282, 364
අභුතබ්බාකම්මන	172	ආගමනදීට්ඨිකො	486
අමනං	546	ආසානවජ්ඣුභි	462
අමනොගධා	422, 426, 302	ආනාපී	148, 276
අමනාපසඤ්ඤ	172	ආථබ්බණං	292
අථසරුපො	40	ආදිච්චා	124
අථහත්තඵලං	224	ආදීත්තවෙලො	312
අථහත්තං	550	ආදිබ්බවරියක	4, 30
අරියසාවක	388, 460	ආනාපානසනි	370
අරුපසඤ්ඤී	280	ආනුප්පබ්බිකපා	62, 108
අරහා	40, 92, 388	ආභිච්චනසික	140, 298
අලමරියා	386	ආයමුඛානි	238, 246
අවාපුරං	402	ආයුසඹාරං	292
අච්චිපානධමමො	458	ආයො	236, 246, 318
අච්චුත්තං වා විත්තං	354	ආරකඛසම්පද	236, 242, 316
අච්චිච්චසසාදෙන	460	ආරඤ්ඤ	194
අච්චිදනීයං	418, 420	ආරඤ්චීරිය	6, 136, 378

විසෙයපදනුකකමණිකා

ආ		උ	
ආරච්ඡාවක්ථ	336	උද්දසකථං	510
ආරාචාර	430	උඬාචාරාගියාන්	556
ආලොපං	306	උඬානං	94
ආචුඛලා	124	උදනං	292
ආසවකඛයං	134	උනතමනිනතාමං	152
ආසවච්ඡානිය	126	උපච්ඡිතසනි	136
ආසවනිෂ්ඨො	50	උපධිකඛයං	4
ආසවසමුදයො	50	උපනාහසා	368
ආසව 22, 30, 300, 308, 488		උපභිසා	368
ආභුතොය 68, 252, 254, 256, 400		උපසමසුඛසා	350
ආළී	230	උපසමපද	224
		උපාදනකකිකි	8, 554
ඉ		උපාදසුභාදය	28
ඉකරිකරච්චිර	144	උපෙකඛාවෙතොවිමුක්ඛි	270
ඉක්ඛුකො	238, 246	උපෙකඛාසුඛං	470
ඉඬිපාද 90, 286, 566, 568		උපොසථො 174, 178, 186, 192, 428	
ඉජ්ජියසංවරො	340	උඛවුමං	70
ඉජ්ජියොසු ඳුකකචාර	32, 330	උභතොභාගවිමුක්ඛො	110, 540
ඉසසචෙත	236, 244	උම්මභං	70
ඉසසරියබලා	124	උරතොළී	258, 320, 324
ඉසසරියං	198	උයොලභී	310
ඉසසාය	364	උයරං	152
ඉසසාවාදෙන	204		
ඉසසායො	490	එ	
		එකකොසකිකිතො	448
උ		එකකොකායා	448
උච්චදවාදෙ	42, 56	එකතූපච්චානා	342
උග්ගරතනං	408	එක ඛිචී	414
උජ්ඣුතො	254		
උජ්ඣුතනිබලා	124	ම	
උද්ධානසමපද 236, 242, 316		මකාසාගිතමො	532
උද්ධානපච්චාලියා	38	මකකමනායං	138
උද්ධානමාමිති 242, 370, 376		මනොපෙසි	110
උද්ධානසාමුපසි	8	මපධිකං	354, 356
උද්ධානසාමුපසි	238	මපපාතිකො	490

විසෙසපදනුකකමණිකා

ඔ		ක	
ඔපසමීකො	132	කුසලාධර්මා	390
ඔපානභූතං	62	කුසලී	4
ඔභාසං	274	කුලසුකො	32, 238, 246, 318
ඔරමහාගියානි	551	කුසීනවජ්ඣ	332
ඔවටො	226	කෙවටො	348
ඔභිතභාර	384, 396	කොධබලා	124
ඔභිතසොතො	342	කොලංකොලො	414
ක		බ	
කටනං	38	බණ්ඩිටො	128
කණාජකං	434	බන්ධිබලා	124
කණිකා	386	විප්පනිසභ්ඪි	262, 326
කප්පියං	164	විණාසවො	126
කමමඤ්ඤ	336	විානධමමං	402
කමමධෙයොසු	314	විලබ්ධාධි	72
කමමසමපදං	154	බෙමං	546
කමමාරාමනා	330		
කරභවී	132	ඟ	
කරුණාවෙතොවිමුභ්ඪි	270	ගණ්ඩා	250, 424
කල්‍යාණධමමො	110	ගතියො	556
කල්‍යාණමිකො	368	ගඤ්ඤනමකමඪි	438
කල්‍යාණමිකනනා	236, 316, 342	ගමො	250
කලප්පිකං	102	ගමියාභිසඤ්ඤාරො	52
කසච්චු	38, 94	ගරුධමම	224
කසිරං	238, 246	ගිභී	114, 234
කාදලිමිග	140	ගොරකකන	236, 244, 316
කාමගුණා	532, 554		
කාමාසවා	50	ඞ	
කායගතාසනී	404	සටතො	260
කායානුපසඪි	272		
කායසකඪි	536	ච	
කාරණඛවං	38	චතුස්ඛගභවජ්ඣ	118
කිරියවාදෙ	52	චාගසමපද	120, 124, 246, 316
කුසකුට්ඨජාපකානං	46	චාතුමමහාභුත්කස	426
කුඤ්චරං	72	චෙතොවිලා	558

වියෙසපදනුකකමනිකා

ච		භ	
වෙතොපණ්ඩි	154, 156	තපසු	44
වෙතොවිනිබද්ධා	560, 564, 568	තසුපාපියාසිකා	358
වෙතොවිමුතනි	298, 300, 376, 378, 530	තාලාවක්ඛි	40
වෙතොවිවරණසප්පායා	368	තිදණ්ඩං	72
වෙතොසමථසු	380, 382	තිබ්බරාගො	32
		තිසෙසා විජජා	148
		තුලාධාරො	238, 246, 318
ඡ		ඪ	
ඡන්දමුලකා	344	ථිතමිද්ධං	510
ඡන්දරාගවිනිබද්ධො	250	ථුලලථුසිතකෙ	350
ඡන්දගනිං	400	ථෙසා	430
ඣ		ඳ	
ඡනවති	38	දකඛිණං	436
ඡනෙත්තියා	224	දකඛිණෙසා	436, 252, 254, 400
ඡලො	132	දඤ්රං	38
ඡාගරියානුපෙයාගො	34	දනවක්ඛනි	150
ඡීවිතපරිකාරා	392	දනසංවිභාගරතො	318
ඡෙගුවඡී	44, 56, 66	දනාති	150
ඡෙට්ඨො	46	දනුපපත්තියො	156
ඤ		දිට්ඨධම්මනිබ්බානං	544
ඤ, ඡී	346	දිට්ඨධම්මවෙදනීය	416
ඤ, ඡාදසුසනං	496	දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර	298, 384
ඤ, ඡාචාදනං	498	දිට්ඨධම්මො	64
ඨ		දිට්ඨවාදිතා	282
ඨිතධම්මො	86	දිට්ඨාසවා	50
ඪ		දිට්ඨිස කෙසා	110
තගස	400	දිට්ඨිස මපදං	144, 154
තණ්ඨකසායො	488	දිට්ඨිස මපනනං	436
තඤ්චරිනිබ්බාසී	488	දුක්ඛවෙදනීයං	416
තථාගතො	132	දුග්ගං	252
තදඛනනිබ්බානං	544	දුභරතාය	234
තදයතනං	536	දෙවදුක්ඛියො	292
		දෙවනිකායා	274

විෂයසපදනුකකමණිකා

ධ		න	
ධමුකපීකො	298, 300	නිබ්බේදී විරාගො	340
ධමුවකඩු	102, 108	භීෂමධිකාය	368, 376
ධමුදෙසනා	342	නිබ්බොගො	42
ධමුනන්දියා	488	නිමුලො	346
ධමුපච්ඡාදනං	334	නිරුහුණං	4
ධමුච්ඡාදනං	86, 88, 92, 220, 512	භීරුසංඝචූත්තනො	258, 320, 322
ධමුසාකච්ඡාය	384	නිරොධධමු	102
ධමුසවනං	384	නිරොධො	548
ධමුනුධමු- පටිපනො	120, 124, 268,- 288, 320, 342	නිව්ච්ඡාදනං	166
ධමුනුපසී	272	නිවුනො	134
ධමුනුසාරී	110	නිවරණානි	552
ධාරණචාරිකො	120, 124, 326	නෙකච්ඡෙ සුඛං	350
		නෙකච්ඡෙ	512
		නෙරසීකො	22
		නෙවසඤ්ඤානා- සඤ්ඤායනං	282, 364, 450
භ		ඵ	
භජී දිනනං	130	පචෙකා	250
භජීචුට්ඨි	94	පච්චනුභොසසති	134
භහචූනා	350	පච්චාලංඛිපති	72
භාගො	348	පච්චකඛුඛං	438
භාචෙචාගාලං	236, 246	පච්චසති	350
භානසකායා	448	පඤ්චබලානි	90
භානසං	422	පඤ්චන්ද්‍රියානි	90
භානසකසඤ්ඤීනො	448	පඤ්ඤපට්ඨෙට්ඨො	86
භිකාමලාභී	140	පඤ්ඤවිමුත්තිං	298, 300
භිගුණධා	66	පඤ්ඤවිමුත්තො	538
භික්ඛිත්තිබලා	124	පඤ්ඤසමපද	240, 316
භිඤ්ජාරාමකා	330	පඤ්ඤකරො	344, 422
භිපකා	38	පට්ඨෙට්ඨව	338
නිපපඤ්ඤාරනො	148	පට්ඨසඤ්ඤානං	450
නිපපඤ්ඤාරාමසා	138	පට්ඨාරණියාමලං	358
නිබ්බානං	544	පට්ඨලීනසා	134
නිබ්බානධාතුයා	90	පතිලීනනිසංභො	532
නිබ්බාන සමපදං	154		

විසෙසපදනුකකමණිකා

ප		ප	
පතො ගිකකුජෙජයා	354	පුබ්බුට්ඨාදිනී	202, 208
පපපුයා	154	පුබ්බෙතිවාසං	252, 486
පරපුතො	34	පුරිසබ්බුදෙකා	72, 442
පරපපවාද	288	පුරිසමෙධං	4
පරච්ඡතනී	22, 24, 28	පුරිසසදසා	444
පරිපකකවෙදනීයං	416	පුරිසාජානියා	446
පරිබ්බාජකා	344, 366, 410	පුයමානසා	36
පරීනිබ්බානං	544	පෙයාවජෙජන	118
පරියාදීනනාවිතො	22, 28	පෙසා	204
පරිසා	284	පෙහි	72
පවාසං	242	පෙරියා වාචාය	262
පලාසහස	364		
පලිපං	252	ඵ	
පච්චෙකකථා	368	ඵසසමුදයා	344
පච්චෙකසුබ්බසා	350	ඵතියෙයා	152
පච්චිනා	154	ඵභෙ	340
පසසද්ධි	548		
පසසපුබං	350	ඛ	
පාටිකඛබං	378	ඛලාහී	126, 386
පාණානිපාතො	552	ඛනුනිජ්ඣිකානී	230
පානිමොකඛං	96	ඛනුභාණී	14
පාපධමෙමො	110	ඛනුචෙදනීයං	416, 420
පාපමිනනං	28	ඛනුසපුතො	6, 114, 298, 300
පාපමිතො	246, 338	ඛාභාගභණං	9
පාසාණසකඛිරිප්පලං	152	ඛිලබ්බදුතියං	434
පාහුනෙයෙයා	252, 254, 400	ඛිජසමපද	154
පියතතාය	8	බුද්ධං පච්චකඛාතුං	398
පුඤ්ඤකිරියචජච්චි	158	බුද්ධපමුඛං	438
පුඤ්ඤකෙඛිකං	68, 252, 254,- 256, 400, 460	බොජ්ඣකඛා	90
පුඤ්ඤභියජ	166	බුභච්චරියපඤ්ඤාමානී	102, 108
පුච්චජ්ජනො	252	බුභච්චරියවාසාය	128
පුනඛතො	278, 530	බුභච්චරියං 134, 148, 228, 382,- 384 416, 452, 560	
පුනඛවාහිනිබ්බතනී	46, 60	බුභච්චාරයො	166

විෂයසපදනුකකමණිකා

හ		ම	
හගවනෙතකතිකා	16, 344, 366	මාතුවජා	224
හගවමමුලකා	16, 344, 366	මාතූභාමො	208, 214, 228
හයං	250	මාරධෙයා -	134, 240
හවාසවා	50	මාරෙන	286
හසාරාමනා	330	මාසාචිතං	334
හිතකුනොවාදකො	230	මිච්ඡාදිට්ඨිකො	130
හිඛකාරං	102	මිඤ්ඤුඛං	350
හිසකකා	346	මිලංකකපු	130
හීරුභ්‍යාණගහණේ	502	මුභවාදිතා	282
හුමිවාලො	292	මුදිකා වෛනාවිමුතති	270
හුරිමෙධසෝ	532	මුනි	532
හොගව්‍යසන	170	මෙභ්‍යා	368
හොජන සමපද	154	මෙභ්‍යා වෙතොවිමුතති	2, 270
හොජනෙ මහ්‍යඤ්ඤ	32, 330	මෙදකථාඋකං	408
		මොසපුරිපො	268

ම		ය	
මච්ඡරියානි	556	යගෙස	66
මමෙඤ්ඤිකා	230	යවකාරණඛවො	36
මමෙණ්ණි	16	යවදුසි	36
මනසිකාර සම්භවා	344	යවපලාපො	36
මනාපකායිකා	198, 206, 208	යථාභූතඤ්ඤදසසනං	340
මනුසකදෙහභං	160	යාවද යාගො	318
මනුසස සොහභං	160		
මනොමයෙන කායෙන	148	ර	
මරණසති	302, 310	රාගසස	364
මලානි	76, 154	රාගං	550
මහතිං	118	රුමෙණ්ණෙන	80
මහාවොරො	346	රුපභොගා	42
මහාජුතික	152, 178, 180, 186 194, 428	රොගො	250
මහාදනානි	168		
මහාපුරිසචිතකෙක	136	ල	
මහාවිජාර	152, 178, 180, 186 194, 428	ලාභසකකාරසිලොකපුට්ඨං	350
		ලොකධම්ම	14, 16
		ලොකයානිකා	496

විෂයසඳහනුකකමණිකා

ව		ව	
වග්ගසමපදං	154	වෙනසිකො	44, 58
වග්ග	200	වෙදුප්පසමපද	154
වචනපථො	226	වෙසාරජ්ජපසන	108, 170
වදඤ්ඤ	214, 218, 242, 250, 314	වොසග්ගරතා	204, 206
වයො	236, 246, 318	ව්‍යභවිභූතං	126
වචකථං	126		
වසාභාවාසො	402	ස	
වංසඤ්ඤනී	168	සකදගාමී	92, 224, 388, 400, 438
ව්‍යවපෙය්‍යං	4	සකං ආචරියකං	290
විසාතපට්ට්‍රාභා	22, 30	සඛකපචිතකකා	422
විච්ඡිකො	310	සඛිඛාය	370
විජ්ජාවරණසමපනො	152	සඛකණිකාරාම	136, 144
විඤ්ඤණඤ්ඤායතනං	282, 364, 450	සඤ්ඤා	250
විඤ්ඤනවාදිතා	282	සච්චසඤ්ඤා	430
විතකකවිචාරා	468	සඤ්ඤාවෙදිනනිරොධං	282, 520
විපටිතාමධමමො	16, 20		528, 536, 542, 546, 550
විමලො	346	සඤ්ඤසමාපනතී	492
විමුක්තිඤ්ඤාඤ්ඤසනං	340	සතාධිපනෙය්‍යා	344
විමුක්තිරසො	90	සතිපට්ඨානා	90, 552, 554, 558
විමුක්තිසාරා	344, 422	සතිසමපඤ්ඤං	34, 340
විමුක්තො	348	සතකඤ්ඤාපරමො	414
විමොක්ඛා	280	සතකොච්ඡිකිඛා	128
විරියාරමභකථා	368	සතකසණ්ඛං	4
විවෙකනිතනං	126, 144	සතොවාසා	448
විසාරද	290, 300	සද්ධමමසසනියාලනං	134
විභාතඛං	312, 372	සද්ධමමො	228, 258, 322
විභාසී	184	සද්ධානුසාරී	110
වුසීමනා	346	සද්ධාවිමුක්තො	110
වුසුති	416	සද්ධාසමපද	120, 124, 240, 316
වුපකථං	232, 268, 508	සනතුට්ඨිකථා	368
වුපකාසෙන	6, 10	සන්ථාගාරෙ	52, 54
වෙදගු	346	සන්දිච්ඡිකො	458, 542
වෙදනාසමොසරණං	344	සනනිධිකාරකං	396
වෙදනීයං	418	සනනිවුත්ථප්පඛං	276

විසෙසපදනුකකමණිකා

ස		ස	
සප්තාවිහාරියං	288	සාමුකකංසිකා	102, 108
සපුරිසදනානි	164	සාරජමානරූපො	380
සපුරිපො	164	සාරමහසක	364
සබ්බසනිඛාරසමථො	488	සාසනං	304
සබ්බසමපදං	154	සාහු	150
සබ්බභවාරී 8, 12, 14, 326, 328	404	සිකඛමානාය	226
සමඪ්ඪිකතා 236, 242, 316		සිකඛාද්ධලාභාභි 552, 562, 566	
සමණකාරණකිවො	34	සිඛිඤ්චණණං 184, 190, 198	
සමණදුසි	34	සිකාංකං	64
සමණපලාපො	34	සිලාසුපො	456
සමණදෙඤ්ඤො	350	සිවං	166
සමණො	346	සිලපඤ්ඤං	350
සමාධි	272	සිලසමපද 120, 124, 240, 316	
සමාධිමුඛා	344	සුකට්ඨකකථානං කමමානං	130
සමානභාගං කුඛෙඛථ	218	සුකකා	386
සමුදයධම්මං	102	සුඛපට්ඨංචදනීය	276, 416
සමුපඤ්ඤා	502	සුඛවෙදනීයං	416
සමපජඤ්ඤං	252	සුචුදයානී 184, 190, 198	
සමපද	314	සුචාරිතා	282
සමපරායවෙදනීයං	416	සුභරතාය	234
සමෙඛාධගාඪී	128	සුමෙධො	16
සමෙඛාධසුඛසක	350	සුරාධුනෙතා	238, 246
සමෙඛාධිපකඛියානං	368	සුචිසට්ඨං	94
සමමපධානා 90, 562, 564		සුනෙභි	222
සමමොපාසං	4	සෙඛ	330
සමමොහං	322	සෙදවකඛිකතා	236, 244
සරාහුගෙ	154	සෙයාසුඛං	350
සඌලං	250	සොතාපකඛිඵලං	224
සසසමෙධං	4	සොතාපකඛියඛක	458
සහධම්මෙන	288	සොඤ්චී 204, 206, 210	
සහිතාසහිතසක	78	සොචකඛිකො	168
සංයොජන 2, 414			
සංසනාරාමතා	330	හ	
සංසපඪි	38	හතුපනිපො	340
සාධාහඛකං	506	හඤ්චලභා	506
සායෙයා-	364	හඤ්චජාපා	506
සාතරූපෙන	252	හිරියං	150
		හිරොක්කපපං	4, 340